De gedichten. Deel 3

Pieter Langendijk

bron
Pieter Langendijk, *De gedichten. Deel 3*. J. Bosch, Haarlem 1751

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/lang020gedi05_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

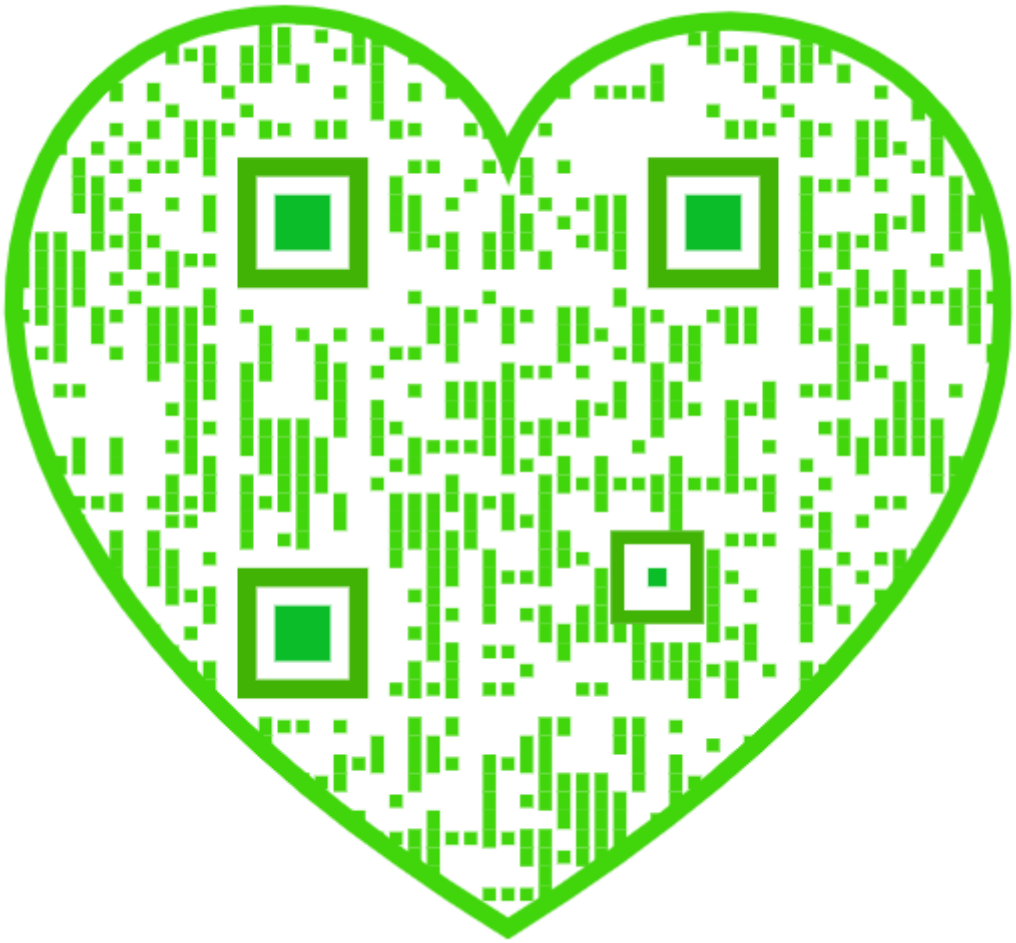

Aan de heeren Pieter Teyler van der Hulst, en Willem Kops Philipsz.

Beminnaars van de beschaafde letteren, de dichtkunst, en alle nutte kunsten en weetenschappen.

Klinkdicht.

Wien zou myn Zangeres haar' Mengeldichten wyden,
Die zy gezongen heeft aan Sparens groenen boord,
Dan Kunstbeminnaars, dien het pit en merg bekoort,
Der letterwysheid, zo van de oude als nieuwe tyden?

IV

Wier keurig oordeel, vry van vitten en benyden,
De taal der Duitsche, Britsche, en Fransche geesten hoort,
Wen zy van Hemelsch vuur verrukt en aangespoord,
Met wapens van 't vernuft om Lauwerkroonen stryden.

Myn tedre Zangeres die in dien stryd dorst gaan,
En slegts den naam verworf dat zy het heeft bestaan,
Kon niets dan Bloemgewas, in plaats van Lauwren leezen.

Zy, uwer Vriendschap, meer dan zy vermag, verplicht,
Brengt, onder uwen Naam, die bloemen in het licht;
Zo ze onverwelkbaar zyn, zult gy onsterflyk weezen.

Voorzang.

Indien myn Zangeres aan Sparens groenen boord
Der landjeugd heeft bekoord,
Als zy bekranst met veil haar Veldgezangen queelde,
Het oor der Nimfen streelde,
En 't Iö Pëan zong, op Syrakuzer wys,
De reine min ten pryz';
Indien zy waardig bleef dat Febus grootste zoonen,
Gehuld met Lauwerkroonen,
Haar leidden by de hand als zy ten Zangberg klom,
Na Klioos heiligdom;
Daar zy held Kato deed, in yvervuur ontsteken,
Voor Romens Vryheid spreeken,
En volgde in Neêrduitsch dicht de taal van Addison,
Den roem van Albion;
Of Cezar en dien held, om 't staatsbelang van Romen,
In Utika deed komen:

Daer Katoos deugd niets voor zyn Vaderland verworf:
Maar met de Vryheid storf;
Het zy ze in heuschen boert op leemten en gebreken
Ten Schouwburg plag te steeken,
Of volgde Plautus na van verre in ernst of jok,
En voedde d' ouden stok,
En 't Weeske te Amsterdam, als andre Honigbyën
Met Pindus lekkernyën,
Daar zy 't genoegen schiep dat Spelen van haar geest
Niet zyn onnut geweest;
Dan zal ons Leeuwendaal 't vervolg der Mengelzangen
In zyne gunst ontsangen,
En zuigen als een bye den Honig en het wasch
Uit Bloemen van Parnas;
Dan ziet de Batavier, die zich heeft vrygestreden,
En ruim een eeuw geleden

Het juk ontworsteld is der Spaansche dwinglandy,
In deeze Poezy,
Dat zy haar veder heeft der Vryheid toegeheiligd,
Die Kerk en Staat beveiligt,
En Hollands Vaders op wier deugd zy zich vertrouwt,
Geen Lauwerlof onthoudt;
Noch 's Lands verkoren Held by zyn doorluchtig leeven,
Geen deugd heeft toegeschreven,
Dan die zyn Hoogheid, die by d' Allerhoogsten leeft,
Op Aard bezeten heeft.
Zyn staatsbelang was één met dat van Neêrlands Staaten
En alle de onderzaaten.
Zyn voorzorg trouw en deugd, verstand, doorzichtigheid:
En wonderbaar beleid,
Om Hollands zegen door den handel aan te queeken,
In zyn ontwerp gebleken,
Gesteld aan 't overleg der wysheid van den Staat,
En yder onderzaat,

Doen zyn doorluchten naam, in Neêrlands hart geschreven;
Onsterflyk by ons leeven,
Terwyl 's Lands droeve Maagd in rouw de kleedren scheurt,
En Haaren Held betreurt.
Wie zou dan deezen Vorst verdienden lof ontzeggen,
Den veder laaten leggen,
Niets zingen tot zyn roem? gewis 't waar' onbescheid,
Of eigenzinnigheid;
Dies vaert zy voort, ten spyt van grimmende Söylen,
En laat de dwaasheid quylen.
Behaagt dit aan Parnas, dan acht zy zich voldaan
Voor 't geen zy heeft bestaan.
Zy kent het onderscheid van kunst en kunstbetrachting,
En rust in die verwachting:
Dat - druk of taalgebrek, indien men 't hier ontmoet,
Werd' door de stof vergoed.
Wel ver van met Apol als Marsias te stryden,
Wil zy de klippen myden
Van eigenliefde en waan, en streeven na de gunst
Der kenners van de kunst.

Aan den heere Pieter Langendyk

Op het uitgeven des derden deels zyner gedichten.

Gy die door Vinding, Taal en Maat, elks oor en zinnen
Met zagte ketens boeijt; verheven Pinduslicht!
Gy, die door Held, en Punt, en Klink, en Liergedicht,
Den prys in 't Heldenperk van Helden weet te winnen;
Wat schenkt U Sparens Nimf, ô LANGENDYK ten loon?
Zy kroont dit derde Deel met een driedubble kroon.

ANNA FREDRICA BURGHART, DE LANGE.

X

Op het derde deel der gedichten van den heer Pieter Langendyk.

Staekt, dartle Koeltjes, staekt uw spelen!
   ô Kenmer Hout! roer loof noch kruidt;
De wildzang zwyg' in uw priëelen;
Ja zelfs het choor van Filomelen;
   Uw Orfeus streelt opnieuw de luit.

Gy, blonde Nimsjes, die, in 't Sparent,
   Staeg duikelt, dobbert, springt en zingt,
Duikt stil in schaeuw van lis en blaeren,
Beluistert weêr den galm der snaren,
   Die uw Arion kunstig dwingt.

XI

En gy, ô Hofstat van 's Lands Graven!
ô Haerlem! op uw krygsdeugdt stout,
Boog ook op uw' Amfions gaven,
Die weder, om uw' roem te staven,
Met zyne lier uw muren bouwt.

Bleeft ge immer opgetogen hangen
Aen LANGENDYKS vergode lier,
ô Neêrlandt! boet dan uw verlangen;
Hy nood u weêr op edle zangen,
Op kunstmuzyk, vol geest en zwier.

Zie hoe de Roem der Dichteressen,
Zyn Zangnimf, met lauwrier getooit,
Tot vreugdt der driemael drie Godessen,
Weêr mirten, palmen en cipressen,
Gebloemt en lachend Kunstöoft strooit.

Strykt neder, kiesche Letterbyen,
Daelt op dit loof, gebloemte en fruit,
Vol Hemelgeur en lekkernyen,
Wel waerdig dat wy 't Godheên wyen;
Puurt, zuigt 'er nieuwen honig uit.

Hier vloeit ook balsem voor de beten
   Der jammerspinn', Tarantula;
De Kunst verblyd hier 't droef geweten,
Leert Rouw en Leet zich zelf vergeten,
   En komt het kwynend hart te staê.

De Tydt moog' schenden, de Afgunst honen,
   Dees Dichtkunst tart den Tydt en Nydt.
ô Kunst! men kan met glorykroonen
Noch lofgezangen u beloonen,
   Wyl ge allen lof ontwassen zyt.

M D C C L .
D. SMITS.

Op de uitgave des derden deels der gedichten van den heere Pieter Langendyk.

Aan den dichter.

't Geletterd Neêrland heeft uw dicht voor puik gekeurd:
De zangberg uwen lof ten hemel opgebeurd:
En de ed'le dichtkunst zelfs u reeds de deur ontsloten
Des tempels der geheugenis,
Daar voor 't geweld des tyds uw naam geveiligd is,
En praalt in 't blinkend koor der eerste lettergrooten.

Myn Zangster, daar ze u dus met eer bekroonen ziet,
Wydt uwer Zangeres haar' dorren lofkrans niet:
Die ongeschikte tooij zoû haar gelaat ontsieren.
Uw nooit volprezen Poëzy
Vol krachts, en viers, en zwiers, schaft ernst en boertery,
En breit zich zelfs een kroon van eeuwige laurieren.

W. K O P S PHZ.

17 11/13 51

De dichtkunst, aan den heere Pieter Langendyk; op de uitgaave des derden deels zyner mengeldichten.

De *Dichtkunst*, de allerschoonste maagd,
Die immer oogen kon bekooren,
Heeft 's waerelds morgenstond behaagd
Pas als zy even was gebooren;
Geen wonder, want haar hemelglans
Gaf byna Goddelyke straalen,
Als zy uit d' allerhoogsten trans
Der zaligheden af kwam dalen,
En by haar tintlend sterrenlicht
Den luister van haar minlyk wezen,
In zielverrukkend maatgedicht,
Den stervelingen gaf te leezen:
Haar schoon heeft strydbren zelfs verrukt,
En Vorsten in haar min ontsteken,
Haar aanzicht eenmaal ingedrukt
Is zelden uit de ziel geweken:
Zy is eenstemmig van gelaat,
Betreed haar voet de tempeltrappen;
Zy toond haar minnaars op die daad
Een Tafereel van wetenschappen,

Dat hen door lucht en wolken voert:
Of is haar hert tot vreugd genegen,
Ze ontfronst het hoofd tot geestig boert
Daar nut en vreugde in is gelegen;
Ook treed zy wel eens ten Tooneel,
Maar zelfs om door vermaak te stichten,
Schenkt daar de deugd haar wettig deel
En doet de vuige schyndeugd zwichten.
Wat dunkt u zulk een heeft myn vriend
Heer *Langendyk*, met hert en zinnen
Altoos gelieftkoost en gedient,
Stantvastig in 't pryswaardig minnen;
Zo'n minnaar is zo'n schoonheid waard:
Ook heeft die liefde ons vrucht gegeven
Die Amstels Schouwburg maakt vermaard,
En Hollands Graaven doet herleven.
Met recht, ô ed'le *Poëzy!*
Moet Néderland uw minnaar kroonen,
Die ons zo menig Schildery
Door zyn penceelstreek deed vertoonen;
Tans noodigt hy ons weêr te feest.
Op keur van nieuwe lekkernyen,
En schenkt door gaaven van zyn geest
Ons keur van dichtkunst Schilderyen.
Dat dan vry de Amstel en het Spaar
Een kroon van Mirthe en Lauwren vlegten,
Om voor een brandend dankaltaar
Haar Dichter op den kruin te hegten;
Maar neen, dat eischt de Dichtkunst niet,
Zy wil haar minnaar zelfs beloonen,
Het Dichtwerk dat zyn geest ons bied,
Zal best zyn zilveren schédel kroonen.

J A N O L T H O F .

XVII

Op het derde deel der gedichten van den heer Pieter Langendyk.

Was't vreemd dat Orfeus Lier, gelyk de aloudheid droomde,
Het wild gediert' betoomde?
Hoe woest van aart, hoe wreed?
Ja, dat Amfiöns luit de steenen hupplen deed?
Nadien de Poëzy, gedaald uit 's Hemels transsen,
Haar schitterende glanssen
Den Sterveling vertoont,
Wanneer zy't kwaad bestraft, en 't beeld der deugd bekroont.
Haar groote doelwit is vermaakende te stichten,
Door geestige Gedichten:
Dit wit hebt gy geraakt
Heer LANGENDYK, terwyl gy stichtende elk vermaakt.

XVIII

Gy tracht de waare deugd in 's menschen ziel te kweeken:
En geesselt de gebreeken;
Vermits de boertery
Voor zedenmeester speelt, in uwe Poëzy.
Men heeft in vroeger tyd, dan Neêrlandsch Hoofdpoëeten
Zien yveren en zweeten,
Die alle te gelyk
Uw schedel kroonden, ô beroemde LANGENDYK!
Wanneer de Drukpers uw voorgaande Boekjuweelen,
Die keurige ooren streelen,
De Waereld heeft verëerd;
Met keur van Mengelstof op 't konstigst geschakeerd.
Tans zingt men weêr uw lof, ô gadelooze Schryver!
Die, door uw vlyt en yver,
't Bataafsche zangpriëel,
Met lauwerlov'ren çiert, nadien we uw derde deel
Der Mengeldichten, naar een uitgerekt verlangen,
Van uwe hand ontfangen:
Een Dichtstuk 't welk Virgyl,
Homeer en Flakkus tart, in vinding, trant en styl.
Gy quetst door vuile taal noch bastaardklank onze ooren.
Al wat zich hier laat hooren
Strekt enkel tot vermaak
En stichting, en çieraad van onze Moederspraak.

XIX

Nu klinkt uw' veldfluit aan den groenen boord van 't Spaaren,
Als twee Gelieven paaren;
Dan slaat uw Melpomeen'
Vol rouw den treurtoon, op het graf van haar Meceen.
Doch, zoud ge, ô Zangheldin! deez' Letterbeemd betreeden,
En ijder stuk ontleden.
't Ontbrak u aan de macht,
Eer gy zo groot een werk ten halven had gebracht.
Wy nodigen dan all' die Helikon bewaaken,
Of, die vol yver haaken
Na letterlekkerny,
Den Bloemhof in te treên, van deeze Poëzy.
Om aan Parnasvrucht, aan gebloemte, en Dichtçieraaden
De Zinnen te verzaaden.
Hier bloeijt geen blad, of kruid,
Hoe klein, of 't roept den lof des schrandren Dichters uit.
Hier vloeijt een Nektarbeek van Pindus heuvelkruinen.
Hier klinken Feestbazuinen.
Maar, hoe! bedrieg ik my?
ô Neen! ik zie de Maaz' de Rottestroom en 't Y
Dit nooit volroemde werk met bloeijende Lauwrieren
En letterkranssen çieren.
Dus werd des Dichters naam
Al 't Aardryk omgevoerd, op vleuglen van de Faam.

Maar zagt, myn Zangeres, gy moet uw' drift bepaalen,
Om niet van 't spoor te dwaalen;
Ontsnaar dan uwe Lier,
Voor zulk een Heldenwerk te laag van styl en zwier.
'k Beken rondborstig dat myn Zangnimf, menigmaalen,
Aan 's Dichters zonnestraalen
Haar flaauwe toorts' ontstak,
Schoon tot het volgen van zyn hooge vlucht te zwak.
Laat dan, ô Spaarzwaan! laat uw zanglust nooit bezwyken;
Maar toon dat *Trouw moet Blyken:*
Zo maakt ge, ô LANGENDYK!
Uw Konst, en door uw Konst, uw Naam onsterffelyk.

N. B E A U M O N T .

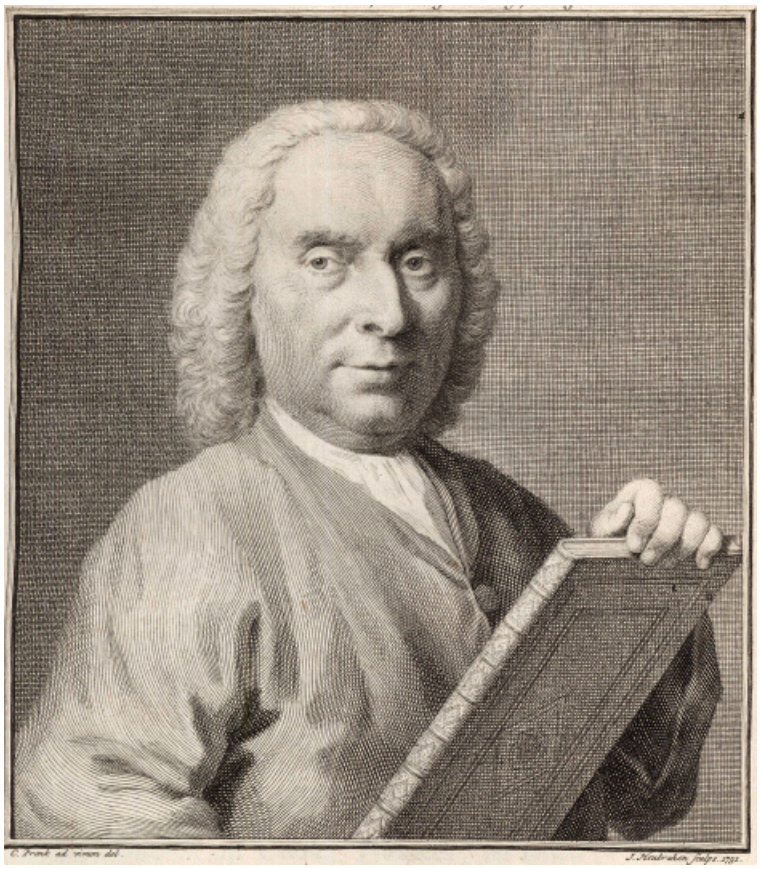

Gebooren te Haarlem, den 25sten July, 1683.

Zie hier, o Nederlandt! uw' Moschus, uw' Homeer;
Uw' Plautus, die 't bederf der zeden gaet te keer;
Den schrandren LANGENDYK, den Livius van 't Sparen,
Die Hollands Graven doet herleven in zyn blâeren:
Zyn Kunst verrukt de ziel wanneer hy ernstig dicht;
Doch scherst zyn Geest dan lacht het staetigst aengezicht.
MDCCL. D. SMITS.

P. Langendyks gedichten.

Lof der dichtkunst

Ik loof de kunst die hart en zinnen streelt,
Al 't ondermaansch door maatgedicht verbeeldt,
Der goden lof, en die der helden queelt,
Voor leerzieke ooren;
Die voor de deugd, met kracht en majesteit,
In zuiv're taal, vol wysheidspreuken, pleit,
En lachende om de drieste onweetendheid,
Zich vry laat hooren.
Zy is gekroond met eene lauwerkroon,
Vol straalen uit god Febus zonnetroon,
Wanneer 't gesternt ten rei gaat op den toon
Van haare klanken.
De Redenkunst is haare kamenier,
Wier dochter met een Redenryken zwier
Den geest verquikt, om op de goude lier
Den goôn te danken.
Het zy ze op 't zoet van Hyblaas bloemen aaz',
Of in een beemd Admetus kudden graaz',
Of in het veld den krygstrompetklank blaaz'
Voor Mavors zoonen,
Of dat zy treure op 't hoog Tooneel, en woed',
Uit's dwinglands mond, die vliegt met trotschen moed
Door eene zee van edel helden bloed,
Op konings troonen;

Of lokk' den vreede uit 's Hemels hoogen trans,
En leid Astré, op de aard gedaald, ten dans,
En haal' met vreugd het yzer van de lans
  Om 't land te ploegen:
Het zy ze treede op 't boertig blytooneel,
Of eene bruid geleid naar 't minprieel,
Daar Hymen 't paar verbindt in 't echtgareel,
  Met zielsgenoegen;
Haar wysheid looft het goed, en straft het quaad,
Zo in den vorst, als in den onderzaat,
Dien zy met punt-en hekeldichten slaat,
  Of roemt naâ waarde.
Maar als haar oog na 't schoon gesternte ziet,
Vergeet zy al wat hier beneên geschiedt,
En heft het hart door haar geheiligd lied,
  Van 't stof der aarde.
Haare hooge troon op Helikon geplant,
Blinkt niet van goud of kostlyk diamant:
Maar pronkt en praalt op 't schoonst aan allen kant
  Met wysheidbloemen:
Met bloemen die verquiklyk zyn van aart,
Wier geur elk nut, en schrandre zinnen baart,
Wanneer het oog op 's waerelds wond'ren staart,
  Om die te roemen.
De beeldespraak der schrandere Kaldeen,
Daar Plato hieldt zyn wysheid van te leen,
Die als een zon in 't oog der Grieken scheen,
  Staat aan haar' zyde.

De Wysbegeerte, opspoorster der natuur,
Van alles wat uit aarde, water, vuur,
En lucht bestaat, beschut haar als een muur
   Ten allen tyde.
Historikunde en oudheid, overbloemd
Met fabelverw, daar zy de deugd door roemt
En gruwelen ten diepen afgrond doemt,
   Zyn haar' vriendinnen.
De Schilderkunst, haar zuster, streelt zich 't meest
Wanneer zy maalt de vruchten van haar geest,
En wysheid uit haar' kunstverdichtzels leest,
   Die schrand'ren minnen.
Wat volken zyn te vinden in 't heelal,
Die niet verliefd op haaren hemelval,
Met handgeklap en aangenaam geschal
   Haar krachten loven?
Haar krachten, uit de hemelen gevloeijd,
Als dauw daar zy de Dichters mê besproeijt,
Waar door de bloem der vinding weelig groeijt
   In Pindus hoven.
Haar liev'ling heeft de onsterslykheid gemeen
Met grooten, die de heerschappy bekleên;
Doch mag gerust op zachte roozen treên,
   Als Vorsten vreezen.
Homeer trompet gerust den Trooijschen brand,
Verzekerd hoe 't ondankbaar vaderland,
Wanneer 't de domme onweetendheid verbant,
   Zyn werk zal leezen.

Hesiodus, zyn tydgenoot, die veld-
En akkerzang voor dien des oorlogs stelt,
En op zyn fluit den roem der goden meldt,
   Zal eeuwig leeven.
Arion, die Dolfynen lokken kon,
Pindaar, die eerst de renbaanlauwer won
Als lierdichtprins, zyn beide op Helikon
   Ten troon verheven.
Zo blinkt de naam van schrandren *Theokryt*,
Door 't herderdicht verheerlykt wyd en zyd.
Maar 'k zal den roem der dicht'ren van dien tyd.
   Hier niet verhaalen.
Indien ik van Thebaansch' Amsion zong,
Die 't wild gediert met cyterklanken vong,
En wetten gaf met zyne nektartong,
   Waar zoude ik dwaalen?
Dat Mantua vry roeme op zyn *Virgyl*,
Der Dicht'ren vorst, zo goddelyk van styl,
Dat Momus noch de bytende Soyl
   Hem kunnen krenken.
De brommende trompetklank van *Lukaan*,
De vloeijendheid der *Venuzynsche Zwaan*,
Noch dichters naa hun tyd, als *Klaudiaan*,
   Zal 'k hier gedenken.
De hekelpen van scherpen *Juvenaal*,
Het puntdicht van den spitsen *Martiaal*,
Noch *Tasso*, of die in Toskaansche taal
   Parnassus stichten,

Noch *Sannazaar*, verheerlykt door de Faam,
Guarini, voor alle ooren aangenaam
In 't herderspel, Poeeten altezaam
   Die niemant zwichten.
Ook roemt de kunst in 't magtig Leliryk,
Met lof beloond van koning Lodewyk,
Corneille met *Racine* te gelyk,
   Als *Sofoklessen*.
Molliére volgt *Terrents* en *Plautus* naâ;
Zyn blyspél slaat bedurven' zeden gaê,
En hekelt van den schepter tot de spâ,
   Met scherpe lessen.
Is *Miltons* geest beroemd in Albion?
Lauriert de Brit het hoofd van Addisson?
Den Batavier bescheen ook Febus Zon
   Met dichtkunststraalen.
Dit tuig' van ouds der *Barden* oorlogsdicht,
Dat moed in 't hart der helden heeft gesticht,
En Batoos heir genoopt tot zynen plicht,
   Om roem te haalen.
Van Vondel wykt voor geen *Euripides*
In 't treurspel, noch den geest van *Sofokles*,
Hem ingestort, als hy door les op les
   Zyn vaers laat vloeijen:
Of *Hoofd*, vol taal van Hoofsche majesteit,
Wykt de ouden, noch in kracht noch deftigheid,
Waarom hem word den lauwer toegeleid,
   Die steets zal bloeijen.

Met welk een kracht zingt de eed'le *Goesche Zwaan*,
En zwemt en bruischt den Ystroom af en aan.
Hoe heerlyk volgt hem *Rotgans* op de baan,
  Met hooge toonen.
Hoe blinkt de geest van *Brand* en *Dekker* uit!
Of *Anslo*, vol van goddelyk geluid,
Met *Vollenhove*, en de eed'le herdersfluit
  Vol kunst, in *Moonen!*
Hoe kittelt ons de wonderlyke geest
Van *Fockquenbroch*, op snaaksen trant en leest.
Hoe bromt *Jan Vos*, met spreuken, vol van keeft
  En redenbochten.
Hoe strekt de pen van d' oudheidkenner *Smids*
Den minnaars van de Dichtkunst tot een gids!
Zyn roem sterft nooit, schoon hem de nyd te bits
  Heeft aangevochten.
Maar welk een lof verdient het godtlyk dicht
Van *Baak*, dat deugd in zuiv're harten sticht,
Die zyne toorts ontstak aan 't hemellicht,
  Om 't hart te blaaken?
Een taal gevormd naar die van 't Paradys,
Die 't hart verquikt met reinen Hemelspys,
Verdient dat elk haar naaoog', loove en pryz',
  Als 't schoonste baken.
Maar zacht! 'k schep uit een onuitputb're bron;
Wie telt en maalt de straalen van de zon?
Die meerder eischt zie 't Panpoëticon,
  By heer *van Halen*,

Een kabinet, daar zyn pençeel in maalt
De dichters, van Apolloos geest bestraald,
In Nederland; waardoor hy lof behaalt,
   Die steets zal praalen.
Zyn schilderkunst paart zich met *Bidloos* pen;
Hy wil dat elk der dicht'ren aanschyn kenn',
Die, dat de nyd hunn' vaerzen nimmer schenn',
   Of doe verliezen.
Zo word door kunst Apolloos kerk gebouwd,
Van marmersteen noch uitgegraaven goud:
Maar door 't pençeel, en pen, die kunst ontvouwt,
   En 't best kan kiezen.
Hier zien we ook van uw Kunstgenooten staan,
Gehuldigd met des schilders lauwerblaân,
Beschermers van den trouwen PELLIKAAN,
   In Haarlems wallen.
UW KAMER, door gansch Nederland vermaard,
Was al beroemd eer Alvaas heiloos zwaerd,
Op 't bekkeneel der burgery geschaard,
   De kunst deed vallen.
Uw *Factor*, heeft door schimp en hekeldicht,
De huichlaary het masker afgelicht,
En Babels schande ontdekt voor elks gezicht;
   Doch 't kost' hem 't leeven.
Hoe heuglyk waar 't, indien de kunst voorheen
Op deeze plaats gevierd en aangebeên,
In vollen glans en destigheid verscheen,
   Om nooit te sneeven.

Al struikelt zy, men hoed' haar voor den val.
Ons Haerlem queekt nog geesten in zyn wal,
Wier dichtwerk nyd noch tyd verslinden zal,
  Maar elk beminnen.
Van Mander heeft in deeze stadt gebloeijd,
Schriverius, van Pindus vocht besproeijd,
En *Korenhart* wiens pen van honig vloeijt,
  En spys der zinnen.
Is *Rixtel* niet (dien elk met eerbied noem)
Door zyn vernuft de stad geweest ten roem?
En *Schermer* die kunstryke en jonge bloem
  Te vroeg bezweken!
Die kunst ontbreekt, verstrekke een *Mecenaat;*
Zo bloeijt zy weer in haaren ouden staat;
Doch in een schoon en deftiger gewaad,
  Om elk te ontsteeken.
Maar echter eischt de Redenrykkunst niet,
Dat, als van ouds, hier mommery geschied;
Dewyl de kunst daar ze ongeschiktheid ziet
  Allengs zal wyken.
Zy staat door deugd na onverwelkbre blaân,
En voed haar Jong, gelyk de PELLIKAAN
Met eigen bloed, en poogt het voor te staan,
  Daar TROUW MOET BLYKEN.

Uitgesproken in de Kamer van 't Kunstgenootschap, den 1 *Janu*: 1722.

Lofdicht op het eerbeeldvan Laurens Koster.

Door G. van heerstal gebeiteld, en in den Artsenyhof opgerecht binnen Haerlem 1722.

Laurens, de vinder van de kunst
Die alle wysheid doet herleeven,
Hem van den Hemel ingegeeven,
Wordt loflyk, door der Artsen gunst,
In 't Prinsenhof uir steen geklonken,
Om als een prins der kunst te pronken.

Nu ziet's mans Vaderstadt haar wensch
Vervuld, naa schaars driehonderd Jaaren;
Nu ryst de glorie van het Spaaren,
En lacht om d' yd'len waan van Mentsz,
En Guitenbergers adelbrieven;
Dit beeld braveert de Letterdieven.

De Kenmerlandsche Kadmus leeft
In vollen luister, naâ zyn waarde,
Zyn naam vliegt over zee en aarde,
Zo ver de naam van Holland zweeft;
Zo ver de Letterkunst, en boeken
Vol eedle wysheid, zyn te zoeken.

Dat Memsis roeme op zyn Chaldeen,
Of Hermes eere als lettervinder;
De Herulheimer roemt niet minder
Dat in zyn muur een licht verscheen,
Zo heerlyk als by de Assyrieren,
Om 's waerelds wysheid te verçieren.

't Hebreeuws geslacht wil Abraham
Met de eerste lettervinding eeren,
Of tegen de Chaldeen verweeren,
Dat zy uit Seth eerst oorsprongk nam,
En naa den zondvloed in het leeven
Door Noachs voorzorg is gebleven.

Maar zulk een ydle roem is mis:
Het blykt, wyl Godt zyn' wil en wetten
In steene Taf'len zelf wou zetten,
Dat deeze vinding Godtlyk is,
Om zynen wil elk te openbaaren,
Tot 't eind der eeuwen en der jaaren.

Dus was het ook des Hemels gunst,
Vol goedheid, liefde en welbehaagen,
Om ons in deeze laater dagen
Te zegenen met Kosters kunst,
Die duizend zielen zou verlichten,
En met het woord des Bybels stichten.

Hoe menig schoone Letterschat
Is door den roest des tyds verslonden:
Die waar' deez' kunst eer uitgevonden,
De waereld nog behouden had!
Geleerdheid zou zich nu nog streelen
Met veele aêloude boekjuweelen.

Het deftig werk van Livius,
Historischryver van oud Romen,
Vertoonde mooglyk zich volkomen,
En 't overschot van Tacitus,
Het puik van alle Roomsche pennen,
Deed elk 't vervolg der zaaken kennen.

Helaas! verslindend krygsgeweld
Der Gotten, Hunnen en Wandaalen!
Brandstichters in de Letterzaalen,
Uw drieste domheid hield het veld!
't Barbaarisch leger koelt zyn driften
Aan tempels, kunst, en eedle schriften.

De Christen bergt het dierbaarst boek,
Door s Hemels hulp, in donk're holen.
't Romeinsche Wetboek legt verscholen.
De Wysbegeerte maakt zich t' zoek.
Staatkunde, kunst van redeneeren,
Noch deugd kan 's krygsmans woede keeren,

Apols geneeskunst volgt dat spoor.
Minerf ziet school op school vervallen,
Die Attila misbruikt tot stallen.
De Noordsche Leeuw heeft geen gehoor.
Het kunstpençeel, of 's Dichters reden,
Behoudt, als eer, geen ryke steden.

En schoon het woedend Noordsche zwaerd
Waardoor ontelb're helden vielen,
Vermoeijd van steden te vernielen,
In 't eind een weinig is bedaard;
De kunst ontbrak nog veele jaaren
Om haar beminnaars te vergaâren.

De Geestlykheid wierd wel hersteld:
Maar 't bygeloof ten troon verheven.
De waare wysheid bleef verdreven.
De onweetendheid behield het veld.
Men paaijde 't volk met beuzelingen,
Om nooit tot zaaken in te dringen.

's Lands Ov'righeid gebruikte een Klerk
Om alle wetten voor te leezen,
Wie dit weêrstond had fluks te vreezen
Den ban en vloek van zulk een' kerk,
Die 't volk door schyndeugd kon verblinden,
En 't al wil binden en ontbinden.

ô Droeve! ô naare! ô duist're nacht!
Rampzalig lot van kunst en taalen!
Geleerdheid, die zo lang moest dwaalen,
Wie heeft u 't eerste licht gebracht?
De wysheids fakkel van Athenen
Was in 't Romeinsche puin verdwenen.

Wat was 't een treffelyke schat,
Die in den tyd van twintig jaaren,
Met arbeid, zo veel kon vergaâren
Dat hy slechts twintig werken had:
Nu vind gy, wakk're letterkloeken,
Een eindeloozen schat van boeken.

Nu ziet gy, door des Hemels gunst,
De wysheid op haar troon verheven,
Verstorven' taalen weder leeven,
Het menschdom bloeijen door de kunst,
En van een reeks geleerde mannen
De drieste onweetendheid verbannen.

Wien zyt gy zulk een treflyk licht,
ô Kerk! ô wydberoemde schoolen!
Die de eedle wysheid is bevolen,
Naast Godt, die alles schenkt, verplicht?
't Is Haerlems Kadmus, die volluister
U als een fakkel lichtte in 't duister.

Indien de vrygevochte Staat,
Zyn wydberoemde waterhelden,
Die zich in 't spits des oorlogs stelden,
Een graf uit marmer klinken laat,
Om wakk're mannen aan te spooren
Die tot 's lands glorie zyn gebooren;

Verdient dan de eedle letterheld
Laurens, niet binnen Haerlems muuren
Een beeld dat de eeuwen kan verduuren,
Wyl hy de wysheid heeft hersteld?
Verdient hy by de Batavieren
Dan niet een eerkrans van laurieren?

Niet by den Batavier alleen:
Die eer is gansch Euroop hem schuldig:
Dat dan de Brit en Frank hem huldig,
Itaalje, en Spanje, Zweed en Deen,
Germanje, en waar nu schoolen bloeijen,
Die door zyne eedle vinding groeijen.

Had hy geleefd in Cezars tyd,
Men mogt zyn beeld in goud aanschouwen,
En tot 's mans lof een tempel bouwen,
Zyn eedle Drukkunst toegewyd,
Daar voor stond: *hier 's de wysheid veilig*,
Beschermd door Haerlems Letterheilig.

Doch zwygt'vry uit ondankbaarheid,
En veinst geleerde vreemdelingen.
Maar, Haerlem, laat u nooit ontwringen
Een glorie die uw' naam verbreidt.
De glimp van Mentz zal nu bezwyken.
Bescherm dit beeld; uw TROUW MOET BLYKEN.

Uitgesproken in de Kamer van 't Kunstgenootschap, *den* 1 *Janu:* 1723.

Op de matryzen of Letter vormen,

in de lettergietery van de stads drukkers Izaäk en Johannes Enschedé te Haerlem.

Zo Kosters eedle geeft zich na driehonderd Jaaren
Op nieuw mogt openbaaren,
En deez' Matrijskas zag, met haaren Letterschat,
Die Wonderen bevat:

Hy sprak gewis aldus: 'k laat Ments de glorie over
Met haaren Letterroover,
Dat hy myn Boekdrukkunst beschaafd heeft en gevoed;
Nu elk bekennen moet:
Dat naa drie eeuwen tyds myn kunst van net tot netter,
Ten opzicht van de letter,
In haar geboortestad, zo zuiver, zo volmaakt
Ten toppunt is geraakt.
Hier zyn de Moeders nu, hier toont men de Matryzen,
Die openbaer bewyzen
Hoe myn ontstolen kunst, de Waereld door verstrooijd,
Te Haerlem is voltooijd.

Op de matryskas.

Geleerden zoekt gy 't hart in Haerlem op te haalen?
Zie daar de Moeders dan der Lettren aller taalen,
In 't huis der Enschedees, die, Kosters kunst ten prys,
Uw schoolen voeden met de schoonste letterspys.

Anders.

'k Bewaar de Moeders hier der Lettren aller wyzen,
Die met haar letterspys vier Waereldeelen spyzen.

Op de tytelplaat voor J.C. Seiz.
Derde jubeljaar der uitgevonden boekdrukkunst.

MINERVE omhelst het beeld van KOSTER, die aan 't Spaaren
De DRUKKUNST eerst bedacht voor ruim driehonderdjaaren,
En als een achtbaar Lidt in zyne Vaderstadt,
Ten nut der Burgery op 't STEDEKUSSEN zat.
Men kroone vry LAURENS met eeuwige LAURIEREN;
Men zie het VOETSTUK met zyn edel SCHILD verçieren;
Men beelde 't Eeuwfeest met drie SLANGEKRINGEN uit:
De FAAM blaast boven al, met zegenryk geluid,
's Mans roem de Waereld door, in doorgeleerde bladeren,
Voor dien, die honig uit de wysheidbloemen gaderen.
DE ZON DER WAARHEID brak door alle nevels heen,
Na dat het edel licht der Drukkunst de Aard bescheen.
De ONWEETENDHEID des volks van allerhande staaten,
Verdween door deeze Zon, by die het licht niet haaten.
Met recht word KOSTERS naam dus, na drie eeuwen tyd,
Door eene schrandre pen aan de eeuwigheid gewyd:
Een pen die HAERLEMS roem der Drukkunst kloek verdedigt,
En stopt den lastermond van die haar eer beledigt,

Met klem, met kracht van taal, geleerdheid, en bescheid.
Zwyg MENTZ, en STRAATSBURG zwyg 't geding is uitgepleit!
Gy hebt uw fakkel eerst aan HAERLEMS Zon ontsteeken.
GERMANJE mag met roem van PETERSCHOIFFER spreeken,
Die de eerste stempels sneed op KOSTERS nieuwe wyz',
Dat ENGELAND met recht den wakk'ren CAXTON pryz',
Die daar de Drukkunst bracht met list uit HAERLEMS muuren,
Zyn naam zal, als het School van OXFORT eeuwig duuren.
Heeft JENSON de eedle Kunst ITALIË aangebracht,
En wordt uw MENTELIN, ô STRAATSBUEG niet geacht
Als Kunstverbéteraar? Elk zal hem de eere geeven,
Dat hy met ALDUS en FROBENIUS zal leeven;
En in Minervaas School, waar in zy zyn geteeld,
Met luister pronken, by myn KOSTERS edel beeld.

Op den gedenkpenning van Laurens Koster. Door G. Marshoorn.

Ziet Kosters beeld nâ 't leven,
Zo kunstig en verheven

Gestempeld op deez' plaat,
Dat elk verwonderd staat,
Hoe dat het edel Spaaren
Een kunstenaar kon baaren,
Die buiten onderwys
In kunst, streeft na den prys
Met de eerste stempelsnyders.
Maar zwygt nu, kunstbenyders!
Klopt Koster door zyn vond
U zelf niet op den mond?
Laat Mentz, laat Straatsburg schreeuwen.
Hier zien de volgende eeuwen
Den Letterheld vergood,
Door zynen Stadtgenoot.
Hy çiert Minervaas tempel
Met zynen eersten stempel,
Daar Kosters schild op staat,
De Drukpers tot çieraad.
Drie eeuwen zyn verloopen.
Het Spiegelboek legt open,
Dat Haerlem nog bewaard.
De Pers heeft geen laurieren?
Marshooren wil haar çieren
Met Sterren, Kruis en Zwaerd.

Verweerschrift der drie aloude Haarlemsche redenkamers, tegen de samenspanning van acht neeringlooze waarden,

Die door een ingeleverd verzoekschrift aan de Regeering, de Kamers, ten hunnen voordeele, door zekere belasting zogten te vernietigen.

Rethorica spreekt.

Hoe durft dit achttal van het Tappers volk bestaan,
Zyn klaauwen aan de kroon der Broederschap te slaan!
Die ligt drie Eeuwen lang gebloeijd heeft, aan het Spaaren,
En de achtbaerheid der kunst tot heden blyft bewaaren.
Hoe vryft de lasterzucht, ons in het aangezicht,
Dat de oude Kamers, voor de Redenkunst gesticht,
In misbruik zyn geraakt, en nu, in allen deelen,
Tot plaatsen strekken, om te drinken en te spelen,
Gelyk men daaglyks in de huizen van fatsoen,
Als die der T appers zyn, gewoonlyk is te doen.

Waer door hunn' neringen zo jammerlyk verloopen,
Dat aan hun haard schier nooit van burgers word gezopen.
Een jammerlyke zaak, waar aan, naar hun verstand,
Misschien de welvaard hangt van 't halve Vaderland.
Beroemde Broederschap! ik voel myn geest ontsteken,
Om voor uw eer en recht in poëzy te spreken,
En dus de onwetendheid, die de ezels ooren vreef
Aan uw alouden roem, te toonen dat ik leef,
En van uw Kamers nooit verjaagd ben of verbannen.
Gy, WAARDEN, die misschien na 't klappen van de kannen
Veel sneller luistert, dan na Febus heldre lier;
Indien uw ooren niet verdikt, door wyn of bier,
Bekwaam zyn om de kracht der reden plaats te geeven,
Zult gy begrypen, dat de kunst nog is in 't leven,
En niet verdient zoo vuil te worden afgemaald
In uw Verzoekschrift, dat van 't spoor der reden dwaalt.
Wanneer wy in den rei van onze braave leden,
Uit liefde tot de kunst, met vreugd ter Kamer treden,
Zien wy de teekens van onze oudheid aen den wand,
In schilden, ryk van geest, en spreuken vol verstand,
Waer uit men d' adeldom der Kamers klaar kan leezen,
Die door verdienste tot dat toppunt zyn gerezen,
Ten tyde dat het Volk door snoode Geestlykheid
Wierd dom gehouden, en door bygeloof misleid;
Ja 't kerkelyk gezag zo hoog rees in vermogen,
Dat zelfs de grootste vorst den Paus moest zien naer de oogen
Of zyn vervloeking, ban en bliksem ondergaan,
En, vogelvry verklaard, ten doel der moordzucht staan.

Die rugsteun gaf toen klem aan ongebonden klerken,
En baarde een grooten zwerm van redenlooze werken;
Men hield den Bybel voor de Leeken aan een kant,
En stopte groot en klein hun grollen in de hand;
Leugende boeken, die vollompe fabels steken,
Een aas voor kloosterbroêrs en de allerdomste leeken,
Waardoor de onwetendheit zoo aenwies in 't Gemeen,
Dat niemand schryven kon, dan pas de Klerk alleen,
Die daardoor voet kreeg om het Raadhuis op te treden,
En ringelöorde daar de wet en Overheden,
Was 't wonder dat een Klerk de Leeken overwon,
Daar Aelbrecht Hollands graef, byna, niet schryven kon,
Dan de eerste letter A, in eenen kring geschreven?
Maar had de Geestlykheid hier meê vernoegd gebleven,
Geen Overheit beschimpt, geen Burgery geraakt,
Door referynen, uit baldadigheit gemaakt,
De Kamers hadden nooit de hoofden opgestoken,
En, op hun beurt, het leed hun aengedaan gewroken,
Want als de Redenkunst weêr smaak vond by 't gemeen,
En in dien duistren tyd (schoon onbeschaafd) verscheen,
Wist zy de onwetendheit der kloosters haast te ontdekken,
Door referynen die tot ieders leering strekken;
Waar op de kunst int kort haar Mecenaten vond,
En stopte door haar geest de lasterzucht den mond;
Ja dorst de leemten en gebreken der gezellen,
Die in de kloosters zyn, in 't openbaar vertellen;
't Zy door een Zinnespel of door een zotte Kluit;
Dus brak de bommel van de fabelgrolkunst uit.

En die niet dwaas was zag nu uit zyne eigen oogen,
Hoe 't volk, veel eeuwen lang, misleid was en bedrogen.
Dit is geschied, eer 't licht der Euangelileer
Wierd op den kandelaer gesteld, tot 's Hemels eer,
Waar voor de Kamers, die tot heden overschieten,
Met dankbaarheid, de gunst der Magistraat genieten.
't Is waar, de loop der kunst wierd voor een tyd bepaald;
Wanneer de Geestlykheid, nog meer van 't spoor gedwaald,
Met zwaerd en mutsaart dacht de waarheid te vernielen,
En 't treurspel aanving, dat veel honderd duizend zielen,
Verwezen om 't geloof, het leven heeft gekost,
Eer dat de kerk, Gods bruid, werd van haer angst verlost.
(*) In dezen tyd wierd een van onze Kamerleden,
Die de ongebondenheid had op haar zeer getreden,

(*) Te Haerlem zyn den 29 van Zomermaand des Jaars 1568 drie mannen met de koorde gedood, onder anderen *Heins Adriaanszoon*, Factor op de Redenrykkamer *Trouw moet blyken*, die eenige refereinen of liederen, en onder anderen een echo of wedergalm ten smaad der geestelykheid hadde gedicht. Hy was een Schoenmaaker van zyn handwerk. Zyn moeder, de Stads vroedvrouw, bad den Burgermeester *Quiryn Thalesius* dat hy tog medelyden wilde hebben, ten minste om zyn acht moederlooze kinderen en haaren tachtig Jaarigen ouderdom; Want veele dingen, zeide zy, zyn geschied in den vryen tyd. *In den vryen tyd*, was zyn andwoord, *toen was 't een tyd om door de vingeren te zien: maar nu is 't een tyd van Justitie*. Hy wierd na dat de twee eersten den geest gegeeven hadden, wegens een schielyk gerucht, en daar op volgende beroerte, van het Schavot na Burgemeesters kamer gerukt, en aldaar aan een ladder geworgd. het antwoord van den burgemeester wierd opgekropt, maar niet vergeeten: want vyf Jaaren daar na, is hy uit de Stads gevangenis gerukt (ten tyde dat Haerlem door de spanjaarden belegerd was) en onder een smaadelyk toewerpen van de voorsz: woorden ter galge gesleept zynde, wierd hy op het bolwerk zonder eenig pleitgeding opgehangen, door de wraak eener raazende gemeente. Hy word van verscheide schryvers, onder anderen P.C. Hoofd, om zulk een rampzalig lot beklaagd, zynde een man van uitmuntende gaaven, en een lieveling geweest van den onpartydigsten onder de Roomschgezinden. naamlyk den geleerden Erasmus. *M.S. Zie hier ook over, Hoofd. Ampzing. Brands reform: en de Martelaarsboeken, der Roomschen en Hervormden*.

(Met tegenzin van 't volk beklaagt van klein en groot)
Op 't Raedhuis dezer stad, om zyn geloof gedoodt;
Door aandrang en geweld der snoode kerkelingen,
Die met gewetensdwang de harten willen dwingen:
Doch hunne dwinglandy heeft nooit de kunst verdoofd;
Zy is de onwetendheid gewassen boven 't hoofd.
Zy is begunstigd van onze achtbare overheden,
Byna drie eeuwen, en ligt langer tyd geleden;
Zy toont nog, jaar op jaar, de blyken van haar kunst,
En roemt met dankbaarheid der Burgervadren gunst,
En kust de vryheid, van den Hemel ons geschonken,
Zy zoekt haar leden tot gehoorzaamheid te ontvonken,
En Godt en de Overheid te dienen volgens pligt.
Zy eert de deugd, schoon haar de lasterzucht betigt,
Dat de oude Redenkunst der Kamers is verdreven,
Een laster door den nyd ons schendig aangewreven;
Doch die zich zelve schaamt, zo waarheid schaamte baart,
In 't hart eens logenaars, of half verzopen Waard.
Wel ver, dat wy de kunst der Kamers niet zien bloeijen,
Wy zien haar dagelyks door braave leden groeijen,
In zuiverheid van taal en welgevoeglykheid.
Maar is 't geen dwaasheid, dat de Redenrykkunst pleit
Met volk dat raadloos schynt, en zo wanschapen blind is,
Dat de allerwysste zo onnozel als een kind is,

Om van onze edele kunst een regel te verstaan;
't Word tyd, om ons van hunne onwetendheid te ontslaan.
Gy WAARDEN, die misschien wat schryven kunt of lezen,
Uit wiens verzoekschrift zoo veel onheils is gerezen,
Maakt u de baatzucht, of de onnoozelheid zo blind,
Dat gy durft klagen, hoe ge uw haartsteê ledig vind,
En dat een vreemdling moet te bed gaan, zonder drinken,
Die geen gezelschap vind om met het glas te klinken;
't Is waar dat vult geen beurs, 't is mooglyk 't geen gy zegt:
Maer durft gy hoopen, als gy op uw luimen legt,
Dat braave burgers in uw kroegen zouden sluipen,
Om daar een vreemdling, tot uw voordeel, te bezuipen.
Gewis, ik ken niet een der Broederschap zo laf,
Dat hy u immer voet tot die gedachten gaf;
Komt tot u zelven, en beschouwt, met nuchtre zinnen,
Of gy bequaam zyt om weêr nering aan te winnen;
Weest nyver en beleefd; verbant krakeel en nyd;
Tapt uwe kannen vol; schryft nooit met dubbel kryt;
Besteelt 's lands inkomst niet door looze sluikeryen;
Heult nooit met volk, dat zweert om bekken op te snyên;
Gedoogt niet dat de jeugd om groote sommen speelt;
Of houd geen duif op 't slag die slimmer onheil teelt.
Zo gy dus eerlyk zyt, gelyk wy zouden hoopen.
En dat uw neringen dan evenwel verloopen,
Wyt dat de Broederschap der Redenkamers niet,
Maar denkt veel eer, dat gy 'er zuiver overschiet.
En zoo gy langer van den tap niet weet te leeven,
Kunt gy bezoeken om een kettinghje te weeven,

Daar meenig eerlyk man in Haerlem zich meê voed;
Die werken kan, en wil, verwind de tegenspoed.
Gy moet de Kamers nooit uw neringloosheid wyten;
Silenus graauwtje moet naar Pegasus niet byten.

Spoor tot een algemeenen vreede.

ô Dierbaar Vaderland, dat in des Hemels zegen
De aloude Vryheid, door uw goed en bloed verkregen,
Met hart en ziel beschermt, tot heil van Kerk en Staat;
Dewysheid zorgt en waakt, in 't midden van den Raad,
Om 't alverslindend vuur des oorlogs af te wenden,
Dat gansch Europe dreigt te domp'len in elenden.
Zy ziet het Duitsche ryk met schrik, met deernis aan,
Wiens vryheid heden moet verwinnen, of vergaan;
Dewyl de heerschzucht en de hoogmoed duizend streeken
Verzinnen, om de kracht des Bontgenoots te breeken,
Die 't gantsche Christenryk wil zien in evenwicht
‘Men spuuwde Godt wel eer verwaten in 't gezicht,

Door 't schenden van de trouw en heilige verbonden!
Dat heeft's Lands vrye Maagd eertyds met smert bevonden;
Is 't wonder dat zy waakt, en in de wapens staat;
Opdat het oorlogsvuur tot haar niet overslaat?
Is 't wonder? dat zy, om dit snood geweld te breeken,
Den Godt der Vaderen poogt zyn bystand af te smeeken,
Om 't hart der Koningen te roeren, 't Volk ten vreugd',
Tot vreedelievendheid, de grootste heldendeugd.
  Hoort, hoort, de stem van Godt, ô koninge n der aarde!
Wat is uw roem? uw macht? by Hem van geener waarde.
Dat u de hoogmoed met een kroon van lauren çier:
Die kroon bedekt u niet voor 's Hemels blixemvier.
  Ach, dierbaar Vaderland! mogt gy de vreugd eens smaaken
Dat gy den nagebuur gered zaagt uit de kaaken
Van 't dier der Staatzucht, dat het Duitsche ryk verscheurt:
Die Krokkedil, die nog in schyn haar roof betreurt:
Die goud, die wapens leent, aan vrinden tegen vrinden,
Om als zy machtloos zyn hen alle te verslinden;
Die nooit verzadigd is, die na geen schreijen hoort:
Maar stof tot glorie zoekt in d' algemeenen moord.
  ô Eedle Vorsten, die onzydig hebt gezeten,
En de eer zult hebben dat gy 't laatst word opgegeeten;
Indien gy met den wolf wilt treeden op de jacht;
Waakt op! en ziet waar toe uw vryheid is gebracht!
Laat u door ydlen glans van staat noch goud bekooren:
Stelt u de vroomheid der Germannen steets te vooren.
't Lafhartig Azië mag in de ketens gaan:
Het edel Duitsche bloed zal die in stukken slaan.

Waakt op! 't is tyd, om u ontsachelyk te toonen;
Dan zult gy haast het hoofd met vreedeolyven kroonen,
Of 't schrikdier vellen, dat uw ingewand vernielt,
En steden omkeert, als 't uw helden heeft ontzield.
Hoort Ryn, hoort Donauw, Elve, en Moldauwdeerlyk kermen.
Wat hart krimpt niet van schrik? wie moet zig niet erbermen
Om al 't vergoten bloed van d'armen onderdaan?
Waakt op, ô Kreitsen! eer uw kragten zyn vergaan.
Beeft voor het dreigen niet van snoode vreemdelingen,
Die 't ryk verdeelen; die 't elk oogenblik bespringen.
Vereenigt uwe kracht, en word één ziel één hart.
Verbreekt de strikken daar de list u in verwart.
Ach! dat uw vorsten recht hun staatsbelangen kenden,
Wat zou men jammers van den Duitschen bodem wenden!
ô Hoofd des Keizerryks, wiens waggelende kroon
Ligt voor de voeten valt der Weener Amazoon,
Indien de Godtheid niet door kracht der vreedestraalen
Het quynend Vaderland in tyds doe adem haalen:
Hoe ydel is de hulp daar gy u op verlaat;
Wyl 't zwaerd des Hemels al haar pooging nederslaat.
Uw ryk, uw leeven, blyft ten doel voor veel gevaaren,
Uw Erfland is verwoest door woedende Hussaaren.
Vliegt niet uw Bontgenoot voorvluchtig uit het veld?
En laat Bohemen aan den Lotharingschen held?
Zou u de Godtheid niet door wondren overtuigen
Dat de Aardsche Majesteit voor's Hemels stem moet buigen?
Klinkt zyne stem niet in het Duitsche vaderland?
Zengt zich uw Adelaar niet in den oorlogsbrand?

Moet gy uw ryksgebied door staatzucht zien verdelgen?
Moet Ryn, moet Donauw zo veel stroomen bloeds verzwelgen!
Ontvlucht de kroonharpy, die u dien ramp bereid.
Verquik den onderdaan uit edelmoedigheid.
Steun op geen vreemde hulp. Zoek heul by vroome Stenden,
Die reed staan om het ryk te redden uit elenden:
Maar boven al by Godt, den rechter van 't Heelal,
Die, (zo gy Vreede zoekt,) u Vreede schenken zal.
Laat u door vleijery noch staatslist meer misleiden,
Blyf van het waar belang des ryks niet afgescheiden.
Verzoen u, groote Vorst, met Duitslands Amazoon;
Opdat haar stem u eens bevestig' op den troon;
En't maagschap, dus vereend, de wraakzucht mag vergeeten,
Als 't oorlogs ondier werd geklonken aan den keten.
Monarch van Vrankryk, die uw trouwen onderdaan,
In 't vuur van Fryburg zaagt by duizenden vergaan;
Die om uw vyand tot herwinnen niet te dwingen,
De sterke muuren door het boskruid op doet springen;
Ach! vloog het oorlogsvuur met één dus in de lucht,
Hoe juichte 't Christenryk, dat nu in rampspoed zucht!
Ach! laat uw goedheid door geen vleijers meer misleiden.
Bemerkt gy niet dat als ge uw macht poogt uit te breiden,
Men 't al te dierbaar bloed des volks ter slagtbank brengt,
En gy uw vleug'len in het vuur des oorlogs zengt?
Kan uwe glorie, uw laurier, de schade boeten
Van duizend weduwen gebogen voor uw voeten?
Wat voordeel wint gy voor zo veel miljoenen schat?
Verarmde landen! en een omgekeerde stad!

Die alle vorsten van Europa u misgunnen,
En gy met al uw macht niet zult behouden kunnen.
ô Grootste Koning van de gantsche Christenheid,
Erken de goedheid van de Hemelmajesteit,
Die u in 't ziekbed door vermoeijdheid neêrgeslagen,
Heeft weêr gegeeven aan uw ryk en eed'le maagen.
Ei laat uw kroon een kroon van vreedepalmen zyn;
Opdat die vreugd niet uit het hart des volks verdwyn.
Laat de edelmoedigste van alle Koninginnen,
U in grootmoedigheid, ô Vorst! niet overwinnen.
Schyn, schyn, ô Fransche Zon, op de Oostenrysche Maan
Met vreedestraalen; dan zal de oorlogsdamp vergaan.
    En gy, ô Dappre Held, ô Salomon van 't Noorde,
Ach! dat gy na 't geblaas van geen Tyrtëus hoorde!
Die met den toverklank der Fransche Poezy
Den geest wil vangen in het net der vleijery;
'Gy zoudt als hoofd der Kerk met Konstantyn verwinnen,
Indien geweetens dwang den Oorlog dorst beginnen;
Nu word gy, dappre vorst (daar al het ryk om schreijt)!
Door Staatsbedienaars van 't heerschzuchtig hof misleid,
Die u, sints 't vreêverdrag van Breslauw, vinnig haaten,
En nu, uit wraak, in nood beschimpen, enverlaaten;
Die 't Hoofd van 't Keizerryk slegs bystaan in den schyn,
Om meesters van het lot der koningen te zyn;
Die hunnen eigen Vorst met schyn van glorie blinden,
En middlerwyl zyn schat, en 't bloed des volks verslinden;
Die 't hun belangen is, om 't vuur van helschen twist
Steeds aan te stooken, door een Machiavelsche list,

En 't oor te stoppen voor de klaagende gemeente,
Die uitgemergeld word, helaas! tot aan 't gebeente.
Stuit, dappre Koning, stuit den oorlog in zyn loop.
Vervul door uw beleid de langgewenschte hoop
Van 't Duitsche Vaderland, ja van uw onderdaanen!
Wisch edelmoedig af dien vloed van bittre traanen,
Die Duitschlands vryheid voor uw voeten deerlyk schreijt.
Voeg by uw heldenmoed den geest van tederheid.
Herwin de harten die van u zyn afgeweken;
Zo kan uw Majesteit zig op den vyand wreeken,
Die uwe kroon beschimpt; die u in nood verlaat;
Het ryk, zyn Bondgenoot, en ook zich zelf verraad.
Had gy, o machtig vorst, uw waapens kunnen paaren
Met de ed'le Koningin der dappere Hungaaren,
Gy waart beslisser van den maagschaptwist geweest,
En 't Vaderland behoed dat nu veel onheil vreest.
't Is tyd, volg 't Staats beleid van uw doorluchte vaderen,
Laat geen Belîsles, geen Voltaires tot u naderen,
Of hoor, en zie, en zwyg. Vertrouw niet op Bourbon,
Voor gy met Cezar zegt, ik quam, ik zag, ik won;
Voor gy een vasten, en een vreederyken zegen
Door uw verwinning hebt voor 't Vaderland verkregen;
Waardoor g' uw haaters tot uw vrienden hebt gemaakt,
En als Augustus tot den top der glorie raakt.
  Heldin van Oostenryk, die op den troon getreeden,
Wierd van een Keizer en vier Koningen bestreden,
Wanneer Fleury, het hoofd der Fransche Geestlykheid,
De slaafsche ketens had voor u, en 't ryk, bereid;

Wiens vreedelievendheid de Waereld is gebleken,
Door u en uw Gemaal te valsch na 't hart te steeken.
Die zich met de yd'le hoop gestreeld heeft tot zyn dood,
Dat uw doorluchtig huis, van alle hulp ontbloot,
De koningklyke kroon zou moeten overgeeven,
En slaafsch in ballingschap op zyn genade leeven:
Maar Godt die in den nood uw kroonsbeschermer was,
Vermaalt dien hoogmoed, met zyn lyk, in stof en asch.
En gy, die dus verdrukt, met neêrgebogen leden
Den Godt des Hemels in uw angst hebt aangebeden,
Vond heul en bystand by de Britsche Majesteit,
En Neêrlands vryê Maagd; terwyl gy nat beschreijd
Te Presburg in de Kerk de Bloedvaan op zaagt steeken,
Om door 't Hungariesch zwaerd uw ongelyk te wreeken.
Zints hebt gy 's vyands macht gegeesseld uit het veld,
En door Prins Karels arm uw zwakken troon hersteld:
Dien Godt met eenen wacht van englen wil omringen,
Wanneer uw haaters u verraaderlyk bespringen.
Uw Veldheer, Prins Eugeen gelyk, in heldendeugd,
Volgt de overwinning naa, in 't bloeijen zyner Jeugd;
Zyn vyand, daar hy treed, word door den schrik geslagen;
't Zy dat hy d' overtocht des Ryns bestond te waagen,
En Vrankryk beeven deed op Elzas vetten grond;
Of moedig trok te rug, en zich verwinnaar vond
Van 't machtig Pruissiesch heir, dat door den schrik geweken,
Den brand des oorlogs ziet in S'leziën ontsteken,
En 't Oostenryksche zwaerd, tot wederwraak getergd,
Ontwykt in 't naare bosch of tusschen 't koud gebergt.

De Hemel geev', Vorstin, dat haast de wraak bedaare,
En vreedelievendheid met de overwinning paare.
Gy hebt uw macht tot uw bescherming uitgebreid.
De Staatzucht bracht u nooit tot ongerechtigheid;
De Hemel wil u dan uw wettig erfdeel schenken,
Om aan zyn troost, zyn hulp, voor eeuwig te gedenken,
Zo lang gy in uw ryk de vryheid van 't gemoed
Zult schenken aan een volk dat uwen troon behoed;
Dien gy, naa Godt, alleen de Glorie hebt te geeven,
Dat uw doorluchtig huis nog is in stand gebleven.
Verwissel uwen helm haast met de Vreedekroon,
Zo volgt de Aertshertog u met luister op den troon,
Om na den Vreedepalm tot rust van 't ryk te dingen,
Ten roem van Oostenryk, en 't huis van Lotharingen.
Roemwaarde Koning, die het Britsche ryk regeert,
Wiens Majesteit het Hoog en Lagerhuis waardeert;
Die door uw wysheid zoekt het vreedespoor te baanen;
Die door den arm en 't goud der heilryke onderdaanen,
't Verwarde Duitschland poogt te redden uit den nood;
Die Spanje en Vrankryk in den toom houd met uw vloot;
Dien de overwinning volgt te lande en op de baaren;
Die 's Vyands hoogmoet stuit by Herkules pilaaren,
En met uw Zeemacht sloegt de Vlooten van Bourbon,
Waardoor Sardinjes Vorst zyn ryk beschermen kon,
En 't Spaansch en Fransch geweld, besloten in zyn klippen,
Deed vluchten voor zyn zwaerd met doodverw op de lippen,
Ten spyt der Koningin, wier hoogmoed haaren zoon
In Lombardyën wil verheffen op den troon.

De Rus, Hungaar, de Pool, de Sax, de Nederlanden,
Begroeten u; elk kust uw zegenryke handen;
Gy hebt de glorie dat gy 't Keizerlyke bloed,
En dat van Oostenryk, voor zyn verderf behoed.
Gy trokt met wederzin het slagzwaerd uit de scheede;
Zou u myn Zangheldin dan sineeken om den Vreede?
Neen, Zegenryke Vorst, zy is 't daar gy na haakt;
Zy is 't, om wien ge u zelf, voor elk ontsachlyk maakt:
Geen Vreede met blanket van snoode list bestreken,
Die als een Spinneweb door Staatskunst is te breeken:
Maar die een evenwicht aan gantsch Europa geeft,
Is de eed'le vreede daar uw heldendeugd na streeft.
   ô Hemelmajesteit! wil eens de macht bepaalen
Der snoode heerschzucht! laat Europe eens adem haalen.
Zy schreijt in haaren nood, ô Vreedevorst, u aan!
Verquik door uwe gunft den armen onderdaan!
Ach! laat uw Vreedezon in 't hart der Vorsten schynen,
En 't Oorlogs ondier in den afgrondskolk verdwynen.
Ontdek de streeken der Verleiders, die het zaad
Van tweedracht zaaijen, tot verderf van Land en Staat;
Opdat de Koningen in vreede 't ryk regeeren,
En geene Schepters, dan uit uwe hand, begeeren.
   Weêrhoud den Engel des verderfs, wiens brandend zwaerd
Helaas! in Nederland die droeve Veepest baart!
Verquik den Landman, die zyn Rundervee ziet sterven.
Laat hem de straalen van uw Liefdezon niet derven.
   Ruk, ruk de helden eens de zwaerden uit de hand,
ô Sions Vreedevorst, tot heil van 't Vaderland!

Uw volk zucht met een wolk van zonden overtogen!
Uw Sulamite roept u aan om mededoogen!
Kus, kus uw droeve Bruid. Geef Vreede aan Israël;
Zo looft u Davids huis met Psalm en Snaarenspel.

Uitgesproken in de Kamer van 't Kunstgenootschap, den 1 *Janu:* 1745.

Herders klagt over de rampen des oorlogs.

***ZANGER*.**
ô Melker, die gerust in uwe klaverweiden,
Of in den warmen stal, uw rundervee moogtleiden,
En quinkeleeren langs geboomte, berg en vliet,
Daar ik, armzalig knaap, moet smelten in verdriet!
Myn have en wollig vee voorvluchtig altoos derven,
En zonder uitkomst in myn rampspoed deerlyk zwerven.
Ach! Melker, Melker, ach! vertroost my in den nood!
Zo zegen Godt uw hutte, en geeve u daaglyks brood.

MELKER.
Hoe, Zanger, moet ik u aldus berooijd ontfangen?
U, die voor dag voor dauw met uwe veldgezangen
De nachtegaalen lokte, en by de lieve jeugd
Beroemd wierd om uw geest en onbesproken' deugd.
Uw afscheid viel ons zwaar. Ik moest uw vriendschap derven,
Toen u de reislust deed na vreemde landen zwerven:
Maar 'k voel nog in myn hart geen minder tederheid.
'k Omhels u als een vriend, die ook uw lot beschreijt.
Gy beeft, verkleumd van kou. Zie ginds myn schoorsteen rooken.
Laat ons een arm vol houts op onzen veengloed stooken.
'k Heb zuivel, eijren, moes en brood, in overvloed.
Verquik, verzadig u, vergeet uw tegenspoed.

ZANGER.
Geloofd zy Goël, hoofd der herders, heer der landen,
Die my gered heeft uit de felle wolvetanden!
Wiens engel me uit het vuur des oorlogs heeft gerukt,
Na deez' landsdouwen, daar men lyf noch ziel verdrukt!
Geloofd zy Goël! die gewis deez' wooning zegent;
Die u, myn hartvriend, steets met heil op heil bejegent;
Ja, in dit hoekje lands, daar nog de vreede woont.
En Salems kudde graast, zyn kracht en wondren toont.
Gelyk het morgenlicht met aangenaame straalen
De nevelen verdryft van beemden, bosch en dalen,
Of vrolyk de uchtenddauw van gras en kruiden likt;

Zo word myn droevig hart door uwen troost verquikt.
Gy wischt myn traanen af. Gy doet myn hoop herleeven.

***MELKER*.**
Myn weiden, vee en graan, zyn my van Hem gegeeven,
Die alle schepsels voedt, op de aarde en in de zee.
Hy schonk my overvloed; ik deel u daar van meê.
Kan ik myn gaaven op een nutter wys besteden?
Ik geef ze aan Goël weêr, in u, één zyner leden.

***ZANGER*.**
Zo groeije uw zegen aan; zo treff' nooit ongeval,
ô Melker, 't rundervee op 't veld of in den stal.
Hy geeve u 's zomers gras, en hooij in wintertyden.
Hy wille uw Beesten voor de veege pest bevryden;
Opdat gy tweemaal daags de volle Jadders ruimt
Van vette melk en room, die in uw emm'ren schuimt.

***MELKER*.**
Helaas! wat mag uw mond van veege pest gewaagen.
Myn Runders zyn al meer dan eens ter neêr geslaagen.
Ik heb al meê gevoeld, myn vriend, Gods slaande hand,
En deel ook in den rouw van 't lieve Vaderland!
Maar laat ons voor een wyl dat droef geheugen smooren;
'k Verlang uw ongeval uit uwen mond te hooren.

ZANGER.

Dat ik myn maagschap, vriend en vaderland verliet,
'k Beken 't, is uit een drift van myne jeugd geschied.
De vroome Guldenmond, van heilig vuur ontsteeken,
Die in den landkapel het hartste hart kon breeken,
En de omgelegen' streek door lessen heeft gesticht,
Vertrok, het heugt u nog, met Zedegund zyn nicht,
De schoonste herderin die ooit onze oogen zagen.
De liefde tot de nimf was my om 't hart geslaagen.
Zy zag me, eer zy vertrok, met vriendlyke oogjes aan,
Die ze, als ik zuchte, scheen uit schaamte neêr te slaan.
Dit gaf me een vonk van hoop, dat ik haar zou bekooren:
Maar, ach! zy, ver van hier, in 't vruchtbaar land gebooren
Dat de Elvestroom besproeijt, trok derwaart weder heen.
Ik klaagde langs den vliet met jammerlyk geween.
Myn veldfluit klonk vergeefsch, zo lang zy die kon hooren:
‘Keer! keer! myn Zedegund! keer! keer! myn uitverkooren!
Ach! waarom heb ik niet aan Guldemond gezegd,
Hoe teder ik u min? hoe gy me aan 't harte legt?
Ligt wierdge my tot bruid, op zyne beê, gegeeven;
Nu klaag ik myn verlies aan deeze groene dreeven.
Ach! vroome Guldemond, koom herwaart weêr, in vrêe.
Keer! wyze Vader keer! en breng myn zieltje meê!
Zo vloog myn ydle klagt, op vleugelen van de winden.
Hier was geen heilzaam kruid voor myne quaal te vinden.
'k Verkocht myn have en vee, met al wat ik bezat,
En vond my zelf voorzien van tamelyken schat.

Toen zogt ik Zedegund, myn noorstér, op te spooren,
In 't Zegenryk gewest, waar in zy wierd gebooren.
Het heugt u, Melker, hoe ik afscheid van u nam,
En van de gantsche buurt, die treurig by ons quam?
Ik dwaalde op Godts genaê, nu over dorre heiden,
Of door een aaklig woud; dan over vette weiden.
'k Vond kromme wegen, daar de karren, zwaar gelaan,
Tot de as in glibbrig kleij, en diepe spooren gaan.
'k Zag't hemels blaauw gebergt, omtrent den Elv'stroom, leggen,
Hier sprong een luchtig hart, uit kreupelbosch en heggen
De groene heuvels op. Ginds was een slot gebouwd,
Daar zich een ryksgraaf met zyn hofstoet op onthoudt.
Ik zag daar boekweid, tarw met geurig moeskruid groeijen,
En 't Zegenryk gewest van alles overvloeijen,
Daar ik, ter goeder uur, den wyzen Guldemond,
En myne herderin, omringd van 't maagschap, vond.
Maar ach! hoe wierd myn hart van zorg, van angst genepen,
Toen ik de ryke waar, ontladen uit de schepen
Op wagens voeren zag, in haare ruime schuur.
Ach! dagt ik, dwaaze min, helaas! gy staat my duur!
Op zulk een ryke bruid kan Zanger nimmer hoopen,
Hy heeft vergeefsch om haar door bosch en veld geloopen.
Ik sprak haar aan met schroom, doch zy verstond myn taal.
De onnoosle liefde deed de lieve nimf verhaal,
Waarom ik derwaart quam. ô Melker! welken zegen,
Wierd Zanger toegebragt! ik heb myn wensch verkregen!
De vroome Guldemond was voorspraak tot myn heil.
Zo rees myn aartsch geluk ver boven maat en peil.

Ik had voor zulken lot geen Konings kroon gekozen.
'k Woonde in een Paradys. 'k Sliep op een bed van roozen.
De knaapen dienden ons. Ontelbaar was ons vee,
Als dat van Abraham. De Seissen, scherp van snee;
Sloeg van den vetten grond de gulde koren aâren.
'k Zag duizend schooven op het akkerland vergaâren.
Gy hebt by zomertyd, o Melkerbuur, mischien
De nyvre byën om den honig-korf gezien?
Niet anders zag men daar de vlugge knaapen loopen.
Om onze ruime schuur met waaren op te hoopen.
Wy teelden hennip, vlas, en wol en edel graan,
Dat in de schepen op den Elv'stroom wierd gelaân,
Door handelaars, die 't meest na vreemde landen bragten.
o Melker, Melker, zeg, kan ik meer heils verwachten?
Gewis de Hemel heeft ons opgehoopt met vreugd.
Hy schonk me een lieven zoon, een spruit van onze jeugd.
Dien leerden wy al jong den grooten Goël vreezen.
Hy kon in 't heilig boek de wet van Sion leezen.
Hy dichte een morgenlied, op onzer herd'ren wys,
Als hy zyn schaapjes dreef, Godts grooten naam ten prys.
Waarom de lieve jeugd hem om zyn zangkunst eerde,
En de eedle landheer zelf zyn byzyn meest begeerde,
Die hy door zuivre klank, door maatslag van zyn tong,
En ving'rendans der lier, het hart door de ooren vong.
Zo zalig was ons lot, o Melker, twintig Jaaren.
  Maar, laas! ik beef van schrik! myn hart kan naauw bedaaren!
'k Bevond na zo veel vreugds, die ons het harte vleijt,
Hoe wankelbaar, hoe los, en hoe vol ydelheid

Het aardsch geluk is! dat, hoe schoon het ons moog' schynen,
Een schaduw is, een schim, die schielyk kan verdwynen.

MELKER.
Gy schreijt, myn Zanger! ach! wat rampspoed trofuw ziel?
Ik vrees dat Zedegund u onverwacht ontviel.
Ei! wees getroost, gy zult, in zaliger Landsdouwen.
In 't Hemelsche gewest, de lieve nimf aanschouwen.

ZANGER.
De Godtheid heeft voor my, dat schoon, dat dierbaar pand,
Tot nu behouden in haar lieve Vaderland.
Zy is op Landheers Slot met Guldemond geweken.
Het is een andre ramp die my het hart zal breeken.
Wy zagen onverwagt een krygsman, wreed van aart,
Die aanviel op myn' zoon, en trok het blinkend zwaerd.
Zyn blikken stonden fel. Hy wrong uit zynen gorgel
Een grove stem, als uit de baspyp van een orgel.
Fluks, zegt hy, styg te paerd. De koning trekt te veld.
Gy moet ons volgen, 't zy met goedheid of geweld.
Hoe Zedegund hem smeekt, de kryger heeft geen ooren.
Ik stond stokstyf van schrik! myn zoon, myn eerstgebooren,
Myn vroom, myn eenig kind wierd van myn hart gerukt,
En na den kryg gevoerd; terwyl 't myn knaapen lukt,
In hooij en kreupelbosch, den pressers macht te ontvluchten.
Denk, denk, hoe Zedegund om deezen slag moest zuchten!

Zy zeeg, op 't lest vaarwel, van haar beminden zoon,
Vol doodschrik in myn arm. Zie neder uit uw troon,
(Dus bad ik,) groote Godt! dat ons uw bystand nader!
Verquik in deezen nood een moeder en een vader!
Bescherm een vroomen zoon (op dat ik hem niet miss')
Die in myn Goëls bloed u toegeheiligd is!

***MELKER*.**
Heillooze staatzucht van de machtigen der aarde,
Die zo veel jammers voor alle onderdaanen baarde!
Brengt gy geen wroeging, geen vertwyfling, in 't gemoed?
Als gy een vorst besmet met 's volks onschuldig bloed?
Heeft hy geen rekenschap van yders dood te geeven?
Is Godt geen koning die de koningen doet beeven,
En door één blixemslag hunn' hoogmoed paalen stelt?
Onnooz'le herders, die uw lamm'ren in het veld
Vol liefde gade slaat, by 't reizen van den morgen,
Hoe zalig is uw lot! want gy hebt niet te zorgen
Voor pracht, voor ydele eer, of schyn van majesteit,
Die menig ziel verblindt, en na den afgrond leidt.

***ZANGER*.**
Laat ons het oordeel aan den Opperrechter laaten,
Die recht spreekt over vorst en over onderzaaten,
't Geschreij der weduwen en weezen hoort Hy aan.
De vorst des vreedes zal de hoogmoed nederslaan.

ô Melker! Melker! moet ik al myn ramp verhaalen?
ô Frissche beeken! ô waranden, vruchtbre dalen,
ô Weeldrig Paradys! daar ik myn lieve bruid
Omhelsde op groen kamil, en versch ontloken kruid,
Dat, door den dauw verquikt, steets oprees voor haar voeten,
Als wy met morgenzang den Grooten Goël groetten,
Terwyl het blaatend vee de malsche klaver scheert,
En 't minziek pluimgediert met ons den Schepper eert;
Hoe wierd gy onverwagt van schrik ter neêr geslagen,
Wanneer wy aan 't gebergt van verre een stofwolk zagen,
En voorts een blinkend heir, dat ons allengs genaakt,
Het landvolk vluchten doet, en elk vol doodschrik maakt.
Ik tragt myn Zedegund met Guldemond te bergen,
Op 't sterke landkasteel, en moest den slotvoogd vergen
Die dierbre panden te bevryden in den nood.
En schoon my weinig tyds tot vluchten overschoot,
Begroef ik mynen schat omtrent twee olme boomen,
En ben vol schrik, vol angst, 't gewaand gevaar ontkomen.
Het was des Konings heir, dat wierd ik haast gewaar.
Ik schepte weder moed, in 't midden van 't gevaar.
Men mogt op straf des doods niet op de velden stroopen;
Maar elk moest voor zyn geld van ons zyn nood druft koopen;
Dus trokken wy na 't heir met ons ontelbaar vee,
En boter, melk en graan; dit bragt de welvaard meê.
'k Ontfong een buidel gouds, zo zwaar als in myn dagen
Misschien noch gy noch ik, ooit met onze oogen zagen,
Dat bragt ik op het slot, met d' opgegraaven schat,
En voorts in zekerheid na eene sterke stad,

Het heir was naauwlyks weg, of zeker slag van benden,
Die 't volk Hussaaren noemt, bragt alles in elenden.
Het brandschatte overal. Het vloog te paerd om buit,
En plunderde, helaas! de gantsche landstreek uit!
Ik zag myn wooningen, myn schuuren, vinnig branden.
De paerden trappelden op veld en akkerlanden.
Men laadde wagens vol met graanen en gewas.
Men maaijde velden kaal van loveren en gras.
Men zag 'er overal ontelbre vuuren stooken.
Men keelde 't wollig vee. Men viel aan 't braaden, kooken.
Zoop gansche brouwten leeg, en bracht ons dus in nood;
Dewyl 'er voor ons volk geen nooddruft overschoot.
Dus wierd die Landstreek, by het Paradys geleken,
Een woeste wildernis, dus wierden frissche beeken
Geverwd met menschenbloed, en daar men had gemaaijd,
Was 't veld met schenkels, en met stinkend aas bezaaijd.

MELKER.
Hoe drukt uw ramp myn hart! ô Zanger kan het weezen!
Hoe was die felle kryg zo schielyk opgerezen?

ZANGER.
Dit is myn onbekend. Men zegt door eigenbaat
Van groote heeren, niet te vreeden met hunn' staat.
Doch 't schynt me een raazerny, onmoog'lyk te doorgronden.
Hoe 't zy, het is een straf, een geessel onzer zonden;
Want als ik vluchtende, myn Melker, herwaard quam,
Liep 't volk van oost en west, zich bergende uit de vlam.

't Is my onmogelyk, dat kermen, al dat zuchten,
Dat naare veldgeschreij, die schrik, dat angstig vluchten,
Te melden naar den eisch, myn hart smelt van verdriet;
't Herdenken treft myn ziel, nu ik hier rust geniet.
Ik was op 't hooge slot van Zedegund gescheiden,
En zogt na wegen om haar herwaard vry te leiden.
Ik naaijde goude munt in myne schaapevacht,
Die sloeg ik om het lyf, en reisde by den nacht,
Uit vrees voor roovers, die in bosch en velden zwieren,
En onbarmhartig zyn gelyk de wilde dieren.
Myn voorzorg was vergeefsch, ik viel in hunne hand.
Gelyk een felle wolf den scherpen klaauw en tand
In 't vacht der lamm'ren zet, zo greep één deezer benden,
My, die zich niet verweerde, als raazende in de lenden,
En plunderde my naakt tot aan de voeten uit.
Ja, schonk my 't leeven pas, en streek den snooden buit.
Ik zocht, en vond een stulp, wiens warme schoorsteen rookte
Waarin een stokoud paar wat brij, en moeskruid kookte.
ô Hemel, dacht my, hoe! ben ik verblind door schyn?
Zou dit Filémon met zyn Baucis kunnen zyn?
Waar van myn lieve Zoon een velddeun pleeg te zingen,
Als 't feesttyd was op 't land by onze veldelingen.
Zy dekten myne leên met deeze herders py,
En zetten me aan den disch; daar moes en roggenbry
My uit een houten nap, myn hartvriend, beter smaakte,
Dan wildbraad op den disch, eer ik in armoe raakte.
'k Nam afscheid met een kus van 't oud eenvoudig paar,
En wenschte, dat hen Godt, onze opperzegenaar,

Hier naamaals met de kroon der zaligheid zou kroonen,
Daar ik, armzalig knaap, onmachtig was te loonen.
Dus zworf ik heen en weêr, tot ik hier toevlucht vind,
En my in de armen werp van myn getrouwen vrind.

MELKER.
Blyf op den Leidsman, die u herwaard bragt, vertrouwen.
Gy zult, (dit spelle ik u) uw Zedegund aanschouwen.
Maar zie...wat zoekt die hond, my vreemd en onbekend?
Hy quispelstaart, hy springt, hy schynt aan u gewend.

ZANGER.
Ei my! kan 't moog'lyk zyn? dat dier komt my verrassen.
't Is Waaker! die getrouw ons huis pleeg op te passen.
't Is Waaker! die altyd myn Zedegund verzelt.
ô Melker! Melker! gy hebt myn geluk voorspeld!
Daar loopt hy weder heen. Zie daar, myn haazewinden!
Hoe likt hoe streelt gy my! hoe kunt ge uw meester vinden?
ô Onverwacht geluk! is 't waarheid of is 't droom!
Zyt gy 't ô Guldemond? zyt gy 't eerwaardige Oom!
Waar is myn lief! myn hart! myn Zedegund gebleven?

GULDEMOND.
Zy komt. 'k Heb my voor uit na deeze stulp begeeven;
Dewyl ik uit den mond der buuren had verstaan,
Dat gy, myn lieve neef, hier flus waart ingegaan.
Ei zie de stulpdeur uit; ginds treed zy van den wagen.

ZANGER.
Ik vlieg voor uit. Ik zal haar op myn armen draagen.
Heb dank myn Goël, die Godtvruchtigen behoedt,
En boven alle hoop ons troost in tegenspoed!
Ik zal uw grooten Naam langs beeken, duin en weiden,
Zo lang ik adem blaas op mynen halm verbreiden.

ZEDEGUND.
Myn Zanger!

ZANGER.
Zedegund!...Zy zygt ter neêr van vreugd!
Ik kus uw lieven mond, ô wellust myner Jeugd!
'k Omhels myn lam, myn duif, reis op, myn wedergade!
Godt, aller herd'ren Godt, verquikt ons door genade.

ZEDEGUND.
Alleen door uw' genade, ô Heer!
Vind ik myn lieven herder weêr;
Gy bracht my over dorre heiden,
En woestenyën vol gediert,
Dat om zyn aas van honger tiert,
Om me in dit Kanaän te leiden,
Dat, door uw Hemeldauw besproeijd,
Van melk en honing overvloeijd,
Zou ik uw lof dan niet verbreiden?
Heft aan, en looft met zang en spel,
Den grooten Godt van Israël.

Hy zal myn zoon my wedergeeven,
Gelyk hy nu den Vader doet!
Hy heeft hem in den kryg behoed;
Godts engel is hem by gebleven,
Nadien de koning hem ontsloeg,
Als hy zyn vyands heir verjoeg,
Zo ons de Landheer heeft geschreven.
Myn Goël, myn verlosser, leeft!
Die onzen schat behouden heeft.
Hy geeft ons stof zyn roem te zingen.
Hy heeft ons voor 't moorddaadig zwaerd,
En 't alverslindend vuur bewaard,
Toen dorp en sloten ondergingen.
Men offer dan een deel van 't Goud,
Dat ons zyn gunst heeft toebetrouwd,
Tot nooddruft voor de vluchtelingen.

GULDEMOND.

Knielt neder in het stof, erkent met hart en stem,
De macht van Hem die heerscht in 't nieuw Jerusalem!
Laat deeze ruime stulp ons tot een tempel strekken,
Om 't hart tot eerbied, en tot aandacht op te wekken.
Verlosser van uw volk, dat uwen naam belyd!
Gy die ons wonderbaar van rampspoed hebt bevryd,
Wil dit gezegend land met Englen wacht omringen;
Laat Moabs machtig heir u Sion nooit bespringen.
Aartsherder, ach! behoed uw lamm'ren uit genaê!
Behoed hen voor den wolf van Dan tot Berseba.

Uw tuchtroê straffe ons niet naar maate van de zonden.
ô Heer! hier worden nog rechtvaerdigen gevonden!
Eiruk het vlammend zwaerd uw' Engel uit de hand.
Verlosser Goël koom! verquik het vee en 't land.
Verlosser Goël, koom! bevestig hier den Vreede,
Zo raak' het Oorlogszwaerd der helden in de schede.
Ei roer, ei neig het hart der vorsten tot de rust.
Zie hoe uw Hemelbruid de roede uws gramschaps kust.
Koom, Salems vorst, uw berg der heiligheid omringen:
Wy zullen uwen lof met dankbre harten zingen;
Het vee zal hupp'len op de heuv'len der Jordaan,
En Moab nooit zyn tent op Judaas bodem slaan!
Zo heersche uw Hemelvreede in de omgelegen ryken,
Daar ongeveinsde liefde, en waare TROUW MOET BLYKEN.

Uitgesproken in de Kamer van 't Kunstgenootschap den 1 *Janu:* 1746.

Op den triumfdag over den vreede Geslooten binnen Aken.

Des nachts tusschen den zeventienden en achtienden van Wynmaand, des Jaars 1748.

Loof Godt, ô Nederland! het is zyn welbehaagen,
Dat gy de Olyfkroon, tot zyn roem alleen, zult draagen.
Hy legt den blixem van zyn gramschap uit de hand,
En geeft den Vreede aan dit, voorheen gezegend, Land.
't Is zyn genade alleen, die op het vierig smeeken
Der vroomen, 't heilloos zwaerd doet in de schede steeken;
Het is zyn Almacht, die de Koningen bepaalt,
En op den hoogmoed en de staatzucht zeegepraalt.
Een held mag zich een weg tot yd'le glorie baanen:
Al zyn verwinningen verdienen niets, dan traanen.
Zyn de Alexanders en de Cezars, hoe geacht,
Geen aartsverdelgers van het menschelyk geslacht?
Laat Rome zulken door een ydle praal vergoden,
En met een treurgalm 't volk na 't blaakend Lykvuur noden;
Een Koning, die het heil der volken recht bemint,
Vergood zich door zyn deugd, by vyand en by vrind.

Hy ziet met deernis de Aarde onschuldig bloed verzwelgen.
Al kon hy met één slag zyn vyands macht verdelgen,
Hy zou, in 't midden der triumf, de raazerny
Der staatzucht maatigen, en de opperheerschappy
Van vreemde volken, ooit aanvaarden noch begeeren.
Door, als verwinnaar van zich zelven, te regeeren,
En de onderdaanen te zien bloeijen door zyn deugd,
Wint hy een lof, daar zich zyn wysheid in verheugt.
Hy onderwerpt zich aan het Godtlyk alvermogen,
Dat alle vorsten kan vernedren en verhoogen;
Die waan en trotsheid in de stervelingen haat,
En d'ydlen hoogmoed met zyn blixem nederslaat.
Looft looft dan Hem alleen, ô Koningen, en Grooten,
Die u met balsem van genâ heeft overgoten;
Die uwe machten met zyn Scepter heeft bepaald;
Die uwe harten roerde, en over heeft gehaald,
Om 't uitgemergeld volk te troosten en verquikken,
Eer 't in den helschen damp des oorlogs mocht verstikken.
De Seine kust de Theems, den Donauw, en den Ryn,
Met alle stroomen die aan hen verbonden zyn!
Maar hoe? helaas! verminkt, verarmd en afgestreden.
Europa zucht op 't puin van omgekeerde Steden,
En schreijt den Hemel aan, om 't dierbaar Christenbloed,
Te dwaas vergoten, in een kryg, nu uitgewoed.
Men heilig uwen naam, ô groote Vreedekoning!
Verquik ons dorre Land met Salems melk en honing!
Bedruip met Hemeldauw ons koren, vrucht en wyn!
Ach! mocht dit Vreêverbond altoos bestendig zyn!

En Vorst en Onderdaan, in schaduw der Olyven!
Gerust, in elks bezit, door 't heil des Vreedes, blyven!
Ach! dat de staatzucht, als een booze hofharpy,
Nooit weder oorzaak van een bittren oorlog zy!
Laat groote Koningen, laat schrandre Hovelingen!
Voor eeuwig na 't genot van zuivren Vreede dingen;
Dan zullen ze in uw gunst, ô Hemelrechter staan,
Als alle Ryken, op den Jongsten Dag vergaan!
ô Dierbaar Vaderland! dat zonder mededoogen
Onschuldig wierd gesleept in heillooze Oorelogen,
Gy hebt vergeefsch getracht door Vreedelievendheid
Het zwaerd te ontduiken, tot uw ondergang bereid.
Gy hebt vergeefs getracht, de Staatzucht te overreden,
Die op haar luimen lag, omtrent uw sterke steden,
Verbitterd om de hulp die gy tot bystand zond,
Aan 't huis van Oostenryk tot staaving van 't Verbond.
De dappere Amazoon, de glorie der Hussaaren,
Getroost te sterven voor haar haardsteên en altaaren,
Streed met den Keizer en vier Koningen gelyk,
Tot onverwelkbren roem van 't huis van Oostenryk.
De macht van Vrankryk quam haar Ersland fel bestooken:
Maar wierd door dapperheid en oorlogslist verbroken.
De Britsche zeemacht dekt de watren met haar vloot.
En dreigt het Fransche ryk eerlang in hongersnood
Te doen vergaan, door 't volk te helpen aan het muiten.
De macht van Spanje wierd verydeld door 't vrybuiten.
De schepen overal genomen of vernield,
Het puik der helden, door het oorlogs lot, ontzield,

De sterkte van Breton veroverd door Brittanje,
Dit alles fnuikt de macht van Vrankryk, en van Spanje.
Elk wenscht om Vreede: maar de hoogmoed wederstaat,
Door 't Punt van Glorie, dat zy recht ter harte gaat.
Hier door, ô Nederland! had gy het meest te lyden.
Gy zaagt door 't Fransche heir u onverwacht bestryden.
Het grootste heir dat ooit dit ryk te velde bracht,
Viel op uw steden aan; uw kleine en zwakke macht
Wierd schielyk overstroomt, en gaf zich krygsgevangen.
Dit trok u egter niet in Vrankryks staats belangen:
Gy hielt standvastig, in het midden van den nood,
Het heilige Verbond, dat gy voor deezen sloot.
Die glorie moeten u de Bondgenooten geeven,
Dat gy getrouw zyt, aan uw woord van eer, gebleven.
Maar welk een zwaare slag, ô dierbaar Vaderland,
Trof uw benepen hart, toen Vlaandren wierd vermand!
Als Sluis, het Sas van Gent en Hulst wierd ingenomen.
Elk riep verbaasd: verraad! 't is met ons omgekomen!
's Lands Schatkist vind men leêg, en 't volk van moed ontblood!
Waar ziet men uitkomst in den algemeenen nood?
Door angst, door razerny, begint men op de Helden
En Vaders van den Staat, te vloeken en te schelden,
Als of 's Lands onheil sproot uit averechts beleid.
Toen kon noch trouw noch deugd, moed en stantvastigheid
's Lands schrandre Ciceroos en vroome Katoos baaten.
Zy stonden veeg, ten doel van raazende onderzaaten.
De Kerken loopen vol. Men schreijt den Hemel aan!
Laat ons, laat ons, ô Heer, niet in dien storm vergaan!

Laat Neêrlands Ifraël in Moabs hand niet vallen.
Zet Michaël, uw held, op Sions veege wallen.
Hoor, hoor na 't smeeken van uw uitverkoren' Bruid.
Zy heeft geen hoofdcieraad! zy trok haar kleedren uit,
En legt in zak en asch deemoedig voor u voeten,
Om uwe gramschap door gebeden te verzoeten.
Myn Koning zegt ze, die de Hemelen regeert;
Heeft Neerlands Israël uw grooten naam onteerd,
Door dartele ydelheid, en duizend zielsgebreeken?
't Belyd zyn zonden, die het blixemvuur ontsteeken
Van uwe gramschap: wend de welverdiende straf,
Op 't smeeken uwer Bruid, ô Heer, nog éénmaal af!
Helaas! zo wy uw gunst en goedheid moeten derven,
Waar zal uw Tortelduif, berooijd en heilloos, zwerven?
In vreemde landen? neen, ei keer, ei keer dien slag.
Verhoor de stem, die u zo na aan 't harte lag.
Gedenk aan uw belofte: als ik in liefde brandde,
En gy my kroonde als Bruid in Sarons lustwarande,
Dan zal uw Sulamite, en 't quynende Israël,
U loven, in hun heil, door Psalm en snaarenspel;
Dan zal deez Vreedegalm opreizen in uw kerken:
Loof, loof Jehova! die ons red door wonderwerken.
Loof loof, Jehova! die alleen den Vreede geeft,
En ons de Vryheid door zyn gunst geschonken heeft.
Een Vryheid ons zo waard, ja waardiger, dan 't leeven,
Een eeuw geleden aan de Kerk en Staat gegeeven,
Na tachtig jaaren krygs, verzegeld door het bloed
Der Helden van het land, in voor en tegenspoed.

ô Salems Vreedevorst! verhoor, verhoor myn Bede;
Zo word de Christenheid vereenigd door uw Vreede!
  Dus wierd het Vaderland op 't vierige gebed,
Door wonderwerken op het onverwachtst gered.
  't Gemeen dat door den schrik aan 't woeden sloeg en raazen,
Deed Hof en Raadhuis in één ogenblik verbaazen.
Het recht en de achtbaarheid verlooren kracht en klem.
De Leeuw van Walchren brult, op 't hooren van een stem.
Hy worstelt en verheft zyn maanen boven 't water;
En hoort den eisch des volks met juichen en geschater.
Zeeleeuwen, roept TERVEER, herhaalt uw ouden moed!
Vorst Frizo bied u aan, om zelfs zyn goed en bloed,
Als Leenman, in den nood des Vaderlands, te waagen.
Ik heb 't stadhouderschap den Held eerst opgedraagen,
Erkennende de deugd van 't Vorstelyk geslacht
In hem, die zich alom bemindmaakt, en geacht.
Men heeft de Oranje vlag doen waaijen van den toren.
Elk volg ons spoor, eer 't heil der Vryheid gaat verlooren.
De Maasstroom vangt terstond dit zegenryk geluid,
En roept Oranjes prins voor Stedehouder uit.
't Gemeen, door éénen geest van yver aangedreeven,
Deed Hof en Raadhuis door zyn dreigementen beeven,
Tot dat de Prinse vlag de toorentransen ciert,
En elk den blyden dag van die verkiezing viert.
  Vorst Frizo had het hof van Vriesland nu verlaaten,
En zag in Amsterdam de vreugd der Onderzaaten.
't Oranje lint, dat op de borst en hoeden pronkt,
Betuigd dat 's Prinsen komst het hart des volks ontvonkt,

Om onder zyn geleide alle onheil af te keeren.
Hy, nu verwelkomt door den rei der Burgerheeren,
Vond met verwondering voor het speelende gezicht,
In 't midden van den nacht, de huizen gansch verlicht.
  Wanneer men de aankomst van zyne Hoogheid had vernomen,
Is Haarlems Burgery in wapenen gekomen,
En langs de straat geschaard; waar op hy door den Raad
Geluk gewenst, tot heil, en zegen van den Staat,
Na 's Graavenhage reed: dat hem na lang verlangen,
Verrukt van blydschap, heeft in 't Staaten Hof ontfangen.
Zints heeft zyn schrandre geest en wysheid klaar getoond,
Wat zucht voor 't Vaderland in zynen boezem woont.
Zyn edelmoedigheid doet yders hart ontsteeken.
't Gemeenebest, verarmd, verward door Staatsgebreeken,
Verheft hem meer en meer, na mate zyner deugd.
Het Erf-Stadhouderschap, en de ongemeene vreugd
Des volks, toen hem een Prins wierd in het hof gebooren,
Toont dat hy door de gunst des Hemels is verkoren.
De Godheid geev' dat hy, en 't vorst'lyk nageslacht,
Altoos vereenigd met der Staaten oppermacht,
's Lands Heilpalladium, de Vryheid, help' bewaaren,
Wanneer men stryden moet voor haardsteên en altaaren.
Dan schiet de Oranjeboom zyn wortels in 's lands tuin;
Dan zet de maagd een kroon van lauren op zyn kruin,
Die onverwelkbaar blyft, tot aan het eind der dagen.
  Dit zy, ô Hemelheer! uw Godtlyk welbehaagen.
Is niet de stem des volks, de stem van Godt geweest,
In die verkiezing? Ja. Maar is 't de zelfde geest

Die 't land in oproer brengt, en de inkomst durft besnoeijen,
Door buitens tyds verwoed de Imposten uit te roeijen,
Eer beter middlen tot verlichting zyn bedacht?
ô Neen, dit is een geest die 's Hemels gunst veracht.
Die als een hollend paerd doldriftig voortgedreven,
Zich 't einden adems loopt, zelf op gevaar van 't leven.
Een geest die onbesuisd, door opgekropten haat,
En wraak, na d' ondergang van eedle huizen staat,
Of door schynheiligheid het twistvuur aan durft steeken,
Om alle banden van 's Lands eendracht te verbreeken.
ô Hemel! tem dien geest in zyne raazerny!
Maak alle vroomen van hun lasteraaren vry.
Blusch, blusch het vuur van twist, te schendig opgerezen,
Dan heeft dit Vryë volk geen dwinglandy te vreezen.
Blaas d' Erfstadhouder steets den geest der wysheid in;
Opdat hy, naar zyn wensch, elks hart door deugd verwinn'.
Al worstelt nog de Held met duizend tegenheden,
Al werkt hy onvermoeijd, tot heil van Hollands Steden,
De Hemel geesselt nog den armen onderdaan.
Al ziet men Bergen aan den Staat weêr overgaan:
De borstweer van het Land, de onwinnelyke wallen,
Na negen weeken stryds verrast en overvallen
In 't midden van den nacht, (Godt weet doorwiens beleid,)
De gramschap blaakt nog van des hemels majesteit.
Maastricht, het pronkjuweel van Hollands sterke Steden,
Door zo veel heldenmoed verdadigd, en bestreden,
En, om de glorie van den Koning, 't onderpand,
Des Vreedes, naar 't verdrag met Vrankryks Afgezant;

Wenscht met staats Vlaandren, om van 't Fransche juk ontslagen,
Den aangenaamen dag der Vryheid te zien daagen;
Den lang gewenschen dag, waar op Euroop, vercierd
Met Hemelpalmen, 't Feest van A K E N S vreede viert.
ô Vorst des Vreedes door wiens almacht, door wiens zegen,
En wonderwerk, Euroop dien VREEDE heeft verkregen:
Gy, die het Vaderland in d' allerhoogsten nood,
Uit goedertierenheid, uw hulp en bystand bood;
Herstel de rust des Lands, na 't sluiten van den VREEDE,
En houd het oorlogs zwaerd voor eeuwig in de schede.
Bescherm de Vaders van den vrygevochten Staat.
Bescherm Oranjes huis, en sterk hem in den Raad!
Wil met uw zegendauw d' Oranjeboom besproeijen,
Opdat de Kroonprinses, en haare Spruiten, groeijen.
Bescherm de Kerk, uw Bruid, voor rampspoed en gevaar,
Terwyl ze u wierook zwaaijt voor 't heilig Vreedealtaar.
Dat Neêrlands maagdenreij, dat wakkre jongelingen,
Triumf! triumf! 't is VREEDE! in alle Tempels zingen.
Laat de Engel des verderfs niet langer 't runder vee
Des Landmans nederslaan. Verzacht zyn hartewee;
Hy zal op 't Vreedealtaar zyn melk en boter brengen,
En 't met de traanen van zyn kinderen besprengen.
Bescherm het Britsche ryk, en 't koninglyke bloed,
Te water en te land, befaamd door heldenmoed.
Bewaar de Koningen, 's Lands hooge Bondgenooten,
Die te AKEN in uw naam 't Verbond des Vreedes sloten.
Stort vreugdenolie uit, op dit verarmde Land.
Breng Neêrlands handel, breng deneeringen in stand;

Opdat zich de Ambachtsman verquikke in alle Steden.
Behoed den Zeeman, op zyn vuurige gebeden;
Opdat hy oost en west, van storm en roovers vry,
Den handel uitbreid', van de nutte koopvaardij.
Zo werd uw groote Naam in Christenryk geheiligd!
Zo werd uw Kerk, uw Bruid, gekoesterd en beveiligd.
‘Verzegel dit Verbond, ô Hemelmajesteit!
Tot heil van 't Christenryk, nu en in eeuwigheid.

TROUW MOET BLYKEN.

Uitgesproken in de Kamer van 't Kunstgenoot schap, den 1 *Janu:* 1748.

Ter elfde verjaaringe van zyne doorluchtige hoogheid Wilhem Karel Henrik Friso. *Prinse van Oranje en Nassau, erf-stad houder, en kapitein generaal van Friesland, &c. &c. &c.*

Klinkdicht.

Zo groeijde ORANJES PRINS, 's lands hoop, elfzonnekringen
In heldendeugden op, tot glorie van zyn stam:
De Fenix, die uit de asch eens dapp'ren Vaders quam,
Wiens moed door bosschen vloog van vyandlyke klingen.

De Hemel wil gestaag deez' heldenspruit omringen,
De hoop, den roem, en stut, van HESSENS liefdevlam,
Het bloed dat Hollands ramp het diepst ter harte nam,
Wanneer de dwinglandy 's lands vryheid dorst bespringen.

De Koning WILHEMS trouw, Vorst KARELS wakkerheid,
En HENRIKS heldendeugd, doen u vol Majesteit
Ten nut van 't Vaderland, DOORLUCHTE FRISO, leven.

Hun moed, die u bezielt, verstrekk' de Kerk en Staat,
Naast Godt, eerlang een schild, door dapperheid en raad;
Zo werde uw naam in 't hart des Bataviers geschreven,

Op de verheffing van zyn Doorluchtige Hoogheid Willemkarel Henrik Friso,

Prinse van Oranje, vorst van Nassau, enz. enz. enz.
Verkooren den 3 Mey 1747, door de Ed. Groot Mogende Heeren Staaten van Holland en Westvriesland.
Tot stadhouder, kapitein generaal, en admiraal generaal van Holland, en Westvriesland, enz. enz. enz.

Op! vrygevochte Batavieren!
  Herhaalt uw ouden heldenmoed.
Laat nu 't Oranje vaendel zwieren.
  Godt redde u uit den tegenspoed!
Gy zaagt u lang genoeg misleiden,
  Door streeken van 't meinedig hof.
Gy moet uw arm ten stryd bereiden,
  En slaan den hoogmoed in het stof;
't Momaanzicht is hem afgevallen,
Door 't trouwloos dond'ren op uw' wallen.

DanktGodt, ô Vaders van den Staat!
Zyn geest der wysheid zweeve in 't midden
  Van Hollands Eedlen en den Raad,
Die hem om kracht en bystand bidden.
  Nu geldt het Godtsdienst, goed en bloed!
Op! op! beroemde Batavieren!
  De Maagd van Holland zal haar Hoed
Nu met de Oranje strik verçieren;
  Zy vlecht een krans voor d' eedlen Held,
Wiens naam alleen de rust herstelt.

Die naam beschermt 's lands trouwe Vaders
  Voor raazerny en onverstand.
Wy kennen hier geen Landverraaders.
  Elk waakt voor 't lieve Vaderland.
Geen logen kan hunn' naam bevlekken;
  Hunn' trouw, en ongekreukte deugd,
Zien wy aan al het volk ontdekken,
  In Neêrlands algemeene vreugd:
Een vreugd, die dondren moet in de ooren
  Van Vrankryk, en zyn hart doorbooren.

  De wantrouw vlucht. 's Lands Eendrachtleeft,
In al de Nederlandsche steden,
  Daar elk 't Oranje teken heeft,
Der Zon, die tans word aangebeden:
  Een Prins uit Nassaus edel bloed,
Een zoon en naaneef veeler mannen
  Die Kerk en Staat, met heldenmoed,

't Geweld ontrukten der tirannen;
  Gelyk men ook van FRISO wacht,
Ten spyt van Vrankryks overmacht.

  ô Bentinck! Wassenaar! wat klanken.
Verdient uw edelmoedigheid,
  Hoe zal men uwe trouw bedanken?
Terwyl ons hart van vreugde schreijt!
  Gy hebt den Mond der Heeren Staaten,
's Lands wyzen(*) Palinuur bewaard;
  Hy kon zich op uw deugd verlaaten.
Dank Godt! die storm is nu bedaard!
  Die liefde, in 't hart des volks geschreven,
Zal steets op alle tongen zweeven.

  's Lands Leeuw, onzacht ten stryd gewekt,
Begint van eedlen moed te brullen,
  Terwyl hy zyne leden rekt.
Zie hoe zyn staart en maanen krullen!
  Hy grypt de Zeven Pylen aan,
Met een Oranje snoer herbonden.
  Hy voert zyn zwaerd, gereed tot slaan,
En staroogt op het hof van Londen,
  Wiens hulp te water en te land,
Een schild verstrekt voor 't Zeeuwsche strand.

(*) De Raadpensionaris Gillis, die in den Haagschen opstand in levens gevaar was.

Men ziet de zee bedekt met schepen!
Godts Eng'len vliegen op de wacht!
Zenacherib werde aangegrepen,
   En eerlang op de vlucht gebracht,
Indien we, ô Neêrlands onderzaaten!
   Ootmoedig buigen voor den Heer,
En, smeekende, ons op hem verlaaten.
   Jehova Godt, zy altoos de eer!
Hy zal de Bondgenooten sterken,
   En redden door zyn wonderwerken.

   Kom herwaard braave ORANJE SPRUIT,
Aan 't hoofd der Zeven vryë landen:
   Men roept u tot S T A D H O U D E R uit.
Elk zal u draagen op de handen.
   De blydschap is hier algemeen,
De weg gebaand om ons te naderen.
   Godts Engelen zweeven om u heen.
Volg 't spoor van uw getrouwe Vaderen;
   Dan houd de V R Y H E I D altoos stand,
In 't vrygevochte Vaderland!

Het Zinnebeeld op Holsheis grooten Gedenkpenning voor zyne Doorluchtigste Hoogheid, uitgelegd.

Hoc incolvmimens omnibvs vna.

Het leevend aanschyn speelt
In Frisoos vorstlyk beeld,
Uit heldenbloed geteeld,
Dat ons heeft vry gestreden.
Zo lang dit vorstelyk Zaad
Beschermd word voor den Staat,
Blyft de Eendracht in den Raad,
En zegent Neêrlands Steden.

Vnus traho Septem Trahorqve abillis.

De Zon der deugden speelt
In 't Erfstadhouders beeld,
Getrokken en gestreeld,
Door zeven Staats Planeeten:
Gelyk die Zonnegoed
Hun Liefde weder doet:
Door de Eendracht, *dus gevoed*,
Bloeijt Neêrlands ingezeten.

Op de Tegenzyde

De Zon die zich van 't heir des Hemels ziet omringen,
Die, draaijende op haar as, Planeeten in haar' kringen
En vasten loop bepaalt, naar de evenredigheid
Hen ingeschapen, door de Hoogste Majesteit,
Doet alle nevels uit den kring des damps verdwynen,
Om 't Aardryk met meer glans te koest'ren en beschynen;

Terwyl zy d' invloed der Planeeten na zich trekt,
Met haare straalen voedt, en voor de koude dekt:
Dit onderling verband geeft klaar den mensch te leezen,
't Almachtig wys bestier van 't eeuwig Opperweezen.
Dit geeft de Stempelkunst ons tot een Zinnebeeld,
Waar in Prins Willems deugd, en die der Staaten, speelt,
Op d' eedlen Penning, die den Held verbeeldt naar't leeven
Tot Erfstadhouder in het Vaderland verheven:
Hy is de Oranje Zon, die door den dampkring breekt,
De harten tot zich trekt, de wederliefde queekt,
En haare straalen schiet op Zeven Staatsplaneeten.
De Godtheid, in den kring der Eeuwigheid gezeten,
Gun Neêrlands Vryë Maagd de zegenryke vreugd,
Zich lang te koestren in de Zon van Frizoos deugd.

MDCCXXXXVIII.

Uitlegging van het Kunsttafereel Geplaatst voor de gedichten, door Philomusus By één vergaderd, ter eere van zyn Doorluchtigste Hoogheid.

Zie, op een *Zuil van eer*, ORANJES beeld naar 't leven,
EenPrins, doorGodt en 't Volk, aan 't roer des Lands verheven,
Die 't heiloos Monsterdier, de Tweedracht nedervell'
En de Eendracht in den Raad des Vaderlands herstell':
Een Prins die goed en bloed voor Kerk en Staat wil waagen,
Op 't spoor der heldendeugd van zyn' doorluchte Maagen,
Die vast vertrouwt, hoe Godt, (die door een wonderwerk
Hem onverwacht verhief, tot heil van Land en Kerk)
Zyn Stam en 't Vaderland zal redden en bewaaren,
Wanneer men stryden moet voor Haartsteên en Altaaren.
Zyn moed bezielt het heir van Neêrlands vryën Staat;
Zyn deugd wint yders hart; zyn wysheid sterkt den Raad.

's Lands *Maagd* reist overend, haar *Leeuw* begint te brullen,
Hy grypt de *Pylen* aan, terwyl zyn maanen krullen,
Nu hem 't *Oranje licht*, door 's Hemels gunst, beschynt;
Waar door de duistre wolk van Nederland verdwynt.
Zie *Zeven Helden*, die in 't vuur der Eendracht blaaken,
Om voor de *Vryheid* en den *Godtsdienst* trouw te waaken.
Men ziet ter rechterhand *Apolloos* gulde *lier;*
Waar op de Dichter zong, met kracht van taal en zwier,
Die 't gouden *Muntstuk* won (door 't puik der kunstgezangen)
Dat *Philomusus* had ter eerspoore opgehangen:
Opdat de Dichtkunst, wier *Bazuin* held FRISO looft,
Hem eene Lauwerkroon van zeege zette op 't hoofd.
Myn Zangnimf paart haar' Lof, by die der Fenixpennen.
Die 's Prinsen liefde voor de Lettervruchten kennen.
Dank *Philomusus*, die met *Pallas schild* bedekt,
De Dichters heeft ten roem van FRISO opgewekt.

Op de schielyke verheffing van zyn Doorluchtigste Hoogheid. aan Philomusus.

ô Vryheid! dierbaar pand! in 's Hemels gunst verkregen,
Voor bergen gouds, voor stroomen bloeds,
Ach! wie bestryd u onverhoeds,
Wie dreigt uw' ondergang? wie onderkruipt uw zegen?

Die met den naam en majesteit
Eens goeden konings, om hunn' staatsbelangen, speelen,
Die hem met schynschoon van een ydle glorie streelen,
Door eigenbaat en slings beleid.

Die waaden in een zee van edel bloed en traanen,
En werpen, met het helsche vuur,
Na bondgenoot en nagebuur,
Alleen om 't ryk een weg ter monarchy te baanen.

ô Vrygestreeden Vaderland!
Hoe zaagt ge uw goede trouw verraaden en misleiden,
Uw deugd beschimpen, en u ketenen bereiden
Tot eindelooze slaaverny!

Trek dan het slagzwaerd uit, verdedig uwe wallen?
Verdedig.....hoe! gy suft! gy zucht!
Gy krimpt voor 't dreigend krysgerucht,
En ziet den bloem uws volks in 's vyands handen vallen.

Uw vyand? neen uw grootste vrind,
Die, zo gy uw verbond met Oostenryk wilt breeken,
En laaten 't Britsche ryk trouwloos in oorlog steeken,
Tot uw bescherming is gezind;

Wiens edelmoedigheid niet anders wil begeeren,
Dan, voor een tyd, tot onderpand
De grenzen van het Vaderland,
Die, zo gy weigrig blyft, hem nut dunkt te overheeren.

Dus spot men met de billikheid,
En doed die dwaaze taal door kracht van wapens gelden;
Dat treft het sterke Sluis, ontbloot van oorlogs helden,
En tot dien aanval onbereid.

De bloem des krygsvolks roept; wy zyn, ô spyt! getuigen,
Hoe Neêrlands Vlaandren is verzuimd,
Hoe 't Sas van Gent wierd ingeruimd,
Na dat men schans op schans zag ongewapend buigen.

Was 't wonder dat men van verraad,
Te water en te land, volmondig, hoorde schreeuwen?
Was 't wonder dat men riep, in 't oproer van de Zeeuwen:
Het Land hangt aan een zyden draat!

Men schold de vroomsten uit voor schelmen en verraaders:
Bedenk met welk een angst en schrik,
Van oogenblik tot oogenblik,
Het hart benepen wierd van 's lands getrouwe Vaders!

Het woeste graauw dreigt hen den dood.
De tweedracht slypt haar dolk. 't Gemeen begint te hollen.
De Kerken loopen vol, de Leeraars suizebollen
En schreijen Godt dus aan, in nood:

Zal 't heir des Assyriers Jerusalem verheeren?
Zal Sions dochter wederom,
Ontbloot van al haar heiligdom,
Ten spyt van Babel, in een traanenvloed verteeren?

Weêrhoud het uitgetogen zwaerd,
ô Godt des Vreedes! hoor uw Sulamite smeeken!
Uw volk knielt in het stof. de harde harten breeken.
Zyn zuchten vliegen hemelwaard.

Gedenk der gruuwlen niet, en de opgehoopte zonden!
Geef, geef, door uw barmhartigheid,
Genade, ô Hemelmajesteit!
Ach! worden hier geen Tien Rechtvaerdigen gevonden?

Hoe! tien rechtvaerdigen? ô neen!
Wy zyn gevallen, en verdoemlyk in uwe oogen.
Niets kan ons redden dan uw Godlyk mededogen;
Dies smeekenwe om genade alleen!

Ginds komt des Vyands macht! ach! zal ze ons overstroomen?
Wie kan haar krachten tegenstaan?
Behoed ons Heere! of wy vergaan!
Gy kunt met éénen wenk de felle winden toomen.

's Lands helden worstlen met den dood.
Aartsengel Michaël verschyn op Sions muuren;
Opdat we 't machtig heir des Moabiets verduuren!
Geef, Heere! ons uitkomst in den nood.

My dacht ik hoorde een stem, uit 's Hemels kooren donderen:
‘Schoon 's vyands hoogmoed u bespot,
Zal Salems held, de sterke Godt,
Zyn Berg der heiligheid beschermen door zyn' wonderen.

Hy heeft zyn tempel hier gesticht,
Ten troost en toevlucht van verdreven vreemdelingen,
Die de eeuwige triumf van hunnen Heiland zingen,
Voor 't driemaal heilig aangezicht.

ô Dierbre vryheid! - - - maar wat wonder zien myne oogen!
Het heeft de Nederlandsche maagd,
Door haar verlossers gunst, behaagd,
Dat haar Oranjes Prins de traanen af zal droogen.

Een Prins uit dat doorluchtig bloed,
Dat Holland heeft gered uit Alvaas wolvetanden,
Den eersten grond gelegd der vryheid deezer landen,
En haar beschermd met heldenmoed.

Hoe! zou de stem des volks de stem des Hemels weezen?
Gewis: de Hoogste majesteit
Beschermt hier door 's Lands Overheid,
Die voor de raazerny en 't onverstand moest vreezen.

Getrouwe Vaders van den Staat,
Wat hebt gy reden om de Almogendheid te loven;
Geen onbesuisd geweld zal u uw eer ontrooven,
Schoon gy begrimd wierd van den haat.

De Prins van Stad tot Stad, als met één stem verheven,
Trekt met de zeilsteen zyner deugd
Het hart van ouderdom en jeugd,
Dat doe de hoop van u, en 't Vaderland herleeven:

Hem die na waare wysheid stond,
Als koning Salomon, zal nooit haer kracht ontbreeken,
Om, daar 's Lands nut het eischt, te zwygen, of te spreeken:
Godt legt orakels in zyn' mond.

Gezegend zy uw komst aan 't hoofd der Batavieren!
ô Glorie van de Oranje stam!
ô Spruit van Hessens liefdevlam!
De Hemel kroone uw hoofd met palmen en lauwrieren.

Nu daagt uw heil gelyk een zon.
Men juicht, men haalt u in. Men hoort den Hemel smeeken
Dat haast de Oranje Stam een Ersprins aan moog' queeken
Met de Amazoon van Albion.

Dat, ü, tot heil des lands, een rei van englen leide,
En u bescherme waar gy gaat,
Het zy te velde of in den Raad,
En 't onderdrukte Land des Heeren roem verbreide.

Hy die de hoogmoed paalen stelt,
Heeft de Eendrachts pylen in één oogenblik herbonden,
't Verslaagen Nederland de Britsche hulp gezonden,
En u aan 't roer van Staat gesteld.

Dat gaat ons aards vernuft oneindig ver te boven.
Hy toont ons door dit wonderwerk,
Dat 's vyands macht, hoe boos en sterk,
De Vryheid door geweld noch list ons kan ontrooven.

Dat Neêrlands maagd dan nederbuig';
Dat ze, op 't verzoenaltaar, der Godtheid reukwerk brande
Van waare dankbaarheid, de heiligste offerhande,
En in 't genot der Vryheid juich':

Dan zal de Oranjeboom, tot aan het eind der dagen,
In haar gezegend Paradys,
Den Geever alles goeds ten prys,
Besproeijd met hemeldauw, gewenschte vruchten draagen.

Op John Miltons Paradys Verlooren, in Nederduitsche Rymvaerzen nagevolgd door L. Paludanus.

Verdient de Grieksche Fenixvêer
Den Lauwerlof van alle tongen,
Haar blinden Dichter toegezongen.
Of reist de glorie van Homeer
Zo hoog, dat zeven Grieksche steden,
Om de eer van zyn geboorte streden;
Dewyl hy door zyn maatgedicht
Haar oude helden zette in 't licht.

En heeft die vindingryke geest
Zyn hoogverhevene gezangen
Den Fabelmantel omgehangen,
Waar uit de Griek orakels leest?
Ja, hy verdient die lauwer kroonen;
Dewyl hy zyne heldentoonen.
Verzierd heeft uit de duistre stof
Van Priams ongelukkig hof.

Men vraag dit ook aan Albion:
Waar vondt uw Blinde zyn gedichten?
Die voor Homerus geest niet zwichten?
Een drop uit 's hemels dichtkunstbron
Groeijt aan, en vloeijt tot duizend beeken.
Laat Addison het vonnis spreeken,
Die Katoos wysheid heeft doorgrond,
En 't schoonste Britsche treurspél vondt;

Hy, zag in onnavolgbaar dicht,
Den Geest des blinden *Miltons* dringen,
Tot in de hoogste hemelkringen,
Door duisterheid en schemerlicht;
Hy zag hem daalen na beneden,
Daar Lucifer legt afgestreden,
In de afgrondskolken van de Hel,
Door 's hemels Veldheer Michaël;

Hy hoort den zang in 't Paradys,
Van Godt gesticht, om hier beneden
Den eersten Mensch uit klei te kneden,
En zynen naam alleen ten pryz'
Te leeven, met zyn üitverkooren,
Ten hulpe uit zyne rib gebooren,
Terwyl de zaalige Eng'lewach
Hem gade slaat by daag en nacht.

Hy ziet den val der morgenster,
En hoort hoe Cherubyne tongen
Held Michaëls triumflied zongen,
Terwyl wanschapen' Lucifer
Nog eens een hemelstorm wil wagen;
Maar, machtloos door zyn nederlagen,
Met zyn vervloekte listigheid
Den Mensch in Edens Hof verleid.

Hy laat Homeer zyn lauwerkroon
Voor Grieksche fabeldichten draagen:
Maar MILTON kan hem meer behaagen
Door zynen goddelyken toon;
Die kan door hart en zinnen dringen,
Om naar een Sterrekroon te dingen,
Door Vaerzen van de hoogste stof.
Den Held des Hemelryks ten lof.

Wy laaten Neêrlands Helikon
Het oordeel deezer heldenzangen,
Te recht verheugd dat wy ontfangen
Dat hoofdgedicht van Albion,
In rymelooze maat beschreven,
Met eenen styl zo hoog verheven,
Dat hy het pit der zaaken raakt,
't Welk de edelste vernuften smaakt.

Het Hollands oor aan 't rym gewoon,
Zal PALUDAAN voor zyne klanken
En heerlyk maatgezang bedanken;
Dewyl hy MILTONS hoogen toon
Uit Heer VAN ZANTENS Dicht kon treffen.
De Zangberg zal zyn naam verheffen,
Terwyl hy werdt bestraald met glans
Uit MILTONS schoone Sterre-krans.

By schriften op de X boeken van *Miltons* Paradys Verlooren

in rymloos maatgedicht vertaald door J. van Zanten, M.D.

Eerste Boek.

Godts Vyand, Lucifer, geblixemd uit den hoogen,
Met zyn weêrspannig heir, door Veldheer Michaël,
En met een wolk van damp, vol eeuwig vuur, omtoogen,
Schept, uit de wanhoop, hoop, en wekt in 't ryk der Hel
Zyn lyftrouwanten op, bedwelmd door donderslaagen;
Deez' spreeken van hunn' val, en hunn' rampzaaligheid:
Maar Satans staatzucht zoekt nog eens een kans te waagen.
Zyn' hoogmoed kittelt zich met waan van Majesteit,
Als hy 't wanschaapen heir ziet in slagörde trekken.
Hy troost zich met de hoop, om 's Hemels hoogen trans
Te winnen door geweld of list, en poogt te ontdekken,
Wat nieuwe Waereld, en wat Schepsels, Godt, met glans

En heerlykheid bekleed, naar zynen wil zou vormen,
(Gelyk 'er een gerucht door al den Hemel gaat.)
Hy wil, zo 't waarheid zy, die Schepselen bestormen,
En overweegen, wat te doen staa, in den Raad;
Waar op de Vorsten voor den Helschen troon verschynen,
In Pandemonium, gebouwd uit 's afgronds mynen.

Tweede boek.

Het ooverleg begint. Den Raad word voorgeslaagen
Door Satan, of hen weêr een veldslag staa te waagen,
Om 't ryk der Hemelen te winnen, door hun moed.
Dees stemt het toe, die af, en eindelyk vindt men goed,
Om loos de waarheid der voorzegging naa te speuren
Van 's waerelds schepping, die nu bynaa moest gebeuren.
Men twyfelt, wie bequaam tot deezen aanslag is:
Maar Satan, 't opperhoofd der naare duisternis,
Neemt deezen tocht op zich: elk juicht; hy word gepreezen,
En yder vliegt zyns weegs, tot hy weêrom zal weezen:
Dees Spie zag voor de hel zich in zyn vlucht gestuit,
Door eenen wachter, die de poort in 't einde ontsluit.
Waar op hy zich naa 't ruim des afgronds laat geleiden,
Dat hel en hemel houdt in eeuwigheid gescheiden.
De doortocht schynt hem zwaar op zulk een naar gezicht;
Hy waagt hem echter; wyl vorst Chaos hem bericht,
Wat streek hy houden moet, om 't groote werk te aanschouwen
Der nieuwe waereld, die Godts almacht stond te bouwen.

Derde boek.

De Hoogste Majesteit, met zyn geliefden Zoon
Aan zyne rechterhand, gezeten op den troon,
Ziet Satan, bezig om 't geschapen werk te ontdekken,
En zegt, wat rampen die Aartsvyand zal verwekken,
Wanneer hy 't eerste paar in Eden heeft verleid;
En hoe 't niet strydig is met zyn' rechtvaerdigheid,
En wysheid, dat Hy zulk een toeleg wil gedoogen;
Wyl Hy den mensche schiep, zoo vry, zoo vol vermogen,
Dat Hy 's Verzoekers list zou kunnen tegenstaan.
Hier op ontdekt Hy, dat de mensch niet heeft misdaan
Door eyge boosheid, en genade kan verwerven,
Indien een Midd'laar word gevonden, om te sterven,
Ten zoen der misdaad, als een zuiver offerlam.
Godts Zoon ontfermt zich door een' hemelliefdevlam,
En biedt zich tot rantsoen, naar 't Godlyk welbehaagen,
Om, zonder schuld, de straf der zwaarste schuld te draagen;
Dies wierd zyn naam verhoogd in Hemel en op Aard,
Van de Engelen geloofd, die, in een Choor geschaard,
Op hunne harpen, Godt, d' alwyzen Vader pryzen,
En Hem in zynen Zoon oneindige eer bewyzen.
De Satan middlerwyl, tot alle quaad bereid,
Bereikt een' plaats, genaamd de Burg der Ydelheid.
Hy ziet des Hemels poort, die word vol geest beschreven,
Omringd van wat'ren, die rondom 't uitspansel zweeven:
Hy vliegt in Eng'len schyn, tot aan den Zonnekring,
Daar hy Uriël vindt, den grooten Hemelling,

Die, door zyn list misleid, hem wyst, waar 's menschen woning,
De lusthof Eden legt, gebouwd van 's Hemels koning.

Vierde boek.

De wanhoop, vrees en nyd bespringen Satans hart,
Wanneer hy Eden ziet, en, door den schrik benard,
Aan 't twyf'len raakt, of hy den aanflag zal volvoeren:
Maar hy verhardt zich, om het Paradys te ontroeren,
Wiens welgeleegen Stand des Dichters geest beschryft.
De Satan, vliegende op den Boom des Leevens, blyft,
In schyn eens waaterraafs, ontroerd en opgetoogen,
Wanneer hy 't eerste paar beschouwt met nydige oogen.
Uit Evaas saamenspraak met haaren echtgenoot,
Verneemt hy, hoe dat zy, op straffe van den dood,
Niet mochten eeten van den vruchtb'ren Boom der Kennis;
Dit geeft hem stoffe tot volvoering zyner schennis.
Uriël midd'lerwyl, op eene zonnestraal
Gedaald naa Edens hof doet Gabriël verhaal,
Hoe dat een booze Geest, den afgronds kolk ontvlogen,
Omtrent den middag was door zynen kring getogen,
In eenen Eng len schyn: waar op de hemelwacht
Naa Adams rustplaats trekt, in 't midden van den nacht;
Daar legt de booze geest aan Evaas oor te fluist'ren
Met droomen vol bedrogs, maar kan zich niet verduist'ren

Voor Gabriël, die hem, gevangen, ondervraagt.
Hy spot, bied tegenstand, doch eindelyk versaagd,
Als hy een teeken uit den Hemel ziet verschynen,
Moet hy, al morrende, uit het Paradys verdwynen.

Vtfde boek.

De Paradysvorstin, des morgens vroeg ontwaakt,
Verhaalt haar bangen droom, die Adam 't harte raakt:
Hy troost zyn wederhelft: Zy zingen by het ryzen,
Der Zonne, 't morgenlied, om hunnen Godt te pryzen.
De Hemelmajesteit belast zyn afgezant,
Dat hy hen onderricht van hunnen vryen stand,
Ja hen vermaane, Godt gehoorzaam aan te kleeven,
Om hen geen' stoffe tot ontschuldiging te geeven.
De snelle Rafaël breidt zyne vleug'len uit,
En vliegt naa 't Paradys, daar Adam en zyn' Bruid
Voor Edens lustpriëel, het pluimgediert verwekken
Tot quinkeleeren, en van verre hem ontdekken.
De Vorst van 't Paradys onthaalt den Cherubyn
Met vruchten uit den hof, die frisch en lieflyk zyn,
Geplukt van Evaas hand, en aan den disch geleegen,
Ontdekt hy 's hemels last, opdat zy overweegen,
In wat gevaar zy staan, door 's vyands macht en list,
Die legioenen heeft tot oproer aangehitst,

Om zyne hovaardy te styven, zich doen vreezen,
En (wat verwaatenheid!) zelf Godt gelyk te weezen;
Versinaadende Abdiël, die hem ten goede raadt,
Zyn droeven val voorspelt, en zyne zy verlaat.

Zesde boek.

Godts afgezant verhaalt, hoe Michaël, de Held
Des Allerhoogsten, wierd van Gabriël verzeld,
Om 't heir des Satans, dat de Godtheid durft braveeren,
Door eenen dappren slag heldhaftig af te keeren.
De vyand deinst te rug, des nachts naa d' eersten slag:
Maar dondert vreeslyk op, om op den tweeden dag,
Met duivels werktuig, en verwoede macht te stryden,
Waar door Godts Helden iets in d' eersten aanval lyden;
Maar neemende eindelyk de bergen op met kracht,
Bestelpen zy het tuig des Satans en zyn macht;
Doch deeze heldendaad doet d' oproer niet verdwynen.
God zend den derden dag Meffias by de zynen,
Voor wien hy de eere der verwinning had bewaard;
Hy, in zyns Vaders kracht, houdt al het heir geschaard,
Gebiedt het stil te staan, en dryft met zynen wagen
Alleen door 's Vyands heir, dat door zyn donderslagen
En felle blixems scheurt, en vlucht, vervolgd, vooruit,
Tot aan des Hemels grens, die zich terstond ontsluit,

Daar stort het heilloos heir ten diepsten afgrond neder.
Godts Zoon keert in triumf by zynen Vader weder.

Zevende boek.

Op Adams bede word door Rafaël gemeld,
Hoe, en waarom dit rond der waereld was geschapen:
Dat Godt, naa Satan met zyn Eng'len was geveld,
Ten Hemel uitgebonsd door Vorst Messias wapen,
Verklaarde: dat hy nu een' waereld scheppen zou,
En schepsels, die daar in op 't heerlykst zouden woonen.
Hy zend Messias zelf tot deezen waereldbouw,
Om in zes dagen tyds dat wonderwerk te toonen:
Dees voert het heerlyk uit, en reist weêr hemelwaard,
Bestuuwd van de Eng'len, die zyn' glorie eeuwig zingen.
Doch Adam, vraagende noch verder naa den aa rt
Der Hemelschikking, word vermaand, niet in te dringen
In 't diep van dat geheim, voor 's menschen brein te hoog,
Maar kloek te letten op het geen hem nut kan weezen;
Dat Adam toestemt, die den Engel een vertoog
Van zynen toestand doet: hoe hy in d' uitgeleezen
Van Godt gebouwden hof in 't eerst verwonderd stond;
Met zynen Schepper sprak van de eenzaamheid zyns levens;
Hoe, naa een diepen slaap, hy zich geliefkoosd vond
Van Eva, en genoot toen alle bly dschap tevens.

Godts Engel toont nog eens aan Adam zynen plicht,
Neemt afscheid van het paar, en zweeft uit hun gezicht.

Achtste boek.

De Satan, hebbende al het aardryk omgereden,
Vliegt, als een dunne damp, by nacht, in 't vruchtbaar Eden,
En vaart, vol loosheids, in de Slang, terwyl zy rust.
Als Eva 's morgens vroeg haar Ega wekt en kust,
En voorslaat, om hun werk in twee gelyke deelen,
Als taakwerk, af te doen, omtrent hunn' lustpriëelen,
Staat Adam zulks niet toe; erinnert haar 't gevaar,
Dat hen te wachten stond, indien ze alleenig waar',
En 's vyands list haar kon in zyne laagen leiden:
Maar Eva, niet vernoegd, dringt sterker aan tot scheiden,
Nu haare omzichtigheid by Adam schynt verdacht;
Waaromze een' proef wil doen van haare trouw en macht.
Hy staat het eindlyk toe, en zy alleen gebleven,
Werd van de Slang gezien; deez' schynt uyt schroom te beven;
Doch naadert haar, en roemt, met zoete vleijery,
Dat haar volmaaktheid al Godts schepsels streeft voorby.
Zy vraagt, verwonderd, aan de Slang: "door welke wegen
‘Hebt gy dat groot verstand, en 's menschen spraak verkregen?
Naa dat ik heb geproeft, zegt Satan, van dien boom,
Is myn bedwelmd verstand ontwaakt, als uit een droom’.

Hy krult zich om een tak van d' eedlen Boom der Kennis,
En lokt haar met de vrucht; zy proeft, en heeft (ô schennis
Voor 't menschelyk geslacht!) haar Adam ook verleid,
Tot quetfing van de wet der Hemel-majesteit!
Nu zweeft Godts gramschap en de doodschuld hen voor de oogen!
Zy zien hunn' naaktheid, en, door schaamte in 't hart bewoogen,
Bedekken 't lichaam voort. Met eene ziel vol rouw,
Beschuldigt zy de Slang, en hy de droeve vrouw.

Neegende boek.

De wacht der Eng'len vliegt ten hemel op, uit Eden,
Daar hunne waakzaamheid door God word goedgekeurd.
De Zoon bestraft het paar, en dekt de naakte leeden,
Door zyn barmhartigheid, die Adams val betreurt.
De Zonde en Dood, die voort des menschen rampspoed weeten,
Verlaaten nu de Hel, en willen waereldwaard:
Zy, hebbende eenen weg op Chaos rug gesmeeten,
Ontmoeten hunnen Vorst, die wederkeert van de Aard.
Hy met geschuiffel van het Helsche volk ontfangen,
Verandert in een Slang, en roemt zyn snoode daad.
De Boom der Kennis schynt vol schoone vrucht te hangen,
Daar elk naa waatertant: een ooft, dat niet verzaad;
Zy kaauwen 't: maar men vind slechs stof en asch van binnen:
Een droevig zinnebeeld van 's menschen zonde en dood,
Die Vorst Messias door zyn kracht zal overwinnen,

Als alles werd vernieuwd, gelyk het Godt besloot.
De angstvallige Adam word in 't harte fel bestreden
Met doodschrik, wanhoop, en een bitter naaberouw;
Hy kent zyn zonden nu; en luistert naa gebeden
Noch droeve klachten van zyn lichtverleide vrouw:
Doch eindlyk wat bedaard, zoekt zy hem aan te dringen
Tot midd'len van geweld; opdat hy 's Hemels vloek,
Die naamaals vallen kon op zyn naakoomelingen,
Mocht wenden van den hals. Hy wyst dat snood verzoek
Der vrouwe van de hand, en brengt haar in gedachten,
Hoe dat haar Zaad den kop der Slang verbryz'len zal,
Als Godt belooft heeft, en vermaant haar, om te trachten,
Met need'rige ootmoed, en bekeering, naa deez' val,
Te vallen op de knien, in zilte traane beeken,
Om Godt, hunn' grammen Godt, vergeeving af te smeeken.

Tiende boek.

De droeve mensch vind heul by Godts geliefden Zoon,
Die zyn gebeden brengt voor 's Vaders hoogen troon;
Deez' neemt zyn voorspraak aan, en laat voor hem verschynen
Den Veldheer Michaël, het hoofd der Cherubynen,
Die 't paar zou dryven uyt het weelig Paradys,
Naa dat hy Adam, tot zyn troost en onderwys,
Verklaard had, wat 'er in 't toekomend zou gebeuren.
De Cherubyn daalt neêr, terwyl de wolken scheuren,

Daar Adam door verschrikt, die Eva onheil spelt.
Hy ziet in 't eind een glans, en in dien glans Godts held,
Die hem verklaart dat hy uit Eden moet vertrekken:
Doch klimt eerst op een berg, om Adam klaar te ontdekken,
Door 't licht des Hemels en 't orakel van Godts mond,
Al wat geschieden zou tot aan het Nieuw Verbond.
Hoe naa de Zondvloed Godt zou Judaas stam beminnen;
Wie 't Zaad der Vrouwe is, dat de Slang zal overwinnen;
Zyn heilgeboorte, Dood, Opstanding, Hemelvaart,
Word Adam tot zyn troost van stuk tot stuk verklaard.
Deez' treedt met d' Engel van 't gebergte, vol genoegen,
Om zich by Eva, die geslaapen had, te voegen,
Die haar door eenen droom verlicht vindt in 't verstand.
Godts Engel leidt het Paar, vol yvers, by de hand,
Terwyl het Vlammend zwaerd hunn' ruggen toegedreven,
Hen uit den Lusthof dryft, waar in Godts Wachters zweeven.

Byschriften voor den ridder Van der Werfs afbeeldingen

Der koningen, koninginnen, doorluchtige en vermaarde mannen, betrekkelyk tot de Geschiedenisse van Engelandt, Schotland en Ierland, in het Fransch beschreven door den Heere De Larrey: *In Nederduitsche Vaerzen nagevolgd*

Henrik de *VII. koning van Engeland*.

De binneniandsche twist, der Witte en Roode Roos,
Is door myn huwelyk verdwenen voor altoos:
Maar de achterdocht dat my myn vrouw mogt wederstreven,
En myne wreevele aart, doen me ongelukkig leven.

Elizabeth van Jork, ***Koningin van Engeland, gemaalin van*** **Henrik** ***den VII.***

Of myne schoonheid, deugd, en erfrecht tot den troon,
Het hart van myn gemaal behoorden te overwinnen;
De zorg voor 't schept rrecht, meesteresse zyner zinnen,
Haat dien, die 't eischen kan, tot zelfs in myn persoon.

Jacobus de IV. ***koning van Schotland.***

Myn rykstroon met het bloed myns vaders, laas! beverfd,
En daarna met het myn', wierdt van een zoon geërfd,
Die zich zo fel, als ik, door 't noodlot vond bestreden:
Nog heeft myn dochter meer, dan wy te saam' geleden.

Margaretha, ***koningin van Schotland, dochter van*** **Henrik** ***den VII, en gemaalin van*** **Jacobus** ***den IV.***

Ik was een konings kind, en zuster, vrouw en moeder,
'k Nam, weduw zynde, een graaf tot myn gemaal en hoeder:
Deeze ongelyke trouw had my gestrekt ten hoon,
Waar niet het nageslacht geklommen op myn troon.

Henrik de VIII, ***koning van Engeland*****.**

Ik heb de deugd geacht: maar de ondeugd meer bemind.
Myn aart bedurf het hof. Myn vrouwen, gunstelingen,
En dienaars maakte ik groot, in aanzien en bewind,
Doch deedt hen beurt om beurt in 't kort na 't leven dingen.

De kardinaal **Wolsey,**

Die voor myn vorst niet boog moest in ellende raaken;
Hy maakte zich nochtans af hankelyk van my.
Ach waar toe diende die rampzaal'ge heerschappy;
Myn val moest my tot een verschrikk'lyk voorbeeld maaken.

Karel de V, ***Roomsch keizer*****.**

Ik zag de waereld me om myn heldendaaden eeren:
Maar teffens leven en gezondheid droef verteeren.
Het keizerlyk gebied heeft nooit myn hart voldaan,
En 'k vond geen rust voor ik den troon hadt afgestaan.

Thomas Morus, ***kancelier van Engeland*****.**

's Had voor een wreeden vorst te min toegeevendheid,
Zyn strengheid was te groot in my ter straf te wyzen;
Wy leden bei daarom; ik wierd ter wraak geleid,
Maar naamaals deed myn dood hem aanzien met afgryzen.

Jacobus de V, ***koning van Schotland*****.**

Ik was door bloed en plicht aan Engeland verbonden:
Maar't hart wierdt meestgeneigd voor't Fransche ryk bevonden,
Dat my het leven kostte, en Schotland, in den nood,
Beroofd van 's Hemels hulp, ging onder met myn dood.

Catharina van Arragon, ***eerste gemaalin van*** **Henrik** ***den VIII*****.**

Ik kon het noodloot noch myn ouders niet beletten,
Dat ik myn hand gaf aan twee broeders beurt om beurt.
Myn tweede huwelyk was strydig met de wetten:
Maar 't hart van Henrik heeft in my de wet verscheurd.

Anna Boulein, ***tweede gemaalin van*** **Henrik** ***den VIII.***

'k Ben door myn schoonheid op den koningstroon getreden:
Maar deeze hooge staat was vol rampzaligheden.
'k Hadt myn ontroofd geluk beklaagd in mynen geest,
Waar ik geen moeder van Elizabeth geweest.

Thomas Cranmer, ***aartsbisschop van Kantelberg.***

'k Was Gunstling zonder list, aartsbisschop van de kerk,
Hervorming des Geloofs was myn geliefde werk,
En 'k was daar 't steunsel van in koning Henriks leven,
Maar ook 't slagoffer, toen Maria my deed sneven.

Johannes fischer, ***kardinaal en bisschop van Rochester.***

Ik heb den Roomschen paus met yver dienst gedaan,
Dat deed my van de plicht des konings my ontslaan.
Sterf ik weêrspannig? of als martelaar? hoe 't zy,
De halve waereld is of voor, of tegen my.

Henrik Cromwel, ***graaf van Essex, stedehouder van*** **Henrik** ***den VIII*****.**

Ik, zoon eens sinidts, wierdt in een oogenblik verhoogd,
Wie zou 't geloven? tot des konings Stedevoogd!
ô Gy, die naar een eer als deeze mogt verlangen,
Wilt gy die wel ten prys als zy my kost ontfangen?

Gardiner, ***kancelier en bisschop van Winchester*****.**

Ik heb den zachten aart van Polus, kardinaal
Aan 't Engels hof, veracht, en steets met vuur en staal
't Hervormd geloof bestormd, van Raazerny bezeten:
Maar 'k stierf rampzalig met een knaaging van 't geweten.

De kardinaal **Polus.**

Ik was van konings bloed, in Staatkunst niet te wys,
En heb den vorst beschimpt, dat bragt myn hoofd op prys.
De Paus hieldt zelf voor my niets over dan verachting.
Al wat myn deugd bestond liep tegen myn verwachting.

Johanna Seymour, ***derde gemaalin van*** **Henrik** ***den VII*****.**

Ik wierd zo schoon als wys vorst Henriks koningin.
Zyn onstandvastigheid verwon ik door de min.
Myn oog deed onbewust hem als myn minnaar blaaken,
En myne deugd wist hem voor my getrouw te maaken.

Magdalena van Vrankryk, ***gemaalin van*** **Jacobus** ***den V, koningin van Schotland*****.**

Een koning stak in zee, om myne min te erlangen,
En als een Koningin op zynen troon te ontfangen.
'k Verloor het levenslicht te vroeg in myne jeugd;
Want anders waar zyn hof hervormd door myne deugd.

Latimer, ***bisschop van Worchester*****.**

Noch ouderdom, verstand, noch myn bescheidenheid
Ontzach de bloeddorst van de Roomsche kerktierannen.
Geloofsdwang deedt onnut voor my de vierschaar spannen;
Dewyl natuur den dood reets voor my had bereid.

Maria van Lotharingen, ***tweede gemaalin van*** **Jacobus** ***den*** **V.**

Der bloedverwanten drift deedt my veel ongelyk:
'k Had zonder hen meer rust genoten in het ryk.
Ik quam myn tegenspoed te boven door 't geluk,
Maar myne dochter moest bezwyken in haar druk.

Anna van Kleef, ***vierde gemaalin van*** **Henrik** ***den VIII.***

Wie heeft zich ooit verbeeld een vreemder staatsvertoning?
'k Wierd door myn schildery als koningin geeërd:
Maar my, 't oorspronklyk beeld, heeft Henrik niet begeerd:
Ik wierd voor ryksvorstin de zuster van dien koning.

Catharina Howard, ***vyfde gemaalin van*** **Henrik** ***den VIII.***

Myn schoonheid voerde my ten top van staat en eer:
Maar door gebrek van deugd viel ik rampzalig neêr
Voor 's konings vierschaar, die my eerst hadt aangebeden,
En daar na van den troon heeft op 't schavot doen treden.

Catharina van Parre, *zesde gemaalin van* Henrik *den VIII*.

Van weduw eens barons wierd ik een koningin,
En vrouw eens admiraals na 't eind van 's konings dagen.
Ik kon gerust van hart, en zonder moeite dragen
Verwisseling van staat en ongelyke min.

Thomas Howard, *stedehouder van* Henrik *den VIII in kerkelyke en waereldlyke zaaken*.

'k Had voor een strengen vorst te veel toegeevendheid.
Zyn ongerechte wraak heeft mynen zoon doen lyden:
Maar 'k zag my van den dood door 's konings dood bevryden,
Toen ik, verwezen, my tot sterven had bereid.

Eduard de VI, *koning van Engeland*.

Myn kinderlyke ziel, en koninglyke geest,
Zyn kerk en staat in hun hervorming nut geweest.
Europa kon zich van verwond'ring niet verzaaden,
Noch recht begrypen 't geen de faam sprak van myn daaden.

Eduard Seymour, *hertog van Sommerseth, enz*.

Ik, 's konings gunst'ling, oom, en dienaar van den staat,
En kloek hervormer, wierd van d'adeldom gehaat,
En van het volk bemind. Myn goedheid is gebleken:
Maar 'k ben door schelmsch verraad van myn party bezweken.

Petrus Martyr.

'k Verliet Italiën om Godt getrouw te zyn.
Nam toevlucht tot den Teems, en daar na aan den Ryn.
Beschaafd in wetenschap, bescheiden en geleerd,
En zacht van aardt, wierd ik van Romen zelfs geëerd,

Martinus Bucerus.

'k Kénteken myns gemoeds was myn goedaartigheid.
Ik heb altyd geloofd, en yverig verbreidt,
Dat de eed'le waarheid met haar ziels bekoorlykheden,
Meer dan gestrengheid weet de harten te overreden.

Ridley, ***bisschop van Londen*****.**

Ik was by Eduard naast Crammer mynen vriend,
Die zich zomtyds van myn gevoelen heeft bediend.
Voeg Latimer by ons, wyl we eensgezind, uit haat
Verbrand zyn om 't geloof, als martelaars van staat.

Johanna Gray, ***uitgeroepene koningin van Engeland*****.**

Al was myn ligchaam schoon, ik had noch schooner ziel.
De staatzucht van myn huis was de oorzaak dat ik viel:
Heb ik onschuldig om eens anders schuld geleden;
'k Ben van den troon gerust op 't moordschavot getreden.

Maria, ***koningin van Engeland*****.**

'k Had dol van yver niets dan wraaklust in het hoofd,
Waar door ik van myn ryk een vreeslyk lykvuur maakte.
Filippus, die, hoe wreed, met schrik myn wreedheid laakte,
Heeft my 't slachtoffer, dat my 't dierbaarst was, ontroofd.

Philips de II, *koning van Spanje, gemaal van* Maria.

Ik heb Maria 't hart uit staatzucht opgedraagen.
De min hadt weinig deel in zulk een huwelyk.
Wy bleven onvernoegd; zy kon my niet behaagen,
En ik behaagde noch veel minder aan haar ryk.

Elizabeth, *koningin van Engeland*.

'k Had 's vaders woesten aard, noch zusters wreedheid niet,
Wier bloeddorst al te hoog was in den top gesteigerd.
'k Verkreeg door zachtheid een gelukkig ryksgebied,
En eene liefde, die men aan Monarchen weigert.

Nicolaas Bacon, *zegelbewaarder*.

Ik wierd by Plato, dien vermaarden man, geleken,
Door myn verheeven geest, en schoonen styl van spreeken:
Maar heb ik zulken naam en lof verdiend, zyn pracht.
En ydele overdaad heeft myne ziel veracht.

Parker, *aartsbisschop van Kantelberg*.

'k Volg de oude Vaders na in myne kerkvoogdy,
En voeg daar weetenschap en ted're zachtheid by.
'k Behield de zuiverheid van 't eerste eenvoudig leven,
Als of de Goudeeuw in my over waar' gebleven.

Robert Dudley, *graaf van Leicester*.

't Zy ik 't van myn gesternt, verdienste, of lot ontfing,
'k Was by Elizabeth te grooten gunsteling,
Ten prys myns hoogmoeds, laag vernederd door haar macht
Rechtvaerdigt zy haar eer, die te onrecht wierd verdacht.

Maria Stuart, *koningin van Schotland*.

Daar blonk met held'ren glans van meer dan eene kroon,
In my een keizerryk van zielsbekoorlyk schoon.
Myn doodstraf leere aan elk, dat al die majesteit
Niets in zich zelven is, dan enkel ydelheid.

Lesley, *bisschop van Rosse*.

'k Was kerkvoogd, afgezant, en ryks historieschryver.
'k Bediende 't vaderland en koning met veel yver.
In al myn levensloop heb ik de plicht betracht
Eens trouwen dienaars, en eens burgers, na myn macht.

Hamilton, *graaf van Aran*.

Maria trof my 't hart met haar bekoorlykheden.
Niets scheen voor mynen moed te groot in 't ryksbewind:
Maar 't lot heeft ons misgunt in zoeten echt te treden;
Ik was te veel Kalvyns, en zy te Roomsch gezind.

Willem de Eerste, *prins van Oranje*.

'k Was in 't verdadigen van Nederland getrouw,
En sturf door snood verraad, ter wraak van 't trotse Spanje:
Toen dacht dat huis niet, dat de nazaat van Oranje,
Door Vrankryk 't hoofd te biên, zyn val verhind'ren zou.

Ferdinand van Toledo, *hertog van Alva, gouverneur der Nederlanden*.

Ik kon my nimmer met onschuldig bloed verzaaden.
'k Was beul van Nederland, der Portugeezen schrik,
Beminnaar van de galg, zo wel als heldendaaden,
En diende een ryksmonarch, bloeddorstiger dan ik.

Francois, *hertog van Alençon, minnaar van Elizabeth*.

'k Wierd van Elizabeth, en van de lukgodin
Bedrogen beurt om beurt, ten spot van staat en min.
Op hoop dat ik myn ramp te boven komen zou
Bedroog ik Nederland, door 't schenden myner trouw.

Alexander Farneze, *hertog van Parma*.

'k Heb driewerf 't Fransche heir gelukkig overheerd,
En hadde op Hollands Leeuw misschien getriumfeerd.
Indien Filippus niet, door staatzucht aangedreeven,
My min geloofs dan aan zyn argwaan had gegeeven.

Maurits, *prins van Oranje*.

Ik vond het vaderland, als ik 't gebied zou voeren,
Naa vaders droeven moord, alom in rep en roeren,
Hy wederhielt den arm van Alva door beleid;
Ik Parmaas krygsvernuft met list en dapperheid.

Robert van Evreux, *graaf van Essex*.

'k Moest sterven op 't schavot, gehaat, maar meer bemind,
Door eene koningin verwoed en onberaaden.
Of haar beledigde eer zich nu gewroken vind?
Wy zyn door myne spyt en haare bei verraaden.

Walsingham, *geheimschryver van Elizabeth*,

Gelyk Mecenas zich voor vorst Augustus queet,
Heb ik Elizabeth myn dienst steets opgedraagen.
'k Schepte in rechtvaerdigheid en wysheid groot behaagen,
En heb vernoegd, als hy, den Ridderstaat bekleed.

Jacobus de Eerste, *koning van Groot-Brittanje*.

'k Kreeg 't Schots en Engels ryk door erfrecht in myn macht:
Maar wierd gestadig van het Parlement veracht.
Te vreedsaam voor een volk belust op oorlogslof,
Wierd ik het Speeltuig van den Spanjaard, en myn hof.

Frederyk, *koning van Bohemen*.

Hy is gelukkig dien geen staatzucht kan bekooren!
'k Wierd in een heerlyk land als vorst des ryks gebooren;
Bohemen bied my kroon en schepter: 'k vlieg daar heen,
Verlics dat ryk, en myn keurvorstendom meteen.

Elizabeth, *koningin van Bohemen*.

Als konings kind, en vrouw eens konings, zonder goed,
Volg ik myn Echtgenoot, op wien het noodlot woedt.
'k Vond by myn vader zelf geen bystand in den nood:
Maar Hollands Maagd biedt my haar beurs en zachten schoot.

Einde der vertaalde Byschriften uit het Fransch van Larrey.

Byschriften, *Van eigen vinding des Dichters voor de afbeeldingen in het vierde deel van Larrey*.

Karel de I, *koning van Groot-Brittannje*.

Misleid door slingschen raad, en schyn van recht en reden,
Heb ik, onnoos'le vorst! myn Parlement bestreden.
Verkocht, verraaden en geleverd van den Schot;
Viel my de kroon van 't hoofd, en 't hoofd op 't moordschavot.

Henrietta Maria van Vrankryk, *gemaalin van* Karel Stuart, *den* I.

'k Was Karels gemaalin, in 't Britsche ryk verdacht,
Om 't Roomsch geloof, en 't bloed, dat my ter waereld bracht.
De rykstwist vond een glimp, door myn rampzalig huwelyk,
Voor 't vonnis, dat myn heer ter dood bragt, snood en gruwelyk!

Georg van Villiers, *hertog van Bukkingham*.

Als dienaar van een vorst gevleid met monarchy,
Gewapend door myn raad ten breidel van de wetten,
Die vorst en Parlement in vollen luister zetten,
Doodt my de hoogmoed, door het mes der raazerny.

Thomas Wentworth, *graaf van Strafford, onderkoning van Ierland.*

Myn koning heeft door vrees myn vonnis ondertekend.
Ach! waar dat Stuart nooit tot misdaad toegerekend!
Gy hebt m', ô vorst, van 't lyf, en u van macht beroofd:
Toen 't hoofd van Strafford viel, viel u de kroon van 't hoofd.

William Laud, *aartshisschop van Kantelberg, en opperkerkvoogdt, van Engeland,*

'k Verloor uw bisschopsstaf, en kreeg de martelkroon,
ò Kantelburger kerk! dat strekt myn ziel tot zegen!
Myn al te groote zucht voor Karel, Jakobs zoon,
Stond Kromwels huichelkonst, en Fairfax trotsheid tegen.

Thomas Fairfax, *veldheer van het Parlement.*

Ik droeg voor 't Parlement den Britschen veldheerstaf,
En deed myns konings kroon voor Kromwels voeten vallen.
ô Spyt! 'k zag dien tiran op Karels rykstroon brallen,
En sturf beroofd van wraak, ja vond geen rust in 'c graf!

Olivier Kromwel, *Protector*.

Ik had een veldheers moed, een vorsten majesteit,
Het hart eens koningbeuls, een bisschops deftigheid,
De ziel eens huichelaars; voeg myn geluk hier by,
Dan ziet gy hoe ik klom ten top van heerschappy.

Georg Monk, *hertog van Albemarle*.

Oranje, Stuarts huis, en Holland deed ik beeven,
Eer Kromwel 'tryk bedroog, en steeg ten hoogsten trap;
De dood van dien tiran was 't eind der ballingschap
Des konings, dien ik heb den rykstroon weêrgegeeven.

Karel de II, *koning van Groot-Brittannië*.

De ryksgeweldenaar, die Stuart heeft doen sterven,
Zette ook myn hoofd op prys, en deed me als balling zwerven.
'k Vond hulp door recht, noch list, noch dapperheid te veld.
De staatzucht joeg my weg, en heeft my weêr hersteld.

Henrietta Anna van Engeland, ***gemaalin van*** **Philips** ***van Vrankryk*****,** ***hertog van Orleans*****.**

De min verbond my aan het huis van Orleans;
Dus hield de Britsche zon in 't Fransche ryk haar glans,
Na dat een twistwolk haar verduisterde aan de kimmen,
Terwyl de staatskomeet van Kromwel was aan 't klimmen.

Anna Hyde, ***eerste gemaalín van*** **Jacobus** ***den II*****.**

De min van Jork zet my aan 't hoofd der hertoginnen.
Ik baarde 't Britsche ryk twee groote koninginnen.
Hoe heerlyk is de dag voor kerk en staat gevierd,
Toen ik de moeder van Maria Stuart wierd!

Maria Eleonora d' Est, ***prinses van Modena*****,** ***tweede gemaalin van*** **Jacobus** ***den II*****,**

'k Verliet den troon, en ben den haat des volks ontvlucht,
Door raad van mynen vorst, met die verdachte vrucht,
Die om het staatsbelang der geestlykheid van Romen,
Te onryp, op ons gebed, ter waereld is gekomen.

Jakob Scot, ***hertog van Monmouth, natuurlyke zoon van*** **Karel** ***den II.***

Ik was uit Stuarts bloed, in ballingschap gebooren,
Door heimelyke min, en trok het harnas aan,
Om myne handen aan de kroon myns ooms te slaan:
Maar heb 't oproerig hoofd op 't straftooneel verloren.

Jakobus de II, ***koning van Groot-Brittannië.***

'k Bestreed met Fransche hulp 's ryks Godsdienst en de wetten,
Om 't Roomsche Misgeloof op 't Britsch altaar te zetten;
Dies trok Oranje 't zwaerd; ik vluchtte, ontroerd van brein:
Dat bracht hem op myn troon, en my te Sint Germein.

Willem de III, ***koning van Groot-Brittanje stadhouder van Holland, enz.***

'k Beschermde 't vaderland als prinse van Oranje,
En voer met Hollands vloot gewapend nâ Brittanje,
Waar door gewetensdwang met Jakob 't ryk uitstoof,
En ik ten troon steeg als beschermer van 't geloof.

Maria Stuart, ***koningin van Groot-Brittanje, gemaalin van*** **Willem,** ***den III.***

Als 't ryk ten doel stond voor geweetensdwinglandy,
Gorde ik den vroomsten held, myn Willem, 't zwaerd op zy.
Ik heb voor myn gemaal, en vaders ziel gebeden:
Denk welk een troon ik, na zyn neêrlaag, op moest treden!

Frederik de I, ***koning van Pruissen.***

'k Was koning Willems neef, en Pruissens eerste koning.
Hy waakte in 't Britsche ryk voor de Euangelieleer,
En ik in 't Duitsche ryk, tot myne onsterflyke eer;
Wy achtten de eed'le deugd veel meer dan onze krooning.

Uitlegging van de tytelplaat *Voor de Geschiedenissen van Engeland, door den heere de Larrey*.

GESCHIEDENIS, van haar BESCHERMGEEST trouw bemind,
Brengt in 't geheugboek al 't merkwaardigst, dat zy vind,
In 't Britsche ryk gebeurd, uit *oude en nieuwe stukken;*
Die veel BESCHERMGOÔN vlug den tand des tyds ontrukken.
's Ryks hoofdstadt LONDEN praalt van ver met Paulus kerk.
Het Beeld des Schryvers voert de Faam tot boven 't zwerk.

Op de afbeelding van den heere De Larrey.

't Penseel heeft wel *LARREY* geschilderd naar het leeven:
Maar niets dan trekken van het aanschyn kunnen geeven;
De Schryver schildert zelf, met schooner styl en zwier,
Zyn geest en ryk vernuft, voor eeuwig, op 't papier.

Byschriften op de figuuren achter de afbeeldingen der merk waardigste geschiedenissen van het Oude en Nieuwe Testament, in geheele vels plaaten geëtst dook Jan Luiken.

Het geslachtregister van Jezus Christus.

De Silo, naar den vleesche, uit Judaas stam gesprooten,
Wordt van de aardschvaders, en de koningen aanschouwd,
Door de oogen des geloofs, als waare deelgenooten
Des hemelryks, wiens vreugd zyn wyzen mond ontvouwt.
't Verschiet toont Adams val, en zyn nakomolingen,
Verlost door 's Heilands dood, die glansryk opwaard zweeft,
(Na dat de Apostelen zyn zegening ontfmgen
Op Thabor) na den troon, die hem zyn Vader geeft;
Van waar hy weder op de wolken zal verschynen,
Als Rechter van 't heelal, omringd van Cherubynen.

Door 't lyden steekt de zon der onbevlekte Waarheid
Op haaren Hoeksteen af, en overwint de Dood.
't Geloof, de Liefde, en Hoop, bescheenen van haar klaarheid,
Geleiden ons tot Godt, in d' allerhoogsten nood;
Zyn Waarheid is de zon, die 't onweêr op doet klaaren.
Daar 't Schip des levens wordt geslingerd op de baaren.

Het Kindtje Jezus in doeken gewonden.

De zuiv're Moeder maagd zit arm'lyk in een stal,
Met Godts geliefden Zoon, den Koning van 't heelal,
Den Vorst der Eeuwigheid, Raad, sterkte, kragt, en held,
Die in het vleesch verschynt; opdat hy, dien 't geweld
Des doods heeft, overwinne, om, door zyn kruis en sterven,
Het eeuwig leeven voor het menschdom te verwerven.

De Star geleidt de Wyzen na Bethlehem.

Wie oogen heeft, die zie! wie ooren heeft, die hoor!
Godts Leidstér licht ons toe. De Wyzen gaan ons voor.
De duisternis der Wet, de schaduw is verdweenen!
Een nieuw gesternte is zelf den Heidenen verscheenen;
Dat leidt ons uit de pracht van 't aardsch Jeruzalem
Tot Jezus, 't Godlyk licht, in 't ned'rig Bethlehem.

Jesus op de Tinne des Tempels.

De Satan voert vergeefsch Hem op den hoogen Tempel,
Die zich vernederd heeft tot op den laagsten drempel.
Geen hoogmoed vat op Hem, die alle hoogmoed doemt,
En 't is geen aardsche macht, daar 's hemels Heer op roemt.
Al 's Waerelds ydelheid moet als een bloem verslensen.
Godts Zoon begeert, als mensch, geen ydele eer van menschen.

De Engel het badwater van Bethesda beroerende.

De Zieke wacht met pyn, dat de Engel daale in 't Bad,
En roere tot zyn hulp Bethesdaas heilzaam nat:
Doch ziet gestaag voor hem een ander nederdaalen,
Terwyl hy vruchtloos kermt door lydelooze quaalen,
Tot dat hem Christus doopt, door kragt van 't Nieuw verbond,
In 't waschbad der Genade, en maakt zyn ziel gezond.

De Liefdadigheit des Samaritaans jegens een gekwetsten Jood.

De Priester en Levyt, vervreemd van medelyden,
Zien eenen Jood gequetst: doch trekken 't zich niet aan,
Schoon hy om bystand kermt, en met de dood moet stryden;
Maar eindlyk vindt hy hulp by een Samaritaan.
Een vyand zalft zyn wond, en wil hem 't leeven spaaren!
Godt eischt barmhartigheid, en doemt de huichelaaren.

Maria aan de voeten van Jesus.

Maria luistert snel na Christus dierb're reden,
Daar ze aan zyn' voeten zit, verrukt in haar gemoed,
Terwyl haar zuster, met een hart vol bezigheden,
De spys en drank bereid, die slegs het lichaam voedt.
Maar Marthaas yd'le zorg moet tot verwyting hooren:
Wees stil; Maria heeft het beste deel verkooren.

De genoligden tot het Avondmaal weigeren te komen.

Een Heer des huisgezins noodt zyn bekende vrinden
Ten Avondmaal; waar van niet éénen zich laat vinden;
Dees heeft een Akker, die een Wyf, de derde Vee,
Waar mee hy zich vermaakt, en weigert 's Heeren beê.
Dus zoekt de mensch een glimp, en ongegronde reden,
Om niet na 's Hemels disch, dan als 't hem lust, te treeden.

De verloren zoon den draf der zwynen eetende.

Nu eet de dart'le zoon den draf der vuile zwynen;
Zyn erfgoed is verquist, nu leeft hy buiten raad:
Maar de armoê dwingt hem voor zyn vader te verschynen
Die hem, om zyn berouw, uit liefde niet versmaadt.
Keer arme en yd'le mensch, tot Godt uw vader weder,
Hy is genadenryk, en mint zyn schepsels teder.

Overvloeds van goederen doedt niemant alleen leeven.

De ryke dwaas wierdt vet, en zyne koorenschuuren
Zyn voor den oegst te klein, waarom hy nieuwe bouwt,
Als of die overvloed van jaar tot jaar zou duuren,
Daar 't alles ydel is, waar op hy zich vertrouwt.
ô Zorgelooze mensch! denk wat gy hebt te schroomen:
Uw ziel, ô dwaas! word in deez' nacht van u genoomen.

De waaterzuchtige door Christus genezen.

De waterzuchtige kan zynen dorst niet laaven,
De drank ontsteekt hem meer: maar 't Christallyne nat;
Het Woord des leevens, die genadenryke gaaven,
Verquikken 's menschen ziel in 't heilig waterbad.
Die van het water drinkt, dat Christus hem wil geeven,
Zal nimmer dorstig zyn, tot in het eeuwig leeven.

Een arme Weduwe werpt twce penninkjes in den schatkist.

Een arme Weduw werpt in de offerkift een schat:
Twee penningkjes, ligt al den rykdom dien zy hadt,
Waarom haar Christus roemt ver boven ryke dwaazen,
Die op een grooter gift veeltyds trompetten blaazen.
De Heer, die alles heeft, ziet op de gaaven niet;
Maar of onze offerhand door 't reine hart geschied.

De Pharizeeuw en de Tollenaar.

Wat pryst de Farizeeuw zich zelf uit eigen liefde!
Al zyne schyndeugd is een gruuwel voor Godts oog:
Boetvaerdigheid, die 't hart des Tollenaars doorgriefde.
En om genade smeekt, behaagt hem, die omhoog
Elks hart en nieren kent, die hy beroert inwendig.
Onze eigenliefde is rook: Godts liefde blyft bestendig.

Zacheus op den wilden vygenboom.

Zacheus, zittende op den wilden vygeboom,
Ziet onzen Heiland aan, met innerlyken schroom.
De Heere zaligt hem, en laat hem tot zich treeden;
Dewyl hy door 't geloof op Christus zig betrouwt,
En, 't geen' de aardschvad'ren na verlangden, klaar aanschouwt,
Des Heilands lessen hoort, en ziet zyn' wonderheden.

Ik ben bongerig geweest, en gy hebt my te eeten gegeeven.

Een aalmoes, die men geeft uit enkel mededogen,
Is menschlyk: maar die iets om Christus wille geeft,
Aan de arme leden, die hy nagelaaten heeft,
Geeft zynen Heiland zelf, door 't waar geloof bewogen:
Die met deez' troostspreuk zulk een zuiv're mildheid pryst,
'k Ben hongerig geweest, en gy hebt my gespyst.

Ik ben dorstig geweest, en gy hebt my te drinken gegeven.

Wie dorstig is na Godt, de bron van 't Hemels Eden,
Laave uit mildaadigheid den dorst van Jesus leden.
Een gift om Christus wil is aangenaam en rein,
Dan drenkt hy u voor niet, uit zyne heilfontein;
Dan hoort gy zyne stem hier naa in 't eeuwig leeven:
'k Was dorstig, en gy hebt my laaffenis gegeeven.

Ik was een vreemdeling, en gy hebt my geberbergt.

De heilige van ouds heeft door barmhartigheid
Godts Eng'len, onbewust, somtyds in huis geleid:
Doch grooter was hun heil, die Christus leerelingen,
In hunne vreemdlingschap, vol liefde in huis ontfingen;
Dewyl de Heere zelf door zynen mond verklaard:
Gy gaaft my herberg toen ik vreemdeling was op aard.

Ik was naakt, en gy hebt my gekleed.

Het kleeden van den mensch was de eerste liefdedaad,
Die Godt aan Adam deed, in zyn gevallen staat.
Dat moet den Christen tot barm hartigheid verwekken,
Om zynen Broeder, als hy koude lydt, te dekken:
Dan staat Godts liefde zelf van haaren kant gereed,
En zegt aldus: 'k was naakt, en gy hebt my gekleed.

Ik ben krank geweest, en gy hebt my bezocht.

Hoe menig zieke wierd door Jezus hulp gezond!
De Balsem Giliads, gedropen uit zyn mond,
Geneest de zwakke ziel van allerly gebreken.
ô Christen, die uw tyd altoos hebt uitgekocht,
Ten troost der zieken, hoor uw Heiland namaals spreken
Totu: 'k ben krank geweest, en gy hebt my bezocht.

Ik was in de gevangenis, en gy zyt tot my gekomen.

Denk hoe een Christen ziel, door tiranny gevangen,
Na zynen broeders troost moet in den druk verlangen;
Hoe zeer 't zyn hart verlicht als hy zyn aanschyn ziet,
En hoe hy wordt verquikt wanneer hy hulp geniet.
De Heere zegent dus den trooster aller vroomen:
Ik zat gevangen, en gy zyt tot my gekomen.

Christus vind zyne Discipelen slaapende.

Als Jezus zich bereidde om in den dood te gaan,
En die verschrikkingen zag in slagorde staan,
Die dropp'len Zweets, en bloets vermengd met heete traanen,
Ten lyve uitjoegen, in den hof Gethsemané;
Moest hy de Apostelen nog wekken en vermaanen!
Zo weinig denkt de ziel aan Christus hartewee.

Men blindt Jesus de oogen, en slaat hem in het aangezicht.

Beschouw een lydsaamheid van overgroot gewicht.
Men bindt den Heiland, spuuwt, en slaat hem in 't gezicht!
Een Christen kan de pyn, ja de allerfelste slaagen,
Van eenen zielstiran: maar niet wel smaad verdraagen;
Doch troost zich met zyn Heer, die in zyn smaad en smart,
Zachtmoedig is geweest, en nederig van hart.

Petrus beweent zyne zonde.

Die Peter die zyn Heer in nood niet zou verlaaten,
Verzaakt hem driewerf, by Pilatus Hofsoldaaten.
De Heiland ziet hem: hy gaat weg; nu kraaijt de haan,
En hy, vol naberouw, versmelt in traan op traan.
Nu voelt hy Christus spreuk op zyne ziele passen:
Gy hebt geen deel aan my, indien ge u niet laat wasschen.

Judas wanhoop.

ô Judas, Gierigaart! gy hebt uw' Heer verraaden:
Maar allermeest uw zelf. Gy hebt verkocht om geld,
Die ons heeft vrygekocht, van 't schriklyk doodsgeweld.
De wanhoop schildert nu in 't hart uw booze daaden.
Uw ziel heeft niet vertrouwd op haar verkochten Heer;
Dies stort gy m e t denstrop, uw loon, ten afgrond neêr.

Eutychus slaapende valt uit een Venster dood.

Eutychus, zittende op de derde zoldering,
Valt dood ter aarde neêr; wyl hem de slaap beving,
Wanneer de Apostel deed het woord des Heeren hooren.
Elk is verbaast, en houdtEutychus voor verloren:
Maar Paulus wekt hem uit den doode, door de kracht
Des Heeren, die hem sterkt met wonderbaare macht.

Agabus bindt zich met den górdel van den Apostel Paulus.

Agabus, die zich zelf met Paulus Gordel bindt,
Voorzegt hoe 't Joodsche volk, tot bitt're wraak gezind,
Hem, die dien Gordel draagt, op 't onvoorzienst zal vangen,
En in Jeruzalem met harde banden prangen:
Maar Paulus rust zich tot den geestelyken stryd;
Dewyl hy overwint die om de waarheid lydt.

De Vrouw en de Draak.

De vrouw die met de zon (of Christus) is bekleed,
En op de maan (dat is de Synagoge) treedt,
En twaalefsterren draagt om haaren kruin te dekken,
Die tot een zinnebeeld van Godts Apost len strekken,
Verbeeld de waare Kerk op Aard, die zwanger is,
En steets beloerd word van den draak der duisternis.

De Vrouw door den Draak vervólgd.

De Draak van Michaël ten Hemel uitgeworpen,
Vervolgt de vrouw die op haare Arendsvleug'len vlucht.
Hy spuuwt een waterstroom; opdat zy 't nat zou slorpen,
En dus verdrinken met haar langgewenschte vrucht:
Dat Zaat der vrouwe, dat den kop hem in zou treeden,
Om dat hy Adams val heeft uitgewerkt in Eden.

De groote Hoer zittende op een gedróchtelyk beest.

De Hoer van Babilon die woont op Zeven bergen,
En zittende op een beest dat zeven hoofden heeft,
Die haaren Gruweldrank van hoereryë geeft,
Aan machtigen der Aarde, en durft Gods gramschap tergen,
Vervolgt de waare kerk door haare afgodery;
Wyl 't zevenhoofdig beeft haar voedt met hovaardy.

Uitlegging van de tytelplaat der merkwaardigste geschiedenissen van het Oude en Nieuwe Testament door J. Luiken.

De *blydeboodschap* steekt des Hemels vreêtrompet,
Na dat ter linkerhand de *Tafelen* der wet,
Door Godt op *Sinaï* in vuur en vlam geschreven,
Het Zaad van Abraham door Moses zyn gegeeven.
Men ziet hoe op 't *Altaar* 't sneeuwit *Verzoenlam* brandt:
Een heilig zinnebeeld van Christus offerhand,
Waar voor vorst *David* knielt, beschouwende in vertooning
Dien *Priester* dien *Profeet*, en hoog-gezalfden *Koning*,
Die *zes paar stammen* van het Juk bevryden zal,
En eeuwig heerschen als Monarch van 't gansch Heelal;
Die *Nyd,* die *Dronkenschap*, en *Gulzigheid* met *boeijen*,
En *roede* en *blixem* uit zyn koningryk zal roeijen,
Met *gierigheid*, *geweld*, *geveinsdheid*, *hovaardy*,
En maaken *Israel* van *slaafsche banden* vry;
't Welk *Therafims* vertreedt, de beelden zyner vaderen,
Om zyn *Verlosser* met een zuivre ziel te naderen.
't *Geloof* voorspelt de *Hoop* een eeuwigduurend goed,
Nu 't *zaligmakend woordt* Godts eerste wet verzoet,
En leeraart, hoe de mensch met harte, ziel en zinnen
De *kroon* en *palmtak* moet door liefde en *vrede* winnen,

Om vol van *Ootmoed*, tot *Boetvaerdigheid* bereid,
Eenvoudig als een lam, *Voorzichtig* in beleid,
Ryk van *Gerechtigheid*, *Barmhartigheid* en zeden,
Den Geever alles goeds te nad'ren met gebeden:
Door wiens genadegift, zo zegenryk! zo goed!
De *kranke* word gelaaft, die *honger lydt* gevoed,
De *dorstige* gedrenkt, de vreemdeling wel ontfangen,
De *naakte* warm gekleed, de ellendige *gevangen*
Uit zynen nood verlost! Wel hem die aldus werkt
Door werken des geloofs, van 's Heeren geest gesterkt!
Hy zal uit 's Heilands mond, gelyk de *Apostelen*, hooren:
Geniet des *Hemels vreugd:* gy zyt myn uitverkoren!

Op de versameling der gedichten van den geleerden Petrus Scriverius.

Ziet Nederlands Parnas het Hollands maatgedicht
Van zyn SCRIVERIUS, dien letterheld, in 't licht?
Zyn nu de Paerlen lang verstrooijd op alle wegen,
Naauwkeurig opgezocht, en aan één snoer geregen?
Dat dan de Zangheldin zich eeuwig daar mê çier,
Die haaren Dichter heeft bezield met Hemels vier.
(*) Driedubbelde Minerf, die uw geleerden SCHRYVER
Hebt in uw' schoot gequeekt, gy zyt verplicht den yver
Der kunstverzamelaars van deeze Poezy
Te roemen! en die eer te geeven aan het Y,

(*) *Dus pleeg Scriverlus zyne moederstad Haerlem te noemen, om baar dapperbeid tegen de dwinglanden*, *haar vernuft in de wevery*, *en haar vinding der drukkunst*.

Dat daar uw Fenixgeest, op 't nieuw uit de asch herbooren,
Klapwiekende in de lucht, zyn maatgezang laat hooren.
Roem dan meteen de pen die, schoon van styl en taal,
Den levensloop beschreef van uwen Martiaal;
Alleen geen Martiaal: maar doorgeleerden SCHRYVER,
Die 't dierbaar Vaderland verplicht heeft aan zyn yver;
Die in de aloude spraak, op menig edel blad,
Den rykdom heeft getoond van zynen letterschat,
En 't ryk en scherp vernuft de waereld heeft doen kennen,
Door zyn verklaaringen der Grieksche en Roomsche pennen;
Die Hollands Oudheid heeft gedolven uit het graf,
De Fabelen ontdekt, en weder 't leven gaf
Aan de eedle waarheid, die in 's lands Historieboeken,
Voor zynen tyd, nog ver in 't duister was te zoeken.
O Wakkre letterheld, die by 't gesternte leeft!
ô Fenixgeeft! die op sneeuwitte vleuglen zweeft!
Uw pen in Nectar doopt, of op het Hemelteken
De Lier, uw ving'ren roert, van heilig vier ontsteken,
Gy strekt een helder licht voor myne Zangheldin!
Nooit treedt zy zonder u den krommen doolhof in
Der oudheid, als 't haar lust de staats en krygsbedryven
Van Hollands graaven, en den adeldom te schryven;
Nog suft zy menigmaal als ze u, haar Noordstér, mist,
En in een duistere eeuw na Staatsgeheimen vist.
ô Hoofdorakel! baak van myne Jaargedichten,
Ik zal u in myn hart een gloeritempel stichten;
Want dat betaamt my, als uw Stad- en Naamgenoot:
Gy hebt uw Vaeders roem door uwe pen vergroot;

Gy hebt in 't letterperk voor KOSTERS eer gevochten,
Hem eenen Lauwerkrans om 't gryze hoofd gevlochten,
En zonneklaar getoond, dat de eedle Drukkery
Door hem gevonden, en het eerst geoefend zy.
ô Hoogverheven geest, bemind van Letterhelden!
Wie kan uw roem, wie uw verdiensten beter melden,
Dan zy die nevens u in top van eere staan?
Men spreek DE GROOT aan 't hoofd der lettergrooten aan,
Voorwaar hy zal uw lof doen aan den Hemel ryzen.
De baatzucht, of de nyd, mag t' onrecht u verwyzen,
Om 't vaers by 't beeldtenis van HOGERBEETS gesteld,
Als 't dierbaar Vaderland door Kerkwist en geweld
Vanéén gescheurd, geen woord dorst voor de vryheid spreeken;
Toen is uw eedle trouw en moedig hart gebleken.
Gy zaagt de onnozelheid van Hollands vadren aan!
Gy zaagt de helden in den bangen kerker gaan,
En dorst op ban en boet nochtans hunn' deugden pryzen,
Of met de lekkerny van uwe lett'ren spyzen.
Uw geest sluipt door uw list in 't Loevesteinsche slot,
En troost den grooten Huig in zyn rampzalig lot,
Den Delfschen Fenix die de Haviksklaauw ontvlogen,
Vol spyts wierd nagegluurd van vierentwintig oogen.
ô Haerlem! voedster van dien grooten letterheld,
Indien gy op uw Markt het beeld van KOSTER stelt,
Laat dan SCRIVERIUS hem met zyn lauwren kroonen:
Zo toont g'uw dankbaarheid aan uw twee grootste zoonen.

Aan den heere Lambert Bidloo, geplaatst voor zyn geletterd man verdadigd en verbeterd.

Geleerde BIDLOO, die de webbe van uw leven
Met wysheids-draaden van Minerva hebt doorweeven,
En 't Atthiesch Heiligdom met uw vernuft betradt,
Waardoor uw pen beschreef de waereld wyze Stadt*,
De voedster van den geest der Grieken en Latynen;
Waarom mag zulk een' zon ons Neêrland niet beschynen?
Of sleepte de Ottoman, door bittere slaverny;
Haare oude glorie weg, gelyk haar' heerschappy?
O neen, uw letterschat, haar roem, gaa nooit verloren.
Maar 't schynt gy voelt uw geest met grooter yver spooren,
Om in uw ouderdom, met wysheid, kracht en zwier,
Den val van Salems Kerk te maalen op 't papier,
Daar Sions dochter moet op 't puin des tempels treuren,
En Jacobs Stamboom al zyn takken zien verscheuren,
Jeruzalem verwoest, den brand in 't Ced'ren hout,
En 't Roomsche Kapitool verçierd met Ophirs goud;
Opdat men Godt niet meêr in prachtige gebouwen,
Bedekt met vleug'len van zyne Eng'len mochte aanschouwen:
Maar door het rein geloof in zyn beminden Zoon,
Die Salems myter paart met Koning Davids kroon.

* *Atbene*.

Zo rent gy schrandre man door alle letterperken,
Vaar voort, de prys hangt op, voor uw doorluchte werken,
Een prys van grooter nut, voor die het recht waardeert,
Als naa 't Olimphiesch spel den helden wierd vereerd.
De Zangberg dankte u kortsvoor een der buitensprongen:
Het PANPOETICON, ons deftig toegezongen;
Nu plukt g' uit schrandre keur, een Italiaansche bloem,
Die geen Boëthius te wyken heeft in roem,
En waardig om een naam als Graçiaan te draagen.
Dit schoon volpittig werk wil Nederland behaagen;
Dewyl het is doorzult met krachtig Atthiesch zout,
En, dus versmolten, blinkt gelyk gezuiverd goud.
Nooit wierd *Geletterd Man* op beter wys *verdadigd*
Dan door dit deftig pleit, dat streelt, en nooit verzadigt,
Een Lauwerboom, waar op geen quaade mispel wast:
Maar ieders reden weegt, en op de hoofdzaak past.
Nooit wierd *Geletterd Man verbeterd* met meer reden
Dan hier, daar alles strekt tot betering der zeden.
Dat Momus dan vry wyk', dit deftige papier
Beschermt een Wyzen man, als Pallas haar pantsier.
Heb dank, geleerde Vriend, voor 't licht dus schoon verschenen:
Maar 'k maan u nog eens om de fakkel van Athenen;
Doch wordt gy door iets schoons daar nog van afgewend,
Zo denk de tyd is kort: de glorie zonder end.

Op de dichtkunst van den heere Dirk Smits.

ô Godtgewyde Poëzy,
ô Zielevoedster! spyst ge my
Met nektar uwer bloemen?
Wy zullen uwen geest, ô Paradysnimf, roemen.

Gy vliegt bezield van Hemelmin,
Het zangkoor van Godts eng'len in,
Op eene wolk van traanen,
Die Jesses zoon den weg ter zielsverzoening baanen.

Gy zingt met kracht van Paulus geest,
Hoe zyn bekeering zy geweest,
Toen 's hemels blixemschichten,
En Jezus donderstem zyn duister hart verlichtten.

Hoe smelt uw ziel in kuische min,
Als Jojakim zyn bedvriendin
Door deugd ziet zeegepraalen,
En de ondeugd voor 't gerecht het hoofd moet onderhaalen!

Dat elk (het grieve Antiochus,)
Uw Machabeesche Moeder kuss',
Die Godt, in zeven zoonen,
Wil met een martelkroon van zeven sterren kroonen.

Wy rusten in uw' Hof der Rust,
Door hemelzang in slaap gesust,
Op 't bed van Mengelbloemen,
Die geestig geschakeert uw ryke vinding roemen.

Onsterffelyke Hemelmaagd,
Die myne zangnimf liefde draagt,
Waar kan zy u meê çieren?
De Hemel kroont uw hoofd met Paradyslaurieren.

Op de dichtlievende verlustigingen, van den heere Bernardus de Bosch,

ô Godtgewyde Poëzy!
ô Zielverquikster, honigby,
Die nectar zuigt uit bybelbloemen,
En, met uw cherubyne stem,
Ons lokt naa 't nedrig Bethlehem,
Wie zou uw' hemelzang niet roemen?
Waar heen vervoert gy mynen geest,
Als hy uw goude nooten leest!
'k Zie 't heir des hemels nederdaalen,
Dat aan de herders in het veld
Immanuels geboorte meldt;
Ik zie de star der wysheid straalen.

De Dichtkunst looft, in snaarenspel,
De hoop, de troost van Israël,
Gekoesterd in een slegte wooning,
Door de allernederigste maagd,
Die haaren zoon en schepper draagt,
Dien priester, dien profeet, en koning.
ô Dichtkunst, gy ontfonkt myn ziel,
En leid my daar ik nederkniel,
In 't stof voor mynen Heilands voeten.
De stal, waarin de kribbe staat,
Blinkt schooner dan de dageraat.
Hier zal ons niets dan heil ontmoeten.
'Ik kniel voor uwe kribbe, ô Heer!
Naast deeze onnoosle herders neêr,
En offer u, met de Oosterwyzen,
In plaats van wierook, mirre en goud,
Een hart dat op uw gunst vertrouwt,
Terwyl we uw' naam in dichtmaat pryzen.
Zo verr' DE BOSCH ontfonkte my
Uw Godgewyde Poëzy,
Dat ik des Heilands lof moest zingen.
Gy maakt myn dichtkunst los van de aard,
Zy vliegt met de uwe hemelwaard,
En wil door lucht en wolken dringen.
Maar ach! zy is te zwak en teêr,
Zy strykt haar slappe vlerkjes neêr,
En poogt vergeefsch u naa te streeven.
Loof, loof de hoogste Majesteit,
Zy kroone u met de onsterslykheid,
De kroon des heils, in 't eeuwig leven.

Op de bybel poezy, van den heere Abraham Heems.

Niets haalt by 't Bybeldicht, door hemelsche eng'letongen,
Den Allerhoogsten, in het diamante licht,
Dat eeuwig afstraalt van 't drieheilig aangezicht,
Omringd van Zon, en Maan, en Sterren, toegezongen.

Het voed zich uit de bron op Sions berg ontsprongen,
Die Davids geest ontfonkte in zielsverquiklyk dicht,
Met harpklank, stem en hart, en oog, om hoog gericht:
Een galm uit 's Konings huis den hemel doorgedrongen.

Uw geest, o HEEMS! bekoord door heilig snaarenspel,
Voert de eerste Vaders van het vorstlyk Israël
Ten hemelzangberg op, op allerhande wyzen.

Elk boezemt zyn gemoed in vreugde en droefheid uit,
Of maalt een tafereel van zedenryk geluid;
Wie 's hemels harpzang pryst, zal uwen lierzang pryzen.

Op de leerzaame fabelen van den heere Jan van Hoogstraten.

De Fabelwysheit van de Grieken
Vloog eertyds op Kaldeeuwsche wieken
  Met Plato in 't Atheensche school,
En voedde met geleerde blaêren
Den Dichter, Wysgeer, Redenaaren
  En Raaden zelfs, voor 't Kapitool:
Wanneer het waerelddwingend Romen
Hadde alle Goden aangenomen,
  En 't rond(*) Panthéon toegewyd.
De Wysgeer trok het hoofd vol kreuken,
En baarde een reeks van wonderspreuken;
  Terwyl de Dichter zynen vlyt
In de oude Fabeldichtkunst toonde,
Waar door men hem met lauren kroonde,

(*) Deze marmere Tempel is te Rome, terwyl anderen vernield zyn, tot op deezen dag staande gebleven. Hy wierd Panthéon genaamd, om dat hy ter eere van alle de Goden gebouwd was. Heden noemt men den zelven. S. Maria Rotunda. In plaats van de afgoden worden daar thans alle de Heiligen te gelyk in gevierd.

En in de gunst der Cezars bracht.
Maar als de tong der Redenaaren,
En 't zoet geluid der dichters snaaren
Verstomden door de dommekracht
Van norsche Gotten en Wandaalen,
Heeft ook de Dichtkunst moeten dwaalen,
En eeuw op eeuw verdrukt geschreid,
(Om dat by de Ostrogotsche blinden
Niet één Meçenas was te vinden)
Op 't puin der Roomsche Mogendheid.
Doch als de woedende Barbaaren
In 't eind geraakten aan 't bedaaren,
En luisterden na eer en plicht,
Zyn kunst en wysheid traag herbooren,
En boeken, onder 't puin verloren,
Gevonden, en gebracht in 't licht.
Wy zwygen van de Sulmoänen
En eedle Venuzyner Zwaanen,
Vereeuwigd door hunn' poezy;
En ook van dien die 't oude Grieken
En Rome op onnaervolgbre wieken
Nastreefden aan het kunstryk Y:
Nu oogen we op de eerwaarde grysheid
Van Fedrus geest, vol Fabelwysheid,
Die door geluk het licht ontfong;
En sedert in verscheide taalen
Vertolkt, herdrukt, en menigmaalen

Gelikt is als een beerejong.
De hedendaagsche Batavieren
Ontfingen ook die wyze dieren,
Gezonden uit Ezopus naam,
Om op de waereldsche gebreken
Te spotten, schimpen en te preeken;
Opdat zich yder daar voor schaam'.
La Court, die uit die oude bronnen
Een' geest van wysheid had gewonnen,
Bracht voor 's lands vryheid in het licht
Een Fabelwerk ten nut der heeren
Die 't Vaderland met lof regeeren,
Dat nu verschynt in maatgedicht.
Wy zien de Staatkunde en de Zeden,
Geschikt naar deugd, verstand en reden,
Hier speelsgewys, in ernst en boert
Door een van Hollands Fenixpennen,
Aen haar verheven vlucht te kennen
Op 's waerelds speeltooneel gevoerd.
De Dichtkunst zal u eeuwig danken,
HOOGSTRATEN, die met zuivere klanken
Den vaderlandschen Zangberg streelt.
De Hemel kroone uw gryze haaren
Met Sions onverwelkbre blaêren
Als ge, afgeleefd, uw lykzang queelt.

In het stamboek van den heer Willem van der Pot lid van 't kunstgenootschap *Natura et Arte*.

De dichtkunst aan den Maastroom.

Wie is de lieve Maagd,
Die op haar' schedel draagt
Een eerkroon van Laurieren?
De nimf van top tot teen,
Volschoon, en net besneên,
Begrimd door domme dieren?
Zy lokt met zoet geluid
De ziel ten boezem uit,
En doer haar' minnaars blaaken.
De deugd, die haar geleidt,
Belooft de onsterflykheid,

Aan die haar zoetheid smaaken.
   Zo dikmaal als zy bloost,
(Want ze is van hemels kroost)
Ontluiken duizend bloemen.
   Haar geest is vlug en vry.
   Ik zou haar POEZY
Van hemelsche afkomst noemen.
   Wie deeze nimf wil zien,
   En aan haar hulde biên,
Bezoek' de Maasgodinnen;
   Daar voedze 't Hemelsvuur,
   Door KUNSTLIEFDE EN NATUUR,
En leert den dood verwinnen.

In Haerlem den 16 *der* c/m 1736.

Het volmaakt gebed van onzen heere, en zaligmaaker Jezus Christus,

Geplaatst in het boek der menigvuldige berymingen van 't volmaakt Gebed, verzameld door den Heere J. Couck.

ô Gy! die zyt in 't Ryk des Hemels, Onze Vader!
Geheiligd werde uw naam! uw koningkryke nader!
Dat hier op aarde uw' wil, gelyk om hoog, geschied'!
Geef hede ons daag'lyks brood! Doe onzen schuld te niet!
Gelyk wy doen den schuld van onze schuldenaaren!
Blyf onze zielen voor verzoekinge bewaaren.
Verlos ons van den booze! u is de Majesteit,
Het Ryk, de Kracht en Macht, nu, en in Eeuwigheid!

Op het beeldtenis van Laurens Koster in zilver gedreven.

Dit 's Raadsheer Laurens Kosters beeld
Wiens geest de Drukkunst heeft geteeld
In zyn geboortestad aan 't Spaaren:
De Christen Kadmus, die het zaad
Der wysheid zaaijde in Kerk en Staat,
Herleeft dus na driehonderd Jaaren.
Zyn schild, gedreven in metaal,
Hangt in Minervaas letterzaal.

Onder J: v. Vondels beeldtenis, met een Laurierkrans op het hoofd, getekend door Jan Lievensz.

Zo kroont Jan Lievenszoon, de Leidsche Titiaan,
My op Sint Lukas-feest met Febus Lauwerblaên.
Het brein is zwanger om een dankgedicht te baaren.
Maal by deez krans myn lier, dan hoort gy Vondels snaaren,

Op den schryver van de Groote Hollandsche Chronyk, Jan Gerbrandsz. van Leiden.

Jan Gerbrandszoon Prioor van Haerlems Karmelyten,
Die in Romeinsche taal 's Lands grootste Jaarboek schreef,
Verdient dat zyn gelaad door tekenkunst herleev',
Daar Leidschen Lukas zich vooral hadde in te quyten.
't Was Hollands Graaflyk huis, 't was Bredenrodens plicht,
Met al den Adel hem te houden in het licht,
Wierd zyne Tekening in Egmonds brand verloren?
Neen: moogelyk word het uit een kloosterboek herbooren.

Op het beeldtenis van Karel van Mander.

Dees zag den Spaarenstroom gelyk Meander vloeijen,
En Haerlems hoogste Duin verandren in Parnas.
Zyn geest die door een stroom van bastaardtaal moest roeijen,
Strekt Neêrlands Zangheldin een helder spiegelglas.
Het puik der Schilders in een eeuwig werk te roemen;
Hunn' leevens loop, en kunst te schildren naar den aard;
Den zin te trekken uit de* Sulmaansche bloemen,
Heeft Aganippe alleen voor Manders geest bewaard.

Anders.

Dat Schilder en Poëet van Manders dienst erken:
Die kunst en wysheid eert, kust zyn Penseel en Pen.

* *De Uitlegging der Fabelen van Ovidius.*

Op de afbeelding van 's lands historieschryver, Pieter Bor.

Zie, Haerlem, Pieter Bor, 's Lands puikhistorie-schryver,
Uw Burger, in deez' prent: wiens trouw, vernuft en yver,
Een Ilias van ramp met bloed en traanen schreef.
Hoe 't roerloos schip van Staat op Godts genade dreef,
Die de Inquitzitievlag voor Neêrlands vlag deed stryken,
Ontvouwt zyn Fenixpen, naauwkeurig, in Chronyken.

Anders

Hoe Spanjes Hoogmoed viel, op Neêrlands vryheid nydig,
Verbreidt de pen van Bor, naauwkeurig en onzydig.

Voor het stamboek van den heere N.N.

Die het zwaerd, daar J. van Oldenbarneveld mede onthoofd is, in zyn Kabinet heeft.

Dit zwaerd, dat Barneveld van 't leeven heeft beroofd,
Joeg Neêrlands grootsten held metéén de kroon van 't hoofd.

Anders.

Dit zwaerd vloog door den hals van Hollands Patriot,
Als 't hart der Vryheid quynde in 't Loevesteinsche Slot.
Waar' 't in de handen der Gerechtigheid gebleven,
't Had Kerk-en Staatsverschil den laatsten slag gegeeven.

Op de afbeelding van Petrus Scriverius,

Dit 's Haerlems letterheld, die als een andre Zon
In 't school der waereld schynt, die Neêrlands Helikon
Beplant met bloemgewas van Grieken en Latynen;
Die Hollands Graaven uit hunn' Graven deed verschynen;
Door 't licht der Tekenkunst hunn' leevensdaaden schreef,
Uit duister kloosterschrift, en by de waarheid bleef.
Vlocht Schryver eenen krans om Koster 'thoofd te cieren:
Schenk hem een goude Pen; zyn' haâren zyn laurieren.

Op de afbeelding van den eedelen grootachtbaaren heer M^{r}. Lieve Geelvinck,

Heer van Kastricum en Kronenburg, Burgemeester en Raadt der stadt Amsterdam, Bewindhebber der Oost-Indische Maatschappy, enz. enz. enz.

Dit 's GEELVINKs Beeldtenis, uit Burgervad'ren bloed,
Totheil van 't Land, de Kerk, en Gysbrechts Stadt gevoed;
Zo ryp van raad als trouw, en waaksaam voor de wetten
Die Hollands vryë Maagd op haaren zetel zetten.
De rykdom, macht en eer, van 't scheepryk Amsterdam
Groeijde aan sinds 't bondelrecht vertrouwd is aan zyn stam.
De kunst mag ons 't gelaad des Burgemeesters geeven:
Zyn Burgerliefde staat in 's Burgers hart geschreven.

Op de vertroosting der wysbegeerte van A.M.T.S. Boethius.

In zuiver Nederduitsch vertaald, door den Eerwaardigen en geleerden Heere, Mattheus Gargon.

De waare Wysbegeerte, uit Hemelsch zaat gesproten,
  Die 't vroom gemoed van 't Aardsch ontheft,
  En 't quaad met scherpe pylen treft,
Vertroost Boëthius, daar hy legt opgesloten.
Zy Staroogt op 't geheim van Godts voorzienigheid,
  En leid allengs hem op, by trappen,
  Door kern van dierb're weetenschappen,
Na 't zalige geluk, de grootste Majesteit.
Hoe heilryk zyn ze die met d' Oppersten veréénen!
  Het punt waar uit het alles vloeijt;
  Dat alles voedt wat roert en groeijt;
Het onbegryplyk licht, dat eeuwig heeft geschenen.

Indien die schoone glans 't hart van BOETHIUS.
  In zyn gevangkenis bestraalde,
  En 't wankelbaar gemoed bepaalde,
Dan Triumfeerde hy op THEODIRICUS.
Dan kon hy zich een weg tot grooter vreugde baanen
  Dan deezen Konings gunst hem gaf;
  Dan was de kerker hem geen straf;
Dan lachte hy om 't zwaerd der woedende Arriaanen.
Doch, ieder merke in zich of ook de waare rust
  Te vinden zy door Platoos leering,
  En 't redenkav'len van bekeering,
Zo lang de ziel, van Godt in zich, niet is bewust.
't Vernuft der menschen mag door Aard en Hemel rennen,
  En leeren de geschapenis
  Van alles wat geworden is:
Die geene deugd bezit kan nooit de deugd recht kennen.
't Verstand waant dat het ziet in dikke duisterheid,
  De zedenlooze spreekt van zeden,
  De redenlooze van de reden,
En de eene blinde wordt van de anderen geleid.
De spreuk der ouden, KEN U ZELF, zal weinig geeven,
  Ten zy men weete op welk een wyz'
  Men staan kan naar dien schoonen prys,
Die eenen sterv'ling maakt gelukkig in dit leeven;
In 't leeven niet alleen: maar eeuwig naa den dood.
  Wie zal ons recht hier in verlichten?
  De Wysgeer mag ons onderrichten,
En leggen alles wat wy niet bezitten, bloot.
Hy leert wat wy niet zyn: maar wat wy zyn, onzeker.
  Wie leert het ons? het godlyk licht

Verklaart het helder voor 't gezicht:
De waare wysheid, Godt, de hart- en nierverbreeker.
Indien de ziel ontvangt den invloed van zyn geest,
Zal zy als stof en schaduw achten,
Daar vleesch en bloed gestaag na trachten:
Zy ziet hoe nietig dan haar pooging is geweest;
Dan zal haar de aarde niet met schyn van wellust binden;
Dan achtze een dwingland als een mier,
Een aardworm, een verachtlyk dier;
Dan ziet ze op rykdom, staat noch glorie, bloed, of vrinden.
Dan vloeijt zy weder in, daar zy is uitgevloeijd,
Gezuiverd van haare aartgebreken,
Met vocht uit Gods genadebeeken,
Die 't dorstig hart gestaâg verquikt, en mild besproeijt.
BOETHIUS, die hier een voorsmaak van gevoelde,
Vereerde uit zyn gevangkenis
Een schat die onwaardeerlyk is,
Voor dien, die na 't bezit der waare wysheid doelde;
Dit werk gaf hem en elk meer nut dan zynen staat,
Zyn Burgermeesterschap te Romen
Was niet zo machtig 't quaad te toomen,
Dan dit vereeuwigd werk, dat duizend zielen baat.
Nu zal het Neêrland met meer glans dan ooit verlichten;
Dewyl de pen van Heer GARGON
De kracht behoud dier wysheidzon,
En flikk'ren laat in 't Duitsch door Onrym en Gedichten,
De majesteit der styl vertoont zig overal,
Zy vloeijt en bruischt als 't vocht der beeken,
My dunkt ik hoor 's Lands Dichters spreeken:
‘Hier paart zich zuiv're taal met zuiv'ren Hemelval.

Op den nieuwen druk van Abraham, *den Aartsvader*, gedicht door Arnold Hoogvliet

Zo zien wy weêr d' Aartsvader in 't gemoed,
Gelouterd door den Goddelyken gloed,
Het Hemelsch vuur, dat HOOGVLIETS geest deed blaaken,
Om 't Wonderstuk der Dichtkunst op te maaken;
Dat eeuwig blink', gelyk een hemelvlam,
Om 't heilig hoofd van Vader ABRAHAM!

De Voltaire aan den heere Van Haren *Het Fransch gevolgd*.

Pindaar op Helikon, Demosth'nes in den Raad,
Tyrtëus heldenmoed is in uw borst herbooren.
Gy laat op zyn Trompet den klank des Oorlogs hooren,
Terwyl gy op het spoor der achtbre Vryheid gaat.

'k Bemin in u een moed, door my niet na te streeven.
Gy denkt gelyk een held die vry gebooren is.
De onvrygebooren' houd' zich ftil in duisternis,
En denk' gelyk een wyze, als hy gerust wil leeven.

Wy aarten naar 't gewest daar we eerst het daglicht zien
Te Romen wil men slaaf, te Londen burger weezen.
De roem eens Bataviers is geenen heer te vreezen:
De glorie van een Vrank, dat hy den zynen dien'.

Voltaire aan Van Haren. Het Fransch nagevolgd

Klinkdicht.

Pindaar op Helikon, Demosth'nes in den Raad,
Tyrtëus, die in u zyn stoutheid deed herleeven,
Heeft u zyn krygstrompet in eigendom gegeeven,
Daar gy op 't heldenspoor der achtbre Vryheid gaat.

Een die gebooren is in eenen vryen staat,
Voedt in den Geest, gerust, een denkbeeld zo verheeven,
Dat geen onvrye ziel hem daar in na kan streeven:
Maar zich in duisternis moet dekken voor den haat.

Elks Geest aart naar 't gewest waar in hy is gebooren.
'k Bemin in u een zucht, die ik in my moet smooren.
Een Wyze denkt, en zwygt, die zich in rust wil zien.

Te Romen is men slaaf, vryburger binnen Londen;
Bataafsche grootheid is, een Vryheid ongeschonden:
Een Fransmans glorie is, dat hy zyn' Koning dien'.

Aan de Heeren Van Haren, en Voltaire.

ô Neêrlands Demostheen, Pindaar op Helikon,
Tyrtëus heldenbloed vliegt door uw' borst en aderen.
Gy doet op zyn Trompet 't Bataafsche leger naderen,
Voor Duitschlands Amazoon, die Cezars overwon.

Virgyl der Vranken, gy hebt hem den roem gegeeven,
Dat hy durft denken als een vrygebooren' held.
Zoud gy hem volgen? neen; uw waarheid leedt geweld.
Denk; zwyg, gelyk een wyze, of zwerf en berg uwleeven.

Heeft elke Landstreek op den Geest een heerschappy?
Dan veinst men te Parys, en spreekt rechtuit te Weenen,
Van HAREN voegt de taal der helden van Atheenen:
VOLTAIRE kittel' zich met de eer der slaaverny.

Antwoord *Op het Gedicht van den Heere* F. de Voltaire, aan Jonkheer W.v. Haren *Het Fransch gevolgd*.

GEEST, die van alles weet, Stadhouder van Parnas,
Keurmeester van 't Tooneel, den Schryfstyl, en 't kompas,
't Minst dat gy gaande raakt moet ik my zo verwonderen,
Als of TYRTEUS in een veldslag op quam donderen.
'k Zie dat in 't rymen al uw dapperheid bestaat;
Want gy verheft den held dien ge in 't geheim versmaadt,
Als of 't genoeg waar', als een Wysgeer iets te zeggen,
Van deugd te zwetsen, en in 't rustbed stil te leggen.
Getrouwer is uw held zyn Vaderland geweest;
Hy brak zyn boeijen los; daar gy den kerker vreest.
Laat u als ARUNS van een éénig mensch regeeren:
Ik zal uw' BRUTUS Stem in honderd Raaden eeren.

Grafschrift, voor den kardinaal De Fleury.

Hy, die zyn' dagen had geheiligd aan den Vreede;
En zuchtte als hy het zwaerd zag rukken uit de scheede;
't Orakel van zyn' Vorst; het oog der Fransche Zon;
De held, die met zyn pen' gansch Lotteringen won;
Die 't ryk des Adelaars met Leliën bezaaijde,
En 't groote rad van staat in Duitschlands hoven draaijde;
De grootste Vyand der Hungarische Amazoon,
Die hy in 't harnas joeg, voor 't erfrecht van haar kroon;
Die 't volk en 't Parlement met wysheid in kon toomen;
De Gallikaansche Kerk slaavinne maakte aan Romen;
Die, wyl hy niets meer won door Vreedelievendheid,
Het recht van Beij'ren met de wapens heeft bepleit;

Die door gebrek en 't zwaerd twee legers zag verliezen,
Om de yd'le glorie van een Keizer te verkiezen;
Dees, die geen Waereld om te omvaâmen viel te groot;
Wierd overwonnen in een worstling met den dood.
Ach! waar die groote ziel aan 't roer van staat gebleven,
Hy had uit glorie ligt Euroop den Vreê gegeeven.
Zyn naam, ô Vrankryk, zal by elk in zegen zyn,
Als die van Richelieu, Louvois, en Mazaryn.

Op zyn Hoogheid.

Hy quam, hy zag, hy won: maar niet als Caezar schreef,
Die held Pompeus sloeg, en Romens Raad verdreef:
Hy quam, hy zag, hy won door harten te overheeren.
Die door de deugd verwint heeft recht tot triumfeeren.
De Vryheid schenkt den held haar Erfstadhouder staf;
De Vreede, die hem kust, smeekt Godt zyn zegen af;
Zo moet de Oranjeboom door gunst des hemels groeijen,
Daar om vorst Willems disch de vreede olyven bloeijen,

Nieuw lied,

Berymd voor het Gemeen, ten tyde dat men Illumineerde en Vreugde bedreef binnen Haerlem, wegens de Verheffing van zyn doorluchtigste hoogheid, Tot stadthouder, enz. enz.

Stem: *Wilhelmus van Nassouwe*.

WILHELMUS van ORANJE,
Geteeld uit Nassaus bloed,
Vermaagschapt aan Brittanje,
Zal waagen Lyf en goed,
Voor Kerk en Staat te stryden,
Is deeze Held van zins,
Hy zal het Land bevryden,
Vivat! lang leev' de PRINS!

Hebt dank ô Heeren Staaten!
Die onze Oranje held,
Ten spyt van die ons haaten,
Nu tot Stadhouder stelt.
Nu staan de looze Franschen,
Te kyken hier en gins,
Zy moeten 't Land uit dansen,
Vivat! vivat! de PRINS!

Godt liet ons niet bezwyken
In onzen hoogen nood,
Laat ons niet van hem wyken,
Looft, looft hem, klein en groot.
Wilt nu Victorie branden,
Gelyk men is van zins,
Roept nu door alle Landen,
Vivat! lang leev' de PRINS!

Nu zullen de Soldaaten
Van ons Gemeenebest,
Met Bommen en granaaten,
Hem jaagen in zyn nest.
Die ons wil overheeren
Zal vluchten hier en gins,
Wy zullen triumfeeren,
Vivat! vivat! de PRINS!

De Vlooten van Brittanje
   Zyn overal in Zee,
De Vlaggen van Oranje,
   En wapens zyn al rêe.
Hoor Pauken en Trompetten
   Nu speelen hier en gins,
Wie zal de vreugd beletten?
   Vivat! lang leev' de PRINS!

De Leeuw schrikt nu voor 't kraaijen
   Des Franschen Haans niet meer.
De Oranje vlaggen waaijen
   Nu tot Vorst Willems eer.
Men zweert hem hulde en trouwe,
   En zingt vast hier en gins;
Wilhelmus van Nassouwe,
Vivat! vivat! de PRINS!

Van Hof en Torentranssen
   Waaijt nu de Oranje Vlag,
Tot bittre spyt der Franschen.
   ô Aangenaame dag!
Godt Zegen de Eed'le Mannen,
   Die rustig zyn van zins
Te vechten met Tirannen,
   Vivat! vivat! de PRINS!

Men ziet Prins Willem treeden,
   Van groot en klein begroet,
Door Neêrlands blyde Steden;
Want hy zal goed en bloed
Voor Kerk en Vryheid waagen;
   Gelyk we ook zyn van zins.
Elk roept met 's Gravenhaagen,
Vivat! vivat! de PRINS!

Speelt, klokken en kartouwen!
   Dat elk Victorie brand',
Wilhelmus van Nassouwen,
   Stadhouder van het Land,
Word door de Burgerheeren
   Verwellekomt alsins.
Wy zien hem Triumfeeren!
   Godts Zegen volg'den PRINS!

Op het jubeljaar van den Westfaalschen vreede.

Dus sprak 'slands droeve maagd, voor't sluiten van't verbond,
Toen 's vyands overmacht aan haaren voormuur stond,
En Bergen op den Zoom, met zyn onwinbre wallen,
Ten spyt der dapperheid, moest door een krygslist vallen:
  Door Munsters vreede wierd myn landschap ryk en vry,
Nu viert men 't eeuwsfeest arm, op 't punt van slaaverny!
Op wien moet ik me in nood van ondergang verlaaten?
Op Godts barmhartigheid, de wysheid van de Staaten,
En Willems heldendeugd; zo wissche 't vreedelicht,
Dat over Aken schynt, myn traanen van 't gezicht.

Op den vreede van Aken.

Wie blust een oorlogs brand, die burgertwist ontsteekt,
Daar eendracht, krygsvolk, geld, moed, deugd en hoofd ontbreekt?
De Godt des vreedes, die den oorlog uit laat donderen,
't Gebed der vroomen hoort, en 't land beschermt door wonderen.

Eerkrans Voor den Ed: Manhaften Heer Cyprianus Crans Janszoon,

Van Luitenant tot Kapitein der Burgery verkoren in de 54ste Wyk, te Amsterdam den 2 in Wynmaand 1748.

De burgery spreekt.

Manhafte CYPRIAAN, die onder HASSELAAR
Uw Eed en Plicht betrachtte in 't midden van 't gevaar,
Wanneer de Raazerny der Volken uitgelaaten,
Doldriftig greep na 't roer van Aemstels Magistraaten,
En paarde glimp van recht met openbaar geweld,
Tot dat der Vadren Godt, door 's Lands verkoren held,
Haar woede heeft gestuit, en 't onweêr doen bedaaren.
Gy volgt als Hopman op, den roem der HASSELAAREN,
Den wakkren GERARD, 's Lands getrouwen afgezant:
Dien Christen Vorsten, en het lieve Vaderland,

Om zyne wysheid, trouw en eedle deugd, waardeeren:
Een paerel in de kroon van Aemstels Burgerheeren,
Die uitblinkt in 't geslacht, dat eeuwen lang vermaard,
Voor Hollands Vryheid streed door pen, door tong en zwaerd,
En nu door 't Vreêverbond, getekend binnen Aken,
Zyn Burgermeesterschap, onsterffelyk zal maaken.
Wat Glorie is 't voor u, o wakkre CYPRIAAN,
Aan 't hoofd van 't vaendel des doorluchten mans te staan!
Wat Glorie is 't voor ons dat wy u volgen mogen,
Daar ge ons de trouw en plicht der burgers houdt voor oogen!
De(*) Gietkunst zette uw naam op Klokken en Kanon,
Uw roem leeft door uw deugd, die duizend harten won.
Manhafte Schuttery, die hem zoekt na te streeven,
Elk vat het glas; drink uit: lang moet de Hopman leeven!

(*) Zyn Ed. is Stadts Klok-en Geschutgieter.

In de kamer der Regenten van het aalmoesniers en werkhuis, te Haerlem.

MDCCXXII. October IV. *Vicit Vim Virtus*.

't Aloud gezag van Haerlems Burgerheeren,
Heeft, om door tucht den aart van Wolv-en Beeren
Te temmen, hier dit(*) Tuchthuis opgebouwd,
En 't hoog bestier vyf Vadren aanbetrouwd:
Maar sinds de Stad door grooter handel bloeijde,
En met Godts gunst in volk en rykdom groeijde,
Wierd ook dit Huis een toevlucht voor den nood,
En 't schamel volk bedeeld met turf en brood.
't onnozel kind, van de ouders snood begeeven,
Gehuisvest, en behouden in het leeven;
Waarom 't bestier, voor 't vyfgetal te zwaar,
Tot zeven wierd gebracht voor(†) vyftig Jaar.
Dus brengt de deugd de boosheid tot bekeering,
En schuimt de Stad door voorzorg der Regeering.
Hy volgt het naast Gods Vaderlyk beleid,
Die 't heilig recht paart met barmhartigheid.

(*) In 't Jaar 1609.
(†) In 't Jaar 1682.

Op het huwlyks min tafereel van den heer P: Leclercq. Uitlegging op de tytelprent.

De *koningin der liefde*, in dit vertrek gedaald,
Wiens bouwkunst zy met glans en heerlykheid bestraalt;
Waar in de kusjes en beyalligheden zweeven,
Heeft zich aan *Hymens* zy met vrolykheid begeeven.
Zy maaken eene wet op welk een wys voortaan
De jeugd in 't mingareel des echts behoort te gaan;
Opdat ze een aartig wicht, volmaakt in allen deele,
Dat Godlyk van verstand en Hemelschoon zy, teele.
Waar op *Hedymeles* de Cyter slaat vol vreugd',
En schoone lessen queelt tot leering voor de jeugd,
Terwyl we een *minnewicht* den taaijen boog zien grypen,
Een ander zyne pyl ter hartequetsing slypen,
Daar 't derde op zyne fluit de kracht der liefde zingt,
Ten vreugd' der *Moeder*, van het *jonge kroost* omringd,
Dat ze aan haar borsten voedt, of ziet rondom haar zwieren.
Een ander staa door kunst na kraakende laurieren,
De schrand're Dichter van dit HUUWLYKS MINTAF 'REEL
Verdient dat Cipria hem kusse, danke en streel.

Uitlegging van de prent voor het eerste boek.

De *Huuwlyksgod* verbindt een schoon en jeugdig paar
Voor Junoos heilig Echtaltaar.
De lieve jonge *Bruid* slaat haare tweelingzonnen,
Wier straalen 's *Bruigoms* hart verwonnen,
Vol maagdeschaamte neêr, en geeft hem haare hand.
Hy, die door 't vuur der liefde brandt,
Hoort na de lessen van den god der Huuwlyksminne,
En staroogt op zyn' zielsvriendinne.
De schoonheit paart zich met een' rype en frissche jeugd,
Die vrucht belooft en vreugd.
De zieken, ouden, en wanschapenen van leden,
Zien we afgekeerd door kracht der *reden*;
Opdat het menschdom leeve als in den gulden tyd,
De deugd en liefde toegewyd,
De maagdenreijen 't hart der Jonglingschap bekooren,
Als zuivre hemelsche Pandooren,
En ziekte, helsch bedrog, en oorlog voor altoos
Gekerkerd raaken in de doos,
Die godt *Jupyn* wel eer een schoonheid dorst betrouwen,
Gelyk wy in de lucht aanschouwen,
Daar *Venus* en haar *Zoon*, god *Febus* en *Auroor*,
Diane en *Hebe*, vrouw *Pandoor*
Begaaven met hun kracht, en *drie Bevalligheden*
Haar çieren met de schoonste zeden;
Opdat haar schoonheid dringe in 't moederlyk gemoed,
En schoone spruiten vorme en voed.

Uitlegging van de prent voor het twedeboek.

De schoone *Urania*, een van het negental
Der Zanggodinnen, rust in dit vermaaklyk dal.
Zy heft het hoofd om hoog in haar bespiegelingen,
Gekroond met diamant uit duizend starreringen,
En zingt, terwyl zy rust op eenen Hemelkloot,
Wat krachten de Opperste in de Starrereijen goot,
En welken invloed die in 's menschen lichaam maaken;
Wat dwaalstar schoonheid baart, daar niets in zy te laaken;
En welk saaizoen een vrucht volkracht en zegen geeft,
Die door vernuft en geest ver boven and're streeft;
Of wat de tekens die den *Dierenriem* verdeelen,
Door hunnen invloed doen; wat quaad of goed zy teelen.
Een *Minnewicht* wyst hem die luistert na zyn les,
Wanneer elk teken heerscht, in de *Ephemerides*.

Uitlegging van de prent voor het derde boek.

De dochter van den Oçeaan
  De schoone *Phillyra*,
Door god *Saturnus* min verraân,
  Beschreit haar' ramp te spâ.
Zy ziet den schender, die haar mint,
  Verand'ren in een *Paerd*,
Dat wegvlucht sneller dan de wind,
  Voor zyne vrouw vervaart.
De schoone dochter van de zee,
  In wederwil bevrucht,
Verschrikkende voor *Cibelé*,
  En 't *paerd* dat haar ontvlucht,
Baart Chiron, die wanschapen is;
  Doch goddelyk van geest,
Die 't diepste der geheimenis
  Van vrouw Natuur doorleest.
Deez' fabel leert aan eene Vrouw
  Die haare vrucht verwacht,
Dat ze iets dat schrik baart nooit beschouw',
  En niets dan 't schoon betracht';
Opdat het kind den geest ontvang',
  (Door hulp der hemelgoôn)
Van Chiron, en daar by erlang',
  Het onbevlekte schoon.

Stroom, veld en lierzangen.

Bronlief, *visscherszang*, op het huwelyk van den eerwaerdigen geleerden heere Pieter Fontein, met de jongkvrouwe Jozina Stol.

De zilvre Maastroom juicht, en luistert nâ de toonen
Der wakk're Visschers, die aan zynen oever woonen.
Zy werpen vrolyk 't want in zynen zilv'ren vliet,
En zingen beurt om beurt een kunstryk Visschers lied,
Om BRONLIEFS Bruiloftsdag te roemen en te vieren.
Daar hoort men zangers, die de heilige Lauwrieren
Voorlang verdienden, door een Hemelsch maatgeluid.
Daar barst een zegenbron van leevend water uit,
Verquiklyk voor den geest der heilryke Echtelingen,
Verliesd om op 't geluid van Sions harp te zingen,

Tot eer en dankbaarheid van HEM, die alles geeft,
Nu hy hunn' ziel met ziel inéén gesmolten heeft.
Zal ik, een Visschers knaap, aan d' oever van het Spaaren
Eenvoudig opgevoed, my met dien zangrei paaren?
Vergeef 't my, zilv're Maas, dat ik 't my onderwind',
En dobb'rend op uw' stroom myn boot aan d' oever bind',
En scheppe een frissche zô uit myne volle kaâren,
Gevangen in het Meir, niet ver van 't scheepryk Spaaren,
Door Waternimfen, die ter eere van de Bruid
My noodden tot den zang, in myne Visschers schuit.
De winter is voorby. de storm heeft afgenomen.
De golven leggen vlak. de maan schynt in de stroomen.
De Lente lacht ons aan. de winden zyn gedwee.
't Is bruiloft op de Maas, 't is bruiloft op de zee;
Dus ziet de Bruidegom de afkeerigheid verdwynen,
En 't zielsbekoorlyk licht in vollen glans verschynen,
Dat somtyds met een wolk van schaamte was bedekt.
De zoete BRONLIEF die zyn hart tot weêrmin wekt,
Zal met den weêrschyn van des Hemels zonnestraalen
Het hart van ZEGENMOND nu koesteren en onthaalen.
Zy zal voortaan niet meer, tot eenzaamheid gezind,
Zyn min ontvluchten op de vleug'len van den wind:
Maar by de Visschers hut de netten vrolyk breijen,
Of hem by helder weêr na zyne boot geleiên,
En wenschen aan haar lief een zegenryke vangst.
Zy zal zyn scheepje met een hart vol liefde en angst
Van verre naazien, en den goeden Hemel smeeken,
Dat als hy vischt, geen wind hem schaadlyk op moog' steeken;

Opdat hy met geluk herkeer' na deeze kust,
Met haar zyn netten drooge, of aan haar zyde rust'.
Dan zal zy de eêlste baars uitkippen in de kaaren,
En by haar Visschers stulp voor ZEGENMOND bewaaren,
Of 't Maagschap noodden aan den zegenryken disch,
Die van des Hemels hand zo mild begunstigd is.
Wat BRONLIEFS hart begeert zal ZEGENMOND behaagen.
Zy zullen lief en leet geduldig samen draagen,
Vertrouwende op de macht van HEM, die 't al regeert,
Den sterfling wel beproeft: maar nooit zyn val begeert;
Die woeste golven temt, die toomelooze winden,
En felle orkaanen met één oogwenk in kan binden;
Die 't schip des leevens redt, op dat het nimmer strand':
  Maar raake in veiligheid aan 't ryk beloofde land,
Daar alle volheid is voor zalige Echtelingen,
Die met een dankbaar hart zyn' lof eenstemmig zingen.
  Maar kan ik, slegte knaap, in myn eenvoudig lied
U leeren, ZEGENMOND, wat Goël u gebied?
ô Neen! dat voegt ons best uit uwen mond te hooren:
Uw mond die 't steene hart kan smelten en doorbooren,
Als gy de spreuken van het heilverbond verklaart,
Ter plaatse daar de buurt in 's Hemels naam vergaârt:
Daar Goël heeft beloofd te woonen in het midden,
Als zy in zynen naam verschynen om te bidden.
ô Zegenryke gunst! beloofd door 's Heilands mond,
Wanneer hy in een ring van vroome Visschers stond,
Aan 't Galileesche Meir eenvoudig opgetoogen,
Armzalig volk in 't oog: maar door zyn groot vermogen
Begaafd met 's Hemels geest, en wonderbaare kracht;
Van Waereldwyzen uit verwaatenheid veracht;

Die de oogen slooten om Godts vinger niet te merken;
Die de ooren stopten voor 't verhaal der wonderwerken,
In Goëls naam gedaan, door eenen Visschersknecht,
Nadat de Meester door hunn' nyd aan 't kruis gehecht,
't Zoenoffer had verstrekt voor 's menschen val, in Eden.
Eenvoudig Visschertje! wie leî die kracht van reden,
Dien vloed van taalen in uw mond? 't was Goëls geest,
Een aangeblaaze vlam op 't heilig Pinksterfeest.
Toen dorst de eenvoudigheid de waereldwysheid tarten.
Die eertyds visschen vong, vong nu der menschen harten,
En vischte niet alleen aan 't Galileesche strand,
Noch d' oever der Jordaan, in 't blinde Joodsche land,
(Daar Godt zyn Heiligdom en tempel had verlaaten,
En bloot gesteld voor 't vuur der woedende soldaaten)
Maar al het Aardryk door, tot lof en eer van HEM,
Die op den troon regeert van 't nieuw Jeruzalem.
Maar 'k zal ô ZEGENMOND myn Visscherslied bepaalen:
Die klank ryst my te hoog: myn yver mogt verdwaalen.
Zy voegt een grooter geest van 's Hemels glans verlicht,
Die al de Visschers buurt door deugd en wysheid sticht.
Koomt knaapen met een rei der zoete Visscherinnen,
Die ongeveinsde deugd en waare liefde minnen,
Begroet het destig Paar, met zegenryk geluid.
Stort d' allereelsten visch aan BRONLIEFS voeten uit,
En wilt beneven ons den grooten Goël smeeken,
Dat dees' geheiligde Echt geen zegen moge ontbreeken,
En zyne Heil-FONTEIN, die leevend water spreijd,
Hunn' beide zielen laav', nu, en in eeuwigheid.

Vereend in Rotterdam.
17 1/21 36.

Amarante. *Veldzang,* ter bruilofte van den eerwaardigen geleerden heere Pieter Fontein, en mejuffrouwe Sara Alida Vermande.

Vereend in Amsterdam den 8 *in Wynmaand* 1748.

‘ô Reine liefde, Hemelmaagd!
Gy die een kroon van sterren draagt;
ô Hartverquikster, vreugd van 't leeven,
Koom met uw' blyden stoet langs deeze beekjes zweeven.

Beziel, met Hemels maatgeluid,
De klanken onzer herderssluit,
En laat, uit de allerhoogste kooren,
Den toon van 't Paradys aan Y en Aemstel hooren.

Zweef nederwaard aan deez' FONTEIN,
Vol leevend water, frisch en rein,
Die duizend zielen met haar' straalen
Verquikt en koestert, in deeze aangenaame dalen:

Gelyk het vocht van Libanon,
Verwarmd van de ongeschapen' zon,
Het land verdeelt in frissche beeken,
Ombloemen, kruid en vruchtaan Godts J ordaan te queeken.

Dus, dunkt my, zingt de lieve Jeugd,
Ontvonkt door uwe Bruiloftsvreugd,
ô Herder ZEGENMOND, die heden
In 't Paradys der min zyt met uw Lief getreden.

Ik zongwel eer een Huuwlykslied,
Op 't zevenmondig Visschersried,
Toen gy, van BRONLIEFS min bevangen,
Geluisterd hebt met gunst nâ myn geringe zangen.

't Heeft HEM, die 't al bestiert, behaagd,
Dat zy een schooner Bruidskroon draagt,
Daar Sions reijen haar omringen,
Dan d' aardschen Bruiloftskrans, 't cieraad der stervelingen.

Dat zwaar verlies werd u geboet,
Door 't lief en minnezalig zoet,
dat uit de leevenwekkende oogen
Der deugdryke AMARANTE u toestraalt uit den hoogen.

Deez' Paradysbloem, die besproeijd
Van zegendauw des Hemels groeijt
Aan 't Y, en Bloemendaaler *Beeken*,
Heeft u door Hemelgeur den rouw van 't hart gestreken.

Op welke wys, ô ZEGENMOND,
Zal ik uw heilig trouverbond
In volle kracht nâ waarde roemen?
Wel aan, myn Zangeres, aas dan op Bybelbloemen.

Wat toonen sloeg der Englen tong;
Toen 't eerste Paar te Bruiloft gong,
In Edens groene Huuwlyks zaalen?
‘Looft, looft den Schepper, al gy Hemelsche Kooraalen!

Looft Godt, die 't eerste huuwlyk sluit,
En zaligt Bruidegom en Bruid!
Juicht Zon, en Maan, gesternte en dieren:
Al wat geschapen is moet de eerste Bruiloft vieren!

Hoor, ZEGENMOND, de stem van Godt,
In 't heilig Bruidslied, Hammâloth;
Myn zangnimf zal dien toon herzingen,
Geholpen door de stem van Aemstels Veldelingen:

'Gelukkig hy, die rein van geest,
Den Zegenaar des Huuwlyks vreest,
En altoos wandelt op zyn paden!
Gy zult u met de vrugt uws arbeids bly verzaden:

Dan zal de Huisvrouw uwer Jeugd,
In vruchtbaarheid, uw Stam ten vreugd,
Gelyk een wynstok welig bloeijen,
Daar kindren om uw disch als groene olyven groeijen.

De man die hem voor oogen houd,
Zal zekerlyk hier menigvoud
De vruchten van zyn goedheid smaaken.
Des Heeren zegen zal uit Sion u genaaken.

Jeruzalems geheiligd goed
Zult gy beschouwen, in 't gemoed,
En Isrels heil, den Vreede, zingen,
Daar uwe kinders en kindskindren u omringen.

Aldus gezegend, ZEGENMOND,
Orakeltolk van 't Heilverbond,
Laat u Godts liefde op aarde leeven,
En met uw AMARANTE allengs ten Hemel streeven.

Likoris. Visscherszang, ter bruilofte van den heere Johannes Teyler, en jongkvrouwe Rebekka Thesingh.

Ovorst der vloeden, scheepryk Y!
Die door uw waterheerschappy,
Uw vlaggen voert op alle stranden,
In 't oost, in 't west, en zuid en noord,
Wordt uw beroemde naam gehoord,
Als hoofdrievier de vryë landen.
Gy rust op uwe waterkruik,
En çiert uw groenen wierparuik
Met eene kroon van scheepscieraaden;
Gy gespt uw tabbert met een snoer
Van Indus goud, en paerlemoer,
Die 't keurig oog niet kan verzaaden;

En de Aemstelstroom, uw schoone bruid,
Stort haaren vollen hooren uit,
Gevuld met ooft en zeegewassen.
Zy schept de kaar vol versche visch,
Die, wyl zy overheerlyk is,
Op Thetis Bruiloftsdisch zou passen.
Is 't wonder, wydberoemde Vloed,
Dat de Aemstel met haar' waterstoet
Zich heeft op 't kostlykst uitgestreken?
Is 't wonder dat uw waterkant
Met duizend vlaggen is beplant,
En de Aemstelbuurt in vreugde ontsteken?
Het heeft de schoonste visschers maagd,
LIKORIS in het eind behaagd
Haar hart en rechterhand te geeven,
Aan MIKON, wiens getrouwe min,
Verdient met zulk een visscherin
Gezegend in den echt te leeven.
Hef aan ô visscherinnen rey
(Dat niemant heden netten breij)
Verhef uw stem op alle wateren,
Gepaard met myn geringe fluit,
Ter eere van de lieve Bruid,
Dat zee en strand van vreugde schateren!
ô MIKON welk een zalig lot,
Wat overheerlyk mingenot,
Wordt u geschonken van de goden!

Gy smaakt al kussend de ambrozyn
Der lipjes van het maagdelyn,
Dat u vol schaamte eerst was ontvloden.
ô Minnezalig trouwverbond,
Op liefde en eerbaarheid gegrond,
Gy zult twee ted're harten binden,
Daar niets dan ongeveinsde deugd,
Gepaard met zuivre minnevreugd,
Vol reine liefde in is te vinden!
Men zegt de Liefde heeft een Fuik,
Die niet kan slyten door 't gebruik,
Om schoone Nimfen in te vangen,
Aan de ingang is zy ryk van visch,
Dewyl 't daar altyd Bruiloft is,
En klinkt van zegenryke zangen.
Zy heeft twee kamers in dit net
Voor heel de waereld opgezet:
In de eene zit de dartle weelde,
Die opgesmukt in schoonen schyn,
Door ydelheid gediend wil zyn,
En altyd niets dan onrust teelde.
Daar woont de jaloezy en twist,
Die steets in troebel water vischt,
En doet de wufte harten scheuren.
Hier zaaijt de schyndeugd heilloos zaad,
Bedient zich steets van quaaden raad,
En doet de onnoosle liefde treuren.

Maar in de fuik aan de andre zy,
Woont vreugde en minnekozery.
Hier vliegen duizend tedre kussen,
Op wieken van de reine min,
En haalen daar een wellust in,
Dien haat of nyd niet uit kan blussen.
Hier is 't een goudeeuw voor de Jeugd.
Hier smelt het hart in minnevreugd.
Hier woont een deugdenryke weelde.
Hier smaakt men 't pit van 't huuwlykszoet,
Door wedermin in 't rein gemoed,
Dat niet dan vreugd en voorspoed teelde.
Gy treedt die schoonste Bruidzaal in,
ô MIKON met uw hartvriendin,
De roem van Aemstelsschoonereijen,
En de aangenaame nacht genaakt,
Dat gy in deeze Fuik geraakt,
Uw braave stammen uit zult brêijen.
Wy zingen vast den bruiloftstoon;
Opdat een dochter of een zoon,
Na zespaar held're maanekringen,
(Indien ons wenschen helpen mag)
Met eenen kinderlyke lagch,
Komt in de Fuik ter waereld springen.
Maar, zacht myn laage visschersluit,
'k Weet dat uw kunsteloos geluid,
In de ooren klinkt van veel genooden.

Verlekkerd op verheven stof,
Verhef dan uwen huuwlykslof,
Gy zingt op 't aardsbanket der goden.
O wydvermaarde visschersbuurt,
Langs welker boorden de Ystroom schuurt,
Gy hebt, uit veengrond opgerezen,
Met uwe toorens hemelhoog,
En pronkgebouwen schoon voor 't oog,
Meer pracht en aanzien dan voordeezen,
Men ziet 'er nu geen rietedak,
Daar visschermaat met ongemak
In schuilen moest voor onweervlaagen;
Nu ryst 'er menig schoon gebouw,
Waar in geen vorst zich schaamen zou
Een diamante kroon te draagen.
Beschouw dees ryke Bruiloftsdisch,
En denk dan, dat hier menig is
Die gy by prinsen moogt gelyken;
Men takelt hier geen hulk of boot:
Maar zelf een gansche koopvaartvloot,
Om Hollands steden te verryken.
Uw Naamen zyn aan 's waerelds end,
ô Bruidegom en Bruid, bekend,
Zelf 't groote Moerbeiboom bosgaadje,
In 't wydvermaard Hesperisch land,
Voor 't zydeworm gespin geplant,
Weergalmt van vreugd om u vryaadje.

Maar wat ontbreekt hier aan den Disch?
Uw jongste Broeders, dien ik mis,
Die nu verrukt door wonderheden,
De hoven van vorst Lodewyk
Beschouwen in het leliryk
Met meerder groote en kleine steden.
De hemel geev' dat zy gezond,
Na dit gesloten trouwverbond,
Het heilryk Paar met vreugd bejegenen,
En in 't vermaaklyk Bloemendaal,
In 's Vaders lusthof, op deez zaal,
De lieve feestgenooden zegenen.
Dan gaat gy ook de trouwfuik in
ô Speelgenootjes, door de min.
Ei zoete Nimfje wil niet bloozen!
Uw trouwe Minnaar heeft het woord
Der liefde uit uwen mond gehoord,
Zyn zieltje rust op minneroozen!
ô Min vol aardsche zaligheid,
Die 't Bruiloftsbedde vreugd bereidt,
Laat, laat LIKORIS eeuwig bloeijen,
Laat MIKON als een vruchtb're boom
Geplant aan Aemstels zilvren stroom,
Door duizend zegeningen groeijen.

Amsterdam. 13 *in Herfstmaand* 1729.

Op het huwelyk van mynen neeve Jan Buyssant, de Jonge, en jongkvrouwe Geertruyd Vergoes.

De Lente lacht, onsaen, met kruiden, knop en bloemen,
Die 's Hemels goedheid roemen,
Zy noodt, gelyk een bruid, al wat geschapen is,
Aan 's waerelds bruiloftsdisch.
De vlugge Leeuwrik queelt, en klimt allengs na boven,
Om 't Lentefeest te loven.
Godts zegen legt als dauw op de eed'le minnevrucht,
En ademt zoete lucht.
Dus gaat hier, lieve Bruid, 't gebloemt van Eden open,
Met zegendauw bedropen;
Zo lacht, ô Bruîgom, u de Paradysvrucht aan,
Verçierd met frissche blaân;
Zo juicht het om uw Min, wat in deez' booze tyden
Van haat weet noch benyden;

Treed dan, o Heilryk Paar, in deezen vruchtb'ren hof,
Tot 's Hemels eere en lof:
Doch laat de zuivre deugd u, waar gy treedt geleiden,
En 't Huuwlyks spoor bereiden.
Het Ooft der zonden lokt ons met een schoonen schyn:
Maar steekt vol boos fenyn.
De vrucht der weelde noodt de jeugd om haar te minnen;
Wat is haar smaak van binnen?
Verderslyk voor den mensch, die tot dees proef verviel,
Naar Lichaam, Geest en Ziel.
Uw Broeder, Lieve Neef, van al het Aardsche ontslagen
In zyne jonge dagen,
Heeft Godt met vreugd gedankt, dat 's waerelds ydelheid
Zyn ziel niet heeft misleid.
Al moet deez' Bruiloftsdisch zyn Dichtkunstlof ontbeeren,
Zyn zanggeest kan ons leeren,
Een Godtgewyden toon op Azafs trant te slaan,
En dus tot Godt te gaan.
Een die de deugd verzelt zal goede vruchten kiezen,
Die nooit haar smaak verliezen,
Gewassen aan den Boom des levens, die steets groeijt,
Van Hemeldauw besproeijd.
Hoe juichte 't Paradys toen 's waerelds Koninginne;
Geraakt door 't vuur der Minne,
Van d' eersten Bruidegom, de kus der trouwe ontfong!
Terwyl der Eng len tong
Een nieuwen zangtoon sloeg, in Edens Bruiloftszaalen,
Vol galm der nachtegaalen!

ô Heuchelyke dag! ô zedig Bruidsbanket!
ô Liefde zonder smet!
ô Kusjes zonder erg! waar zyt gy heen gevlogen?
Door 's Hemels Sterreboogen,
Na 's Allerhoogstens troon, van Adams Bruiloftsdisch,
Die snood geschonden is!
Hoe lieflyk rees de Zon, toen de ongeveinsde liefde
De onnoos'le harten griefde!
Toen 't menschdom noch van haat noch hoogmoed, nyden list,
Of and're gruuwlen wist:
Maar elk met dankbaarheid den grooten Schepper eerde,
En niets dan 't zyn begeerde;
Toen niemant 's vroomen naam met eenen logenmond
Vol vuilen laster schond,
Noch onder schyn van deugd zyn wrok en wraakzucht dekte,
En helschen twist verwekte.
ô Heuchelyke tyd! hoe lieffelyk, hoe zoet,
Waart gy voor 't rein gemoed!
Doch schoon die Bruilossdag verdween in ongenuchten,
In arbeid, zorg en vluchten;
Godt, aller vroomen troost, die ziel met ziel verbindt,
En al zyn schepsels mint,
Geeft nog 't vereenigd Paar een smaak van 't zalig Eden,
Indien zy 't spoor betreeden
Der ongeveinsde liefde, op de eed'le deugd gegrond,
In 't Huwelyks verbond.
De deugd bloeijt als een bloem, geplant door 's liefstens handen
In Salomons waranden',

De bloem der eedle deugd behoudt haar reuk altoos,
  Als Sarons eed'le roos.
Maar 'k zal, ô heilryk Paar, haar geur noch glans meer roemen.
  Bloeij als dat puik der bloemen,
En eer met dankbaerheid den Geever van al 't goed,
  Die uwe liefde voed;
Daar na der Oud'ren deugd, die als een Klokhên 't kieken,
  U dekte met haar' wieken;
Zo vindt ge in Kanaän 't beloofde heilgenot
  Van Godt, der Vad'ren Godt.
Gelukkig heilryk Paar dat dus zyt voortgetreeden,
  Door Ouders, rein van zeden,
Door Ouders, die op 't spoor der ongekreukte deugd
  U leidden in uw jeugd.
Door MOEDERS welkers trouw blinkt als het eêlst gesteente,
  Die Moeders der gemeente!
Wier zorg het Weesken queekt, in zyne onnozelheid,
  Met Godtsvrucht en beleid.
Maar roemde ik hier de deugd, gelieven, uwer Maagen,
  Myn lofspraak zou mishaagen,
Hier eischt de zedigheid dat zich de Poezy
  Onthou van vleijery;
'k Durf echter, lieve Bruid, VERGOES tot voorbeeld geeven,
  Om rustig na te streeven.
Die onvermoeijde deugd uws Vaders blonk wel eer
  In leeven uit, en leer.
't Zy hy der Armen troost, en hulp verstrekte op aarde,
  Of 't merg der Schrift verklaerde,

En als een Huurling nooit van zyne kudden vloodt:
Maar streed tot aan den dood,
Om Sions vreedepalm in eeuwigheid te winnen,
By 't Heir der Serafinnen.
Hy weidde Salems kudde om lof noch aardsch genot:
Maar zocht zyn roem in Godt.
't Was balsem Giliads die van zyn lippen vloeijde,
En 't dorstig hart besproeijde.
Zyn boetstem was gelyk Godts hamer in de vuist,
Die 't steene hart vergruist.
Laat zyn gedachtenis uw deugden steets verwekken,
En tot een licht verstrekken;
Zo volgt gy Moeders spoor, die van haar ted're jeugd
VERBURG volgde in de deugd,
Ik meen JAN DIONYS die in de Maaskerk lichtte,
En elk aan hem verplichtte,
Door zyne oprechtigheid, en wakkerheid, en raad;
Van hoog-en laagen staat
Geacht en teêr bemind, om zynen zuivren wandel,
En zegenryken handel,
Waar na hy eeuwig rust, in 't eeuwig blinkend hof,
En zingt zyns Scheppers lof.
Maar 'k zal myn huuwlykszang, Gelieven, hier bepaalen.
Wie telt de zonnestraalen?
Die zegt, dat ieder weet, maalt meest een slecht kopy
Van schoone Schildery;
De deugd maalt best zich zelf met leevendige verwen,
Die door geen tyd versterven;

Toon dan dat de eed'le deugd, die gy van de oudren erst,
Niet in het kroost versterft.
De Hemel wil hier op zyn milden zegen geeven,
En rekke uw dierbaar leeven,
Ter eere van zyn naam, en uwer Oudren vreugd,
Ten voorbeeld van de Jeugd.
Uw liefde, GEERTRUYD, bloeij na 's Hemels welbehaagen,
Om schoone vrucht te draagen.
Uw liefde, BUYSSANT, groeije en schiet haar takken uit,
Verciert met bloem en spruit.
Godts zegen blyve in 't huis daar liefde en eendracht woonen.
Die 't Jeugdig Paar bekroonen.
Uw BUYS ryze uit het ZAND, en vaar nâ Sions ree,
Door 's waerelds woeste zee,
Tot dat gy, de aarde zat, moogt in de liefde blaaken,
Die al Godts Eng'len smaaken.

Vereenigd in Haerlem, den 15 *April* 1725.

Ter bruilofte van mynen neef Isaak Buissant, en jongkvrouwe Petronella Heems.

Ozoete huuwlyksmin, verquikster van hetleeven,
ô Paradysbloem, die in Haerlems groene dreeven,
  Het deugdelyk gemoed
  Met uwen honig voedt;
Hoe heerlyk is uw glans, daar twee vereende zielen,
Uit ongeveinsde min, voor hunnen Schepper knielen,
  Die 't hart vereenigd heeft,
  En allen zegen geeft!
Door wien, in wien, alleen, de zoetheid wordt verkregen,
Die op het huuwlyk druipt gelyk een vruchtb're regen.

o Maagd van 't Paradys!
Herhaal hier op wat wys
Gy in 't eenvoudig hart des eersten Bruîgoms vloeijde,
En 's waerelds moeder met dien zegendauw besproeijde,
Die 't menschelyk geslacht
Sints op de waereld bracht.
Was 't niet dit woord alleen: *zyt vruchtbaar*, dat al de aarde
Met zegening bezielde, en al wat leefde paarde?
Muntte Adam en zyn bruid
Dat oogenblik niet uit,
Door die onsterflykheid der ziel, hem ingeblaazen,
Daar zy Godts mogendheid en heerlykheid in laazen?
o Reine huuwlyksmin!
Wat bracht gy wellust in,
Eer dat Godts morgenster, door hovaerdy ontluisterd,
En 't diamante schild van Michaël verduisterd,
Ten hemel uitgejaagd,
Het schepsel heeft belaagd!
Gy gaaft in 't Paradys een leeven aan het leeven
Van 't eerst vereenigd paar, dat gy nu niet kunt geeven;
Wyl 't menschelyke hart,
In de ydelheid verward,
Den schyn voor waarheid kiest, en wankelbaar van zinnen,
Meerde aarde, en al het aardsch, dan 'themelsch poogtteminnen.
Staa stil verdwaasde mensch!
Wat is uw wit en wensch
In uwe huuwlyksmin? is 't lust tot aardsche weelde?
Bedenk dat haar genot al 's waerelds onlust teelde.

De waare liefde daalt
Van Godt, die haar bestraalt.
De waare liefde kent geen schynschoon: maar de waarheid,
Zy is die Hemelbruid, gekroond met zonneklaarheid,
Die in 't sneeuwit gekleed,
Op dunne wolken treedt;
Zy doet in 't Paradys der heilryke Echtelingen,
Haar hemelspeelgenoot dees bruiloftstoonen zingen:
Denkt Bruidegom en Bruid,
Dat Godt, die 't huuwlyk sluit,
Uw min, in zynen naam begonnen en besloten,
Met dauw van zegening en vreugd heeft overgoten.
Leeft, leeft! zyn naam ten pryz',
In 't aardsche Paradys.
Die kracht der waare min ontsonke uw beider zinnen,
ô BUISSANT met uw LIEF, dan zult gy overwinnen
Al 't bitter, door het zoet,
Van uw gerust gemoed.
'k Behoef, liefwaardig paar, geen voorbeeld aan te toonen,
Zy zitten aan den disch, waar in die deugden woonen,
Die voorspoed, ramp, en druk,
Geluk en ongeluk,
Ten goede strekt, door Hem die alles heeft gegeeven.
Die dierb're panden zyn, tot nu, u by gebleven;
Opdat uw lieve jeugd
Zich spiegele in hun deugd,
Daar Godt, der Vad'ren Godt, u zegent door uw *Vaderen;*
Daar uwe *Moeder* en uw *Maagschap* t' saam vergaderen,

En zegenen den disch
Daar vreede en Godtsvrucht is.
Dus geeft uw huuwlyksmin een glans aan uwe zeden:
Dus wykt de Spaarenstroom geen stroom van 't vruchtbaar Eden;
Zo word in Haerlems Hout
De liefde een troon gebouwd;
Dan durft de nyd het hoofd niet uit de biezen steeken;
Dan vloeijen langs uw hof de melk - en honigbeeken;
Dan groeijt 'er Sarons roos
Vol liefdedauw altoos;
Dan blyft ô IZAÄK, den Goddelyken zegen,
Waardoor gy PETRONELL, uw schoone, hebt verkregen,
Het steunsel uwer stam
En zuiv're minnevlam;
Dan zult gy op den toon der blyde nachtegaalen,
Uw zanglust wekken in de lommerryke zaalen,
En loven door de kunst
Uw Schepper voor zyn gunst;
Dan zult gy, lieve Bruid, door ziels aanminnigheden,
Met BUISSANT smaaken, al die aardsche zaligheden
Die de eed'le liefde geeft,
Welke op de wolken zweeft.
Dan strekt, ô Bruidegom, uw redery, en handel
In zyde stof, gepaard met eenen reinen wandel,
Ten zegen van de Bruid,
Die g' in uwe armen sluit:
Een schoonheid die u heeft haar hart en hand gegeeven,
Om op de vleug'len van de liefde om hoog te zweeven!

Zy treedt uit Vaders huis,
En scheept zich in de BUIS,
Die los geraakt van 't SANT nu opryst, om de baaren
Van voor - en tegenspoed des leevens door te vaaren;
Godt geeve u goeden wind,
Tot g'u behouden vindt
In 't Hemelsch Vaderland, het welk de schoonste kust is,
Daar niets dan blydschap, en een eindelooze rust is.

Vereenigd in Haerlem, *den* 11 *van Herfstmand* 1729.

Ter zilvere bruilofte van den heere Jacobus de Vos, en mejufvrouwe Katharina van de Ryp.

Span, Kenn'mer zangeres, aan d' oever van het Spaaren
De zilvre Bruiloft snaaren.
Vlecht versch ontloken kruid,
Zo onverwelk'lyk als de trouw der lieve Bruid.

Laat, Kenn'mer zangeres, uw blyde galmen hooren,
En kroon haar' Uitverkooren
Met Hemelsche Amarant,
Die nimmermeer vergaat, gelyk zyn minnebrand.

Nu gaat de zon ten rei, en schiet haar minnestraalen
Op bergen, bosch en dalen.
De leeuwrik quinkeleert,
Nu 't bloeijsem knopje allengs in bloem en vrucht verkeert.

Zo lieslyk zag men haar in d' opgang van uw leeven.
Een heerlyk schynsel geeven,
Wanneer uw zuiv're min,
Vernieuwde Bruidegom, straalde op uw zielsvriendin.

De bloemen uwer jeugd veranderden in vruchten.
De Paradys genuchten
Verheugden uwe ziel;
Dewyl u, en uw Lief, de waare deugd beviel.

De koning Krezus mag op goude schyven roemen,
En zig gelukkig noemen,
Terwyl hy Solons raad,
Verblind door overvloed, te zorgeloos, versmaadt:

Hy merkt, door zynen val, dat ieder in dit leeven
(Hoe hoog in staat verheven)
Door 's Hemels sterke hand,
Gelyk een hooge boom, kan ploffen in het zand.

Maar gy, roemwaardig Paar, weet dat des hemels zegen
Als leengoed wordt verkregen;
Waarom ge uit d' overvloed
Uw naasten ondersteunt in hunnen tegenspoed.

Zo volgt by Davids zoon, den allerwysten Koning,
Die even naa zyn' krooning
Aan Godt om wysheid badt,
En t'evens wierd bedeeld met kennis, eer, en schat.

De Godtsvrucht die uw huis met ryken zegen çierde,
Toen gy uw Bruiloft vierde,
Gaf voedsel aan uw min,
En haalde, op beider bê, de waare wysheid in.

DE VOS deedt als de vos, die niet te ligt zal waagen
Of hem het ys kan draagen:
Maar luistert of het kraakt,
Eer hy door lossen drift in 't stroomend water raakt.

Hy vond zyn VAN DE RYP begaafd met rype zinnen,
Om hem getrouw te minnen,
En tot standvastigheid
In 't geen de hemel geeft, 't zy zuur of zoet, bereid.

Zo wierd hunn' Echtenstaat een Paradys vol lusjes
Door ongeveinsde kusjes;
Zo wierdt hun minnezoet
Een vierde van een eeuw, met Hemeldauw gevoed.

De Vreede, een schoone maagd, aan Serafinne pennen,
En 't sneeuwit kleed te kennen,
Zweeft door de Bruiloftzaal,
En viert hun Jubelfeest met minnelyke taal.

Gezang van den Vreede.
Stem: Tranquille Coeur.

Men zing met een verbeugden geest
Nu uitgelezen zegenklanken,
En vier dit blyde Jubelfeest
Om de Allerboogste te bedanken,
Voor zyn genade en gunst, *nu vyf-en-twintig jaar*
Betoond aan 't deftig paar!

Ik zing de Bruilofts reijen voor,
Op myn çimbaal vol zilv're snaaren,
't Geluid vliegt na het zalig koor,
Om met der Eng'len stem te paaren.
Hier woon ik met myn geest, *en wek een zuiv'ren galm*.
Hier plant ik vreedepalm.

De Bruigom strekt een zuil der Kerk,
Die 't bloedig zwaerd tot zyssens smeedde;
Hy acht de wraak voor 's Hemels werk,
En volgt den koning van den vreede,
Die op het lieve paar den vreedebalsem giet,
Daar haat en twist voor vliedt.

De Vreede liet zo ras dit zegenvaers niet hooren,
Of uit de hoogste kooren
Verschynt de zuiv're min,
Gekroond met hemels mirt, en wydt de Bruilost in.

Geen wonder dat de liefde uit 's hemels trans gekomen,
Haar' zitplaats heeft genomen,
Aan deezen zilv'ren disch;
Dewyl hier elks gemoed haar toegeheiligd is.

Zy heest den echt bezield van deez' doorluchte Maagen,
Door 's hemels welbehaagen,
Met voorspoed eer en deugd,
Met bloemen hunner trouw, en vruchten hunner jeugd.

Maar 'k zal heer THEZINGS min noch BLAUPOTS liefde zingen,
Die als twee bronnen springen
Van helder kristalyn;
Vermits hun roem en naam voor lang vereeuwigd zyn:

Die vliegen na 't gesternte op 's dichters Fenix pennen,
Te hoog om na te rennen.
Hun deugd is voor hun dood
Door reinen hemelval der poëzy vergood.

De kusjes die zy u, hunne Echtvriendinnen, geeven,
En in de Bruidzaal zweeven,
Met mommelend geluid,
Betuigen hunne vreugd, o zusters van de Bruid!

Ge ontvangt weer Heer DE VOS den zegen van uw MOEDER
  Door gunst van d' Albehoeder,
  Die nog de vreugd geniet
Dat zy een jonge Spruit van haar kindskinderen ziet.

Indien de zegening der oudren zal beklyven,
  En op de kind'ren blyven;
  De zegen uit haar mond
Druipt dan als mannadauw op Salems ed'len grond.

Grootmoeder blyve lang haar Naamgenoote omhelzen,
  In schaduwe der Elzen,
  By 't Overveensche duin,
Verçierd met minlyk groen als Libans Cederkruin.

Zy ziet JOHANNAAS min met Hermons dauw besproeijen,
  En aan het Spaaren bloeijen,
  Met KOPS alom geacht,
Om zyn verstand en deugd, de glorie van 't geslacht,

Zo hagelwit van hart als zyne blanke waaren,
  Het versch gebleekte Gaaren,
  Dat met twee draaden sluit,
Gelyk hun zuiv'ren Echt, en dien der nieuwe Bruid.

Heer KOPS door tedre min tot de oud'ren aangedreeven,
  Geeft met zyn Lief, zyn Leeven,
  Grootmoeder 't lieve wicht
Te omhelzen in haar' arm, uit dankbre kinderplicht.

't Onnozel Wichtje juicht, en wil van vreugde springen.
Men hoort de Liefde zingen,
Ter eere van het zoet,
't Geen 't lieve Spruitje geeft aan 't moederlyk gemoed.

Gezang der Liefde

Zoet wichtje, 'k zie u bloozen,
Terwyl het bytje vliegt,
En zuigt het zoet uit roozen,
Als u de liefde wiegt;
Haar drift is niet te teugelen,
De kindermin heeft vleugelen,
Geen moeders hart bedriegt.

Ik zie den tyd genaaken,
(*Men hebbe wat geduld*)
Dat zy de vreugd zal smaaken
Die baaren wensch vervult,
Als gy met balve woordekens,
Die zachte minnekoordekens,
Haar hartje streelen zult.

Gy zult in Haerlems dreeven
Door uwe deugd vermaard,
Een nieuwe Lente geeven
Als u de hemel spaart.
Slaap op 't geruisch van 't windeken,
ô Welgezegend Kindeken!
Door ouders zorg bewaard.

Haar goedheid zalu queeken
Met melk als ambrozyn,
By Haerlems duinvalbeeken,
Vol leevend kristallyn.
Blys, *lieve nimfje*, *bloeijende*,
En als een bloempje groeijende,
Bevryd van druk en pyn.

Als gy een nimf zult weezen,
ô zoete lente spruit!
Wat minnaar, *boe geprezen*
Verdient zo lieve een bruid?
Uw Lent vol groene Loveren,
Zal menig' hart betoveren.
Eer gy tot min besluit

Wat vreugd zou 't harte ontvonken,
Als gy verheugd van geest,
Met minnelyke lonken
Verscheent op 't goude feest!
Dan zou de harp der englen
Zich met de zangkunst mengelen,
Die goude nooten leest.

Na dat de liefde dus MARIA heeft gezegend,
En 't zilverfeest bejegend
Met gulle vrolykheid,
Ontvonkt zy 't heilryk paar tot waare dankbaarheid,

Aan Godt, der vad'ren Godt, van wien den dierb'ren zegen
Uit goedheid wordt verkregen.
Zy zien hun eenig kind
Aan 't deftig huis van KOPS verknocht en teêr bemind;

Zy zien heer WILLEMS zoon, PHILIP in handel bloeijen,
In eer en aanzien groeijen,
Door schranderheid en vlyt,
Meer om zyn deugd bemind dan om zyn schat benyd.

Zo volgt die braave zoon den vader in zyn handel,
En onbesproken wandel,
De waereld door bekend,
Zo ver 's lands koopvaardy haar' vluggen schepen zendt.

Bloeij, rykgezegend Paar, met zulke lieve maagen,
   Ontheft van alle plaagen;
   Opdat g' uw feest van goud
Met uwe kind'ren en hunn' kind'ren vrolyk houdt.

Waarna gy, afgeleefd, op 't feest der Serafynen
   In Salem moet verschynen,
   Verçierd met eene kroon
Van eeuwig diamant, bestraald uit 's Hemels troon!

Uitlegging van het huwelyks tafereel ter zilvere bruilofte van den heere Jacobus de Vos, en mejufvrouwe Katharina van de Ryp.

Dit çierlyk Tafereel vertoont *twee Echtgenooten*,
Door Godtsvrucht, Liefde, en Trouw, met zegen overgoten,
Die hunne *Liefde-mirt*, naa Vyf-en-twintig Jaar,
Door *Hymen* zien gewyd op 't heilig *dankaltaar;*
Ten teken, dat hunn' trouw, als de onverwelkb're blaêren
Der mirt, haar kracht behield sinds hun gezegend paaren.
Des *Erûigoms Moeder*, die het zilver feest beleeft,
Vernieuwt haar zegen, en dankt Hem die alles geeft.
De *trouw* der *Dochter*, met haar *lief*, haar ziels beminden,
Die door een zoete *Spruit* hun huis gezegend vinden,
Bekroonen 't deftig Paar, dat hen op 't deugdspoor leidt,
Met eene *zegenkroon* van liefde en dankbaarheid.

t.o. 210

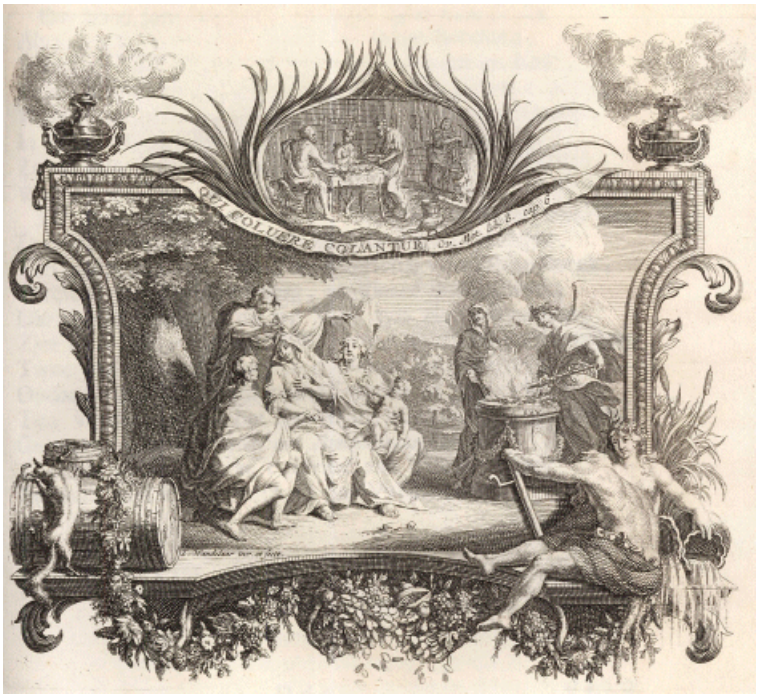

Om hoog zyn *Baucis* en *Filemon*, dien *twee Goden*
Als reizigers vermomd, gerak en spyze boodden,
Waardoor hun kleine hut gemaakt van leem en hout,
Een marm're tempel werd, verçierd met glansryk goud,
Waarna zy op hun wensch, in d' ouderdom ontslaapen,
In eenen hoogen *Eik* en *Linde* zyn herschapen;
Zo triumfeert de deugd, en wordt in 't eind vergood:
Want *die den hemel dient zal leeven naa zyn dood*.
De *Spaarenstroom* en 't *Meer*, die zacht te samen vloeijen,
Doen door de Bleekery, den Weedas-handel bloeijen,
Ten zegen van hun huis, en Haerlems vruchtb're streek,
Verçierd met bosch en berg, en klaare duinvalbeek;
Die vrolyk juichen, nu DE VOS zyn zielsvriendinne,
Zyn VAN DE RYP omhelst, terwyl hunn' Huuwlyksminne
Twee *wierookvaaten* met een dankbaar hart ontsteekt;
Opdat de zuiv're deugd gevoed werde en gequeekt,
Ten voorbeeld van het Kroost uit hunnen Echt gebooren,
Gezegend met de *vrucht uit Amaltheaas hooren*.
Zo strekt de *Vreedepalm* 't çieraad van 't deftig Paar,
En werd' met Goud verçierd naa Vyf-en-twintig jaar.

Gevierd in Haerlem, *den* 13 *van Gras-maand* 1723.

Veldzang ter zilvere bruilofte van den heerr Willem Philip Kops, en mejufvrouwe Johanna de Vos.

't Lust my in schaduw der Prieelen,
Een zilvren Bruiloftszang te queelen,
Daar 't Spaaren 't edel Landhuis kust,
Ter plaats daar KOPS, vermoeijd van koopzorg, *Gaeren Rust*.

Al zwygen nu de nachtegaalen,
In 't bosch vol groene Bruiloftszaalen;
't Ontbreekt den Hof aan zangers niet,
Het Spaaren vangt den toon van menig zegenlied.

Het hoort aandachtig na de snaaren
Van hen, die Orfeus evenaaren;
Die wilde dieren temmen kon,
En door den klank der lier de gunst des Hemels won.

Ik zie de Deugd een *Jongling* leîen,
Aan 't hoofd der zilvre Bruilofts reijen,
Hy zingt de Dichters vrolyk voor,
En volgt den zangtoon na van 't hooge Hemelkoor.

Hy looft, hy dankt den albehoeder,
Voor 't heil van *Vader* en van *Moeder*,
Die hy dus dankbaarheid bewyst,
En voor hunn' liefde en zorg, aan hem bewezen, pryst.

Dus word de Goddelyke zegen
Op Aarde niet alleen verkregen:
Maar ook hier na een sterrekrans,
Die eeuwig blinken zal in Sions Hemeltrans.

Dus blyft, P H I L I P , uw stam beveiligd,
Der Deugd en Godtsvrucht toegeheiligd;
Dus blinkt uw teêr beminde zoon,
JOHANNA, als een Ster in uwe Bruiloftskroon.

Die kroon van zegen çiert uw haâren,
Meer dan voor vyfentwintig jaaren,
De mirtebladen, die de jeugd
U vlocht tot eenen krans in de cerste Bruiloftsvreugd.

Toen offerden de Nimfen bloemen,
Om de eerste ontloken' min te roemen,
Nu brengt men eelder vrucht, die frisch
Met Hemeldaauw besproeijd, u toelacht aan den disch:

Een vrucht van dankbaarheid der *Spruiten*,
Die juichende U in de armen sluiten,
En zaligen het Zilver feest,
ô Ryk gezegend Paar, met hun vernoegden geest.

Dus is de Bruidegom voorheenen
Op 's *Vaders* Zilverfeest verschenen;
Dus heeft wel eer de lieve Bruid
Haar *Moeder* ook gekust, met zegenryk geluid.

Zo zoet, zo heilryk, zo vol waarde,
Zo zielsverquiklyk is op Aarde,
De liefde op blanke deugd gegrond,
Die ziel met ziel vereent in 't heilig Echtverbond!

Maar zacht....wat is 't dat wy aanschouwen!
Zien we in de zalige Landsdouwen
Den Lusthof, daar men eeuwig blyft?
Zien wy een Englen reij die op haar wieken dryft?

ô Ja! wy zien hier *Wichtjes* zweeven!
Zy gaan te feest in 't eeuwig leeven!
Zy drinken vrolyk in het oor,
Den zilvren Bruiloftsgalm, in 't Cherubinen Choor.

Ei zie! hoe in een nis van straalen,
Een Hemelnimf komt nederdaalen:
Zy is de zuivre Liefde zelf,
Die wierookgeuren zwaaijt na 't hooge sterfgewelf.

Ze omhelst de Godtsvrucht, onder 't zingen,
En leidt, gevolgd van Hemellingen,
Uw *Serafyntjes* nevens haar
Op uw geheiligd Feest, en zingt voor 't veldaltaar:

'ô Godt der Liefde! Bron van 't leeven!
Ei! zalig deeze groene dreeven!
Ei! zalig door uw gunst deez' Disch,
Die u, Alzegenaar, alleen geheiligd is.

Ei! zalig ook de *Speelgenooten*,
Uit eenen zelfden stam gesproten!
Die 't Paar geleidden, bly van geest,
Wanneer 't vereenigd wierd op 't eerste Bruiloftsfeest.

Maar zacht, waar voert my de yver heenen?
Hoe! is de Hemelmaagd verdweenen!
Ei *Serafyntjes* blyft ons by!
Verquikt deez aardschen disch met Hemellekkerny.

Gewis de Liefde zal niet scheiden;
Zy zal hier 't gouden Feest verbeiden:
Wyl ze in dees Lusthof *Gaeren rust*,
En 't bloemgewas der deugd met haaren adem kust.

ô Hemelnimf! blyf dus aan 't Spaaren,
Woon in dit Stamhuis veele jaaren;
Voer KOPS met zyne Zielsvriendin,
Als hen de Godtheid wenkt, den Hof van Salem in.

Uitlegging van het zilver bruilofts tafereel van den heere Willem Philip Kops, en mejufvrouwe Johanna de Vos,

Wat zien wy voor onze oogen zweeven,
In 't *Zilver Bruilofts Tafereel?*
Voert ons de kunst door groene dreeven,
Na 't Spaaren in een Lustprieel?
  Zien wy het *Landhuis* in den Lommer
Door Dichte boomen in 't verschiet?
ô Ja, hier is 't daar buiten kommer
De Koopzorg *Garen rust* geniet:
  Daar K O P S de zinnen wil verpoozen,
Met zyn DE V O S , zyn Hartvriendin,

t.o. 216

En rusten op een bed van roozen,
Vol geurs van deugd en Hemelmin!
  Hoe houdt de kunst ons opgetogen!
Daar zy het deftig PAAR verbeeldt,
Dat deugd en Godtsvrucht straalt uit de oogen,
Met Schoonheid die de harten streelt!
  Heer WILLEM, met een zucht bevangen
Tot Zielverrukkend Maatgedicht,
Betuigt, in *Zilvre Bruiloftzangen*,
Zyn dankbaarheid en kinderplicht.
  De lieve KATHARYNE, ontsteken
Van Ouderliefde, schenkt de Bruid
En Bruigom, tot een dankbaar teken,
Een Schaal vol *Paradysboom fruit*.
  JACOBUS en PHILIP te samen
In d' opgang van hun lieve Jeugd,
Vertoonen hunner oudren *Naamen*,
Als Zegels de zer Bruiloftsvreugd.
  MARIA, jongst uit hun gebooren,
Die wy aan Moeders Schoot zien staan,
Bied, om hun harten te bekooren,
Een offerhand van kusjes aan.
  Dus smaakt, na *Vyfentwintig Jaaren*,
Heer K O P S met zyn de V O S het zoet
Der vruchten van hun heilryk paaren,
Door zegen van hun eigen bloed!
  Hun *Godtsvrucht* slaat eerbiedig de oogen
Omhoog, na de Oppermajesteit.

Hun Wierook vliegt na 's Hemels boogen
Van 't *Heilaltaar der Dankbaarheid*.
De *Vreede* geeft hen Huuwlyks palmen,
Op Idumeäas grond gegroeijd,
En de *Overvloed* haar Gulde Halmen,
En vrucht, met Hemeldauw besproeid.
Standvastigheid der Echtelingen,
Die Godt in 't hart een tempel bouwt,
Zal met haar Stoet den Disch omringen,
Daar KOPS de Zilvre Bruiloft houdt:
KOPS, om wiens heil het Scheepryk *Sparen*
In 't Groene Lis zyn Vreugd betuigt,
En hoopt door 't *Garen* Schat te gaâren,
Als de Oorlog voor den Vreede buigt,
En de eedle *Koopmanschap* aan 't bloeijen,
De *Twyndery* verquikken zal,
Waardoor de welvaart aan moet groeijen
In Haerlems zegenryken wal.
De Godtheid wil haar heilvrucht geeven
Aan Allen die hier zyn verbeeld,
In 't Kunsttafreel, vol geest en leeven,
Door 't punt van *Punts* vernuft geteeld.

Gevierd in Haerlem, *den* 22 *van Herfstmand* 1745.

Roo-Molenzang. Op het vreugdemaal door den heer, Willem Philip Kops, en mejufvouw Johanna de Vos,

Aan hun werkvolk en bedienden in de herberg de Rroo-Molengegeeven, ter gedachtenis van hunne zilvere bruiloft in haerlem den 27 *september* 1745.

Jochem de Kranteleezer.

Welke vreugd is hier voor handen,
Dat het volk zo byster loopt?
Zal men hier viktorie branden,
Daar zo menig mensch op hoopt?
Nu de Keizer is verkooren?
Die de Fransjes aan den Ryn
Ligt zal krygen by hunne ooren,
Zo ze niet voorzichtig zyn;
En in tyds hun biezen pakken,
Na den Elzas, in hun land:

Daar ze reets na toe gaan zakken,
Volgens 't schryven van de krant.

***Hansje de Gaarenklopper*.**

Baas, dat hebje niet geraaden,
't Is nog geen viktorie tyd;
't Zyn al andre vroome daaden,
Daar het volk om is verblyd.

***Jochem de Kranteleezer*.**

Is de Pretendent gevangen,
Door den dappren Gentelman,
Die hem mooglyk op zal hangen,
Met zyn morrend eedgespan?
Is 'er een Kourier gekomen
Uit de West, van Kaap Breton?
Zeg my, wat gy hebt vernomen
Van 't verlies van vorst Bourbon.

***Hansje de Gaarenklopper*.**

Broertje lief gy praat van dingen
Daar ik geen verstand van heb,
'k Hou van schransen en van zingen
En ook vry wat van de fep.
'k Denk myn hart eens op te haalen,
Laat my hier niet langer staan,

'k Moet (de *Molen* is aan 't maalen)
Naa de Nieuwen Uitleg gaan.
Ik moet op de Bruiloft weezen,
En eens lustig vrolyk zyn.
'k Zal myn dorstig hart geneezen
By de Minnaars van 't *getwyn*.
'k Zal de *Molen* helpen draaijen,
Dat 'er 't heele huis van schud.
Ik zal zingen, ik zal kraaijen,
Tot myn fles is leeg geput.
'k Zal het destig Paar bedanken,
Dat de Zilvre Bruiloft geeft,
En hen wenschen met myn klanken,
Dat het steets in voorspoed leeft.
'k Moet my na het *Werkvolk* keeren,
Dat my by de *Molen* wacht;
Gaa jy in de krant studeeren,
Jochem, 'k wensch u goeden nacht.
Naauwlyks hadden ze uitgesproken,
Of omtrent een Honderd Paar
Komt den *Molen* zo bestoken,
Of het een beleegring waar.
Elk begint 'er in te dringen,
En men riep 'er overluid,
Laat ons speelen, laat ons zingen,
Roem den Bruidegom en Bruid,
Die ons deeze vreugde schenken;
En naa 't vieren van hun Feest,

Aan den Ambachtsman gedenken,
Met een welvernoegden geest.
Mannen, vrouwen, ouden, jongen.
Ziet men vrolyk, zy, aan zy'
Onder honderd kromme sprongen,
Aan de Tafel, fris en bly.
  Niesje Praatmoer, oud van jaaren,
Sprak: wat ben ik in myn schik!
Niemand heeft *geboomd* aan 't Spaaren,
Voor *Menheer*, zo lang als ik;
't Heugt me nog, hoe zyn heer vader
Ons trakteerde op de eige wys,
Met het werkvolk altegader,
Daar ik nog den man om prys.
'k Zal zyn deugden nooit vergeeten,
Noch de deugden van zyn zoon,
Want al die hier zyn gezeten,
Zeggen, dat de hoogste loon
Word aan K O P S kantoor gegeeven,
Daarom zal zyn braaf geslacht,
Hier op aarde in zegen leeven,
En in Haerlem zyn geacht.
  Mannen hier op eens gedronken,
Riep 'er een, wat droog van keel;
Nu de glaasjes eens geklonken,
Onder 't aangenaam gequeel.
  Lubbert, een der raarste snaaken,
Vatte hierop aanstonds 't woord,

Onder 't schermen met zyn kaaken,
Dit 's een werk dat my bekoort.
Jongens, riep hy: wil niet drent'len
Ziet wat werk hier voor u staat,
Valt al zingende aan het *went'len*
In de schotels met gebraad.
Mannen toon nu met uw kaaken,
Dat gy braave baazen zyt,
Om de vreugd wat *aan* te *maaken*,
Want het is nu recht de tyd.
Hier is vry wat te *sorteeren*,
Op de borden hier en daar.
Ieder kan hier *stryken* leeren,
En *oppakken* op een haâr;
Om het na de maag te slieren.
Hoor het *wentelklokje* slaan,
Zou men onder het plaizieren,
Nu niet eens aan 't kussen gaan?
Tryntje lief, myn uitverkooren,
Veeg het vet wat van je kin,
Ei wil myne beê verhooren,
'k Heb het kussen in myn zin.
Heer wat trekje vieze tooten!
Wel myn allerliefste kind,
Wil niet op myn tronie *booten*,
'k Ben uw man, die u bemind.
Foeij zegt Tryn, je lykt wel dronken;
Maar dat is hier geen fatzoen.

'k Wil hier zo niet zitten pronken,
Elk ten spot. Ik zel 't niet doen.
Zacht riep Lubbert wil bedaaren,
Help de *streng* niet in de *war*,
Want zy breekt als *Bressels gaaren;*
Loop sprak Tryn, gy hebt een star;
Daarom wil ik 't u vergeeven,
Mits dat gy uw mond wat snoert,
En in 't jokken onbedreeven,
Hier het hoogste woord niet voert.
Onder al die viezevaazen
Al die praatjes voor de vaak,
Riep een van de vroomste baazen:
Dat men hier geen ruzie maak'.
Drink nu op de klank der snaaren,
Uwe kelken schoontjes uit,
Wensch ten zegen van het Spaaren,
Heil aan Bruidegom en Bruid,
Om het Zilver Feest te roemen,
Dat ons nieuwen zegen spelt,
Als men d' oorlog, waard te doemen,
Door den vrede ziet geveld;
En de zilvervloot van Spanje
Veilig vaaren kan door zee,
Als 't verzoend met Groot Brittanje,
Handlen kan van ree tot ree.
Dan zal ook de handel groeijen
In ons lieve Vaderland,

En de Twyndery herbloeijen;
Die hier haaren zetel plant,
En door 's Hemels milden zegen
't Huis van K O P S den rykdom geeft;
't Huis dat tot ons heil genegen
Steets milddadig en beleefd,
Zo veel honderd huisgezinnen,
Door den Gaarenhandel voedt,
En zich ziet van elk beminnen,
Door zyn deugd en rein gemoed.
Hemel wil dien stam aan 't Spaaren,
Tot ons heil nog lang bewaaren.

Gevierd in Haer 'em, den 27 September 1745.

Stroomzang, ter Bruilofte van den heere Jacob Alewyn Ghyzen, Junior, en jongkvrouwe Debora Blaaupot,

Nooit rees het morgenlicht,
Gekoesterd door 't gezicht
Van Febus minnestraalen,
Zo blyde aan 's hemels trans,
Noch schonk aan berg en dalen
Een aangenaamer glans,
Dan nu de schoone bruid, tot wedermin bewogen
Den bruidegom beschynt met haare aanminnige oogen.

De schoone Galathé,
Godinne van de zee,
Laveert langs Batoos stranden
Met heuren waterstoet,
Daar Hymens fakkels branden,
Door hemelsvuur gevoed.
Men ziet 'er zelss Nepthuin den watergod verschynen,
Op zynen schulpkaros, omçingeld van dolfynen.

De wakkere Ystroomgod,
Ontvangt op 't waterslot,
Den vorst met al de stroomen,
Wel eer op 't Bruidsbanket
Van Thetis t'saam gekomen,
Wanneer de loftrompet
Der Goesche zwaan den roem van Peleus heeft gezongen,
En d' eed'len zangprys won daar duizenden na dongen.

Nadat de vorst van 't Y,
De stroomgoôn zy' aan zy'
Om zynen disch zag rusten,
En zy den lieven vreê
Met kuische lippen kusten,
Tot vreugd van aard en zee,
Liet zyne waternimf haar orgelkeeltje hooren.
Elk zweeg, want haare stem kon eer den goôn bekooren.

ô Min! die 't al bezielt
Dat voor uw outer knielt,
Wie zou uw kracht niet loven?
Gy queekt de zuivre deugd,
Die voedsel krygt van boven,
En wekt de leevensvreugd.
De Goden hebben niets dan uwen vlucht te vreezen:
Want zoo gy hen verliet wie wilde onsterflyk weezen?

Het menschelyk geslacht
Vergeet door uwe macht
Zyn bittre tegenspoeden.
Gy dryft den twift en haat
Ter slaapzaal uit met roeden,
En kroont den echtenstaat.
De minnekusjes hebt gy vleugeltjes gegeeven,
Waar op het paar hier na ten Hemel in zal streeven.

Beschyn, ô min! beschyn
Dit slot van Christallyn,
Deez' paerlemoere zaalen,
Waar uit men 't liefste paar
Vol blyschap in ziet haalen,
En leiden naâ 't altaar.
Bezegel hunne trouwe, ô Goden aller stroomen!
Indien de liefde u ooit het hart heeft ingenomen.

Daar vliegt de min vooruit.
Gints koomt de schoone Bruid
Met roozen op de kaaken.
God Hymen kiest haar' zy',
En doet haar echttoorts blaaken.
Deez' galm vliegt over 't Y.
Dat DEBORA vol min met haaren JACOB leeve,
En langs het pad der deugd naar Hemelpalmen streeve!

Naauw eindigt zy dit lied,
Of God Neptuin gebied
Den Goden der rievieren,
En nimfen van de zee,
Die door den Ystroom zwieren;
Alom in rust en vreê,
De kielen die zy zien met Hollands vlaggen praalen,
Ten zegen van dit paar, met blyschap in te haalen.

Dat by de noorder pool
Geen schip in 't ys verdool';
Maar steets met voordeel vissche;
De Noor en Samojeet,
Die in de duisternisse
Zich dik met bont bekleedt,
Verryk' hen met de vacht gewonnen door het jagen,
Wanneer de zon de sneeuw doet smelten onder 't dagen.

Dat nooit de Theems het Y
De groote visschery
Op haare kust belette;
De Seyne nooit de straat
Met oorlogsmacht bezette,
En breek' den vreede uit haat;
Zo ziet men loot by vloot, langs Herkules pilaaren,
Het middellandsche zout, Euroop ten vreugd, bevaaren.

Zo wisselt men de Waar
Ten nutte van elkaêr;
Zo bloeijen alle landen;
(Dees heeft dat dien ontbreekt)
Dus worde aan alle stranden
De vriendschap aangequeekt;
'k Gebied den Stroomgoôn dan te denken op hunn' zegen,
En 't houden van den vreê, door zo veel bloeds verkregen.

Elk knikte op dit gebod,
En zwoer den Water od
Den handel te doen bloeijen;
Opdat het scheepryk Y
Den rykdom toe moog' vloeijen,
En geene roofharpy
De felle klaauwen slaa in GHYZENS vlugge schepen,
Die 's waerelds ryken oegst in Neêrlands koopichuur slepen.

Toen galmde 't stroompaleis
Van blydschap reis op reis,
Terwyl de nimfen zongen:
Loof! loof! de schoone Bruid!
Loof haar met duizend tongen
En Goddelyk geluid!
Loof! loof! den Bruidegom! de Goôn zyn hem genegen,
Wiens gunst niet dan door deugd en liefde werd verkregen.

Veldzang ter bruilofte van den heere David Leeuw van Lennep, en jongkvrouwe Hester Barnaart.

Nu stort de zoete min haar reinen Hemelval
Op Haarlems zoetendal.
De Meizon kust verliefd de roozeknopjes open,
Met nucht'ren dauw bedropen;
Zo kust heer DAVID ook, door 't heilig minverbond,
Zyn HESTERS roozemond.
Nu zal hy 't Paradys der zielsbekoorlykheden
Ten tweedemaal betreeden,
En boeten zyn verlies door eene schoone Maagd,
Wiens deugd zyn ziel behaagt.
Zingt nu den Bruiloftszang, ô schelle Filomeelen,
In *Heemsteês* Lustprieelen!
Getuigt hoe menigmaal uw zang, die elk bekoort,
Wierd door zyn klagt gestoord!

‘Waar is (dus sprak zyn hart) myn Wederhelft gebleven!
ô Aangenaame dreeven,
Verlaaten van myn Lief! beklaag myn eenzaamheid!
't Is billyk dat gy schreijt!
Waar zyn de kusjes van myn' ted're min te vinden?
Op vleug'len van de winden
Gevlogen na 't gesternt met haare zuiv're ziel,
Wiens glans myn hart beviel!
De God der Liefde liet, van rouw om 't hart bevangen,
De witte vlerkjes hangen.
Minerve leî haar schild, den gouden helm, en speer,
Van rouw ter aarde neêr.
Merkuur vertraagde aan 't Y een koningkryk van schepen,
Door smerte in 't hart benepen,
Om 't overkostlyk schip, vol onwaardeerb're waar,
Van zyn *Verzekeraar*.
Maar de allergrootste rouw, hoe zwaer zy eerst moog schynen,
Kan door den tyd verdwynen:
Want 's hemels wysheid, die den sterveling behoed,
Bepaalt den tegenspoed.
De Moeder van de min streek neêr voor 's Bruigoms oogen
Uit 's hemels sterreboogen,
Met haare zwaanekoets, in 't lommer van de blaân,
En sprak hem vrolyk aan:
Vergeet uw zwaarverlies. 'k zal u door minnestraalen
Op nieuws doen adem haalen.
In Haerlems oude wal blinkt eene schoonheid uit,
Die schik ik u tot Bruid.

Uw Egaas *Vader* zal die goede keur behaagen,
Met al uw lieve *maagen.*
Zy zal 't lieftallig *kind;* opdat uw druk verdwyn',
Een lieve moeder zyn.
Geen honig van Hymet kan aangenaamer weezen,
Geen Balsem meer geneezen,
Dan deezen zoeten troost, dien hem de lieve Min
Dus blies ten boezem in.
Zy deed op nieuws zyn hart in ted're minne blaaken,
En na den eerprys haaken,
Dien niet te winnen was, dan door standvastigheid,
En minnelyk beleid.
Dus wint hy HESTERS hart, naa wakker tegenstreeven,
En ziet zyn vreugd herleeven.
Hy sinaakt de zoete vrucht der zuiv're wedermin,
Met zyne Hartvriendin.
Het kronklend Spaaren zal met vrolyke gezangen
Het heilryk paar ontvangen.
De galm der zegening wordt aan zyn groenen boord
In BARNAARTS hof gehoord,
En vliegt door de eedle Bocht langs tuinen, weiden, beeken,
Na Heemsteês vruchtb're streeken,
Wiens oud en ad'lyk Slot, gebouwd tot tegenweer,
Zich spiegelt in het Meer,
Dat zyne waterkruik vol dartelende baaren
Stort in den mond van 't Spaaren;
By Hollands Tempe dat met schoone hoven prykt,
En geen Thessaalje wykt.

Hier bloeit den schoonen hof belommerd van de lov'ren,
Die harten kan betov'ren.
VAN LENNEPS Paradys! waar in het Pluimgediert
Vol nieuwe liefde zwiert.
Het klappend kusje zal hier door de takjes zweeven,
En Minnenestjes weeven,
Daar Filoméle zal in nest'len jaar op jaar,
Ter eere van het paar.
Minzieke vogeltjes! gy schelle nachtegaalen!
Wilt hier uw hart ophaalen;
Looft, looft de oprechte min van Bruidegom en Bruid,
Met aangenaam geluid!
Kus, kus ô nyv're Bye in 't Bloemperk de eêlste bloemen
Om geur en kleur te roemen,
Heer DAVID kust een bloem, in Haerlem voortgequeekt,
Die geur noch glans ontbreekt,
Gekoesterd door de zorg van BARNAART en VERHAMME,
Ten luister van hunn' stamme,
Der *Oud'ren* liefde en troost, door onbesprooken' deugd,
Grootvaders lust en vreugd,
Die in den ouderdom van vierentachtig jaaren,
Gekroond met zilv're haaren,
Haar zegent door een kus met zynen achtb'ren mond,
Tot heil van 't Echtverbond.
Dat staaft de zegening der *Vaderen* en *Moederen*,
En wederzydsche *Broederen*,
Met al het *Maagschap* dat de blyde Bruiloft viert,
Door de eed'le deugd vereierd.

ô Wakk're Bruidegom, kus nu de Maagderoozen,
Die op de kaaken bloozen
Der overschoone Bruid, met minnedauw besproeijd,
Zy zyn voor u gegroeijd.
De Jongkvrouw zal uw hart door ted're zorgjes streelen,
En kuische kusjes steelen,
Wanneer gy hart met hart zult smelten onder een,
En beide op roozen treên.
Zyn liefde, schoone Bruid, zal voor uw welstand waaken,
En uw geluk volmaaken.
Pomona heeft den hof een vruchtb'ren oogst beloofd
Van hartverquikk'lyk ooft,
De schoone bloemgodin roemt op verschiet van bloemen
Maar die zyn niet te noemen
By bloemen die 't geslacht zal plukken tot zyn vreugd;
'k Meen bloemen van de deugd.
Die vliegen met zyn naam op vlerken van de winden,
Waar kielen zyn te vinden,
En 's Lands driekleurde vlag van 't hoog kampanje zwiert,
By Noor en Moor gevierd,
Die heer van LENNEPS naam eerbiedigheid bewyzen,
En zynen yver pryzen,
Betoond op 't koopkantoor, gestaafd aan 't scheepryk Y,
Ten nut der koopvaardy.
Dat Pallas met haar stoet nu bloemen naar het leven
In eedle Stoffen weeven,
Ter eere deez r trouw, dewyl VAN LENNEPS lof
'Ook blinkt in zyde stof:

Maar laat de Poëzy in 't puik der wyze boeken
Dan eerst de vinding zoeken;
Dewyl Apolloos harp zyn schrand'ren geeft bekoord,
Aan Amstels ryken boord:
Dat tuigt zyn Boekery vergaârd in veele jaaren,
Vol onwaardeerb're blaâren,
Waar uit hy 't beste pit van 's Dichters schrand'ren geest
Tot zyn uitspanning leest.
Maar nu heeft de eed'le min op 't harte meer vermogen:
Wyl hy uit BARNAARTS oogen
Een and're Poëzy dan uit de boeken trekt,
Die 't hart tot vreugd verwekt.
't Word, *Speelgenootjes!* tyd het roozenbed te spreiden!
De nacht gebiedt te scheiden!
Ik paar myn zegen met uw zegenryk geluid:
Dat Bruidegom en Bruid
In voorspoed eer en deugd, door min en weêrmin blaaken,
En hier een voorsmaak smaaken
Van 't allerwenschlykst zoet, de Paradysboomvrucht,
Vol eindeloos genucht!

Ter zilvere bruilofte van den heere Jan Outman, en mejuffrouwe Oeda Goemaat.

De lieve Lente juicht by 't heilig dankaltaar,
Die met een lieven lach, voor Vyfentwintig jaar,
  Heer OUTMANS hart ontvonkte,
  Toen OEDA hem belonkte,
  En in haare armen nam,
  Door eene minnevlam
Die uit oprechte deugd haar voedzel had verkregen,
Een deugd die Jaar op Jaar bestraald wierd met Godts zegen.

Gy volgde, roemryk Paar, in 't bloeijen uwer jeugd
De losse jongkheid niet: maar 't spoor der eedle deugd.
De minnebloemen schynen
Wel schoon: maar zy verdwynen,
Wanneer ze in 't trouwverbond
Staan op een wanklen grond.
Gy hebt in 's hemels naam dien staat met zorg begonnen,
En door uw wakkerheid de zegenkroon gewonnen.

Ge ontvingt die eed'le kroon door uwe zorg en vlyt,
ô Welvereenigden! in 't aanzien van den nyd;
Dees moet haar tanden breeken:
Gy moogt het hoofd opsteeken,
Bestraald met eenen glans
Van deugd uit 's Hemels trans,
Die Vyfentwintig jaar aan d' Amstel heeft geblonken,
Zins dat de keten van uw trouwe is vast geklonken.

Zo bloeijt de oprechte min, daar eene schrandre vrouw
De nutte huiszorg helpt verlichten door de trouw;
Dus won gy door uw neering
Veel boven uw verteering,
Zo maakte uw koopmanschap
Allengs van trap tot trap
Uw naam alom bemind, in Amstels ryke muuren,
Wiens Koopliên vorsten zyn, die Koningen verduuren:

Ik meen' de Maatschappy, die haare Schepen zend,
Ontzachlyk door haar macht, tot aan des waerelds end;
Die de Indiaansche waaren
Doet voeren door de baaren,
En stortze met haar' vloot
In Hollands ryken schoot,
Waar van gy dag op dag uw huis ziet overvloeijen,
En door des Hemels gunst in eer en aanwas bloeijen.

Srooij, Lente, Hemels blaauwe en witte Hyaçint
Met onverwelkbre mirt, die de eed'le trouw bemint!
Ik zie twee Maagden treeden,
Vol deugd en schoone zeden,
Die Bruidegom en Bruid
Met zegenryk geluid
Begroeten aan den disch! schenk, lente, dees twee Schoonen
Een vers gevlochten krans, om hunne kruin te kroonen.

Wien voegt dit beter dan de Spruiten van hun min,
De panden hunner trouw? die eens van hart en zin
Hun danken met veel zoetheid
Voor al hun trouw en goedheid:
Wyl ze als de Pellikaan
Voor hunne jongen staan,
En dubbeld waardig zyn om hunne tedre zorgen
Te zien beandwoord, van den avond tot den morgen.

Vaar, lieve Juffers, voort met uwe dankbaarheid!
Zo straal op u de gunst van 's Hemels majesteit,
Zo krygt ge, als gy zult paaren,
(Wil u de hemel spaaren)
De zegenkroon op 't hoofd,
In zyne wet beloofd,
Dien, die met hart en ziel hun dierbaare ouders eeren:
Dus zal uw leevenstyd geen heil of vreugd ontbeeren.

En, gy Heer Bruidegom, die in uw huis bestier
Den braaven aart vertoond van eenen Batavier,
Oprecht van mond en wandel,
En yv'rig in uw handel:
Gy ziet uw last verlicht
Door hunnen kinderplicht:
Gy moogt gerust uw Hof in 't schoon saaijzoen bezoeken
Of scheppen zielsvermaak in keur van wyze boeken.

De Hemel, deugdryk Paar, vermindert dus uw last,
Door zorg en naerstigheid die uwe telgen past;
Dat strekt ten welbehaagen
Van u, en uwe Maagen!
Smaak lang de zegening
Dien gy van Godt ontving,
Zo moet g' uw Gouden disch (is 't 's hemels wil) genaaken,
En namaals eeuwig 't zoet der Paradysvrucht smaaken.

Gevierd in Amsterdam, *den* 8 *van Gras-maand* 1723.

Ter bruilofte Van den Eerwaardigen en Geleerden Heer Johannes Bremer, en jongkvrouw Katharina van der Hoeff.

Roemryke Bruiloftsdisch, daar de onbesmette deugd
  Zich paart met waare vreugd!
Roemryke Bruiloftsdisch, daar ouderen en vrinden
  Een waar genoegen vinden!
Roemryke Bruiloftsdisch, met bloemen overspreid
  Van liefde en destigheid!
Gy wekt myn doffen geest tot blyde minnetoonen,
  Om 't waardig hoofd te kroonen,
Dat Salems kerk een kroon van eed'ler palmen schonk,
  Die als gesternte blonk,
Wanneer de Wysheid, uit de Godtgewyde bladeren,
  Hem leerde 't Manna gaderen,

Dat in den dageraad op 's menschen dorre ziel,
Tot voedsel, neder viel.
Toen heeft hem Sions bruid, door haar Gamaliëllen,
Een kroon op 't hoofd zien stellen
Van Godtgewyden palm, die op haar bergen wascht;
Gelyk een Herder past
Die zyne lamm'ren leidt door altyd vruchtb're streeken,
By Libans klaare beeken;
Gekoesterd door een straal van de ongeschapen Zon;
Gedrenkt in 's Hemels bron;
Gereinigd, zo sneeuwit als Serafyne vederen;
Zo blinkende als de klederen
Der Hemelboden, die gedaald van lieverlee,
‘Godt de eere, en de Aarde vrêe
Toezongen op het veld, daar Judaas herd'ren lagen,
Die 't wondren wonder zagen.
Schenkt Salems dochter hem een kroon van die waardy?
Dan zwyg de' Poëzy,
Of strekke een nagalm van den zang der Hemelkooren,
Die aan den disch behooren,
Daar de eedle Rei der Deugd den Bruidegom en Bruid
In éénen ring besluit.
ô Vreede! ô Liefde! ô Trouw! ô zuiv're Hemellooten!
Die hier als speelgenooten
De Bruiloftsvreugd vervult, blyft eeuwig by dit Paar,
En hoedt het voor gevaar!
ô Vreede! ô Liefde! ô Trouw! o zuiv're Hemellingen!
Bewoonsters van de kringen

Om 't punt der eeuwigheid! strooijt voor de lieve Bruid
  Uw hemelroozen uit!
ô Vreede! ô liefde! ô trouw! ô zusters van de Kooren
  Der Englen! stort den Hooren
Van Hemelbloemen uit! çiert 's Bruigoms Herderstaf,
  Die Salems Bruid hem gaf;
Hy zal die bloemen met zyn ted're kusjes mengelen,
  En tot een Echtkrans strengelen.
Met zulk een Echtkroon zal de lieve KATHARYN,
  Zyn schoone, schooner zyn.
Dan zal het braaf geslacht zyn ted're min waardeeren;
  Hun minnen, minnen leeren,
En 't gryze Spaaren met den Rynstroom hunne jeugd
  Zien spieg'len in hunn' deugd;
Een deugd die BREMER en KATHRYNE zal vercieren
  Met palmen en lauwrieren,
Die onverwelklyk zyn, daar de adem Godts op zweeft:
  Die allen zegen geeft.

Vereenigd in Haerlem, *den* 20 *Jannuary*, 1726.

Lofzang op de goude bruiloft van den eerwaardigen heere, Jan Claus, en mejuffrouw Anna Maria Haasbaart.

Almachtig, eeuwig, heilig weezen!
Uw groote goedheid zy geprezen,
  Van elk die uwen Troon genaakt,
En met een onbevlekt geweeten
Aan 's Hemels Bruiloftsdisch gezeten,
  In 't helder licht der liefde blaakt!

Uw goedheid blinkt aan alle kanten,
In frisch geboomt, en ted're planten
  Van deez' eerwaarden gryzen Stam,
Die, onder eene kroon van blad'ren,
In zyne schaduw' ziet vergad'ren,
  De panden zyner liefdevlam.

Uw goedheid troost zyn ziele inwendig,
Met uwe liefde, die bestendig
   En eene vaste toevlucht is,
Voor de Engelen en Ouderlingen,
Die uwen gouden troon omringen,
   Aan d' eindeloozen Bruilostsdisch.

Gelyk de held're beeken vloeijen
Van Libanon, en 't land besproeijen,
   Dat bar en reets te quynen stond;
Zo vloeijen in zyn yv'rig spreeken
Voor uwe waarheid, honingbeeken
   Van hemelliefde uit zyne mond.

Loof, Reine Ziel, den Heer der Heeren!
Die droefheid doet in vreugd verkeeren,
   Van hen die luist'ren na zyn stem:
Wiens vuur en wolkkolom vol klaarheid,
Ons voorlicht op den weg der waarheid,
   Gebaand na 't nieuw Jerusalem.

Loof, Reine Ziel, den Albehoeder,
Die d' ouden *Vader* en de *Moeder*
   Des huisgezins, dien zegen geeft,
Dat ze in een Echt van vyftig Jaaren,
Den schat der zuiv're deugd bewaaren,
   Die alle schatten in zich heeft.

ô Eeuwig oorsprongk aller dingen!
Gy geeft ons stof uw roem te zingen,
  Dien Hemel, Aarde, en Zee verbreid!
Gy toont hoe alles hier beneden,
Is ydelheid der ydelheden,
  By uwen glans en Majesteit!

Gy laat uw Bruid, uw Uitverkooren,
Den galm der zalige eng'len hooren!
  Zy denkt aan haare traanen niet.
De Koningin van Salems vrouwen,
Zal u in eeuwigheid aanschouwen,
  En zingen 't goude Bruiloftslied!

ô Hemelbruidegom hoe teder
Is uwe liefde, en haare weder!
  Nu zy met u vereenigd is!
Stort, stort uw Hemelzegenbloemen,
Terwyl wy uwe goedheid roemen,
Op deezen Gouden Bruiloftsdisch!

Gevierd in Amsterdam, *den 11 den van Grasmaand* 1727.

Zegenwensch Aan myn Beminde bruid, Jongkvrouwe Joannetta Maria Senepart.

Liefwaarde Bruid, myn tweede ziel,
Wiens zuiv're deugd myn hart beviel,
Van d' opgang onzer lentejaaren;
Ik dank de Hemelmajesteit
Voor 't zielsgenoegen my bereid,
Nu wy uit zuiv're Liefde paaren.

De min die hart met hart vereent,
Die spraakloos zegt het geen zy meent,
Brengt u een bloos op uwe wangen,
Gy slaat uw zedige oogjes neêr,
Als ik u kus, verliefd en teêr,
En in myne armen wil omvangen!

o Schaamte! die myn liefde voedt,
Hoe treft gy myn verheugd gemoed,
Met uwe spraakelooze reden!
Geen weelderige minnery
Had in myn hart ooit heerschappy;
Maar 't wierd ontvonkt door reine zeden.

o Hemel die ons Trouwverbond,
Gestaafd met hart en hand en mond,
Zaagt in uw grooten naam beginnen,
Ik loof u op deez' Bruiloftsdag,
Nu ik myn Lief omhelzen mag,
En my zie wederom beminnen!

Godts liefdebron, myn helft! myn Bruid!
Stort klaare zegenstroomen uit,
Om vrucht-en bloemen te besproeijen,
Die in het Huuwlyks Paradys,
Godt, onzer Vad'ren Godt, ten prys,
In Liefde en waare deugden groeijen.

Die Liefde blyft in 't rein gemoed
Standvastig, zelf in tegenspoed;
Zy stelt in Godt haar zielsvertrouwen,
Zy kent geen twist of nyd of haat,
De bloempjes groeijen daar zy gaat,
Wat Sterv'ling kan haar lof ontvouwen?

ô Zedigheid! o zuiv're min!
Gespeeltjes myner zielsvriendin,
Wilt ons met uwen zegen kroonen.
o Hemelmaagd, o Liefde! streel
De Bruid in Haerlems lustprieel,
En blyf met haar en my daar woonen;

Dan wordt onze aangenaame hof
Een Paradystuin, om den lof
Des Hemels met myn Lief te zingen.
Twee stemmen smelten tot één stem,
Om in het nieuw Jeruzalem
Tot voor den troon des Lams te dringen.

Dan vloeijen ziel met ziel in één,
Ten spyt van alle tegenheên;
Dan zullen 's Hemels Cherubynen,
o Uitverkooren Zielsvriendin!
Vervuld van zuiv're hemelmin,
Om onze huuwlyks koets verschynen;

Dan geeft ons de ongekreukte deugd
De proef van 's hemels Bruiloftsvreugd,
Een minnegloed niet uit te blussen;
Dan brengt ze ons namaals aan den disch,
Daar eeuwig alle volheid is!
Laat my, myn Lief! u daar op kussen.

Vereenigd te Amsterdam den 9*den September* 1727.

Ter bruilofte van den heere Pieter Merkman de Jonge en jongkvrouwe Anna Katharina Kimmel.

Hartjes, die inéén gevloeijd,
Zyt in 't minnen onvermoeijd;
Zieltjes, die inéén gestrengeld,
't Zacht en bolle kusje mengelt,
Met het helder straalend licht,
Van het minnende gezicht,
Van die wisselende lonkjes,
Van die schitterende vonkjes,
Die bezield met hemelsch vuur.
't Leven schenken aan natuur.
Durft myn Lier die zoetheid stooren,
MERKMAN met uw Uitverkooren?
Mooglyk dat zy u verveelt,
Wyl haar klank uw kusjes steelt.

Mooglyk...neen, zou ze u verveelen?
U, die ons het hart kan streelen,
Door de kracht der Poëzy,
Pitvol van die lekkerny
Daar de byën noest op aazen,
Die op Pindus toppen raazen,
Met een raazery zo wys,
Dat de wysheid hen ten prys,
Mirten strooit en dichtlaurieren,
Daar zich Cezars mê versieren,
En op 't hoog Olimphies feest
Zyn der Helden kroon geweest;
Kroon, die in aêloude dagen,
Gy op uwe kruin zoudt draagen,
Had gy BRUTUS in dien tyd
Romes Vryheid toegewyd.
Laat men nu op treurtooneelen
Spelen, of 't gebeurde, speelen,
Hoe volmaakt in styl en stof,
Zelden wint men lauwerlof.
Waanvernuft aast op één letter,
BRUTUS wordt terstond een ketter,
Als 't de titel niet verstaat,
Of iets hards vindt in de maat,
Kan men zulk een graauwtje vangen,
't Laat terstond zyne ooren hangen,
Even of de letterbloed,
Zei: 'k verstaa 't niet, maar 't is goed.

Doch men vindt ook Batavieren
Die des Dichters hoofd vercieren,
Met een onverwelkb'ren lof.
Eed'le dichtkunst, eed'le stof,
Taal, verhevene gedachten,
Hebben 's Kenners roem te wachten,
Dus houdt de eed'le BRUTUS stand,
In uw vryë Vaderland.
  Is dit nu geen kusjes steelen
Dat ik zing van Schouwtoneelen?
'k Bidt vergeef 't my, lieve Bruid,
't Welde in 't hart: het moest 'er uit!
  't Hof der Liefde gaat nu open,
Vrucht met hemeldauw bedropen,
Bruîgom, lacht u vrolyk aan.
't Minnewicht strooijt roozeblaên.
't Zalig uurtje zal haast komen,
Dat het vluchten, weig'ren, schroomen,
't Tegenspart'len van de Maagd,
Die u door haar deugd behaagt,
Ziel en zinnen zal betov'ren,
En uw hart nog meer verov'ren,
Als gy met haar schaamte malt,
Wen zy u in de armen valt.
Doch ik zal uw lang verlangen
Niet verlengen met myn zangen.

Uwe liefde geeve u stof
Tot des Hemels eer en lof,
Die wil u de wysheid geeven
Om vernoegd op aard te leeven.
Vlieg, gevleugeld door de min,
Dus de fuik des huuw'lyks in.

Vereenigd in Haerlem, *den* 3*den van Wynmaand*, 1728.

Liefwaarde, veldzang, ter bruilofte van den heere Pieter Teyler van der Hulst, en mejuffrouwe Helena Wynands Verschaave.

A an Spaarens frisschen stroom, die menig schoon verschiet,
Vol hoven, wei en duin, langs zyne boorden ziet,
Lag *zanger* op het dons van zachte lentebloemen,
Om met het dunne riet LIEFWAARDES min te roemen;
LIEFWAARDE, een nimf zo schoon als zuiver van gemoed,
Die KUNSTLIEFS jeugdig hart in liefde blaaken doet.
De nimf van '*t Spaaren* helpt den blyden Veldman zingen,
Terwyl de zwaanen, die zich baaden, haar omringen.

Zanger.

De lieve Lente staat gereed,
Om met een bloemryk bruiloftskleed
Het Aardryk te overdekken,
Terwyl men 't pluimgediert vol min ziet trekkebekken.

De Lenteleeuwrik vliegt vooruit
Nâ 's Hemels boog, met zoet geluid,
Om 't morgenlicht te loven;
Gelyk de Dankbaarheid van KUNSTLIEF vliegt nâ boven.

Spaarennimf.

Wy vlechten onder uwen galm
Van bruiloftsvreugd, de maagdepalm
Met mirten en laurieren,
Om KUNSTLIEF en zyn BRUID te strooijen en vercieren.

Of is hun onbesproken deugd
In d' opgang hunner lentejeugd,
Genoeg om hen te roemen?
Is zy hunne Amarant? wat eischt men dan meer bloemen.

Zanger.

De palm die in het bar saaizoen
Haar glans behoudt en edel groen,
Verbeeldt de vreugd van 't leeven,
Die aan het deugdryk Paar wordt onverwelkt gegeeven.

Zo munten Bruidegom en Bruid
Aan 't Spaaren en den Ystroom uit;
Zo zal hun liefde bloeijen
En met gezegend groen door vier saaizoenen groeijen.

Spaarennimf.

Ik zal dit groen, dat nooit vergaat,
In eenen korf van zilverdraad
Aan 't minnewichtje geeven,
Om daar bekoorlykheên en kusjes door te weeven;

Daar zal de Heeregracht-godin,
Verheugd om haar LIEFWAARDES min,
Het deugdryk Paar mê kroonen,
In 't vrolyk Bruiloftshuis, daar Liefde en Eendracht woonen.

Zanger.

ô Bruiloftsdag, hoe zoet, hoe bly!
Sluit gy een ring van 't Jaargety!
Na zesentwintig Jaaren,
Dat KUNSTLIEFS leevenszon eerst oprees aan het Spaaren!

Ik hoor deez' blyde bruiloftsgalm:
'Bindt KUNSTLIEF vast met maagdepalm,
En rys van groene linden;
Neen! laat de *Liefde* zelf hem in haar tempel binden.

Spaarennimf.

Zy zingt aan Amstels zilv'ren vliet
Zyn Jaarty, met dit zegenlied,
Nu ze in een kring van straalen,
En dunne wolkjes, koomt op 't vrolyk aardryk daalen.

Jaarzang.
Stemme: Als 't begint.
De liefde.

Wy zullen KUNSTLIEFS Jaardag vieren,
Op onzen wolken troon;
Men vlecht voor hem een kroon,
Zyn zuiv're deugd ten loon,
Van Hemelsche Amarant, en mirten en laurieren.

ô Zuivre Hemeldeugd, daal neder!
En zit aan 's Bruigoms zy!
Schenk goden lekkerny,
Op 't vrolyk Jaargety,
Gy hebt hem steets bemint, en hy bemint u weder.

Hoe zal zyn hart in vreugd ontfonken!
Ik heb de schoonste maagd,
Daar de Amstel roem op draagt,
Die zyne ziel behaagt,
Op zynen Jaardag hem in 's Hemels gunst geschonken.

De Spaarenstroom en Amstel zingen:
Leef lang, o heilryk Paar!
Dat de Opperzegenaar
Uw hulp zy Jaar op Jaar
En de eedle deugden steets uw ryken disch omringen.

Dan zullen uwe braave VADEREN
Die uwe tedere jeugd,
Met wysheid, eer en deugd
Geleidden, tot hunn' vreugd,
Den Jaarelykschen disch der lieve kind'ren naderen.

Minerva zal uw ryken handel,
In goud, en zyde stof,
Uitbreiden, en uw lof
Door menig vorstlyk hof
Doen vliegen, met de faam van uwen vroomen wandel.

Zanger.

Op zulk een zegenryk geluid.
Treedt KUNSTLIEF met zyn schoone BRUID
Ten Tempel om te paaren
Dies juicht het scheepryk Y, en kust het vrolyk Spaaren.

Spaarennimf.

Dan streef ik met myn maagdestoet
Door mynen kristallynen vloed,
En kus die overschoone,
Wiens glansryk aanschyn tart de blankheid van Dione.

Zanger.

Dan juichen bosch en duin, en stroom!
Dan weêrgalmt de Echo: wellekoom,
In Haerlems bruilofszaalen,
Dien 's hemels zegenzon beschynt met held're straalen.

Spaarennimf.

Zo loven wy uw zuiv're min,
LIEFWAARDE, KUNSTLIEFS hartvriendin;
Zo moet uw liefde bloeijen,
En haast een lentespruit uit uwen stamboom groeijen.

Vereenigd in Amsterdam den 25 *van Lentemaand* 1726.

t.o. 260

Uitlegging van de titel prent ter bruilofte van den heere Pieter Teyler van der Hulst, en jongkvrouwe Helena Wynands Verschaave.

DE Liefde triumfeert op *Bruidegom* en *Bruid*,
En spreijt verheugd van geest de blanke vlerkjes uit,
Nu *Hymen* hen verwacht, om 't heilig vuur te ontsteeken,
Terwyl ze uit zuivre min om 's hemels zegen smeeken,
Nu zyne *huuwlykstoorts* twee harten blaaken doet,
Verbeeldende in den Echt twee zielen, één gemoed.

De *Bruigom* wordt gekroond met edele laurieren
Door 't vrolyk *minnewicht*, dat we in de lucht zien zwieren;
Dewyl hy 't fiere hart der schoone Maagd bewoog;
Een tweede steekt zyn *pyl;* een derde zynen *boog*
Ten hoogen Hemel op; dewyl door zynen zegen
De wakk're *Bruigom* deez' verwinning heeft verkregen.
Zyn *Handel* wyd vermaard, door Pallas kunst gevoed,
Word van 't *geluk* verzeld, 't welk 't paar met vreugd begroet.
De *Zuiderzee*, het *Y*, en de *Amstel*, de eedle stroomen,
Wier wat'ren steets ten nut der Scheepvaart samen komen,
Zyn nydig op 't geluk dat *Haerlems Stroom* geniet,
(Die 't water uit haar kruik, in 't Meir, en d' Ystroom giet)
Dewyl de schoone Bruid hunne oevers zal begeeven,
En onder 't groene loof van 't stille *Spaaren* leeven;
Daar *vruchten*, en *gebloemt*, en *palm*, en *mirtekruid*
De min ontfonken; daar het lieffelyk geluid
Van 't *lentevogeltje* in 't *Saaizoen*, en 't trekkebekken
Der *Ringelduifjes*, 't hart tot wederliefde wekken;
Daar Amalthéaas *hoorn* steets voleijt van overvloed;
Daar TEILER, zyn HELEEN met kus op kus begroet,
En door zyn deugd en min, aan Spaarens stroom gezeten,
Haar 't machtig Amsterdam, in 't kort zal doen vergeeten.

Ter bruilofte van den heere Abraham Heems, en jongkvrouwe Johanna van Dalen.

Zang.
De dichtkunst.

Liefde, schiet uw Lentestraalen
In de schoonste van de DALEN,
  Daar de groene Lauwer wascht,
't Heilig lover van de Dichters,
Vreugdverwekkers, wysheidstichters,
  Dat om 't hoosd des Bruigoms past.

Zou men hem den kruîn niet çieren
Met de heilige laurieren?
  Hem, die de êclste vruchten leest
Uit de heilorakelbladen,
En die vlecht tot dichtçieraaden,
  Met een hoogverheven geest.

't Zy de staatzucht door zyn veder
Word geslingerd heen en weder,
   Eer de wreev'lige Absalon,
Naa veel gruweldaân te plegen
Wordt door Joabs spiets doorregen,
   Daar de deugd 't geweld verwon.

't Zy hy Rechteren en Helden,
Daar de schriften van vermelden,
   Deftig invoert op een ry,
Of Herodes en zyn zoonen
Door hun treurrol doet vertoonen
   Wat de blinde kroonzucht zy.

Alles hangt met vaste schakels,
Wyze spreuken, boetorakels,
   Harteroerend pit, aanéén.
Zou men dan zyn lof niet galmen,
En met Idumeesche palmen,
   Na den Huuwlyks tempel treên?

Tegenzang.
De liefde.

Voeg de mirt by lauwerblaâren:
Wyl de puiknimf van het Spaaren,
  't Bloempje van de lieve jeugd,
't Blanke Lelietje uit de DALEN,
Hem doet vrolyk adem haalen,
  Door den geur van haare deugd.

't Spaaren zal de kuische kusjes,
Vol van ted're minnelusjes,
  Vangen in zyn kabblend nat,
Als ze in VADERS hof gezeten
Zoete Paradysvrucht eeten,
  Met Godts zegendauw bespat.

Dan zal hy, bevryd van zorgen,
In den aangenaamen morgen,
  't Nachtegaaltje met zyn fluit
Tot den minnezang verwekken,
Als de tortels trekkebekken,
  Op de lonkjes van de Bruid.

Nooit zal hy dien stand verwenschen
Voor het schyngeluk dier menschen,
   Die tot hooger staat gezind,
Lyf en ziel om goud verkoopen,
En geen uitkomst kunnen hoopen
   Voor de dood hun trouw ontbind.

Liefde lacht om die verblindheid:
Eens van staat maakt eensgezindheid.
   Spoed noch onspoed quetst de min.
Daar de Liefde mag regeeren
Doet zy 't al in goud verkeeren:
   Want genoegen is gewin.

Midas steek zyn ezels ooren,
Door deez' spreuken aan te hooren,
   Vry een el lang in de lucht;
Hemelsche noch aardsche zegen
Wordt door gierigheid verkregen:
   't Goud blyft hier, als 't leven vlucht.

Schyndeugd mag den Mammon eeren,
En het goud voor Godt waardeeren;
   Schoon zy 't met den mond versmaadt:
Waare deugd zal 't Paar verçieren
Met een eerkrans van laurieren,
   Die den blixem wederstaat.

Toezang.

Leef gezegend, Welgepaarden,
Die in 's Hemels naam vergaarden!
  Leef in onverwelkb're deugd,
En verblyd het hart der VAD'REN,
Die u met hunn' zegen nad'ren,
  Tot een steunsel uwer jeugd.

't Minnevuur, in u ontsteeken,
Moet haast nieuwe vlammen queeken.
Bruiloft brengt ligt bruiloft voort.
Zoete Juffers, wilt niet bloozen,
Noch verbergt in schaamteroozen
  't Zalig Bruigommaakend woord.

Speelnoots, wilt de Bruid geleiden
Daar de min het bed zal spreiden;
  Wyl de BROED' REN eensgezind
Deezen trouwdag zullen eeren,
En het deugdryk Paar waardeeren,
  Dat de Hemel zelf bemint.

ABRAHAM genaak uw Schoone,
Daar zy u vol vreugd bekroone,
  Met het kuische Huuwlyks zoet;
Pluk de Lelie in de DALEN,
Opgequeekt met Hemelstraalen,
  Die uw min met weêrmin voedt.

Bloeij in aangenaame looten,
Die uw zegening vergrooten,
  Bloeij door Pallas eedle kunst,
Met de wederzydsche Maagen,
Daar de stadt mag roem op draagen
  Leef en bloeij in 's Hemels gunst.

Gaa ten rei om Godt te danken,
Op de zegenryke klanken
  Van uw deftig Jaargedicht;
Namaals moet ge uw zanggeest meng'len
Met het Choor der heilige Eng'len,
  Voor Gods blinkend aangezicht.

Slotzang.
Stemme: *Tranquille Coeur*.

Men zing eendrachtig van gemoed,
Ten lof der ongeveinsde minne,
Wiens ambrozyn de harten voedt,
Van HEEMS en zyne Zielsvriendinne,
Die de onverbreekb're min van twee herschept in één,
Terwyl ze op roozen treên.

Nu zal zyn lieflyk maatgeluid
Het minnezalig uurtje pryzen,
Waar in zyn Helft, zyn waarde Bruid,
Hem zuiv're weermin zal bewyzen.
Hunn' kusjes vliegen bly, op vleug'len van de min,
Ten hoogen Hemel in.

Men vul het helder kristallyn
Met aangenaame nektarteugen,
Nog zal hunn' liefde zoeter zyn,
En 't maagschap door haar kracht verheugen.
Geluk vol Hemelsheil bestraalt de schoone Bruid,
Door tyd noch nyd gestuit.

De Dichtkunst legt haar vlugge veêr,
En keur van uitgeleezen' boeken
Nu voor JOHANNAAS schoonheid neer;
Zo kan de min Minerf verkloeken,
Daar wysheid paart met liefde, is 't heilig Echtverbond
Op 's Hemels gunst gegrond.

Nu komt de *Huwelyks Fabryk*
Den Bruidegom het best te vooren,
Nu reedt hy *Stoffen* schoon en ryk;
De *Keten* wordt alreets *geschooren*,
En d' *Inslag* is gereed, 't *Patroon* zeer fraaij van geest,
En waard dat hy het Leest.

Gaa Bruigom toon uw *Meesterstuk*,
En *Fabriceer* in 't kort *Figuuren*,
Die *Triumfant* in hun geluk,
Uw stam en naam doen eeuwig duuren;
Weef dus de *web* der liefde, en pronk lang *evenschoon*
Met Pallas eedle kroon.

Vereenigd in Haerlem, *den* 25 *April*, 1723.

Likoris herderszang, ter bruilofte van den heere Gerard Hugaart, en jongkvrouwe Femina Heems.

ô Kenmerlandsche duinvalbeeken,
Die in het dartlend Spaaren vloeijt;
Die beemden met uw daauw besproeijt,
En 't visje schynt in min te ontsteken,
Terwyl de blyde leeuw'rik zingt,
Om de eedle Lentemaagd te onthaalen,
Als voorbô van de nachtegaalen,
Met zang die door de wolken dringt.
Ei! wilt na myne Veldfluit hooren,
Die mooglyk door het klappend riet,
Dat groeijt aan Spaarens eedlen vliet,

LIKORIS klinken zal in de ooren.
   LIKORIS die op zang belust,
't Klaauwier slaat met den dans der vingeren,
En elk doet op 't geluid verslingeren,
   Die luistrend aan haar zyde rust;
Die Nimfen met haar Hemelzangen,
   Door haaren schrandren geest gedicht,
   In Haarlems groene dreeven sticht,
En 't hart door de ooren weet te vangen.
   ô Bronlief die in 't Spaaren zwemt!
Hebt gy LIKORIS niet vernomen?
ô Ja! ik zie de Zangnimf komen,
   Terwyl ge uw blonde lokjes kemt.
Zy is omringd van maagdenreijen,
   AMINTAS leid haar by de hand,
Daar 't heilig vuur op 't outer brand,
En duizend geuren zich verspreijen.
   Ei zie! men plengt den offerwyn,
Men knielt; de landkapel gaat open,
Terwyl de vlugge nimfen loopen,
   Zou 't op dit uur wel bruiloft zyn?
Haar lamm'ren ziet men ginder graazen,
   In 't jeugdig opgeschoten gras,
   Doormengd met aartig bloemge was,
Als of zy op een Bruidsdisch aazen.
   Maar zacht ik hoor een schel geluid.
'k Zie duizend minnewichtjes zweeven.
De liefde vliegt door deze dreeven
   En zaligt Bruidegom en Bruid.

De liefde

Ik die uit heilig zaat gebooren,
De melk van 't blanke geitje zoog,
Dat blinkt aan 's Hemels sterreboog
Laat u myn zegengalmen hooren.
Ik strooij op uwen Bruiloftsdisch,
LIKORIS, frissche minneroozen,
Zo als ze op Klioos kaaken bloozen.
Wanneer zy in verrukking is:
En haar van heiligvuur voelt raaken,
Den grooten Herder eer bewyst,
En zynen naam in lofzang pryst,
Die 't hart in liefde moet doen blaaken:
Als zy de goude nooten leest,
En volgt den toon der Harpenaaren,
Of kust, gekroond met lauwerblaâren.
De lieve Moeders op dit feest.
Dat kan AMINTAS 't hart ontfonken,
Die op zyn vrolyk Jaargety,
Met eenen krans van Poëzy,
Door de Allerliefste word beschonken.
ô Bruidegom! hoe word uw ziel
Ontfonkt, hoe smeltze in 't vuur der minne,
In de armen uwer zielsvriendinne,
Die u dus opgetogen hiel'!
Gy moogt uw bloemen welstand geeven,
De bloem der deugd blyft altyd frisch:

Die op het kleed der Godsvrucht is
Met goud en Hemelsblaauw doorweeven.
Uw ryk begaafde Herderin,
Moet gy voor haare tedre klanken,
Met kusjes van de min bedanken,
Zo gaat het Jaar van Wellust in:

Godtsvrucht.

Gevlogen uit een ring der Engelen,
Stryk ik myn blanke vleug'len neêr,
En zal in gunst van d' Opperheer,
Myn Zegenklank met uwen mengelen.
ô Lief, ôwelvereenigd paar
Dat we uit de zalige landsdouwen,
In deeze beemden zaagen trouwen,
Wy rooken 't reukwerk van 't altaar.
Wy vingen uwe zegenklanken!
Looft! looft! altoos met dankbaarheid,
Hem, die u allen heil bereid,
Dien 't schepsel nooit genoeg kan danken.
Zyn voorzorg voed het wollig vee.
Hy geeft den wasdom aan de vruchten.
Een Paradys vol zielsgenuchten
Brengt u zyn Hemelzegen meê.
Wilt dan in 't hart hem reukwerk branden,
Houdt dan, de Godtsvrucht, steets in 't oog.
Vliegt op myn vleug'len na om hoog,
Ilier naa in Salems lustwaranden.

Zanger.

Wat zag myn oog! wat vong myn oor!
ô Vader deezer Echtelingen,
Help my myn Veldgezang volzingen.
Men vang den toon van 't zalig Koor.
Maar neen...op 't roeren uwer snaaren,
Leg ik myn doffe herders fluit,
Liefst aan de voeten van de Bruid,
En zal myn wensch met de uwen paaren.

Vereenigd in Haerlem, *den 7den van Grasmaand*, 1745.

Lierzang, ter bruilofte van den heere Jakóbus van der Hoeff, en jongkvrouwe Margareta Heems.

Zang.

In de zalige prieelen,
   Vol van Hemelroozen gloed,
Daar de Cherubinnen queelen,
En de reine zielen streelen,
   Wordt de waare min gevoed.

Altyd zweeft ze op witte veêren
   En bestraalt een heilryk Paar,
Om den Allerhoogsten te eeren,
En het hart tot hem te keeren,
   Voor het heilig Echtaltaar.

't Paradys gaat dan weêr open,
   En de vrucht der liefde groeijt,
Manna met Godts dauw bedropen,
Daar de vier Rievieren loopen,
   Welker vocht den hof besproeijt.

't Kan hier al tot lust verstrekken
   Voor den Bruidegom en Bruid,
Die de min met kusjes wekken,
En als tortels trekkebekken,
   Door geen haat of nyd gestuit.

Tegenzang.

Nu herschept de min het Spaaren
   In een Paradys vol lust:
Wyl ze uit 's Hemels trans gevaaren,
Zweeft op bloemen, vrucht en blaâren,
   Daar de Bruid haar Bruigom kust.

Kusjes, die de minnaars minnen,
   Krygt en geeft de Jongkvrouw nu.
't Minnend hartje smelt van binnen.
Wie zal 't door de min hier winnen?
   Bruigom! is de prys voor u?

Neen, gy zyt gewis verwonnen
   Door lieftalligheid en deugd:
Stryd gelyk gy hebt begonnen,
Dan zult gy 't ook winnen konnen,
   Door de zoetheid uwer jeugd.

Dan zult ge in den prys ook deelen,
Welk een gulden' appel is,
Die in Salems lustprieelen
Is gegroeijd, om 't hart, te streelen
Aan deez' blyden Bruiloftsdisch.

Toezang.

MARGAREET zal aan het Spaaren,
In haar Vaders schoonen hof,
Zanggeluid en Cimbelsnaaren
Op de maat der liefde paaren,
Tot des Allerhoogstens lof.

Dan zal VANDER HOEFF, zyn Leeven,
Zyn Beminnelyk Bruid,
Duizend duizend kusjes geeven,
Die naar 's Hemels Sion zweeven
Met een minnelyk geluid.

MARGAREET vol schoone zeden,
Zuiv're *Paerel*, rein van glans!
De eendracht blyve uw zy bekleeden
Blink met hem in 't zalig Eden,
In des hemels Bruilofts krans.

Vereenigd te Haerlem, *den* 11*den July* 1723.

Ter bruilofte van den heere Jacob Hoofman, en mejuffrouwe Margareta Heems.

De Liefde die Violen blaast,
In 't krieken van den Morgen,
En als een bye op bloempjes aaft,
Wil my zeer zelden borgen:
Zy lokt myn kunstelooze fluit
Gestaag op Minnezangen uit.

Zy zegt, de zoete MARGAREET
Heeft JACOB uitverkooren;
Strooit bloempjes op haar Bruiloftskleed,
En laat uw zangkunst hooren.
Uw minnezang vlieg over al,
Door 't wydvermaarde Zoetedal.

Hoe heilryk is 't vernoegd te zyn,
En buiten zorg en kommer,
Bevryd van heeten Zonneschyn,
Te zitten in den lommer,
By 't Landhuis onder 't srisch geboomt,
Waar langs het krinklend Spaaren stroomt.

Daar vliegt de koopzorg van het hart,
Door duizend zielsgenuchten.
En alles dat het hoofd verwart
Moet voor die zoetheid vluchten;
Daar vind men eindelooze stof,
Voor 't rein gemoed tot 's hemels lof.

Maar dit is voor de frissche Jeugd,
Tot wedermin geneegen,
Wel zoet: doch geen volkomen' vreugd
Voor dat men heeft verkregen
Een hart, dat met ons eensgezind
Een innig zielsgenoegen vind'.

Wanneer men 't vrolyk pluimgediert
Hoort in de boschjes queelen,
Denk dat het dan zyn Bruiloft viert,
Of de Ega zoekt te streelen!
Zou dan de mensch in zyne Jeugd
Vernoegd zyn zonder minnevreugd?

De Zwaan die haare pluimen kemt
Met golfjes van het Spaaren,
En moedig met haar jongen zwemt,
Toont dat de zugt tot paaren
Word door geen water uitgeblust;
Daar 't Vischje zelfs zyn Ega kust.

Die zugt tot min en wedermin,
Godts schepsels ingegeeven,
Behielt gestaag van aanbegin
De waereld in het leeven,
Dat overwonderlyk gebouw
Hangt vast in banden van de Trouw.

Hoe heilryk is dan de Echtenstaat
Als Man en Vrouw verbonden,
Elkander zyn een toeverlaat,
En op onwrikbre gronden
Van Godtsvrucht, liefde, trouw, en deugd,
Verslyten hunne zoete Jeugd!

Die staan, ô Bruidegom en Bruid,
In dit vergangklyk leeven,
Als Eiken zwaare stormen uit,
Die hunne kruin doen beeven;
Die merken al het waerelds zoet
Niet anders aan, dan ebbe en vloed.

Gy hebt die stormen uitgestaan,
Toen beide uw waarde Panden,
In 't eeuwig Hemels Kanaän
Uit 's waerelds baaren landden.
Godts gunft geeft na een nacht van pyn
Een aangenaamen zonneschyn

't Lief Zoontje dat nog jong en teêr
De Moeder had verlooren,
Kust nu een lieve Moeder weer,
Van HOOFMAN uitverkooren,
Daar MARGARETA zacht van aart,
Matthias in haar arm bewaart.

Zo wordt hy opgequeekt in deugd,
Tot blydschap uwer Maagen
Zo strek' hy al 't geslacht ten vreugd
In 't bloeijen zyner dagen;
Zo blinke in uwen Huwlyksband
Een knoop van Salems diamant.

Volhart om op het deugdenspoor
't Zoet Wichtje voor te treeden,
Tot dat gy komt in 't Eng'lenkoor,
By 't Lam, in 't eeuwig Eden;
Hier toe stort Godt zyn Zegen uit,
En zalig Bruidegom en Bruid!

Vereenigd Haarlem, *den* 16 *den September* 1731.

Veldzang. Ter Bruilofte van den Heere Jacob van Lennep, Dirksz. en jongkvrouwe Susanna Catharina de Wolf.

Myn zangnimf! hef een veldlied aan,
In Herulheims bosschaadje.
Het *Hout* hoort niets dan toonen slaan
Van minnen en vryaadje,
Rontom het heerlyk *Bosch en vaart*.
Door ongekreukte min vermaard,
Terwyl de liefde zweeft op haar sneeuwitte wieken,
En 't jeugdig Paar bedekt, gelyk een klokhén 't kieken.

Gy, nimfen van dit Bloemryk dal,
Laat in de groene kooren
(Licht dat SUZANNA luistren zal)
Uwe orgelkeeltjes hooren.
De faam van deez' getrouwe min
Vliegt Haerlems beemden uit en in.
De kusjes van de Bruid zyn vleugeltjes gegeeven,
Om van den Aemstelstroom naar *Bosch en vaart* te zweeven.

De Spaarenstroom benyde u niet,
ô Y god! vorst der stroomen,
Dat gy uw nimfen tans gebiedt
In 't stroompalcis te komen,
Om, als op Thetis bruidsbanket,
Te luist'ren naar uw achtbre wet,
En deezen Bruiloftsdag in 's Hemels gunst te vieren,
Terwyl gy 't echtaltaar met blyde mirt laat çieren.

Uw blydschap vlieg van ree tot ree,
Zo ver uw vlooten vaaren,
In de Oost - of Middellandsche Zee,
Bevracht met ryke waaren,
Ja tot aan 's waerelds ander end,
Daar 's Bruigoms handel is bekend,
Terwyl de nimfen hier in zalige landsdouwen,
Den lof der schoone Bruid in zegenzang ontvouwen.

Pluk op den schoonen Roozemond,
Van LENNEP, de eedle roozen,
Die in den frisschen morgenstond
Der jeugd op 't aanschyn bloozen
Van uw beminde hartvriendin,
En adem niets dan wellust in:
Eenlust, die, als een spruit, besproeijd door dauw en regen,
Uw minziek hart verquikt, door 's hemels milden zegen.

Komt nimfen van den groenen Hout,
Zit neder in dees' dreeven,
Weeft nu van zyde en glansryk goud
Een veldtapyt naar 't leeven;
Minerf geeve u iets geestryks in
Ter eere van deez' reine min;
Des Bruigoms kunstgodes zal licht uw spoel bestieren,
En naar Piktura's geest het onderwerp verçieren.

De lyst vertoon een Triumfant,
Om 't zacht satyn te roemen.
Robynkleur schitter door een kant
Van wit Mosaik en bloemen,
Als 't gloeijend rood, dat op het wit
Der kaakjes van de Jonkvrouw zit;
Aan wie dit kunsttapyt (zy schept in kunst behaagen)
Ter eere van haar min met vreugd wordt opgedraagen.

In 't midden van het kunsttapyt
Vertoone zich een tempel,
Aan de onbevlekte min gewyd,
Die 't paar op haaren drempel
Vol blydschap voor 't altaar begroet,
Met Hymen en den bruiloftstoet,
Die hunnen zegengalm doen klinken in de kooren;
Dan regen 't maagdepalm uit Amaltheaas hooren.

De Trouw, die ziel met ziel verbindt,
En de Eendracht, die de schigten
Der liefde met haar snoer zo windt,
Dat twist niets kan verrichten;
De Vlyt, die aardschen zegen geeft,
En godtsvrucht, die ten hemel streeft,
Omringen 't jeugdig Paar, en kroonen 't met hun zegen;
Want waare wellust wordt door deugd alleen verkregen.

Laat op den breeden voorgrond staan
De Moederlyke liefde,
Verbeeld door eene Pellikaan,
Dic haare borst doorgriefde,
En met haar teder hartebloed
De zwakke Jongen heeft gevoed.
Een zinnebeeld; dat elk, wie deugd bemint, kan leeren:
Den oud'ren hunnen plicht, den kind'ren om hen te eeren.

Vertoont den Ystroom in 't verschiet,
Die aan den vorst der winden,
Uit God Nepthunus naam, gebied
Zyn stormen vast te binden;
Op dat de koopvloot bruische in zee,
Die lading vind' van ree tot ree,
En dus VAN LENNEPS huis, in Aemstels ruime muuren,
Gezegend door zyn vlyt, eeuw in eeuw uit mag duuren.

Verbeeldt dan ook een Bloemfestoen,
Doormengd met eed'le vruchten,
Gevlochten in het lieflyk groen,
Doorweeven met genuchten,
Waardoor het vrolyk Wichtje speelt,
De trekjes van de min verbeeldt,
Gestole kusjes vangt, en lonkjes, die iets zeggen;
Doch door het minnend hart alleen zyn uit te leggen.

Wanneer gy t' zaam' dit kunsttapyt,
Menimfen, hebt geweeven,
En de Echtgenooten toegewyd,
Moet gy den zegen geeven
Aan d' Ouders, en het braaf geslacht;
Dan zegene elk dees Bruilofsnacht:
Het vrolyk *Bosch en vaart* zal 't veldlied ondervangen,
En gy uw bloemfestoen aan poort en beeldwerk hangen.

Dan roep met ons de blyde Jeugd:
ô Hemel! geef uw zegen
Aan deeze ted're minnevreugd.
Blyf JACOBS huis genegen!
SUZANNA bloeij door minne en trouw;
Op dat de Moederliefde aanschouw
De vruchten van deeze echt, en Batoos veldelingen
Voor *Bosch en vaart* een lied ter zilvre Bruiloft zingen!

Vereenigd in Amsterdam, *den* 12 *van Herfstmaand* 1742.

Melice visscherszang, ter bruilofte van den heere Pieter Leendert de Neufville, en jongkvrouwe Catharina de Wolff.

ô Amstels blanke Stroomgodinnen,
  Steekt nu het hoofd ten golven uit!
Helpt my den Visschers toon beginnen,
  Ter eere van de lieve Bruid,
De dochter van die Overschoone,
  Die ik wel eer voor Vecht en Beek,
In mynen zang by vrouw Dione,
  Godin der liefde zelfs, geleek,
Toen EDELHART, zo wel geschapen,
Zo ryk van deugd, haar hart verwon,
En boven alle Visschers knaapen,
  Die zuivere ziel bekooren kon;

Toen juichten alle Visscherinnen,
  By *Meerenberg*, en *Beek-en Vecht*,
En roemden haar volzalig minnen,
  Geen welverdienden lof ontzegd,
Zo ver als Batoos vlugge schepen
  Het nat beploegen van Nepthuin,
En schat op schat na d' Y stroom sleepen,
  Gelyk wy zien, wanneer w' op 't duin
De natte Visschers netten hangen
  Te droogen, in de middagzon,
Daar 's nachts de zo in is gevangen
  Die lekkertant bekooren kon.
Nu roem ik uw volzalig minnen,
  MELICE, schoone Visschers Maagd,
Die tans ten vreugd der Y godinnen,
  AMIKLAS wederliefde draagt!
AMIKLAS die niet lang geleden
  Zyn klachten strooijde in lucht en wind,
Wanneer gy doof voor zyn gebeden,
  Den pyl ontweekt van 't minnekind:
Maar 't is vergeefs de min te ontwyken,
  Die aarde en zee en lucht regeert;
't Y vogeltje mint zyns gelyken;
  De visjes worden zelfs verheerd.
De lentezon verwarmt de stroomen.
  Zo 't spartlend baarsje spreeken kon,
Het klapte licht aan beek en stroomen,
  Hoe dat de liefde 't overwon.

Wy zien als wy den zeegen trekken,
   Langs onze stroomen ryk van visch,
Het pluimgedierte trekkebekken.
   Denk of het daar geen bruiloft is!
En zou het puik der Visscherinnen,
   De liefde ontvluchten in haar jeugd?
Zou zy den vryen staat beminnen,
   Daar alles sinelt in minnevreugd?
Neen zoete Maagd, uw Uitverkooren.
   Uw lieve AMIKLAS overwint;
AMIKLAS aan het Y gebooren,
   Zelf van de Goden teêr bemind,
Die ryk van deugd, verstand, en zeden,
   U in zyne armen drukt en kust,
Ontfangt standvastig door gebeeden,
   Het doelwit zyner minnelust.

Omhels uw Lief, uw tweede leeven,
   AMIKLAS, die haar rechterhand
U heeft voor 't echtaltaar gegeeven,
   Terwyl aan Batoos ryke strand,
De blyde Visscherinnen danssen,
   En de eedle Nimfen van den vliet,
By *Beek en Vecht* met bruiloftkransen,
   U reets begroeten in 't verschiet;
Daar zal het *Hout* vol nachtegaalen,
   Eerlang op uwen vollen disch,

Uw oor met bosch muzyk onthaalen,
Terwyl de knaapen verschen visch,
In 't *Herulheimer meer* gevangen,
Opdisschen, en MELICES geest
Verheffen, met hun kunstgezangen;
Terwyl die schoone uw smart geneest,
Als gy door duizend zoete kusjes,
Haar ziel tot wederliefde wekt,
En zy, door ted're minnelusjes,
Uw smeltend hart met lonkjes trekt.
Dan zal de liefde ryk van straalen,
Verzeld van 't blyde minnewicht,
Op dunne wolkjes nederdaalen,
En met een vrolyk aangezicht
Uw zoete min ter eere zingen,
En kroonen u met palm en kruid,
Terwyl de Visschers haar omringen,
En, wenschen, Bruidegom en Bruid,
In 's hemels naam, veel heils en zegen,
Ten vreugde van het scheepryk Y,
Dat uwen handel toegeneegen,
Umet zyn waterheerschappy
Beschermt, waar uwe kielen zweeven
Om Amstels ryke Visschers Stadt,
Gestaag een volle markt te geeven;
En zeeg'nen met een ryken schat.
Dat nooit orkaan of onweerwinden
Verstooren uwe zoete rust,

Zo moet gy allen wellust vinden,
  Nooit moê geliefkoost en gekust.
Leef lang met uw beminde *Maagen*
  Omhels, AMIKLAS, met uw Bruid
Een *Telg* (is 't 's hemels. welbehaagen)
  Eer 't Jaar zyn' ronden kring besluit.

Vereenigd in Amsterdam, den 13*den van Lentemaand*, 1732.

Galatea, stroomzang, terbruiloft van den heere Pieter de Wolff Pietersz. en mejuffer Ursula van Mekeren.

M*Enimfen van het Y, en Heeregragt Godinnen*,
Laat ons den Bruiloftstoon in uwe buurt beginnen,
Nu GALATEA paart, die schoone Vlietgodin,
Met REINHART, de eedle Knaap, getroffen door haar min;
Met REINHART! die verheugd langs de aangenaame beeken,
De lieve Nimf nu vry van zyne min mag spreeken!
Het klappend kusje vliegt van 't Y naar Spaarens boord,
En word op *Meerenberg* en *Ouderhoek* gehoord.
Menimfen van het Y, *en Heeregragt Godinnen*,
Vlecht Bloemfestoenen, *nu de Bruiloft zal beginnen!*
De moeder van de min leidt zelf den Rei ten dans,
En kroont het heilryk Paar met Hymens Bruilofskrans;

Want deez' volmaakte Trouw, in 's Hemels gunst gesloten,
Wordt met een vollen stroom van Nektar overgoten.
  Indien de(*) Goesche Zwaan, die door den Ystroom zwom,
Toen Peleus op de koets der schoone Thetis klom,
Op deezen bruilofts-disch haar dichtstem mogt verheffen,
Hoe zou dat heilig lied de tedre harten treffen?
Myn laage Visschers fluit klinkt met beschroomden toon,
En zingt met diep ontzag voor 't hoog banket der Goôn.
  Waar is de Visschers buurt? waar zyn de houte wallen
Van 't stedeke Amsteldam? wel eer ten prooij gevallen
Van 't woedend Kenn'merland? is niet haar kleene poort
In vuur en vlam gezet, door Floris droeven moord,
Toen(†) Gysbregt voor 's Lands recht met Velzen aangespannen,
In ballingschap moest gaan, gehaat van hoftyrannen.
Armhartig Visschertje, waar bleef uw kleine boot?
Na gy met vrouw en kind dien fellen brand ontvlood,
En in den naaren nacht op d' Ystroom om moest zwerven,
Of om de schraale kost niet voor 't gezin te derven
Verlof kreegt om uw net te werpen in den stroom.
Al deeze tegenspoed schynt nu voor elk een droom.
De hemel, die de deugd verheft met zegenkroonen,
Heeft wonderbaar zyn macht aan d' Amstel willen toonen:
De plaats eens Visschers, die de kost won met zyn net,
Is nu met heeren, die als vorsten zyn, bezet;
Voor hutten daar 't Gezin in Armoê plag te spyzen,
Staan nu gebouwen, die tot aan den Hemel ryzen;

(*) *J. Antbonides van der Goes*, *de Ystroomdichter*.
(†) *In den Jaare* 1299,

't Bouwvallig Kerkje is verbroken door den tyd
En groote tempels voor de Godtheid ingewyd;
De Maagd van Amsteldam omarmt de vreemdelingen,
En kan de dwinglandy met Zeekasteelen dwingen,
Die op hunn' vleugels door den ruimen Oceaan
Gedreeven van den wind, en vol en zoet gelaân,
Den schat van Oost en West in haare muuren haalen,
Waar door de Nazaat nu in Prinselyke zaalen
De Bruilofts tafel dekt; gelyk dit deftig Paar.
ô Wondere ommekeer van ruim vierhondert Jaâr!
Menimfen van het Y en Heeregragt Godinnen,
Helpt Vrouw Minnervaas kroost den bruiloftsdans beginnen,
Terwyl de Bruidegom zyn GALATEA kust,
En op het tafelbedde aan haare zyde rust.
Men zegt dat Pallas zelf, beschermster van Athenen
Verzeld van God Merkuur, aan d' Amstel is verschenen,
Daar hy de lieve Jeugd met vlyt heeft ingeplant,
De zucht tot koopmanschap, de stut van 't Vaderland.
Minerve boven al heeft hen den geest gegeeven,
Om edel bloemcieraat in zyde en goud te weeven,
Zo konstig geschakeerd, als of Glyceraas geest,
Die bloempjes uit den hof der schoone Flora leest,
Haar schikte om op een borst vol zuivre minnevonken,
Als die van GALATE, voor 't Echtaltaar te pronken;
Wiens wakk're Bruidegom door vrouw Minervaas gunst
Den Zyden handel queekt, en strekt haar eedle kunst
Tot steun en luister, op het spoor der achtb're Maagen,
Wiens naamen door de Faam zyn aan 't gesternt gedraagen.

Den Duitscher, Brit en Frank, den Spanjaard, Zweed en Deen,
Den schrandren Itaaljaan, noch Portugees alleen
Is hunnen naam bekend; die is alom te vinden
Waar Amstels Koopvloot vliegt op twee-en-dertig winden.
'k Weet dat Verzailles zelf, hoe zoet op eigen lof,
Vorstinnen heeft gekleed in ryk en çierlyk stof
Aan d' Amstelstroom gereed, waar door haar Stadt mag roemen,
Dat zy Lions braveert in schikking van de bloemen,
En 't zegenryk Geslacht, dat deeze Bruiloft viert,
Daar door een roem ontfangt die hunnen naam verçiert.
Menimfen van het Y, en HeeregragtGodinnen,
Helpt Vrouw Minervaas kroost een Bruidstapyt beginnen.
Verciert den breeden rand met bloemen van de min,
En brengt de schoone Bruid en Bruidegom daar in,
Daar ze aan den Spaaren stroom, in stilte neêrgezeten,
De zorgen van de Stadt en 't Koopgewoel vergeeten,
En keuz'len in het groen van zoete Minnery;
Daar kusjes zonder erg, vol goden lekkerny,
De Blanke GALATE in liefde doen ontfonken;
Want liefde word gestaag door kusjes ingedronken,
Zy is het Ambrozyn dat zuivre harte voedt,
En queekt het minnevuur in REINHARTS rein gemoed.
Verbeeldt dan *Meerenberg* met bloemfestoen behangen,
Daar GALATEA van de Landjeugd wordt ontfangen,
En Doris uit het Meer een net vol Visschen trekt,
Terwyl men onder 't groen de ryke tafel dekt,
Om al de Maagdenrei en Visschertjes te onthaalen.
Laat daar de Hemelstoet der Liefde nederdaalen,

Terwyl de Stroompoëet voor Bruidegom en Bruid,
Den lof van REINHART speelt op zyne Visschers fluit.
Menimfen van het Y en HeeregragtGodinnen,
Laat ons den Zegenwensch voor 't deftig Paar beginnen,
Roemwaarde REINHART leef met uwe zielsvriendin,
Smaak met uw GALATE vol vreugd het zoet der min.
Leef met uw tweede ziel, die 's Hemels zegeningen,
't Zy dat zy waaken of slaape, aan uwe zyde omringen.
Slyt, overschoone Bruid, met REINHART uwe jeugd,
In vreede en voorspoed; leef beroemd door liefde en deugd,
Gelyk uw Ouders, en uw Maagschap aan weêrzyden.
Daar liefde en eendracht zyn, beleeft men gulde tyden.
Geniet de Goudeeuw door een welvernoegd gemoed.
En zo gy Spruiten queekt, dat dien nooit overvloed
Van deugd ontbreken, en van u die zorg erlangen,
Die gy, zo teder, van uwe Ouders hebt ontfangen;
Dan blyft uw naam alom gezegend aan het Y;
Zo strekt gy tot een stut van Pallas Redery;
Zo maak de Hemel u ('t best dat wy kunnen wenschen)
Hier namaals Engelen van sterffelyke menschen.

Vereenigd in Amsterdam den 24 *van Wynmaand*, 1730.

Ter bruilofte van den heer Izaak Hope en jongkvrouw Maria van Vlierden.

SChoon ik de bruiloftsharp wil aan de wilgen hangen;
Schoon myne Zangeres, vermoeijd van huuwlykszangen;
Een onbedwongen stof wil speelen op de fluit;
Hier lokt haar de Amstelvliet, en daar de Maasnimf uit,
Om, 't zy uit vriendschap, of uit plicht, den Echtelingen
Een' blyden minnezang gulhartig toe te zingen.
ô Zuivere Liefde! die op Eng'levleuglen zweeft,
En 's hemels nektargeur den stervelingen geeft!
ô Paradysnimf! die op heuv'len noch in dalen,
In lucht noch waterstroom, uw krachten laat bepaalen,
Ontfonk myn' geest, en roer de snaaren van myn lier,
Zo rolt en vloeijt myn dicht, bezield van 't minnevier,
Dan als de blonde Maas met kabbelende baaren
Wen zy den oever streelt der Rotterdammenaaren.

't Gaat wel. de Liefde zweeft op 't dundoek van den vloed,
Terwyl de Maas, omringd van haaren waterstoet,
Haar bly verwelkomt by de maagdelyke reien,
Die HOPE en zyne Bruid na 't lustprieel geleien
Van 't huwlyksparadys, daar alles overvloeijt
Voor 't Paar dat in de liefde en haar volmaaktheid groeijt;
Een Lusthof, dien ze alleen voor zulken heeft gekooren
Die naa haar stem en raad, gegrond op Godsvrucht, hooren.
Hier plukt men 't ooft der min, een ooft dat nooit verzaad;
Hier groeijt aan 't hoog geboomt de Huwelyksgranaat:
Een heerlyk zinnebeeld van de Eendracht, en de vruchten
Die de eed'le liefde schenkt in 't dal der zielsgenuchten.
Een hemelsche ademdauw bewaast het lekker fruit,
En lokt den Bruidegom en zyn verliefde Bruid,
Om 't hartverquiklyk sap der eedle vrucht te smaaken;
Dat hen onsterflyk kan door kragt der liefde maaken;
't Genoegen dekt aldaar den nektarbruiloftsdisch
In de aangenaamste beemd, die altoos even frisch,
Waar Bruid en Bruigom gaan, vertoont aan alle kanten
Een onverwelkbaar groen, doorzaaijd met Amaranten:
Dat hemelsblaauw gebloemt met zuiver wit doorspreid,
Verb eldende de min, die door standvastigheid
De onsterflykheid beloofd dien die uit liefde paaren:
Een liefde, groeijende in het groeijen van de jaaren.
Tree, HOPE, op hoop van vreugd, met uwe Zielsvriendin
Dit Huwlyksparadys, dit dal der wellust in,
Terwyl 't gevogelte deez minnezang laat hooren:
ô Lieve Liefde, liev' myn Lief: myn Uitverkooren!
ô Lieve Liefde, liev' den Bruidegom en Bruid!

Die in dit Paradys, gekroond met mirtekruid,
Hun zuivre harten aan de Huwlykseendracht geeven
Terwyl hun kusjes in de groene lovren zweeven,
En door het klappend riet, gedreven van den wind,
Getuigen strekken hoe MARIA IZAAK mint;
En d' onverbreekbre band twee harten heeft verbonden,
Daar zilverblanke deugd en trouw in word gevonden,
Ten opzicht van elkaâr, die ééns van hart en zin,
De HOPE op 's hemels gunst genieten door de min.
Nu ziet heer HOPE een eind van hoopen en verlangen,
En zal de vrucht van VLIERT nu plukken en ontfangen,
Een vruchtboom opgequeekt, in d' eedlen huwlykshof,
Geplant van eenen Stam, die ryk van eere en lof,
Aan d' ouden Maastroom groeijt, in 's hemels milden zegen.
Men zegt dat d' eedle VLIERT de krachten heest gekregen,
Dat wortel, schors en hout en merg en vrucht en blad
Den menschen heilzaam zy, en een onschatb're schat
Voor d' Artsenykunst strekt, ons van omhoog gegeeven,
Om 't zwakke lichaam hulp en ademtocht te geeven.
Dus gaf, ô wakkre HOPE, uw lief, uw schoone VLIERD,
Wiens groene lommer u omschaduwt en verciert,
Door 't lieve Jawoord u het vrolyk leven weder.
Ge omhelst die lieve Maagd, die gy bemint zo teder
Als iemand minnen kan, die, in het hart gewond,
Gen zing bidt, en krygt van zulk een' lieven mond;
Erken dan 's Hemels gunst, die, tot uw heil genegen,
U overstroomd heeft met den tydelyke zegen;
Die uwe Vaders en uw Moeders onderstut

Met wysheid, deugd, verstand, en Godsvrucht, tot uw nut,
Om u met rypen raad den weg der deugd te leeren,
En wat hun is beloofd die deugdryke ouders eeren.
Hun zegen ruste op u; zo vliege uw blydschap voort,
Zo ver de naam van HOPE en VLIERDE ooit is gehoord,
Van Hollands zilvre Maaz', tot de Albionsche stranden,
Of waar 's lands koopvloot zeilt naar verre en vreemde landen.
Godts zegen blyve op u zo lang gy blyft op aard,
En leide u door de deugd hier namaals hemelwaard,
Daar gy, geleid door HOPE en vast gegrond vertouwen,
Een schooner Bruiloftsdag voor eeuwig zult aanschouwen.

Vereenigd In Rotterdam. 22 *in Slagtmaand* 1730

Ter zilvere bruiloft *Van den Eerwaardigen Heere*, Harmanus Koster *En Juffrouw* Clasina Post, *Gevierd op den Trouwdag van mynen Neeve* Izaak van Westerkappel, *Met hunne Dochter, Jongkvrouwe* Maria Koster.

Roemwaarde liefde die uw' oorsprongk haalt van boven,
O zuivre hemelmaagd, die al Godts eng'len loven!
Spreij uw sneeuwwitte vleug'len uit;
Omarm den Bruidegom en Bruid
Gelyk gy eenen reeks van vyfentwintig jaaren
Hunne ouders hebt gedaan, in hun gezegend paaren;
Dan zal de wensch van onzen geest,
Op 't groen- en zilver bruiloftsfeest.

Niet als een losse wolk of lichte wind verdwynen:
Maar 's Hemels zon, de Deugd, dit dubbeld feest beschynen.
  Myn Dichtkunst vind hier ruime stof,
  In 't Zinnebeeld tot 's hemels lof
't Welk door de penningkunde in zilver is gedreeven.
Dit stuk is rond! en 't rond moet ons een denkbeeld geeven.
  Hoe de onbegryp'lyke eeuwigheid
  Der Goddelyke majesteit,
Begin noch eind heeft, zynde een ongeschapen weezen,
Dat alles schiep, en in zyn' schepsels geeft te leezen,
  Dat al wat goed is uit hem vloeijt,
  En door zyn woord, weest vruchtbaar, groeijt
Wat adem heeft en wascht; maar boven alle dingen
De man en vrouw, die zich op 't heerlykst zien omringen
  In 't kunstig aardsche paradys,
  Wanneer zy leeven hem ten pryz',
Tot dat ze in de eeuwigheid van 't ongeschapen Eden,
Daar alle volheid, is by 't Lam ter bruiloft treeden.
  Op dee ze hoop tradt ge in 't begin.
  O KOSTER, d'echten *Tempel* in,
Daar gy uw hart en hand door liefde hebt gegeeven
Aan uw CLASINE, uw lief, uw hulp, uw tweede leeven,
  Met wie gy voor- en tegenspoed,
  Standvastig met een rein gemoed,
Tot op deez' bruiloftsdag in zegen hebt gedraagen,
Waar voor ge uw Heiland looft met alle uw lieve maagen.
  Wy zien 't *geloof*, door *hoop* gesterkt
  En hoe de hemelliefde werkt

In beidde harten, tot de waare deugd genegen;
Waardoor gy hoopen moogt, en wachten dat Godts zegen
  Zich uitstrekke over 't jonge paar;
  Opdat het bloeije jaar op jaar,
En vorst JEHOVA 's naam, in eene *wolk* te leezen,
Met dankbre harten werde in eeuwigheid geprezen:
  Dan zy hunn' huuwlyks *keten* vast,
  Die jaar op jaar een schakel wascht;
Dan groeije 't paar in liefde, als groene *Dadelboomen*,
Dien God den waschdom geeft aan klaare zegenstroomen;
  Opdat hun huwelyk beklyv';
  Dan breng de *Duif* een vreedeolyf
Geplukt in 't Paradys, voor U, en de Echtgenooten
Wiens huuwlyk in den naam des Hemels is gesloten:
  Dan zullen ze als de *Pronknaald* staan,
  Die door geen winden om kan slaan:
Maar, op de rots des heils gegrondvest, al de slaagen
Der waereldstormen met standvastigheid verdraagen.
  O Bruidegom! ô lieve Bruid!
  MARIA, KOSTERS waarde spruit,
Deez' zegenryke min gepaard met reine zeden,
Geeve u een voorsmaak van de liefde in 't zalig Eden!
  Gelukkig is hy die vernoegd
  Zich naar de wil des Hemels voegt;
Gelyk de Penning ons een denkbeeld schynt te geeven,
Door 't *bouwgereedschap*, nut tot onderhout van 't leeven
  Sins 't vruchtbaar aardryk distels gaf
  Door's Hemels vloek, tot Adams straf,

Die na den val in 't zweet des aanschyns 't brood moest eeten,
En zyn verl ide Bruid, ontroerd in haar geweeten
  Door 's Hemels gramme Majesteit,
  Naa dat de slang haar had verleid,
De straf moest ondergaan der bittre smerte in 't baaren;
Doch om dit Penningwerk iets nader te verklaaren:
  't Verbeeld door kunst den *man* en *vrouw*
  Die door de zuivre liefde en trouw
De vruchten van hunn' echt met dankbaarheid genieten,
En hunne telgen uit den akker op zien schieten:
  Een vrucht die 't deftig Paar geniet,
  Dat aan deez' disch VIER SPRUITEN ziet
Met Melk van deugd gevoed; dien Moeder, als met wieken,
Gedekt heeft voor gevaar, gelyk *de Klokhen 't Kieken*.
  Dus hebt g' uw kindren onderstut,
  En ook tot uwen naastens nut
Eerwaarde KOSTER u in't leerraars ampt gequeten,
En 't zaad des hemels in den akker van 't geweten,
  Getrouw en yverig gezaaijd,
  Waardoor gy ryke vruchten maaijt
Van hemelzegening met mannadauw bedropen,
Die door al 's waerelds schat, hoe groot, niet zyn te koopen;
  Zodat gy duidlyk onder vind
  Hoe 's hemels *liefde* 't al verwint;
Ja felle *leeuwen temt*, hoe scherp van klaauw en tanden.
Blyf lang, Eerwaarde man, in 't vuur des yvers branden!
  Lang vloeije uit uwen wyzen mond
  Den honig van het Nieuw Verbond,

Tot stichting der Gemeente, en voedsel van de zielen;
Dan zal de vyand nooit het geen gy zaaijt vernielen;
  Dan maaijt gy vruchten door uw trouw,
  En geestelyken akkerbouw,
Die tot een offerhand des Allerhoogsten strekken;
Die u, naar onzen wensch, uw leevenstyd wil rekken;
  Opdat gy met uw POST, vol vreugd,
  MARIA door de liefde en deugd
Veel jaaren lang ziet met haar WESTERKAPPEL bloeijen,
En alle uw spruiten door de zuivre Godtsvrucht groeijen,
  Eendrachtig, vry van ongeval,
  In *Haerlems* cierlyk zoetendal,
Tot gy uw' stemmen, door Godts gunst, hier na, zult meng'len
Op 's Hemels Bruiloftsdisch, in 't Paradys der Eng'len.

Korte uitlegging op den rug van den zilveren gedenkpenning *Uitgedeeld ter gedachtenisse aan de naaste Bloedverwanten: ter geleegenheid van dit dubbeld Huwelyksfeest*.

't Geloof, de Liefde Hoop en Trouw,
Bewaaken d' echt- en Tempelbouw,
Daar KOSTER zaaijt op 's Heeren akker,
En POST, op haaren huispost wakker,
Vier Kiekens als een Klokhén voedt,
Van 't Duifken met d' Olyf begroet;
Zo bloeijen ze als twe Dadelboomen
Van Godt geplant by Salems stroomen,
Die hy aan 's Leevensketen bindt.
De Leeuwentemmer overwint
Hunne oudste spruit MARIA, heden
Met IZAäK in d'echt getreeden;
Dus viért, dus paart men bly van geest,
Het Palmgroen- met het Zilverfeest.

Vereenigd In Haarlem den 6 *Juny* 1731.

Ter bruilofte van den heere Jacobus Hoorens, en Jongkvrouwe Margareta Hooft.

Men keur' de zoete Mei voor 't aangenaamst saaijzoen,
  Om 't frisch en edel groen:
Ik prys de vruchtb're Hersst, wiens boomen zwaar geladen
  Met ooft en groene bladen,
De bloozende Pomoon van ouds geheiligd is;
  Ciert dan deez' Bruiloftsdisch,
Gy Nimfen van het Y, met vruchten van het Spaaren,
  Gedekt met groene blaêren:
Het groen verbeeld de jeugd van Bruidegom en Bruid,
  En 't goudgeel ooft beduidt
De vrucht die 't ryp verstand, de deugd, en wysheid geeven,
  Tot voedsel van het leeven:
Dat strekke een zinnebeeld van HOORENS reine min
  Met zyne Zielsvriendin,
Van HOORENS, die verliefd zyn jeugdig hart voelt blaaken,
  En 't waas der roozekaaken.

Van schoone MARGAREET met zachte kusjes drukt,
   En nu de vruchten plukt,
Waarom hy menigwerf den hemel heeft gebeden,
   Den minnestryd gestreden,
En tussen hoop en vrees gewacht na 't zoetste woord
   Dat zyne ziel bekoort.
Nu juicht zyn MOEDERS hof, het vruchtbaare OOSTERSPAAREN,
   Dat sedert tachtig Jaaren
Van zyn vermaard geslacht gebouwd is, langs den stroom
   Die vloeijt van melk en room,
En by Meanders vloed met reden wordt geleken,
   Vercierd met klaare beeken,
En hofpaleizen, die zich spieg'len in 't kristal,
   Terwyl men overal
De zeiltjes rood en wit ziet op de golfjes danssen;
   Zo ver men van de transsen
Der pronkgebouwen 't oog laat speelen over 't Meir,
   Of anders flaauw en teêr,
Het Amsterdams Stadhuis in dunne lucht ziet deizen,
   Met Torens en Paleizen.
Zou 't dan een wonder zyn dat deezen schoonen oort
   De Liefde had bekoord,
Om in dit Paradys met haaren stoet te leeven,
   En in een lucht te zweeven,
Waar in de Nachtegaal verliefde toontjes queelt,
   Het nestje bouwt, en teelt.
ô Neen! hier woont zy zelf in groene bruiloftzaalen,
   En schoot haar held're straalen

Den Bruidegom in 't hart, wanneer de schoone Bruid
  Met heerlyk maatgeluid,
Den toon der Eng'len sloeg, van MOEDERS stem vervangen!
  Waar aan zyn oor bleef hangen!
Een hemelklank, die drong in zyn verliefde ziel,
  En hem in boeijens hiel,
Zo dikmaals als hy langs den hof van HOOFT gevaaren,
  Quam dobb'ren op het Spaaren.
Hoor! riep de Liefde, hoor! in dit gelukkig uur
  Het wonder der Natuur!
Een witte RAVE teelt in deeze groene daalen
  Vyf schoone Nachtegaalen!
De hemel heeft, op dat g' uw jeugdig hart verquikt,
  U de oudste toegeschikt.
Zorg voor die schoone Spruit, u, in uw lentedagen
  Door 't Maagschap opgedraagen.
Gy wordt nu *Hooft* van 't *Hooft* door 't schrander HOOFT gevoed,
  Wiens lieffelyk gemoed
Voor niemand uit de rei der Maagden heeft te zwichten.
  Zy zal uw last verlichten,
Wanneer door *Zont* of *Beldt* een ryke Graanvloot dryft,
  Terwyl gy zorgt en schryft.
Leeft lang van twist bevryd, in wederzyds genoegen,
  Te vreên zo 't Godt wil voegen.
Strek Amstels Esculaap, heer RAVE, lang tot vreugd,
  En volg der OUDREN deugd.
Dan zal u hier op aard, of namaals niets ontbreeken;
  Dan zult gy vruchten queeken

Vol sap en geur van deugd, uw stam en naam ten prys,
In Spaarens Paradys;
Dan vloeijt het Oostersgraan in uwe Koorenschuuren,
En voedt de nagebuuren,
Tot luister, winst, en eer van HOORENS braaven Stam,
In 't machtig Amsteldam.

Vereend te Amsterdam den 29 *in Herftsmaand* 1733

Ter zilvere bruilofte van den eerwaarden Pieter Voorhelm, en Jozina Hoofman.

Schynt Haerlems bloemryk dal, besproeijd van's hemels bron,
Herschapen in den hof van Koning Salomon,
Daar duizend duizenden der aangenaamste bloemen
Door haar verscheidenheid des Maakers wysheid roemen?
En munt gy in dit dal vol reuks en oogenlust
In keur van bloemen uit, ô bloemryk ZINNENRUST?

Dan zal 't der Poëzy niet aan çieraat ontbreeken,
Om in deez' bruiloftskrans een ted're bloem te steeken.
  Wy treden in den hof, en stelleń 't Lentsaaizoen
Ons zelf voor oogen, met het aangenaamste groen.
Maar ted're bloempjes, hoe! waar zyt gy heen geweken?
Gewis in de aard geplant, om 't hoofd weêr op te steeken,
Met eene majesteit van hemelsblauw' bekleed,
En wit en roozerood, ter Bruiloft toegereed.
  Dus kunt g' een zinnebeeld voor 't Zilverfeest verstrekken,
Om 't hart tot dankbaarheid en Godtsvrucht op te wekken.
Gy zyt wel schoon: maar broosch, en moet in 't kort vergaan.
Gy kunt uit eigen aart noch kou noch worm weêrstaan;
Dus is 't ook met den mensch, hy kan zich niet behoeden
Uit zynen eigen aart, of kracht, voor tegenspoeden.
Geen schoonheid van gestalte, of rykdom van vernuft,
Geen waerelds wysheid, die in 's hemels wond'ren suft,
Behoed ons voor gevaar in 't wisselvallig leeven;
Dees plant, en die besproeid: maar Godt moet wasdom geeven.
Dat weet g' o Bruidegom, gy hebt die ryke stof
Van jongs af aan beschouwd; alleen niet in uw hof
Door zielsbespiegeling wanneer uw *Zinnen rustten*,
Of in de bloemen van Godts heilwoord zich verlustten.
Maar ook in 't wichtig ampt uw schoudren opgeleid,
Den Predikdienst, waardoor Godts naam en majesteit
Verheerlykt wordt, wanneer des leeraars leer en leeven
Een geur van Godtsvrucht, trouw en waare wysheid geeven.
Die bloemen bloeijen aan den zilvren Bruiloftsdisch,
Die door Godts gunst alleen zo mild gezegend is.

Dat moet al 't Maagschap nu tot dankbaarheid verwekken;
Opdat uw Jaaren (die Godts goedheid uit wil strekken)
Gezegend blyven door Godtvruchtigheid en min;
Dat gunn' zyn goedheid u, met uwe Hartvrindin.
Die zich op Godt betrouwt heeft heil op heil te hoopen,
Voor dien staat Salems hof vol hemelbloemen open.

gevierd te Haerlem 29 *in September* 1734.

Ter zilvere bruilofte van den heere Arent van Dalen, en Juffrouw Katarina de Remaux.

Zweef, Hemelliefde! zweef ten Zilvren Bruiloftsdisch',
In 't hagelwit gewaad, dat zonder vlekken is;
Het zuiver Bruiloftskleed, in Edens groene dreeven,
Door 's Allerhoogstens hand voor de eerste Bruid geweeven,
Wanneer zy in den staat van haare onnozelheid,
Wierd ingezegend door de Hoogste majesteit,

Toen de eerste Waereldvorst, van tedre min bevangen
De Aartsparadysnimf in zyne armen heeft ontfangen.
  Zweef Hemelliefde! zweef ten zilvren Bruiloftsdisch,
Daar lust en vreugde in 't hart der Echtgenooten is,
Wier minnevlammen nâ den hoogen Hemel ryzen,
Om HEM, die alles geeft te danken en te pryzen
Dat hy hunn' Huuwlyksmin, sneeuwwit en onbesmet,
Gezegend met een Vrucht van 't zuiver Huuwlyksbed,
Beschermd heeft en bewaard voor duizenden gevaaren,
In eenen ommezwaaij van vyfentwintig Jaaren.
  Zweef Hemelliefde! zweef ten zilvren Bruiloftsdisch,
Daar Vaderlyke liefde in 't hart des Vaders is,
Om eenen Zoon de deugd en Godtsvrucht aan te pryzen,
En dus zyn tedre Jeugd den weg des heils te wyzen:
Gelyk een ARENT die eerst in de DALEN zweeft,
Zyn vleuglen uitspreijt, en recht op ten Hemel streeft,
Gevolgd van 't vlugge Jong, dat door dien drift bewoogen,
De dunne lucht doorklieft, en schiet uit 's menschen oogen.
  Maar als de Hemelliefde om deezen Bruidsdisch zweeft,
En aan 't gezegend Paar haar zegeningen geeft,
Dan zal 't de Bruiloftsvreugd niet stooren of verminderen,
Schoon zy in eenen rei van Ouderlooze Kinderen
Den Bruidegom genaake, en zegen voor zyn goed
En Vaderlyk bestier, na 't lichaam en 't gemoed,
Daar hem de Kerk de zorg der Weeskens heeft bevolen,
Om niet van 't rechte spoor der waarheid af te doolen.
Godts zegen daalt op elk, naar maate van de deugd
Die hy het Weeskind doet, met innerlyke vreugd.

Die zorg word als een plicht al 't menschdom aangeprezen,
Van hem die 't al bezorgt, den Vader aller Weezen.
  Zweef Hemelliefde! zweef ten zilvren Bruiloftsdisch,
Daar liefde t schoonst çieraat der Bruid en Moeder is,
Een bloem die niet verwelkt voor 't einde van haar' dagen,
Een bloem die çierlyk pronkt in 't oog der lieve Maagen,
Maar bovenal in 't oog des Bruidegoms, wiens ziel
Die bloeifem van de liefde op 't allerhoogst beviel:
Die door des Hemels gunst hem heeft een vrucht gegeeven,
Ten vreugde van hunn' Echt, ten steunsel van hun leeven;
Die nimmer werde ontaard van zynen braaven Stam,
Maar groeij in deugd, gevoed door hunne minnevlam.
  Dus geev' de Hemelliefde, Eerwaarde Bruid, haar zegen
Aan u, uw Huisgezin, en Maagschap allerweegen.
Zy zegen' uwe zorg, en 't Moederlyk bestier
In 't Huis der nutte Tucht, daar 't rein en onrein dier,
Gelyk in Noachs Ark, bewaard word om te leeven,
En de eerlyke armoê word het Aalmoesbrood gegeeven.
Zy zegen' uwe zorg daar voor 't verlaaten Kind,
Dat voor ontaarde hier Godtvruchte Moeders vindt,
Die 't niet in 't wild ten prooij der ondeugd laaten zwerven.
Daar 't voedsel, onderwys, en tucht en raad moet derven:
Maar leiden 't op het spoor der Godtsvrucht en der deugd,
In 't Werk- en Oeffenschool, ten nut van hunne Jeugd.
  Strooij Hemelliefde, strooij op deezen Disch uw bloemen,
Met zilvre lovren, om deez' blyden dag te roemen.
Omslinger d' Echtenband nu met een zilver Lind,
Doorwerkt met harten, die vol liefde en eensgezind

Te kennen geeven, hoe zy d' Allerhoogsten loven,
Die zynen zegen zende in overvloed van boven,
En hoop geev' dat zy eens, als nu vernoegd van geest,
Hun Maagschap mogen zien op 't Gouden Bruiloftsfeest.
  Zo schiet de Hemelliefde, ô KATARYN! haar straalen
Op u, gelyk de zon in aangenaame DALEN,
Tot dat gy beiden, vol van Goddelyke min,
Op ARENTSVLEUGLEN vliegt ten hoogen Hemel in.

Gevierd te Haerlem 30 *November* 1735

Op het huwelyk van den welëdelen heere, den heere M^{r}. Arnout van Citters, Wilhemsz. *kiesheer, &c.* en de welëdele jonkvrouwe, jonkvrouwe Sara Jacoba Ockerse.

ô Zuiv're Liefde, die in 't blinkend Bruiloftskleed,
Gelyk een Hemelmaagd op dunne wolkjes treed,
Die u omvangen als een nis van zonnestraalen,
Waarin ge u zachtjes laat op 't aardryk nederdaalen,
Als gy den Bruiloftsdisch met vrolykheid genaakt
Daar 't welveréénigd Paar in liefde en Godtsvrucht blaakt!
ô Hemelliefde! wil myn zangheldin versterken!
Verleen haar eene schacht uit uw' sneeuwwitte vlerken;
Opdat ze uw zegening ontvouwe in maatgedicht,
En niet onwaardig zy, te treeden voor 't gezicht
Der vroome Helden, en getrouwe Burgervaderen,
Die aan deez' Bruiloftdisch in 's Hemels naam vergaderen,

Ten zegen van de Bruid en Bruidegom, hun bloed,
Voor Kerk en Vaderland zorgvuldig opgevoed,
Vercierd met deugden die VAN CITTERS Stam betaamen;
Die 't eerlyk heldenbloed van OCKERS niet beschaamen,
Maar toonen in hunn' jeugd, hoe 't hart van yver brand,
Om Godt te dienen, en het vryë Vaderland!
Uw wederzydsche trouw, ô heilryke Echtgenooten!
Door gunst des Hemels en der Vad'ren stem geslooten,
Verblydt de harten van de lieve Zeeuwsche Jeugd.
Het puik der Jufferschap, beroemd door eer en deugd,
Bereidt een kroon, om 't hoofd der lieve Bruid te çieren,
En vlecht 'er in een blad van 's Vaders krygslaurieren,
Ten blyk' dat zy een' Held uit uwe trouw verwacht,
Ten nut van 't Vaderland, en glorie van 't Geslacht.
De kusjes, ongeveinsd den Bruidegom gegeeven,
Die in de dunne lucht op ted're wiekjes zweeven,
Verbinden ziel met ziel, onscheidbaar door de min,
En ademen het zoet der kuische wellust in:
Een kuische wellust in het Paradys gebooren,
En ingezegend door den rei der Englekooren!
Vliegt, zuivre kusjes, vliegt, op vleuglen van de min,
Als offerhanden van de deugd, ten Hemel in!
De Lente çiert zich op, gelyk een Bruid met bloemen:
De leeuwrik klieft de lucht, en zingt om Godt te roemen,
Het eerste bruiloftslied den rei der Dichters voor.
Haar stem, liefwaarde Bruid, klinkt dus de Jeugd in 't oor:
‘Lief lieve Liefje, lief; de Lente wordt herbooren
In *Rynsburgs* groenen Hof! Lief, lief uw' Uitverkooren’

Die in uw lentejeugd u naar den Tempel leidt,
Gezegend door de gunst der Oppermajesteit,
Gezegend met het hart van uw doorluchte Vaderen,
Die u geleiden, en den troon eerbiedig naderen
Van Hem die alles geeft, die 't al in allen is,
De milde Zegenaar van uwen bruiloftsdisch,
Wiens liefde uw liefde voedt, een liefde zonder smetten;
Godt, uwer Vad'ren Godt, die u de huwlykswetten,
Den plicht der Liefde ontvouwt, uit 's vroomen Leeraars mond,
Nu ge ingezegend word in 't heilig trouwverbondt.
Juich, edel WALCHREN! juich, Hoofdëiland van de Zeeuwen,
Doorluchte Voedster van beroemde Waterleeuwen,
Die 't Kroost der Helden wiegt op golven van de zee,
Als gy uw schepen zendt van de eene aan de andere reê,
't Zy met een' ryken schat van alderhande waaren,
Of met een oorlogmacht ten geessel der Barbaaren,
En zeegeweldenaars, waar door de heldennaam
Der Zeeuwen is gevoerd op vleuglen van de Faam.
Men donder' met geschut op twee en dertig winden,
Nu gy uw Heldenbloed ziet door de trouw verbinden;
Nu gy de Dochter van uw' dappren Admiraal,
De hand ziet geeven aan haar' edelen Gemaal,
Gesproten uit het bloed van uw doorluchte mannen,
Handhavers van het recht en haaters der tirånnen,
Beroemde Ciceroos, en Catoos in den Raad,
Beschermers van Godts kerk, en Neêrlands vryen Staat;
Wier yver uitblonk in die hachelyke tyden,
Toen Brit en Batavier een' Koning moest bestryden,

Wiens bygeloof te blind, door Roomsche macht gesterkt,
Zyn' eigen ondergang te dwaas heeft uitgewerkt.
  Juich, edel Eiland, juich! met alle uwe onderdaanen:
Uw vreugdegalm vliegt voort na de Ooster-Indiaanen;
Daar heeft het Vaderland ook deel in uwe vreugd;
Daar is VAN CITTERS naam vermaard door eer en deugd.
Laat uwe Hoofdstadt hem haar' Burgervader noemen;
En zynen wyzen Raad voor haaren welstand, roemen;
Niet minder is zyn zorg voor 't handelryk bewind
Der Oostermaatschappy, die zich gezegend vind
Met rykdom eer en macht, tot heil der vrye Landen.
De vreugde ryst in top, rondom de Zeeuwsche stranden:
Matroos vliegt in het want, en roept vast overluid,
Daar hy de vlaggen plant: ‘Lang leev' de schoone Bruid,
Met haaren Bruidegem, ten glorie van de Zeeuwen!
Lang leeve onze Admiraal, omringd van waterleeuwen!
Lang leev' VAN CITTERS Stam in Zeelands wyzen Raad,
Tot heil en zegen van den vrygevochten Staat’.
  Moest myne Zangheldin de trouw en krygsbedryven,
ô Heilryk Paar! van uw' doorluchte Stammen schryven,
En meldde zy de deugd der Helden, één voor één,
Waar vond zy perk of maat? waar vloog haar yver heen?
Dan moest haar geest met kunst in zinnebeelden weiden;
Dan volgde zy de Liefde, en zoude u't saam geleiden
Na *Rynsburgs* jeugdig groen, door CITTERS vlyt beplant
Terwyl de Vreede woont in 't lieve Vaderland:
Dan zou zy 't edel groen met zeegewasschen çieren,
Vol stevenkroonen en veroverde bannieren,

Op 's vyands Zeemacht door den dappren Zeeuw behaald;
Dan wierden, één voor één, de Helden afgemaald,
Die, op het bed van eer voor 't Vaderland gestorven,
Onsterffelyken roem door dapperheid verworven:
Dan zaagt gy de EVERTSOONS, en menig' vroomen Held,
Dien gy ook onder 't bloed van uw namaagschap telt,
Geleid door MICHAËL, het hoofd der Admiraalen,
Door menig' zeeslag met de stevenkroonen praalen:
Dan wierd ook, eedle Bruid, naar 't leeven afgemaald,
Hoe uw heer Vader heeft met roem gezeegepraald,
Toen hy, uit LEAKES vloot vol moeds vooruit gevaaren,
In 't naauw der Straat, niet ver van Herkules pilaaren,
Een machtig Oorlogschip met dapperheid bestreed,
En na een scherp gevecht de vlagge stryken deed;
Maar (welvernoegd met de eer) niets van den buit begeerde:
Een edelmoedigheid die zelf de vyand eerde,
Die uit het Fransche heir, dat by Gibralter stond,
Een heusche erkentenis aan zyn' verwinnaar zond.
Dus won ook held BOUDAAN een van de grootste schepen
Waarom POINTIS bezet, en over al benepen
Door onze watermacht, ontvluchtte, en tegen 't strand
Zyn scheepen, reddeloos, opöfferde aan den brand.
Dus zag Gibralter zich door 's vyands macht verlaaten,
Tot vreugd des Bontgenoots, en Karels onderzaaten.
  By deezen heldenrei, zou zy aan d' andren kant
De mannen voegen, die het vryë Vaderland
In 't wichtig Staatbestier manmoedig onderschraagde:
Dan zou men d' Asgezant, wiens deugden elk behaagde,

Aanschouwen in zyn beeld, die door zyn ryp verstand
De mond was van den Staat in 't hof van Engeland;
Die by drie Koningen voor Neêrlands recht moest spreeken,
En toen vorst JACOB was in zynen pligt bezweken,
Den grooten WILHELM diende, en vorderde ten troon.
Naast deeze beeldtenis, zou de een en de andre Zoon
De deugd des Vaders in den Raad des Lands doen blyken
Door eigen' deugden, die des Vaders deugd gelyken:
Dan zou de Vryheid, als een over schoone Maagd,
Die Helden kroonen met de lauren die zy draagt;
En eeren BUTLERS Stam, en KIEN, wiens eedle Looten
(Uw lieve Moeders) door de deugd uw' roem vergrooten,
Door wier getrouwe zorg gy altoos zyt gevoed,
Met Godtvrucht, Minzaamheid, en Liefde voor haar bloed.
Maar zacht, myn zangheldin! gy moet uw' zang bepaalen;
De stem des Vaderlands klinkt in de Bruiloftzaalen:
‘Leef, leef, gezegend Paar! door vruchten uwer jeugd.
Zo bloeijt VAN CITTERS Stam, met OCKERS tot's Lands vreugd.
Zo lang de Vryheid is op haaren troon gezeten,
Zal zy de diensten van uw Vad'ren nooit vergeeten;
Leef in Godts zegen, met een welgerust gemoed!
Zo worden Kerk en Staat door uwe deugd gevoed!
Zo moet gy namaals aan des Hemels disch genaaken,
Met uwe Stammen, die in Liefde en Godtsvrucht blaaken!

Vereenigd In Middelburg den 3 *van Grasmaand* 1737.

Ter bruilofte van den weledelen gestrengen heere Mr. Pieter van Schuylenburch, Heere van Moermont, enz. enz. en de weledele jonkvrouwe Maria Machteld van Sypesteyn.

Bataafsche Zangheldin, laat in de groene kooren,
Van 't Haerlems Paradys, 't lö triumflied hooren!
Genaak met eerbied aan den blyden bruilofsdisch,
Die van den Achtb'ren Raad, en 't Volk gezegend is;

Maar boven al van Godt, den oorsprongk aller dingen,
De Huuwlyks heilfontein, de bron der zegeningen:
Uit wien alleen een straal van leevend water spruit,
Tot voedsel van de liefde in Bruidegom en Bruid.
  Bataafsche Zangheldin, laat in de groene kooren
Van 't Herulheimer Hout, 't Iö triumflied hooren,
Terwyl het pluimgediert dat in de takjes speelt,
In 't groen zyn Bruidsbed spreijt, en minnezangen queelt,
Tot zynen Scheppers lof, om al wie mint te leeren,
In 't Huuwlyks Paradys hem boven alles te eeren.
Die klank klinke in het oor van Bruidegom en Bruid.
De schelle Nachtegaal heeft met verliefd geluid,
(Toen de Achtbre Vader tot Houtvester wierd verheven)
Deez' Echt misschien voorspeld, in zyne groene dreeven;
Of de eedle Jongkvrouw tot het Bruîgom-maakend woord,
Ten vreugd des minnaars, aan den Spaarenstroom bekoord.
  Indien 't u waar vergund, den toon der Veldpoeeten
By d' Eridaan, of aan 't Thyreensche strand gezeeten,
Te volgen, Zangeres, in hunn' verbloemde taal;
Dan zou de Mingodin verschynen in deez' Zaal;
Dan zou zich(*) Mergillyn niet spieglen in de baaren
Der Middelansche Zee: maar in het heldre Spaaren,
Niet ver van daar het Y door Sluizen werd gestuit,
Omtrent het Landhuis, daar de Bruidegom en Bruid

(*) Mergillino, de lusthof van Sannazarius, tusschen Napels en Puzzuoli, aan den Voet van den Berg Paussilippo. Vermaard door zyne uitmuntende gezangen.

Aan d' Oever van den stroom een Zomerluchtje scheppen,
En nektar van de min met kuische lippen leppen.
Daar zou het minnewicht de spartelende Visch
Verschalken in het net, en brengen op den Disch;
Dan zou de Jachtgodin door Breedenroodes duinen
Haar winden jaagen, en de geele en groene kruinen
Beklimmen, om het wild te omsinglen in het net;
Opdat het Jeugdigst op den Bruidsdisch wierd gezet:
Daar de eedle Hoogbaliuw, zyn Gemaalin, en Maagen
Deez' Echt bekroonen, door des Hemels welbehaagen.
Maar wie volgt Sannazaars, of Tassoos hoogen geest!
Bataafsche Zangeres gy schoeijt op laager leest.
Aas Liever als een Bye op Nederlandsche bloemen;
Gy vind hier stofs genoeg om 't deftig paar te roemen.
  Bekoorelyke Bruid! die van uw eerste Jeugd
Gevoed zyt met de melk der Wysheid en der deugd!
ö Welgeäarde Spruit uws Vaders, uw behoeder!
Liefwaarde hartspruit van Mevrouwe, uw lieve Moeder!
Die u van Jongs af aan zo teder heeft bemind!
En onderweezen in het deftig huisbewind.
De dichtkunst strooijt uw Disch vol aangenaame bloemen:
De bloemen van de Deugd die uwe gaaven roemen.
Volg nu Glycera na, schakeer een bloemenkrans
Om 't hoofd des Bruidegoms, met kleuren vol van glans,
Gevloeijd uit uw Penseel, en schilder 't vrolyk weezen
Waar in de trekken van de liefde zyn te leezen.
Verbeeld door uwe kunst de straalen van het licht
Dat uit zyne oogen schynt, en 't vuur der liefde sticht.

Doe in uw schildery (de kunst heeft groot vermoogen)
Ons zien aan zynen mond hoe hy u heeft bewogen
Tot zuivre wedermin; zo ziet men door den tyd,
Uw liefdeschildery aan de eeuwigheid gewyd.
  Weleedle Bruidegom, mocht gy dat stuk bekomen,
Gy hielt het waardiger dan 't geen gy bracht uit Romen.
Indien zo lieve hand u dus had afgemaald,
Door duizend kusjes wierd niet eene trek betaald.
Doch uwe Kunstgodin zal door den tyd na 't leeven,
Tot luister van 't geslacht, u Schilderyën geeven,
Waar in natuur volmaakt met zuivre trekken toont,
De beeldtenissen daar uw beider deugd in woont.
  Hoe heerlyk Latium, Thuskaane en Napels praalen,
Of 't schoon Verzailles met zyn' Koningklyke zaalen;
Hoe onwaardeerlyk ook hun treff'lyk kunstwerk zy,
In Bouwkunst, Beeldenwerk, Medaljes, Schildery,
Hoe heerlyk het gebergt, de bosschen en paleizen
De aanschouwers streelen, hebt gy korts gezien in 't reizen.
Maar ook (hoe sterk de drift tot reizen heeft gestrekt)
Gevoeld, hoe 't Vaderland met sterker koorden trekt.
Nu zult gy in de rust uw zielsgenoegen vinden;
Nu zal een ted're Vrouw uw hart door liefde binden;
Nu zegent u de min, roemwaarde en eedle Spruit,
Van Burgermeestren Stam, in de armen van uw Bruid.
Nu kunt gy u gerust en veilig nederzetten,
En in de zilvre munt op 's lands historie letten;
Een nuttig zinnewerk tot scherping van 't verstand,
Een spoor tot liefde voor ons vry gestreden land.

Leef met uw zielsvriendin na 't Godlyk welbehaagen,
Ten nut van 't Vaderland en uw doorluchte Maagen.
Groot achtbre Vader, die dit heilig Trouwverbond,
Door gunst des Hemels, hebt verzegeld met uw mond!
Wie dacht dat na den rouw deez' blydschap stond te nad'ren,
Terwyl gy voorzit in den rang der burgervad'ren,
Ten zegen dezer Stad, en 't lieve Vaderland.
Wie peilt de diepte van Godts Wysheid, door 't verstand?
Hy wil u, en uw zaat in zyne gunst bewaaren!
De Stam van SYPESTEYN verknocht ten nut van 't Spaaren
Met SCHUYLENBURCH, zy steets met zegen uitgebreid.
Godts gunst blyve over u, tot in de onsterflykheid!

Vereenigd In Haarlem 19 '*July* 1743.

Ter bruilofte van den heere Jacob Sydervelt, en Jonkvrouwe Maria van Oosterwyk.

ô Reine Liefde! die twee ted're harten bindt,
  En in de zuiv're trouw den zoetsten wellust vindt;
Die menig deugdryk paar den voorsmaak hebt gegeeven
Van uwe zoetheid, in het eeuwig zalig leeven,
Wanneer twee zielen, met Godtvruchtigheid gepaard,
Een' hemel bouwden, door uw' invloed, op deeze aard'!
ô Reine Liefde! die den bruiloftsdisch zult dekken,
Met Hemelsch lynwaat, dat sneeuwit en zonder vlekken,
Gelyk het blinkend kleed der Cherubinnen is;
Genaak dit heilryk Paar! en zegen deezen disch!
Ontfonk twee harten door een' vloed van zonnest raalen,
Die schitt'ren uit uw kroon in deeze bruiloftzaalen;
En blaas myn Zangeres, ten lof van hunne min,
Een vonkje van uw' geest met uwen adem in!
Dan durft zy in den rei van eedler Zanggodinnen
Den disch genaaken, en haar bruiloftslied beginnen:

Daar SYDERVELT zyn Lief, zyn teêrbeminde Nicht,
VAN OOSTERWYK omhelst, uit zuivren minneplicht,
Omringd van 't deftig bloed, waar uit zy zyn gesproten;
Gezegend door den rei van hunne Dischgenooten;
Maar boven al van Godt, die hen in overvloed
Zo mild gezegend heeft, naar 't lichaam en 't gemoed.
  Bekoorelyke Bruid! wil myne Nimf vergeeven,
Dat zy, gewoon gelyk een ted're by', te zweeven
Op bloemen, nu zo schaars haar' zoeten honig stort.
De winter sluit haar korf. Haar wiekjes zyn gekort.
Zy krimpt van koude, en zwygt, gelyk de nachtegaalen
En zoete Vogeltjes, die in de *Zydebaalen*
Hun stem verheffen, met den zoelen lentetyd;
Waarmeê gy menigmaal gezongen hebt om stryd,
En 't orgelkeeltje, dat uw' minnaar kon bekooren,
Door al de dreeven van dat paradys doen hooren;
Dat harten vangen kon met lieflyk kunstmuzyk,
Ten lof van Hem die heerscht in 't hooge Hemelryk!
Maar hoeft myn honigby dien Lusthof door te zweeven,
Daar bloemen zyn die frisch in vier saaijzoenen leeven?
ô Neen: zy bracht vergeefs haar honig op den disch,
Daar zulk een overvloed van Hemel-nektar is,
Uit de onverwelkb're bloem, de zuivre deugd, gezogen,
Die alle harten door haar' glans houdt opgetoogen;
Een Hemelbloem, die in uw Bruiloftstakje praalt,
En van uw hart in 't hart uws lieven Bruîgoms straalt;
Een Hemelbloem, 't çieraat der zegenryke Maagen;
Die niet te vreezen heeft voor storm of onweêrvlaagen;

Die altoos even frisch, sneeuwwit, en onbevlekt,
Zich in den Lusthof uws eerwaarden *Ooms* ontdekt,
Dat Stichtsche Paradys, vol schoone lustpriëelen
En lommerryk geboomt', waarin de vogels queelen,
Zich spieg'lende in de Vecht, die langs de dreeven vloeijt,
En met den blonden rei der nimfen, onvermoeijd
Een wonder Kunst-werk draaijt, om eedle Zy'te reeden,
Geschikt tot pronkcieraad der Jufferlyke leden:
Een stof, liefwaarde Bruid, waarmeê gy zedig praalt,
Niet uit een vreemd gewest, het Lelyryk, gehaald;
Maar door 't vernuft uws *Ooms* bezaaijd met schoone bloemen,
Laat Tours, Lions, Parys, of and're Steden, roemen
Op Pallas Weefkunst, in hunn' Stoffen zwaar en ryk;
Het koopryk Amsteldam ziet door VAN OOSTERWYK
Geen minder wond'ren in die kunst te voorschyn komen;
't Zy dat hy zeegewas, gebloemte, vruchten, boomen
En bladen, vreemd cieraad, of aartig grotwerk reed',
Zyn geest blinkt heerlyk uit in menig vorstlyk kleed;
Zyn deugd en naerstigheid doen hem een naam verwerven,
Die, als uw *Vaders* naam (zyn Broeder) nooit zal sterven:
Maar zweeven op de tong der menschen, die met vreugd
Hun nooddruft winnen door zyn vlyt en eed'le deugd.
ô Zegenryke Bruid, die met uw zuiv're klanken
De Hemelmajesteit hebt voor haar zorg te danken;
Die met uw' *Broeder* steets een' tweeden Vader vond
In Heer VAN MOLLEM; die uw heilig echtverbond,
Gezegend door zyn stem, beschouwt met zielsgenoegen!
Waarby uw Maagen zich vol liefde en blydschap voegen!

Erken zyn trouwe zorg, zo lang g' op Aarde leeft,
En bidt dat hy, die u zyn gunst en zegen geeft,
Nog lang uw Raadsman zy, tot dat hy, hoog van dagen,
Een reine ziel aan Godt zyn Schepper op zal draagen.
  Roemwaarde Bruidegom, die van uw ted're jeugd
U hebt gespiegeld in zyn ongeveinsde deugd;
Die onderweezen zyt in zynen ryken handel;
Die vrucht trekt uit zyn' raad en deugdelyke wandel,
En uit erkentenis hem als uw' Vader eert;
Gy die de Godsvrucht mint, en alle deugd waardeert,
Zou myne Zangeres u met haar klanken streelen?
Zou zy 't genoegen, dat gy in de lustpriëelen
Der *Zydebaalen* vind, by uwe Zielsvriendin,
Wanneer uw hart versmelt door tederheid en min,
Hier zingen naar den eisch? dan moest zy met de beeken,
Of met de Vechtnimf zelf van uwe liefde spreeken,
En hooren met wat taal, of zoete minnevond,
Gy 't Jawoord hebt gelokt uit uw MARIAAS mond!
Doch dit 's verbloemde taal; het was het welbehaagen
Des Hemels, dat ge uw hart aan haar hebt opgedraagen.
Gy hebt haar eedle deugd en gaaven lang beschouwd.
Gy hebt aan haare zorg de Panden toevertrouwd,
U, uit haar lieve Nicht, haar Bloedvriendin, gebooren;
Dus heeftze uw hart verquikt, wanneer uw Uitverkooren
Na zaliger landsdouw voor eeuwig wierd gevoerd!
Die ted're zorg voor 't bloed heeft u het hart ontroerd;
Die heeft uw min gevoed, die heeft uw ziel ontsteeken,
Om haar een grooter gunst, het Jawoord, af te smeeken.

Gy hebt door uwe deugd op haar getriumfeerd,
En kust den lieven mond die uwe min waardeert.
Nu ryst uw vreugd in top; dewyl gy hebt verkregen
Een huiskleinood dat by geen' schat is op te weegen;
Dat u verquikken zal met eene minnevlam,
Die haaren oorsprongk uit de waare Godtsvrucht nam.
Hoe vrolyk zult gy in VAN MOLLEMS Lusthof treeden,
En 't hart ontfonken in haar zielsbekoorlykheden!
Terwyl gy naast haar zit by eene zilvre bron,
Of frissche waterstraal, die weêrschynt door de zon,
Daar 't minnend vischje springt en spartelt in den vyver,
En 't vrolyk pluimgediert' met onvermoeijden yver
Den lof der liefde zingt, of huppelt heen en weêr:
Dan word uw hart ontfonkt, om tot des Hemels eer
Het orgelkeeltje, van uw Lief, uw Uitverkooren,
Die u omhelft en kust, met aandacht aan te hooren.
Dan roemt gy 's Hemels naam, als in een Paradys,
Een plaats van Godtsvrucht, daar men leeft Godts naam ten prys,
Daar de armoê toevlucht vindt, daar vroome vluchtelingen,
Geherbergd, 's Hemels lof éénstemmig mogen zingen!
Daar Koning Davids geest in *Davids* lusthof zweeft,
En dankt d' Alzegenaar, die alle dingen geeft.
  Daar zyt ge, ô heilryk Paar in deugden toegenomen,
In Godtsvrucht opgevoed, tot blydschap uwer *Oomen;*
Daar hebt gy, als een' schat, hunn' liefde en gunst bewaard;
Een onwaardeerb'ren schat, u nutter op deeze aard'
Dan u Venetië en Bergamo kunnen geeven,
Of 't schoon Bassano, met zyn groene moerbeidreeven.

Hier haalt geen Persiaansche, of Indus eed'le Zy',
(Want wie waardeert de deugd?) met haaren luister by!
De ryke winst, die gy moogt uit dien handel trekken,
Kan die vernoeging, die de deugd geeft, niet verwekken.
Bewaart dien ryken schat, o Bruidegom! o Bruid!
Munt, als uw eerlyk bloed, in deugd en godtsvrucht uit;
Dan zult gy in uw echt het zoet der liefde smaaken,
En in die liefde, daar Godts englen in blaaken,
Hier namaals leeven, daar geen eind' van blydschap is!
Dat gunt myn Zangeres al 't *Maag schap* aan deez' Disch.

Vereenigd In Amsterdam den 7*den in Louwmaand* 1738.

Ter goude bruylofte van den heere Jacob Teyler, en vrouwe Magdalena de Haan.

Myn Zangnimf die gekroond met frissche mirteblaân,
By Amstels lieve jeugd ten reije pleeg te gaan,
  Zit eenzaam als een tortel
  Te treuren, op den wortel
Van eenen dorren boom, die blad nog vruchten heeft,
Nu zy haar wederhelst, haar ega overleeft.
  Het mogt haar niet gebeuren
  Een veldgezang te neuren,
Op 't Zilver Bruilofts-feest, ter eere van de Bruid;
Veel min een hooger toon te speelen op de fluit,
  En 't Goude Feest te vieren,
  Met palmen en laurieren.
Zy mist die hoop en vreugd; 't is billyk dat zy treurt,
Dewyl myn liefste hart, is van myn hart gescheurd!
  Ei! wil my dan verschoonen,
  Dat ik met Febus zoonen

Op 't Goude Bruiloftsfeest, my menge in uwe vreugd!
Daar uw roemwaardig kroost, de vruchten uwer jeugd,
  Uw zorg en liefde roemen,
  En zig gelukkig noemen,
Nu 's Hemels Majesteit door zyn genade geeft,
Dat gy het Goude Feest, van weinige beleeft,
  Moogt met genoegen vieren,
  En 't gryze haair vercieren
Met edel zonnegoud, dat Bruid en Bruigom kroont,
Ter plaats daar zuivre trouw, by kinderliefde woont.
  Die alles geeft, wil verder geeven,
  Dat gy hier na in 't eeuwig leeven
Een kroon van sterren draagt, en zit aan Sions disch,
Daar eindelooze vreugd, en alle volheid is.

Gevierd In Amsterden den 25*sten in Herfstmaand* 1739.

Lierzang. Ter bruilof van den heer, Jozua vander Poorten, en jongkvrouw, Hillegonda Josina van Eik.

Bataafsche Zangnimf hef een vrolyk Feestlied aan,
In schaduwe der Eiken,
Die tot den hemel reiken.
Verçier uw hoofd nu niet met palm of mirteblaân.

Verkies het Eikenloof voor kraakende Lauwrieren;
Dat was in d' ouden tyd
Den Goden toegewyd,
En 't heilige çieraad der dapp're Batavieren.

In 't lomm'rig Eikenwoud verscheen 's lands wyze Raad.
Elk bracht ten offerhande
De vruchten van den Lande,
En riep den hemel aan, om zegen voor den Staat.

Bataafsche Zangerés, hoe staat gy opgetogen!
  Gy vindt in 't heilig woud
  Een Echtaltaar gebouwd.
De Lov'ren drillen van een zagten wind bewogen.

Wy zien een schoonen EIK met bloem en loof vercierd.
  De winter schynt verdweenen,
  De lentetyd verscheenen,
En 'k hoor in 't heilig woud de stem van 't pluimgediert.

Ei zie van verre na die POORTEN, groen behangen,
  Waar uit een Jongeling
  Verschynt terwyl ik zing,
Die op de çyter slaat! elk luistert nâ zyn zangen.

‘ô Hemel (heft hy op) ô hemel zyt geloofd!
  Ik voel myn ziel ontvonken.
  Gy hebt aan my geschonken
Een Schoonheid die myn hart en zinnen heeft geroofd:

EenSchoonheid, om wiens min ik langen tyd moest quynen.
  ô Hemel u zy dank!
  Ei luister nâ myn klank!
Myn Lief, myn Wederhelft zal hier wel haast verschynen.

Zy schuilt, ik twyffel niet, by ginschen Eikeboom!
  Ei, Zoetheid van myn leeven,
  Zyt gy daar niet gebleven?
Ei, schaam u heden niet, treed herwaard zonder schroom!

Ik zal in 's Hemels gunst u na 't Altaar geleiden,
In 't reine Bruiloftskleed.
Menimf, ik ben gereed,
Laat ons vereenigd zyn, om nimmermeer te scheiden!

Zo lang de Hemel u, of my in 't leven spaert,
Zal ik uw heil betrachten,
En nevens u verwachten
Wat ons zyn goedheid geeft, en toeschikt op deeze aard.

Speelnootjes laat haar los! wilt gy myn min beteug'len?
Ei my! 't is onbescheid!
Word zy niet voort geleid,
ô Liefde! breng myn Bruid dan herwaard op uw vleug'len!

Hy zwygt. Zyn nimf verschynt. Hy legt de gulde lier
Voor haare voeten neder,
Omhelst die Schoone, teder,
En leidt haar met zyn hand naar Hymens offervier.

De liefde kust het Paar. De minnewichtjes zweeven
Door de Eiken en af en aan,
En strooijen roozeblaên.
Een zegenryke galm vliegt door de groene dreeven.

Bataafsche Zangers looft en heiligt deezen Disch,
Van 't Y tot aan de Merwe!
Begroet de Spruit van TERWE,
Die uit een Eikenstam zo schoon gewasschen is.

Schynt dit een wonderspreuk om zinnen te betov'ren.
   Ziet hoe die stamboom groeijt,
   Van Hemeldauw besproeijd,
En zyne TERWE spruit beschaduwt met zyn lov'ren.

Hy heeft haar met veel zorg belommerd en behoed,
   Omarmd met zyne takken,
   Beschermd voor ongemakken,
En met het sap der deugd van Jongs af opgevoed.

Nu zal die schoone Telg door 's Hemels welbehaagen,
   In 't bloeijen van haar Jeugd,
   Haar braaven Stam ten vreugd,
Aan Amftels ryken Stroom gewenschte vruchten draagen.

Roer nu ô Bruidegom, ô telg van 't hoog Parnas,
   De gulden çytersnaaren!
   Uw MOEDER kroont de haaren
Van u, en HILLEGOND met edel bloemgewas;

Met bloemen van de deugd, die blinkende Amaranten,
   Die zy met eigen hand,
   In 's Hemels gunst geplant,
Ziet groeijen om deez' Disch in uwe bloedverwanten.

Uw achttal BROEDERS en twee ZUSTERS, die verheugd
   Den milden Hemel smeeken,
   Dat niets u moge ontbreeken
Om in den Echten staat te bloeijen door de deugd.

Koom aartig Knaapje, dat by ROOZENBURGS prieelen
Van 't VOGELtje geteeld
In de EIKetakjes speelt!
Neem deel in deeze vreugd, met vrienden en gespeelen.

Myn Zangnimf geeft aan u een bloemkorf in de hand
Van overvloed en zegen,
Bestrooij daar mê de wegen,
Die 't lieve Paar betreedt in 't vruchtbaar Aemstelland.

De hemel schenk aan U, gelukkige GEPAARDE,
Na zulken zoet begin,
Het zoetste dat de min
Den Stervelingen ooit geschonken heeft op aarde.

Vereend in Amsterdam 29 *in Slagtmaand* 1740.

Veldzang. Ter bruilofte van den heer Abraham Vorsterman Jacobsz. en jongkvrouwe Christina Walyen.

Myn zangnimf die met zoet geluid,
Ter eere van een lieve Bruid
Zich menigmaal liet hooren,
Zingt wildzang in het woud, en schynt in rouwte smooren!

Als zy haar stem verheffen wil
Zwygt al het pluimgedierte stil
De minnewichtjes vluchten;
Want al haar maatgeluid is niet dan ydel zuchten.

De Nimf van my bemind, zo teer!
Vind ik in bosch noch velden meer.
ô Zalige landsdouwen,
Waar in haar zieltje zweeft, mocht ik u ook aanschouwen!

ô Nimfen, vergt, ai vergt my niet,
Aan Amstels kristalynen vliet,
Een Veldgezang te queelen!
Myn geest is machteloos om 't keurig oor te streelen.

Ach! had ik vleuglen als de min,
Myn zieltje vloog ten Hemel in,
Om Dafnis weêr te vinden:
Maar ach! ik strooij vergeefsch myn klagten voor de Winden!

Gaat, nimfen, na den Bruiloftsdisch,
Ter plaats daar niets dan blydschap is,
Daar minnewichtjes zweeven,
En aan de Maagdenrei onnoosle kusjes geeven.

Gaat daar de schoone *Morgenstond*
Het hart des Bruigoms heeft gewond,
Met aangenaame straalen,
Ter plaats daar hem zyn Lief, vol liefde zal onthaalen.

Of vliegt by 't ryzen van de Zon,
Na zyne Lustplaats, *Overton*,
Niet ver van 't heldre Spaaren,
Daar 't vloeit van melk en room en volle Korenaâren;

Daar is, ô Nimfen! volle vreugd,
Daar word CHRISTINA van de Jeugd
Begroet met heil en zegen,
Daar strooijt men edel kruid en bloemen op de wegen;

Daar stort Pomone voor de Bruid
Haar Ooft met volle korven uit;
Daar hoort men vrolyk queelen;
In 't aangenaam geboomt en schoone lustprieelen.

Maar Nimfen, ach! my dunkt ik droom!
De Bruid is aan den Aemstelstroom,
Daar zult gy haar ontmoeten,
En met deez' zegenwensch uit mynen naam begroeten:

Uw liefde, welvereenigd Paar,
Groeij' door Godts liefde Jaar op Jaar,
In duizend ziels genuchten,
Zo plukt gy hier op Aard de Paradysboomvruchten,

En bloemen van de waare deugd,
Cieraaden uwer lieve Jeugd,
Die u veel meer vercieren
Dan eene Bruiloftskroon van Paerlen en Saffieren.

Leeft, door de liefde welvernoegd,
Zo als 't de Hemel schikt en voegt,
Uwe Ouders tot een zegen,
Zo druip Godts Mannadauw op u gelyk een regen;

Zo vliegt uw zuivre minnevlam,
Als die van Vader ABRAHAM,
Ten offerhand na boven,
Om 's Hemels Majesteit in eeuwigheid te loven.

Vereend In Amsterdam den 6 *In Wynmaand* 1739.

De huwelyks lusthof. Lierzang, ter bruilofte. van den weledelen gestrengen heere Mr. Jacob Fabrice Burman, *raadsheer in den edelen rade en souverainen leenhove van Brabant, en lande van Overmaaze:* en jongvrouwe Anna vander Streng.

o Liefde! voedster van het leeven,
Ei laat my op uw vleug'len zweeven;
Opdat ik uwe krachten pryz'
Voor Bruidegom en Bruid, in 't Huwlyks Paradys.

Ik zie met palmen en Laurieren,
En groene mirt den ingang çieren,
Myn Zangnimf hoort het feestgeluid.
Ei! breng haar uit den drang der Nimfen, by de Bruid,

Zy had, vermoeijd van minnezangen,
De ontsnaarde Citer opgehangen
Aan eenen groenen Lauwertak,
Die roofde uw dartel wicht, waar op het schamper sprak:

Zoud gy de snaaren niet meer roeren?
Dan zal ik 't speeltuig u ontvoeren.
Kom volg my na den Huwlykshof.
Ei zing nog eens een lied, het deftig Paar ten lof.

Ach! is dat dwingen? of is 't nooden?
Gy brengt haar op 't banket der goden!
Zy slaat beschaamd haare oogen neer!
o Wufte Liefde geef, ei geef haar 't speeltuig weer.

't Gaat wel, zy rukt het uit zyn handen,
En vliegt daar Hymens fakkels branden.
Zy zingt: o Dichter span uw lier,
En ondervang myn stem met Goddelyker zwier!

Ei zie! daar gaat de lusthof open!
De bloemen zyn met dauw bedropen,
Gerold uit Iris Bruiloftskleed.
De liefde ontsteekt haar toorts. De reijen zyn gereed.

Hoe! word ik door een' droom bedroogen?
'k Zie Ciprus lusthof voor myn oogen,
Verçierd met menig zinnebeeld,
Daar Amstels Dedalus het oog door Bouwkunst streelt.

Hier staat de de schoonste van de Vrouwen,
Uit Paros Marmersteen gehouwen.
Heeft Fidias dit beeld gemaakt?
Of is 't de Liefde zelf, die hier twee harten blaakt?

o Ja, my dunkt ik zie haar leeven.
Zy zal de Bruid een kusje geeven,
En leiden met haar rechterhand
Het lief vereenigd Paar, daar Hymens fakkel brandt.

'k Zie ginds het beeld van Juno pronken;
Of zou zy zelf het Paar belonken?
Ja, 't is de Hemelkoningin.
Zy wydt met haare stem dit heilig Huuwlyk in.

Nu gaat haar schoone tempel open.
Zy zal de STRENG des Huuwlyks knoopen,
Die 't hart des wyzen Raadsheers bindt
Aan 't lieve Maagdehart, dat hy zo teder mint.

Gelieven, wilt niet langer beiden.
Laat u in 's Hemels gunst geleiden.
Elk zegent Bruidegom Bruid,
En Amalthea stort haar' vollen hooren uit.

Men hoort verliefde Filomeelen
Hunn' Hemelminnezangen queelen,
Als eer in Thetis Bruîloftzaal.
Nu bruischt 'er Ambrozyn in Ganimedes schaal,

Smaak, heilryk Paar met uw Genooden,
De zoetheid van 't banket der goden;
Wy treden vast de Bruidzaal om,
Door Dedalus verçierd met Pallas heiligdom.

Daar zien wy uw' beroemde Vaderen,
Geheiligd door geleerde bladeren,
Met hunn' gewyde tabberts aan,
In 't midden van een rei beroemde Mannen staan.

Men ziet de wysheid hen' laurieren,
Met straalen van gesternte çieren.
De Godsvrucht leidze by de hand,
Ten loon van hunnen dienst voor Kerk en Vaderland.

Zo lang 's hooge Schoolen bloeijen,
En van de wysheid overvloeijen,
Blyft BURMANS naam in vollen glans,
En flikkert als een Zon aan Pindus hemeltrans.

Dien naam zal 't Leidsch Atheene cieren,
Met onverwelkb're Dichtlaurieren,
Zo lang men door Welspreekendheid,
De geesten na 't gesternt met Hemelklanken leidt.

Wy zien in eene rus van straalen,
De Goddelyke Wysheid daalen,
Die uwe Vadren heeft bezield,
Voor wien de Huuwlyksmin, met haar gespeelen knielt.

My dunkt ik hoor die Schoone smeeken:
o Wysheid wil hier vruchten queeken,
Tot voedsel van den vryen Staat.
Beziel met uwe kracht den Bruigom in den Raad.

Ik zal met vreuchd zyn zorg verpoozen,
En spreijen hem een bed van roozen,
Daar VANDER STRENG, zyn schoone Bruid,
Hem strengelt aan haar hart, en in haare armen sluit.

Smelt BURMAN met uw hartvriendinne
Nu ziel met ziel, in 't vuur der minne,
Geniet door deugd de onsterflykheid,
En queek een Fenix, die der Vad'ren roem verbreid,

Dus liet myn Nimf haar' Lierzang hooren,
Te kunsteloos voor keurige ooren,
En vloog, na 't zeegnen van de Bruid,
Op vleug'len van de min, beschaamd den lusthof uit

Vereend in Amsterdam den 20 *in Wintermaand* 1740

Veldzang, terbruilofte van den heere Justus van Maurik, en jongkvrouwe Francina Teyler.

ô Duinval beekjes, klaare stroomen,
Van ons gezegend Kenn'merland,
Gy moet dees dag ter Bruiloft komen,
Aan Aemstels groenen waterkant,
Daar zult gy de eedle klanken hooren
Van zyne schoone Zanggodin.
Die Bosch en Velden kon bekooren,
Door Hemeltaal, vol geest en zin.
Moet ik, geringe Knaap aan 't Spaaren,
Die wildzang zing by 't wollig Vee,
Myn stem met die der Goden paaren:
Neemt, Nimfen, dan dit Veldliet meê.

Bedek Latonaas Zoon
Uw gouden zonnetroon
Met kraakende Laurieren;
Wil by de Landkapel
Met heilig snaarenspel
Den grooten Bruiloftsdag van uwen JUSTUS vieren:

Die in de Roomsche taal
De liefde menigmaal
Ter eere had gezongen;
En nu de schoone Bruid
Verliefd in de armen sluit,
Daar 't puik van Aemstels Jeugd vergeefsch nâ heeft gedongen.

De Reijen gaan ten dans.
Bestraal met uwen glans,
ô Liefde, de Echtelingen!
Ei daal van lieverlee,
En breng de deugden meê,
Die in het zalig veld uw reine koets omringen.

Uw hemelsch geitje zal
In dit gezegend dal
Door vette beemden graazen;
En om den volle disch,
Daar alle blydschap is
Terwyl gy 't Paar omhelst, op bruilofts bloemen aazen.

Koom Leeuwendaalder Jeugd,
Neem deel in deeze vreugd,
En breng in vollen zegen
De vreugd aan 's Bruigoms disch,
Die ryp geworden is
Op 't land dat langen tyd heeft overstroomd gelegen.

Heeft zyn milddaadigheid
Haar wieken uitgebreid?
Heeft zy, vol mededoogen,
U en uw Vee gevoed
Met zulk een teêr gemoed?
En perste haare deugd de traanen uit uwe oogen?

Zing, zing den Hemel lof;
Nu vind gy ryke stof,
Wyl 't puik der Herdersknaapen
Ontfangt tot zynen loon,
Een Herderin, zoo schoon,
Gelyk een Aartsgodes, van top tot teen volschapen.

ô Bruidegom, wat vreugd
Geniet gy in uw Jeugd,
Door uwe ziel te strengelen
Aan 't zieltje dat U mint,
En 't hart met kusjes bind!
Dus maaken Liefde en Deugd, op aard, van menschen Engelen.

Verzegel uw verbond
Aldus met hart en mond;
Dan zullen Bosch en Beeken,
En 't deugdenryk Geslacht,
Dat vruchten uit U wacht,
Van deezen blyden dag veel blyde jaaren spreeken.

Vereend te Amsterdam den 15 *In Oogstmaand* 1741.

Ter bruilofte van den heere William Stirling, en jongkvrouwe Johanna Maria van Rykevorsel.

o Leeuwendaal! dat overvloeijt
Van vette melk en honigraaten!
Dat door des hemels dauw besproeijd,
Godts zegening geniet, tot heil der onderzaaten;

Uitlegging van het nevenstaande tafereel.

Den BRUIDEGOM en zyne aanminnelyke BRUID,
Zien we in des Hemels gunst het tempelkoor genaaken.
De MIN bekranst hun 't hoofd en strooijt gebloemte en kruid,
Terwyl de INZEGENAAR DES HUUWLYKS 't vuur doet blaaken,
Dat hart met hart inéén doet smelten in dien gloed.
De VREEDE en VROLYKHEID, die hunne zy bekleeden,
Met groene OLYF, en HARP, verzeld van d' OVERVLOED
Voorspellen 't deugdryk Paar een reeks van zaligheden.
De HUUWLYKS KONINGIN, die op een hoeksteęn rust,
Van Paros marmersteen, verheerlykt en verheven,
Verbeeld standvastigheid der Liefde, en werd belust
Een kus van zegening aan 't deftig Paar te geeven.

‘Treedt, Bruidegom en Bruid myn reinen tempel in,
Ik zal (dus spreekt ze) u in den rei der Hemelingen,
Als ge ingewyd zult zyn, ten lof van uwe min,
Met harp, cimbaal en stem, het Bruids triumflied zingen.
De HANDEL van de Maaz', die met de KOOPZORG spreekt,
Zegt, op dit schoon gezicht, verrukt en opgetogen:
‘Door zulk een' liefde word myn zegen aangequeekt,
Dus groeijt myn Rotterdam in aanzien en vermogen.
Vloeij, ryke Maasstroom, vloeij nu blyder in de Zee,
Wy zien de WAPENS der twee stammen t' samen voegen,
(Veredeld door hunn' deugd, vermaard van Reê tot Rêe)
Met bloemfestoenen, door deVRIENDSCHAP en 't GENOEGEN.
De *Kruiken* opgevuld met Bruilofts Ambrozyn,
Trompetten, *toorts*, *gebloemt* en groene *Wyngaardranken*.
Die zinnebeelden van de gulle blydschap zyn,
Verbeelden: dat we in vreugd den Allerhoogsten danken,
Die STIRLING in zyn gunst aan RYKEVORSSEL bindt,
Door Godtsvrucht, deugd en trouw gezegend en bemind.

t.o. π2

ô Landstreek daar de Vryheid woont,
Beschermd voor alle dwingelanden,
Wiens strydb're leeuw zyn klaauwen toont,
Als de overheerschzucht u genaakt met wolvetanden!

ô Paradys vol overvloeds!
De vreede kiest u tot haar wooning,
En kust de vryheid des gemoeds,
Tot heil van Kerk en Staat, beschermd door 's Hemels Koning.

Hoe zyt gy tot die mogendheid,
Te land en water opgestegen;
Hoe hebt ge uw vleuglen uitgebreid,
Waardoor uw rykdom, kroon en scepter op kan weegen?

Door zegen uwer koopvaardy
Vorstin van uwe ontelb're schepen,
Die door den Maasstroom en het Y,
Den Oegst der waereld in uw voorraadschuuren sleepen.

Wat vind gy dan al stof tot vreugd,
Wanneer twee deftige geslachten,
Vereenigd door de liefde en deugd,
Den aanwasch van uw macht en zegening betrachten.

Dit zong myn Nimf aan Spaarens vliet,
Wanneer zich dus een stem liet hooren:
ô Nimfen zingt een zegenlied;
Een nieuwe Bruiloftsvreugd is aan de Maas gebooren.

De min heeft op haar zeebanier
Twee reine harten af doen maalen,
Die wy, met aangenaamen zwier,
In top der hooge steng van 't rykste schip zien praalen.

De bruiloftskroon hangt in het wand.
't Kampanje pronkt met bloemfestonnen.
't Kanon barst los aan allen kant,
Nu RYKEVORSEL is door STIRLING overwonnen.

De Faam, o Bruidegom en Bruid,
Die door geen afgunst is te binden,
Vliegt reeds den eed'len Maasstroom uit,
En blaast uw mintriumf op twee-endertig winden.

o Zalige Echt, dus luid haar stem,
Heilryke Voedster, puik der wetten,
Gy geeft deez' zuivre liefde klem;
Dies zal ik uwen roem de Waereld door trompetten.

Onnoozle kusjes van de min,
Gebooren op koraale lippen,
Vliegt, vliegt de Bruidszaal uit en in,
Op wiekjes dun en vlug: gy zult ons niet ontglippen.

Verhaalt vry aan het klappend riet,
Hoe 't fiere maagdehart moest buigen,
Dan weeten 't bosch en beemd en vliet;
Dan zal gansch Leeuwendaal zyn gulle vreugd betuigen.

Myn zangnimf, door dit zoet geluid
In diepen aandacht opgetogen,
Ziet, voor den Bruidegom en Bruid,
Den Tempel opengaan, omringd met sterreboogen.

De Godtsvrucht neemt hen by de hand,
En zegt: ei' volgt alleen myn schreden,
Dan proeft ge in 't aardsche Vaderland,
De voorsmaak van de vrucht, die groeijt in 't eeuwig Eden.

Volgt op myn wenk de waare deugd,
Die u ten Hemel moet doen streven,
Zy blyv' het çiersel uwer Jeugd,
De voedster uwer min, de noordstér van uw leeven.

Dan blaakt uw heldre minnevlam,
ô STIRLING, met uw Uitverkooren,
Ten luister van uw beider stam,
Dan wordt der oud'ren deugd van telg tot telg herbooren:

De deugd, die 't heil der Kerk bemint;
Die niemant dwingt in zyn geweeten;
Daar 't Christen hart zyn toevlucht vind,
In 't vrygestreeden Land, ontslagen uit den keten.

ô Heilryke Ouders van dit Paar,
Vermaard door loffelyke zeden,
Die aan den Opperzegenaar
Uw spruiten hebt gewyd met wierook der gebeden;

De Godtheid, die uw toevlucht is,
Wil u beschermen en bewaaren.
Hy zegen deezen bruiloftsdisch,
En drukk' hier naa een kroon van sterren op uw' haâren.

Vereenigd in Rotterdam den 19 *in Oogstmaand* 1744.

Liefwaarde. Veldzang. Ter bruilofte van den eerwaarden heere Martinus Arkenbout en jonkvrouwe Johanna van Dalen.

o Liefde! kom met uw gespeelen
Uit uwe zalige prieelen,
Daar 't heilig Lam de bruiloft viert,
Omringd van duizend hemelingen,
Die 't eeuwig bruidstriumflied zingen,
Met hagelwit gewaad vercierd.

Of kunt gy Salems goude straaten,
o Hemelspeelnoot, niet verlaaten?
   Dat dan uw geest op de aarde daal',
En strooij', door Godtgewyde galmen,
Deez' disch met Sions vreedepalmen,
   Ten zegen van dit bruiloftsmaal.

Dan zult gy, in de hooge kooren,
De dankbre stem des Herders hooren,
   Die in het bloeijen zyner jeugd,
Bestraald door uwe hemellonken,
Een wedergade wordt geschonken,
   Die hem bekoort door liefde en deugd.

o ZEGENMOND, met uw LIEFWAARDE,
De Hemelnimf bind u op aarde,
   Smelt ziel met ziel, en min met min,
Dus lokt ze u, om na 't zalig Eden,
Op 't spoor der waare deugd, te treeden;
   Dus wyd ze uw heilig huuwlyk in.

o Bruid! in wier aanminnig weezen,
De liesde en deugden zyn te leezen,
   Zo eigen aan uw deftig bloed;
Loof Godt met blyde zegenklanken,
Hy geeft u reden om te danken,
Dien, die u hebben opgevoegd.

Die u een ziels beschermer geeven,
Een herder, die u voor zal streeven,
  Op 't pad na 't heilig Paradys:
Zo kunt ge een waare wellust smaaken,
En in een zuivre liefde blaaken,
  Godt, aller herdren Godt, ten pryz'.

Zal ik, o ZEGENMOND, u leeren,
Hoe gy de lieve nimf moet eeren?
  o Neen de lessen van de deugd,
In 't heilorakelboek geschreeven,
Door de Opperwysheid zelf gegeeven,
  Zyn 't voedsel van uw lieve jeugd.

Uw vroome Vader, die aan 't Spaaren,
Godts heilorakels kon verklaaren,
  En uitblonk in de Vreedekerk,
Kon u een helder licht verstrekken,
Om u tot wysheid op te wekken,
  Die meer en meer uw geest versterk'!

De Moederzorg heeft uitgeblonken,
Om 't kroost tot waare deugd te ontfonken,
  Dat ze als een klokhen heeft bewaard;
Zy leerde u, naa uws vaders leeven
Zyn wyze lessen na te streeven,
  Dat haar nu zielsgenoegen baart.

LIEFWAARDE, uw Lief zal u geleiden,
Daar hy Godts lamm'ren staat te weiden,
  Langs d' oever van den klaaren Ryn;
Daar zal hy van Godts liefde spreeken,
Daar vloeij' zyn tong van honigbeeken,
  Daar zal op aarde uw Salem zyn.

Hy zal de ted're lamm'ren wasschen,
In Sions reine waterplassen,
  En koest'ren in de liefdezon.
De landjeugd zal zyn heilstem hooren,
Daar hy als leeraar uitgekooren,
  Het harte der Gemeente won.

Dat Godt uw beider liefde heilig;
Het aartsch geluk is zelden veilig,
  Schoon 't elk met weelde en vreugde vleijt,
De rampspoed kan ons haast bespringen;
Want buiten Godt zyn alle dingen,
  Vol ydelheid der ydelheid.

Gelukkig dan, o welgepaarde!
Die niet gehecht aan de ydele aarde
  Uw ziel der Godtheid hebt gewyd!
Gelukkig dan, o wakkre herder,
Verspreit uw liefdevleuglen verder.
  d' Aartsvyand van de ziel ten spyt,

Bezaaij den akker uwes Heeren,
En help den onkruidzaaijer weeren,
  Zo vind gy namaals ryken loon;
Zo nood de groote Hemelkoning
U, en LIEFWAARDE in Sions wooning
  Ter bruiloft van zyn lieven zoon.

Vereend te Haerlem den 9 *Maart* 1746.

Ter bruilofte van den heere Francois Vriends, en jongkvrouwe Adriana Margareta van Helmond.

  Godt, de eeuwige oorzaak aller dingen,
  Die de altydteelende natuur
Beweegt, in eindelooze kringen;
  Die aarde, water, lucht en vuur,
Bezielt met wonderbaar vermogen,
Steltons zyn Almacht klaar voor de oogen.

Wat schepzel kon zichzelven scheppen?
  Of is geschapen by geval?
Kan 't uit zichzelf één lidt verreppen?
  Wie dryft het Aardryk als een bal?
Wie baant de wegen de Planeeten?
Wie heest de Hemelen gemeeten?

't Is Godt, die alles voort deed komen
  In maat, getal, en in gewicht;
Die dieren, vogels, kruid- en stroomen,
  Door zon, en maan, en sterren licht,
Om 't edelst schepzel te overtuigen,
Dat alles op zyn wenk moet buigen.

Gy zaagt zyn' wonderbaar vermogen,
  ô VRIENDS! zyn wysheid, zyn bestier,
Door 't Zonnestelsel voor uwe oogen,
  In menig klein onzichtbaar dier.
Zo is de heerlykheid des Heeren
Uit schepzels, klein als stof, te leeren.

Nog zaagt gy meer verborgenheden,
  Door kracht van 't voortgestooten vuur,
Dat doordringt door des menschen leden,
  Gelyk een vuurvloed der natuur,
Die door een draaijbol voortgedreven,
Den wysgeer moet dit denkbeeld geeven:

Dat Godt, de schepper, 't al doet groeijen,
   Door onbegrypelyk beleid;
Dat hy zyn zegening doed vloeijen
   Van 't middelpunt der eeuwigheid
Na 't Aardryk, door zyn Hemelkringen,
   Daar 't aardsch vernuft niet door kan dringen.

Maar nergens blinkt dat groot vermogen
Des Scheppers meer in wondren uit,
En houd de zinnen opgetogen,
   Roemwaarde Bruidegom en Bruid,
Dan in het beeld, volschoon van leden,
Gevormd na 't Godtlyk beeld, in Eden.

ô Wonder! als de Heer der Heeren
   Wascht en vermenigvuldigt, sprak.
Kon 't aards vernuft, hier wel uit leeren
   De kracht die in dien zegen stak?
Al 't zaad was in één zaad besloten,
Daar 't menschdom uit is voortgesproten.

Doch laat ons geen meer wondren zingen,
   Deeze onuitputtelyke stof,
Was eerst voor 't puik der Jongelingen,
   Een voorwerp, zynen geest ten lof:
Nu houd een wonderlyk vermogen
   Zyn hart en zinnen opgetogen.

Van HELMONDS spruit bekoort zyn' zinnen,
   Die in den bloeij van haare Jeugd
Zich door de Liefde ziet verwinnen,
   Terwyl zy streeft op 't spoor der deugd;
Nu brengt de min door haare krachten,
Hem duizend wondren in gedachten.

Nu zal hy in het vriendlyk weezen
   Der uitverkoren' zielsvriendin,
Veel stof tot vergenoeging leezen,
   Door invloed van de reine min;
Nu zal de zuivre liefde leeren
Twee harten trouw te *Electrizeeren*.

Moet nu het Zonnestelsel zwichten,
   Voor 't Stelsel van de nieuwe Maan?
ô Neen: zy zullen als twee lichten,
   Aan hunnen huuwlyks Hemel staan,
En toonen wederzyds geslachten,
De wondren uit hunn' trouw te wachten.

Nu zal in Haerlems Lustprielen
   Het Kunstmuzyk der lieve Bruid,
't Gehoor des wakkren Bruigoms streelen,
   Door kracht van Hemels maatgeluid;
Terwyl hy haar met zuivre klanken,
En reine kusjes zal bedanken.

Dan vloeijt de Goddelyke zegen
   Van uwe tong, ô Guldemond,
Als Paradysdauw allerwegen
   Op hun geheiligd echtverbond.
Godt laat hen op der Vadren smeeken,
Van zyn genade niets ontbreeken.

Hy zegen u in uwe kinderen,
   Zo lang ge op Sions muuren waakt;
Hy laat uw yver niet verminderen
   Die 't harde hart des zondaars raakt;
En stryd met waereldsche verkeerdheid,
Door wysheid, deugd, en schriftgeleerdheid.

De Godtheid wil u beiden geeven,
   Roemwaarde Bruidegom en Bruid,
Een heilryk en gelukkig leeven
   Daar 't Hemelsche geluk uit spruit
Dat namaals u de vrucht doe smaaken
Der liefde, waar in de engelen blaaken.

Vereend. in Haerlem den 27 *sten September* 1746,

Lykdichten.

Ter gedachtenisse van den heere Andries Schoemaker,

Vermaard kenner en liefhebber der Nederlandsche gedenkpenningen en geschiedenissen.

Is onze vriend deeze Aarde ontvlogen?
Vaar wel onsterffelyke ziel!
Sluit, dierbaar kroost, den vader de oogen,
Wiens deugd en gulheid elk beviel!
Hoe moet die slag de harten treffen,
Van die, die dit verlies beseffen!

Dat treft u dieptst, ô deugdryk bloed!
ô Zoon en dochter, nicht-en neeven!
Door zyn getrouwen raad behoed,
Voor onheil in dit zorgelyk leeven!
Grootvader zweeft, tot rust bereid,
Op vleuglen der onsterflykheid

Na Salems eeuwige landsdouwen,
Door Seraffinnen voorgelicht,
Daar hy zyn Ega zal aanschouwen
Met een verheerlykt aangezicht,
Sneeuwit gekleed in 't zalig Eden,
Daar zy op goude straaten treeden.

Dus ging hem(*) *Bruin* na 's Hemels koor,
En and're vroome boezemvrinden,
Uit deez' vergank'lyke Aarde voor,
Om beter vaderland te vinden;
Getrokken door de gulde snaar
Van Sions grooten harpenaar.

Maar leeft hy nu in 't zalig leeven,
En zien onze oogen hem niet meer!
Zyn naam blyft op de tongen zweeven
Door Hollands eedle fenixveêr,
Het puikjuweel der letterkloeken,
Vereeuwigd door zyn Penningboeken.

SCHOEMAKERS onvermoeide geest,
Te vinden in een stapel schriften,
Is 't allergrootste licht geweest,
Om 't eeuwig Penningwerk te ziften,
En brengen tot volmaakter stand,
Ten glorie van het vaderland.

(*) De Vermaarde Zededichter C. Bruin.

Met welken onvermoeiden yver,
Heeft hy zyn Penningkabinet,
Geopend voor dien eed'len schryver,
En 't scherp vernuft beleefd gewet;
Dit deed VAN LOON 's mans vlyt beloonen,
Door hem met eeuwige eer te kroonen.

Hoe weidde zyn vernuft altyd
In de oudheid van de Nederlanden!
Hoe reisde hy met lust en vlyt,
En schetste met zyn eige handen,
Kasteelen, poorten, dorp-en Stad,
Gelyk men ziet op menig blad.

Dus zag men door 's mans kloekheid wasschen
Een heerlyk Teken-Kabinet,
Om op 's lands oudheid toe te passen,
Gehandeld, konstig, êel en net,
Door PRONK, in Doorzichtkunde ervaaren,
Een pronk der landschaptekenaaren.

Nu is die geest, die vlyt verdoofd!
Nu is door arbeid veeler Jaaren,
Uw oude vader asgesloofd,
En zyne ziel om hoog gevaaren:
Strek gy, myn Vriend, zyn braave Zoon,
Na hem, uw bloed, een hoofd en kroon.

Leef op zyn spoor ten nut der maagen;
Zo zegen u het nageslacht.
Leef naar het Godlyk welbehaagen,
Steets onderwerplyk aan zyn macht.
Smart ons 't verlies van waarde vrinden,
By Godt is hulp en troost te vinden.

Men schreijt! maar 't is vergeefsch geschreijd.
't Geen sterflyk is moet eenmaal sterven.
Noch kunst, noch eer, nog mogendheid,
Kan hier de onsterflykheid verwerven.
De Fenix schudt al 't onreine af,
En vliegt herbooren uit zyn graf.

Overleden, in Amsterdam den 23 *December* M D C C X X X V .

Op het afsterven van den heere Gerrit Schoemaker,

Voornaam liefhebber en kenner der Nederlandsche oudheid.

Hoe los, hoe wankelbaar is 't leeven!
Hoe vast, hoe zeker is de dood!
Alle oogenblikken staan wy bloot
Om d' allerlaatsten snik te geeven:
Maar als de ziel van 't lichaam scheid,
Verlaat zy niets dan de ydelheid.

En wie zal de ydelheid waardeeren?
Al wie de waereld wel beziet,
Die Godt geschapen heeft uit niet,
En haast tot niet zal wederkeeren,
Zoekt vreugd en rust alleen by HEM,
Die heerscht in 't nieuw Jeruzalem,

Het hof des Hemelryks, Godts Eden,
Daar alles zynen roem verbreid,
In de onbegryp'lyke eeuwigheid.
En de englen op de wolken treeden,
Bedekt met vleuglen voor het licht,
Van 't albezielend aangezicht.

Daar is het leeven eerst bestendig;
Daar heerscht de zonde noch de dood;
Daar rust de ziel in Abrâms schoot,
Die eertyds arm was en elendig;
Daar is een eindelooze vreugd;
Hier veeltyds ramp en ongeneugt.

Hier treurt men, en vind stof tot treuren,
Wanneer twee harten door den gloed
Der min gesmolten en gevoed,
Zich voelen van malkander scheuren,
Vooral wanneer die zielsgeneugt'
Haar oorsprongk heeft uit zuivre deugd.

Dus hebt gy reden om te klaagen,
MARG'REETA, die uw Echtgenoot
U zaagt ontrukken door den dood,
In 't bloeijen zyner leevensdaagen:
Maar zoekt by Godt uw heul en troost,
Zo zegen' Hy u in uw Kroost.

Denk dat die Goedertiere Vader,
Die alles door zyn wysheid schikt,
Den mensch beproeft, en weer verquikt,
Opdat hy hem door ootmoet nader;
Houd dan uw ziel gerust en stil,
En onderwerp'lyk aan zyn wil;

Dan zal die Vader aller Weezen
En Weduwen, die uwen Vrind
Oneindig meer dan gy bemint,
Of minnen kon, uw smart geneezen:
Tot dat uw' ziel ten Hemel zweeft,
En met haar Ega eeuwig leeft.

De dichtkunst zal zyn naam gedenken,
Een naam aan de eeuwigheid gewyd,
Beroemd door zyn vernuft en vlyt,
In aan 't gemeen een schat te schenken
Der oudheid van het vaderland,
Verzameld door zyn ryp verstand;

't Zy hy van dorpen of kasteelen,
Of Hollands vrye steden meld,
Of de edele geslachten telt,
En wist door wapenkunst te streelen,
Zyn geest blonk, op zyn Vaders spoor,
Ten nut der oudheidminnaars door.

Dus zal uw Vaders eernaam leeven,
Roemwaarde Telgen, zyner trouw.
Bemint de deugd, verzacht den rouw
In uwe Moeder troost te geeven,
Met tedere gehoorzaamheid,
Ten roem der Hemelmajesteit.

Dan zult gy grooter heil verwerven,
Dan deez' verganklyke aarde geeft;
Dan zult gy daar myn GEERAERD leeft,
In 't Hemels Eden, hem niet derven.
Strooijt lykçipressen op zyn graf.
Godts liefde wissche uw traanen af!

Overleden den 10 *den van Wynmaand* M D C C X X X V I .

Op het godtzalig afsterven van den eerwaardigen heer Jan Schuurman,

Overleden in den ouderdom van 72 *jaaren in Haerlem*.

Men brengt dan 't lyk ter aarde, en zucht op 't koud gebeente
Van Schuurman, ouderling en vader der gemeente!
Wiens hart een geur van deugd in Haerlem heeft verspreijd.
Godt rukt hem uit de pyn, schenkt hem de onsterflykheid,
En Sions vreedepalm, die de uitverkoornen stryken.
In 't strydperk van de deugd waar in de *trouw moet blyken*.

Op het godtzalig sterven van den eerwaarden leeraar, in de bedieninge des Heiligen Euangeliums: Jan Claus;

In den heere ontslaapen, met eenen lieffelyken uitgang, te Amsterdam, in den ouderdom van 87 jaaren, 8 maanden, en 17 dagen. *Aan zyne Weduwe*, *Kinderen en Kindeskinderen*.

Godts Almacht die 't Heelal uit liefde schiep ten leven,
  En 't Schepsel onderhoudt tot zyne heerlykheid,
  Wil dat zyn groote naam op aarde werd verbreid,
Door't leevendmaakend woord, in 's menschen hart geschreven.

  Dat Woord, geleken by een eeuwigduurend Licht,
't Welk aan de ziel de Wet des Heeren klaar laat leezen,
Het goede zegent, en het quaade straf doet vreezen,
  Straalt eeuwig af van zyn Drieheilig aangezicht.

Het doemt de waereld, en al haar begeerlykheden,
  Dat dal der ydelheid, en schaduw van den dood,
  Vol strikken voor de ziel, die in haar angst en nood
Geen toevlucht vindt dan 't Licht, om op Godts spoor te treeden.

Wat is de heerschzucht? last. Wat aardsgeleerdheid? waan.
Wat rykdom? rook. Wat roem? een waterbel der dwaazen,
Een schynschoone Adamsvrucht, vol asch om weg te blaazen.
Al 't Aardtsch kan voor het Licht des Hemels niet bestaan!

Gelukkig is de ziel die uit den strik ontsprongen
Der Waereld, door dat Licht een weerglans geeft van deugd,
En dus op Aard geniet een voorsmaak van de vreugd,
Die onuitspreeklyk is voor Mensche- en Engletongen!

Dat eeuwig heilig Licht, der Serafynen Zon,
Bepaalt zich in geen huis, gebouwd met menschen handen,
't Wil op het borstgesteente Aärons niet meer branden:
Het bouwt zyn kerk in 't hart dat de ondeugd overwon.

Die held're vuurkolom der geestlyke Israelieten,
Had steets uw VADER, in des waerelds woesteny
Aandachtig in het oog, dus bleef zyn ziele vry,
Wanneer een Aardsche slang hem na de hiel wou schieten.

Van jongs af aan met melk der wysheid opgevoed,
Van zyn Gamaliels tot Godtsvrucht onderwezen,
Krachtdaadig aangespoord om 's Heeren wet te leezen,
Vond hy nochtans geen rust in zyn ontrust gemoed.

Hy onderzocht de Schrift, en pleegde raad met menschen:
Maar vond verwarring, en spitsvindigheid des breins,
Een duister slikkerlicht. Iets klaars, iets heerlyks, reins
En Hemelsch scheen zyn ziel dien tyd vergeefs te wenschen.

Maar eindlyk opent Godt door zyn Genadelicht
Hem de oogen, dat hy ziet in 't Heilige der heiligen
Dien trooster, die zyn ziel in rampen kon beveiligen,
Een ster der Wyzen, die hy steets hielt in 't gezicht.

Toen woeij een onweerbui van bitt're tegenspoeden
Vergeefs hem over 't hoofd, hy stond die stormen door.
Zyn voeten bleeven staan op Sions heilig spoor.
Godt heeft hem lief gehad, en wilde hem behoeden.

Vervolgd, bespot, versmaad, gedoemd tot slaaverny,
Gesmeeten op een schip met zyn geloofsgenooten,
En van de Britsche kust, uit vrees voor pest, gestooten,
Vond hy zich naâ een storm, in roovers handen vry;

En in den zachten schoot van Amsterdam ontfangen,
Heeft Godt door 't heilig Licht hem meer en meer bestraald,
En zyne ted're ziel met vaste spyze onthaald;
Dies loofde hy den Heer met innige gezangen.

Daar heeft hy Christus woord verkondigd, en getrouw
Tot aan zyn leevenseind, vol wysheid, geest en klaarheid,
Den Vroomen voorgelicht, door 't Licht der zuiv're waarheid,
Vol liefde; opdat hy elk door liefde trekken zou.

Tot dicht by d' ouderdom van acht en tachtig Jaaren
Behield hy zyn verstand, die vaerdigheid van geest,
Als of hy in den bloeij des leevens waar' geweest,
Wanneer hy 't heilig Woord des Heeren moest verklaaren.

ô Christelyke Ziel! toen ge yvrig in het werk
Des Heeren bezig waart, met bidden, krachtig spreeken,
En steene harten met den hamer Godts te breeken,
Begaf u 's lichaams kracht, al bleef de geest nog sterk.

Hoe zacht, hoe lieflyk, zyt g' ô gryze man, ontslaapen!
Gy laat een geur van deugd en hemelwysheid hier;
Al zyt gy spraakeloos, gy spreekt nog op 't papier,
Opdat wy ons aan geen vergangklykheid vergaapen.

Gy zyt geweest! maar leeft in 't ongeschapen Licht,
Daar om den troon des Lams, de heilige Ouderlingen
Het Haleluja met de Cherubinen zingen;
Zo rust de ziel nadat haar arbeid is verricht!

Juich dierbre Weduvrouw! juicht, Dochteren en Zoonen!
Hy is vereenigd met den Schepper zyner ziel;
Die heeft hem ondersteunt, toen 't sterflyk lichaam viel,
Om hem in Sion met de onsterflykheid te kroonen.

Klagte van het Spaaren Over den dood *Van de Eerwaarde en Godzalige Heeren* * Simon Schaager en † Cornelius de Bruyn,

Leeraaren in de Christelyke bervormde Kerk binnen Haarlem, en den heer ↓ Matheus Kuyts, *Ouderling in de zelve Gemeente*. Overleeden den ↓ 15, * 18, en † 19 November 1740.

‘Het Spaaren legt in rouw bezweeken,
En drenkt het land met traanenbeeken,
Terwyl de Kenn'mer hoofdstad zucht,
(Nu haar Drie lichten zyn verdweenen
Die in de Kerk met luister scheenen)
En strooijt deez' klachten in de lucht:

ô Sions dochter smelt in rouwe,
Gelyk een droeve weduwvrouwe,
Gy zond uw' vroome wachters uit
Om eenen knecht voor 't huis des Heeren.
Ach! moesten zy dus wederkeeren!
Ween, Sulamite! ô Hemelbruid!

Ach! moesten vier getrouwe vrinden,
Zich in gelyke krankheid vinden,
Beklemd in de armen van den dood?
En worstelt de eene met het leeven,
Om zyn drie broed'ren naa te streeven?
Heer, wees zyn Heiland in den nood!

Wie kan, beneveld van de zonden,
De diepte van uw wysheid gronden?
Wanneer gy dondert beeft het al!
't Zy in den Hemel, 't zy op Aarde!
Zo uw genade ons niet bewaarde,
Hoe yslyk, Heer, waare onze val!

Wy kusschen, Vader, uwe roede!
Uw liefde straft ons hier ten goede!
Dat ons vernuft geen oordeel stryk',
En al het aardsche van ons vliede!
Niet onze: maar uw wil geschiede;
Zo kome uw eeuwig koningryk.

Maar onze zwakheid doet ons schreijen
Met U, ô Sions maagdenreijen!
Ja, treurt! dewyl 't het hart verlicht;
Uw Christen Sadok legt verslagen,
Die Godts verbondkist heeft gedraagen,
Voor 't Driemaal heilig Aangezicht.

Gy moogt om uwen SCHAAGER treuren
Men voelt hem van het harte scheuren!
Gy mist dien vroomen guldemond,
Dien wachter die voor Sion waakte,
En in een gloed van yver blaakte,
Wanneer hy in den tempel stond.

De B R U Y N , die Christus arme leden
Mildaadig spysde, volgt in vreeden
Hem na, by K U Y T S , zyn' reisgenoot,
Daar vierentwintig Ouderlingen,
Het heilige triumflied zingen,
Voor d' overwinnaar van den dood.

Die om de Kerk voor ramp te veil'gen
Lag in het Heilige der Heil'gen,
En smeekte om Godts orakelstem.
Dat licht der Godgewyde blaêren.
Op Neêrlands zeven kandelaaren,
Schynt nu in 't nieuw Jerusalem.

Maar laat ons treurende betrouwen,
ô Diepbedroefde weduwvrouwen!
Op Goël, die uw herders mint.
Hy zal op Aarde uw trooster weezen,
En met een kus uw smart geneezen,
Als gy uw helden weder vindt.

Amsterdam in rouw om het verlies *der weledele groot achtbaare heeren*,

Mr. Nicolaas Sautyn, Mr. Mattaeus Lestevenon, *Heere van Berkenrode*, Mr. Lieve Geelvink, *Heere van Castricum*, *Mynden en de Loosdregten*. Mr. Daniel Hooft, Jan Elias Huydecoper, *Heere van Maarseveen*, *Neerdyk*, &*c. Alle binnen een jaar overleden*.

Indien ge, o Amsterdam! den Grieken volgde in rouw.
Zoudt gy den torentrans van 't Kapitool doen scheeren,
Om 't smertelyk verlies van vier grootachtb're Heeren,
Uw Solons, ryp van raad, Fabriciën in trouw.

Dus sprak myn zangheldin, met uwen druk bewogen,
  Wanneer gy GEELVINK, HOOFT, LESTEVENON, SAUTYN,
  Uw Burgervaders, die door deugd vereeuwigd zyn,
Eer 't Jaar zyn' omring sloot, zaagt rukken uit uw oogen.

  Nog mikt de dood op 't hart van uwen wyzen Raad;
Daar vliegt zyn pyl! ik beef! o hemel! wien zal 't gelden?
Helaas! zy treft het hart van èèn der trouwste helden,
  Uw Nestor, MAARSEVEEN, de zuil van kerk en staat.

Zoud gy beklemt van hart in wanhoop rouw betoonen?
  o Neen; men onderwerp zich 't Goddelyk beleid.
  Kus, kus de roede van de Hemelmajesteit!
Hun deugd leeft, tot uw heil, in 't hart der ed'le zoonen.

Mecenas. Lykzang ter gedachtenis *Van den Weledelen Grootachtbaaren Heere*, Mr. Cornelis Ascanius van Sypesteyn:

Raad en Regeerend Burgemeester der Stadt Haerlem, *Bailijuw*, *Houtvester*, *en Stadbouder van de Leenen van Brederode*, &*c.* &*c.* &*c. Ontslapen den* XXVI *van Sprokkelmaand*, MDCCXLIV.

Vloeijt u het edel bloed van uw' doorluchte vaderen,
ô Batavier, door de aderen?
Voelt gy in 't hart een zucht voor 't lieve Vaderland?
Een yvervuur, dat brandt,
Om voor den Godsdienst en de Vryheid goed leven,
Op 's hemels eisch te geeven?
Dan acht, dan roemt gy ook de leden van den Raad.
In Hollands vryën Staat:
Die Burgervaders, die beschermers uwer muuren,
Die wyze Palinuuren,

Getrouwe Fabiën en Aristyden zyn.
   Ach! welk een felle pyn
Doorsnydt u 't edel hart, als zy dit sterflyk leven
   Voor 't eeuwig overgeeven!
Helaas! een slag zo fel valt heden u te beurt.
   De Kenn'mer hoofdstad treurt,
Om haaren Focion, den vader der gemeente.
   Zy zucht op 't koud gebeente.
Zy schreijt den Hemel aan, en roept, beroerd van geest:
   ‘Mecenas is geweest!
De dood heeft onverwacht dien wyzen mond gesloten!
   ô Glorie myner Grooten!
ô Liefde van het volk! ô raadsheer kloek van brein!
   Grootachtb're SYPESTEYN!
Hoe moet die zwaare slag myn Burgervad'ren treffen,
   Die zyne deugd verheffen,
En wysheid, nodig in den hachelyken stand
   Van 't dierbaar Vaderland.
Godt, onzer Vad'ren Godt, die hem heeft weggenomen,
   Bestiert het lot der vroomen,
Zyn Hemelwysheid blyve onsterflyk in den Raad,
   Tot heil van Kerk en Staat.
Ach moet myn Melpomeen met rouwgewaad omhangen,
   In droeve Lykgezangen,
Uw roem verheffen, myn Mecenas! op uw graf!
   o Rampspoed al te straf!
Hy zal niet meer ten nut, uit 's lands historie, melden,
   Den roem van Neerlands helden,

De Penningwysheid schreit, en roept beroerd van geest:
‘Mecenas is geweest.
Het school dat ons de taal van Latium doet hooren,
Stadthuis en Tempelkooren,
Weêrgalmen zynen lof. Geleerdheid roept bevreesd:
‘Mecenas is geweest!
Een wolk van droefheid dekt de helm en dorre kruinen
Van Bredenrodes duinen,
Om d' eedlen Hoog Ballijuw. De jager zucht bedeest:
‘Mecenas is geweest!
Hy zal op Schooteroog, in schaduwe der elzen
Zyn Lief niet meer omhelzen!
't Vermaaklyk landhuis treurt, het Spaaren smelt in rouw,
Als zyn weledle vrouw,
Als zyn weledel kroost, de Dochteren en Zoonen,
Die zyne deugd bekroonen:
Dien hy, zo onverwacht, wierd van het hart gescheurd:
‘'t Is billik dat gy treurt,
En traanen stort op 't lyk van uw' doorluchten Vader;
Wien treft dat sterflot nader
Dan U, de spruiten van zyn onkreukte min?
En U zyn Gemalin?
Helaas! veranderen dus de blyde Bruilofts reijen,
Heer S C H U Y L E N B U R G , in schreijen?
Myn Zangheldin verstomt; de droefheid dooft haar' geest.
‘Mecenas is geweest!

Geweest! hy leeft om hoog. Zyn deugd blyft hier op aarde
In zegening en waarde:
De naam van SYPESTEYN, om wien myn zangnimf schreijt,
Verdient de onsterslykheid.

Jok en ernst.

Aan de dichtkundige liefhebbers van heuschen boert, punt en sneldicht.

'k Heb Huigens toegestemd in myne jonge jaaren
Dat woorden zonder zout en lachen zusters waren:
Maar de ondervinding leert dat laffe boertery
Een dwaaze dochters is van dartle zotterny;
Wie dan met vuilen klap en zonder zout van reden
De dwaasheid van den mensch al lachend waant te ontleden

Is zelfs belachens waard en smoort in zynen drek.
Men meng' dan boert met ernst, en gesel' 't vuil gebrek,
Bedil ik u wat snaaks, gy kunt my ook bedillen,
Dan lachen wy gelyk met uwe en myne grillen.
Had Vondels geest in spel van bloed en traanen smaak?
Ik leef in Blyspel: ei vergun my dat vermaak.
Schuur ik den moriaan? dien ziet men wyzer schuuren.
Op 's waerelds Schouwtooneel speelt elke gek zyn kuuren.

Tafelspel, ter bruilofte van den heere Petrus Smids,

en jongkvrouwe Margareta Engelbregt.

VERTOONERS. APOLLO. DE NEGEN ZANGGODINNEN. DE NYD. DE WAAN. MERKUUR.

Inleiding.

De Deken van het gild der Goden, Van ouds genaamd monsieur Jupyn, Heeft zyn familie op ontboden, Om dat hy eens wou vrolyk zyn. Vrouw Juno had een taart gebakken, Dewyl 't haar liefjes jaardag was,

Waar op het alles af quam zakken, Wat aan die maaltyd quam te pas. Men zag Madame Venus treeden, Met God Kupido aan haar hand, Gevolgd van de opperbaas der smeden, Aan wien zy was door trouw verpand; En Mars, de Koning der Sladooten, Met Bachus, en Sileen, een vent Die op een beest zat met vier pooten, Van ooren als een Haas, omtrent. Alcides leidde Pallas binnen, Vorst Pluto, Juffrouw Prozerpyn, En God Apol de Zanggoddinnen, Die graag in zyn gezelschap zyn. Saturnus Oom begon te snaauwen, Waar God Merkuur met Ceres bleef, Terwyl de vorst der Kabeljaauwen, Nepthuin, op vogte wolken dreef: Maar eind'lyk zag men ze ook verschynen, Waar op men aan de tafel gong, En Nectar slurpte, 't puik der Wynen, Tot Bachus van mooij Aaltje zong. Merkuur juist van den drank wat vrolyk, Greep God Kupido by een vlerk, En sprak, al zyt gy nog zo olyk, Ik ben u echter veel te sterk. Gy zult dees kerker niet ontspringen, Ik meen die groote veugelkouw,

Voor gy MARGREET belooft te dwingen Tot wederliefde door de trouw. Kupido lei zyn handjes samen, En riep, och! och! Merkuurtje Neef! Gy hoort u waarlyk wat te schaamen, Wyl ik niet in gebreeken bleef. Ik bidje wil me tog geen zeer doen, Heb ik uw PETRUS wat misdaan, Ik zal 't myn leeven nou niet weer doen, En aanstonds by zyn GRIETJE gaan. Doch 'k zou 'er schier op durven zweeren Dat ik haar hart getroffen heb; Maar 'k wil 'er graag eens heen laveeren, Terwyl gy hier blyft aan de fep. Dat is onnodig sprak Dione, 'k Heb MARGARETAAS hart geraakt, En SMIDS omhelst met vreugd zyn schoone. De huuwlyksknoop is al gemaakt. Apol zal met zyn Zanggodinnen, Tot lof van Bruidegom en Bruid, Terstond een Tafelspel beginnen, Zie daar, hy deelt al rollen uit. Vrouw Venus had dit pas gesproken Of al de wolken daar omtrent Begonnen door malkaâr te strooken, En reezen geestig overend. Men zag 'er schoone wolkpilaaren, Verçierd met blinkend sterregoud,

En Friezen die uitmuntend waaren, Met beeldwerk, heerlyk opgebouwd Doormengd met schoone bloemcieraaden. De berg Parnas slond in 't verschiet, Beplant met groene lauwerbladen. Roemt nu op tooneelen niet. ô Leidsche en Haagsche Schouwburgisten! Zwygt van uw schermen boven al, Waar aan gy zo veel schats verquistten, Om ergens in een paerdestal Het Kermisvolk met kunst te streelen. En gy Vier Kroonen, wyd befaamd, Byekorfs, en Noordschebosch toonelen, Apols tooneel maakt u beschaamd. Mogt hier Graaf Latro zich vertonen, Hy sprong drie ellen van den grond, Of liep uit grootsheid op zyn toonen, Als hy zyn Prinçessin hier vond. Maar laat ons nu niet meer verhaalen, My dunkt de goden zyn vergaârd. Apollo wenkt zyn zangchooraalen, En Momus speelt voor muizebaart. Zie daar, de kaersen zyn gesnoten, Het wolkgordyn word opgedaan, Elk hou zyn snavel dicht gesloten, En hoor het spel met aandacht aan.

Eerste tooneel.
De nyd. De waan.

DE NYD.
Hoe klopt myn hart van spyt! nu ik myn vyandinnen,
De dochters van Apoll, den Jongeling zie beminnen,
Den zoon van Ludolph, die vereeuwigd op Parnas,
Zo lang hy leefde een stut van Neêrlands dichters was.
'k Heb menigwerf vergeefs zyn grooten naam bestreden,
En daar het my ontbrak aan schyn van rype reden,
Heb ik hem fel bestormd met lettervittery,
Maar Jaas! dat zet zyn werk te grooter luister by.

DE WAAN.
Nu dunkt my is het tyd om wraak daar voor te zoeken,
Men slaa na zyne dood de klaauwen in zyn' boeken.

DE NYD.
Die worden op Parnas, gelyk een eeuwig werk,
Van God Apoll bewaard in zyn gewyde kerk.

WAAN.
Ik heb een held bezield, een groote lettervlegel,
Die zo veel pennen op zyn lyf draagt als een egel,
En op Parnas zich vol en dol gezopen heeft;
't Is best dat gy dien held uw nood te kennen geeft.

NYD.
Dien ik hem in 't Latyn of in het Frans te spreeken!
Maar 'k zie Apol, 't is tyd dees reden af te breeken.

Tweede Tooneel.
Apollo. De negen muzen.

APPOLLO.
Doorluchte dochters, heft nu aan,
Om 't lieve paar met lof te kroonen,
Wy zullen naar den tempel gaan,
Om 't heilig offer by te woonen,
De liefde leid de jonge Bruid,
't Vernuft, myn *Ludolphs* braave spruit.

TERPSICHORF.
Pigmalion had eens voorheên
Een beeld gemaakt van elpenbeen,
Dat niets ontbrak dan geest en leeven,
Hy zag 't, en riep verwonderd uit,
ô Goden! 'k zoek geen and're Bruid
Zo gy dit mondje spraak wilt geeven!

POLIMNIA.
Hy zag terstond zyn wensch voldaan.
De schoone sprak hem vrolyk aan:
Myn wederhelft, omhels myn leden!
Die deugd en kunst en wysheid mint,
Waar door hy 't hart der Goden wint,
Verkrygt zyn wensch op zyn gebeden.

EUTERPE.
Zo zag heer Smids het lieve beeld,
Door* Engelbrent met lof geteeld.
Hy stond verstomd, als zonder leeven,
En riep daar na verwonderd uit,
ô Hemel! mogt ik haar als Bruid,
Myn hart met duizend kusjes geeven!

ERATO.
Kupido stond 'er op een kas,
Of hy een pleisterbeeldje was,
Van Engelbregt met kunst gegoten,
En heeft MARG'REET die schoone maagd,
Op 't onverwagst, en ongevraagd,
Een minnepyl in 't hart geschoten.

* *Beeldbouwer en Pleistergieter te Amsterdam Vader van de Bruid.*

THALEIJE.
Schoon PETRUS als Pigmalion
Geen kunstig beeldje beitlen kon,
Hy zal nochtans zyn wensch genieten,
En mogelyk in d'aanstaanden nacht,
Wyl hy de vorm heeft in zyn macht,
Een Jong Poëetje leeren gieten.

MELPOMEEN.
Gy mint de vreugd, ik deftigheid,
Die elk op 't pad der wysheidt leidt.
De treurtoon klinkt my best in de ooren.
Gy volgt den geest van Cinthia,
Of Nazoos geestryk dichtwerk na;
Maar Konradyn kan my bekooren.

KLIO.
Triumf! myn zusters treurt nu niet;
Dewyl de min den rouw verbied.
Triumf! Triumf! plukt dichtlaurieren,
Verdiend in 't strydperk van de min.
Men leid het paar ten tempel in,
Om 't feest in 's hemels gunst te vieren.

URANIA.
De liefde, en onbesproken deugd,
Bereiden 't paar een minnevreugd
Die pen, penceel noch tong kan maalen.
De deugd die hen ten hemel heft,
De liefde die hunn' harten treft,
Doen hen door de Eendracht zegepraalen.

KALIOPE.
De nyd, die de eedle deugd belaagt;
En steets haar eigen vleesch doorknaagt,
Vermag niets op deeze Echtgenote n.
De milde hemel heeft MAR G'REET
En SMIDS, ontheft van allen leed,
Met zynen zegen overgoten.

APOLLO.
Hou op beminde Zanggodinnen!
My dunkt'k hoor onraad! treed naar binnen.
Neen blyf, ik zie 't is God Merkuur.

Derde tooneel.
Merkuur Apollo. De nyd. De negen muzen.

MERKUUR.
Stuit voor een poos uw Zegezangen.
En zie wat vogel 'k heb gevangen,
Op uwen hoogen tempelmuur.

APOLLO.
Spreek op ontaarde vyandinne,
Van deugd, en wysheid, kunst en minne,
  Waarom beklimt gy ons Parnas!
Zyt gy belust om brand te stichten
In myn gewyde koorgedichten,
  Op dat hier alles raake in de asch?

DE NYD.
  Genade Apollo, en geen recht!
  Dat ik uw kunstenaars bevecht
Hebt gy myn noodlot toe te schryven.
  Spuuw ik myn zwadder en fenijn,
  'k Voel zelf daar door de grootste pyn.
Beulin myn zelfs! 'k kan niets bedryven!

MERKUUR
Ik zal met uw verlof, Apol,
Dit monster kluist'ren in een hol.
'k Denk noch een ondier op te spooren,
Dat vry veel op zyn horens heeft,
Door waan en laster groeijt en leeft.
Bekend aan zyne Midas ooren.

APOLLO.
'k Beveel aan u, en Ceres 't paar,
Dat heden staat voor 't Echtaltaar.
Gaa, zegen hen in Amstels muuren,
Zo bloeij de handel van myn SMIDS.
Nooit tref de nyd hem met haar flits.
Zyn naam en stam moet eeuwig duuren

Ter bruilofte van den heere Bernard Schermer en mejuffrouw Johanna Catharina Delcourt

Wy zullen op dit vrolyk uur
De krachten van de Liefde zingen,
Die door haar schichten, toorts en vuur,
De grooste Helden weet te dwingen;
Die Mars noch Herkules ontziet,
En lacht om hun geweer of wapen;
Die Spiets en Sabel breekt als riet,
En kogels acht als vooze raapen.
Voor wien geen SCHERMER kon bestaan
In 't worstelperk van 't oude Romen,
Die Cezar zelf zyn Lauwerblaân
Heeft van een gladden kruin genomen,
En aan de schoone Nylvorstin
Kleopatra ten roof gegeeven,

Als hy gevangen door de Min
Zyn wellust had den toom gegeeven.
ô Liefde die aldus uw kracht
Betoont in alle Waerelds deelen,
Kon myn Thalye een blanke schacht
Uit God Kupidoos wieken steelen,
Dan zou zy schryven n a d e n eisch,
Hoe gy een SCHERMER houdt gevangen,
In uw betov'rend Minpaleis,
Alwaar hy blyft in de armen hangen,
Van zyn beminde Zielsvrindin;
Een nimf zo schoon en welgeschapen,
Dat hy verwonnen door de min,
Haar offert zyn geweer en wapen.
Koomt Nimfen, dochters van den Ryn,
Vlegt Bloemfestoen en Bruiloftskranssen;
Het zal dees dag een COURDAG zyn.
De Minnewichtjes zullen danssen,
Rondom 't gezegend Bruiloftsbed,
Tot dat de blyde nacht zal komen,
Daar zonder harnas en helmet
Een zoeten stryd word ondernomen;
Daar SCHERMER als een dapper held,
Gehuld met frissche Mirtebladen,
Zich in de bres der Liefde stelt,
En loon wacht voor zyn heldendaaden.
Gy zult DELCOURT, uw tweede Ziel,
ô SCHERMER een beschermer strekken

En haar, wiens schoonheid u beviel,
Door 't Schild der zuivre liefde dekken:
Een Liefde die op deugd gegrond,
U beide kan gelukkig maeken
In uw gezegend Echtverbond,
Zo lang gy blyft in liefde blaaken.
Dan houdt de Naam van SCHERMER stand,
En blinkt met eenen nieuwen luister,
Een naam vermaard in 't Vaderland,
Die nooit verdwynen zal in 't duister,
Zo lang de lof der poëzy,
Zal rollen van der dichteren tongen,
Of herders liefdekozery,
En heldendicht word opgezongen,
Uit dien vermaarden geest gevloeijd,
Uws broeders, die ten roem van 't Spaaren,
Gelyk een bloem is uitgebloeijd,
In d' opgang van zyn leevens jaaren.
Mocht* LUCAS (die in 't hemels licht
Geen oogen slaat, op stervelingen:
Maar zich vermaaktin hemels dicht,)
Hier zynen zwaanenzang herzingen!
Hoe klonk dan 't zegenryk geluid,
ô BERNARD in uw Bruiloftzaalen,
Dan lokte hy de Nimfen uit,
En schiep een choor van nachtegaalen,

* Lucas Schermer, broeder van den Bruidegom.

Als eertyds aan den Spaarenstroom,
Toen 't windtje door zyn haeren speelde,
En hy voor beeken, veld en boom,
Het oor der waternimfen streelde;
Dan zong hy mooglyk deezen toon:
  ô Liefde daal van 's Hemels boogen!
En vlecht uw roozen tot een kroon.
Uw Duifjes zyn vooruit gevlogen.
De blyde Hymen staat gereed!
Myn Broeder heeft den stryd gewonnen.
Hy triumfeert in 't Bruiloftskleed;
Zyn Min in 's Hemels naam begonnen,
Strek' tot een zegen onzer stam.
Nu gaat de Bruilofts Tempel open.
Twee harten blaaken in één vlam,
En doen ons 't heil der liefde hoopen.
Nu druipt van 's Hemels dischbanket
De zuivre Nektar in uw schaalen,
Waar by geen zoetheid van Hymet,
Noch Chioos druivensap kan haalen.
Dees beker schuimt van helder nat,
Dien my Menalkas heeft geschonken,
Als ik aan Sparens oever zat,
Waar uit Apol zelf heeft gedronken,
Toen hy Admetus ossen dreef,
En weidde langs de Arkader beeken;
Die by den vroomsten herder bleef,
Toen hy van 't aardryk was geweken:

Wy schenken ze uwen Bruiloftsdisch,
Myn BERNARD met uw Dischgenooten!
Bloeij met uw LIEF gezond en frisch,
Van 's Hemels zegen overgoten.
Queek door de deugd het Stamhuis aan,
Strek uw JOHANNAAS KROOST een hoeder,
Zo treed gy beide op roozeblaân,
Zo werde uw Schoone eens blyde moeder.
Vlieg op de vleuglen van de Min
By ons, hier na, ten Hemel in.

Ter bruilofte van den heere Willem van Doorn, en jongkvrouw Aletta Boel.

Liefjes, die nu als twee Eng'len
Ziel met ziel inéén zult meng'len,
In het Huuwlyks Paradys,
Op onze overoudren wys:
'k Moet aan u dit vaers vereeren,
Niet om u uw plicht te leeren
In den huwelyken staat,
Want dan wierd ik wis versmaad.
Maar dewyl het om pleizier is,
En het heden de manier is,
Oordeel ik het van myn plicht,
Dat ik kom met dit gedicht.
Om dan tot de zaak te komen,
Zal ik een der snaakste droomen,
Die ik immer heb gehad,
U verhaalen in dit blad.

'k Droomde dan, nog korts gelede',
Dat 'k de Brouwers gragt betreedde,
En quam dicht by 't Bruidjes deur,
Daar men riep: blyf staan Sinjeur!
'k Zag 'er meer als duizend luiden.
'k Dagt wat of dit mag beduiden?
En ik vroeg het aan een man:
Maar de bloed wist nergens van.
'k Volkje schreeuwde. Ik stond verwonderd.
'k Docht daar word een huis geplonderd,
'k Vroeg het aanstonds aan een wyf
Wat zy docht van dit bedryf.
'k Denk voor 't naaste (sprak weer deezen)
Dat hier zal een Boelhuis weezen,
Naar ik gistren heb gehoord;
En daar mee ging besje voort.
'k Docht, eer ik in huis wou loopen,
'k Moet eens zien wat zy verkoopen:
Maar wat stond ik daar verzet!
'k Zag geen stoelen, bank, of bed;
'k Zag geen potten en geen pannen,
Tafels, glazen kroes, noch kannen,
Rooster, asschop, wieg, noch tang,
Schilderyen, breed of lang,
Zo van Landschap als Historie,
Of Portretten per memorie,
Opgezierd voor alle daag
Met een ouwe Spaansse kraag.

'k Zag 'er ook geen Porcelynen,
By de stellen of dozynen,
En ik dagt, wel ben ik mal,
'k Zie hier immers nietmendal!
Met zo komt een kleine jongen
Door 't kanalje heen gedrongen,
Die na 't scheen in huis moest gaan;
Deeze sprak ik aanstonds aan.
Mantje, zeide ik, wil my zeggen
Hoe dat hier de zaaken leggen.
Hoe ze leggen? zei de guit;
Wel Sinjeur, hier is een Bruid,
En ik ben een Suikerbakker,
Daarom kom ik met myn makker
Hier verzoeken om de gunst:
Want 'k versta my op de kunst.
'k Zei, wat mogt dat wyf dan lellen.
En van 't Boelhuis my vertellen,
't Wyf (sprak hy) heeft geen abuis,
Want hier is een BOEL in huis.
't Is een BOEL die wonder net is,
Niet te mager noch te vet is,
En van alles wel voorzien,
Daar men schatten voor mag biên;
Maar men zal ze niet verkoopen,
Zo dat gy niet hebt te hoopen
Op Kortazie, zoete vaar,
Al ben jy een Makelaar.

't Is een BOEL die elk moet roemen,
Hy mag zich gelukkig noemen,
Die het heeft zo ver gebrocht,
Dat zy is aan hem verknocht.
'k Sprak, wel Jonge, hoe kan 't weezen!
Zo je liegt zo moogje vreezen!
Zeg wie meen je met die BOEL?
'k Hoor gy merkt waar op ik doel,
Sprak de bengel, 'k zal 't dan zeggen,
Wyl ik 't aan u uit moet leggen,
En daar meê is 't vraagen uit:
Deeze Juffer is de Bruid.
't IS ALETTA, die haar zinnen
Buigt om Heer VAN DOORN te minnen,
Die door zyn standvaste deugd,
Plukt de roozen van haar jeugd.
't Volkje dat gy ziet vergââren
Wil de schoone Bruid zien paaren,
Hebt gy lust zo volg my na,
Wyl ik vast de deur in gaa.
Naauwlyks eindigde de Jongen,
Of 'k ben schielyk opgesprongen
Door een wonderlyk gedruis,
Dat ik hoorde door myn huis.
Ider riep, dat ik 't kon hooren:
WILLEM kust zyn uitverkooren,
Zyne BOEL als hartvrindin,
Door een onbesprooken min.

Zyn standvaste liefde en zeden,
Vinden geen meer tegenheden,
Ieder roept nu overluid,
Kroont den Bruidegom en Bruid.
Lieve Bruid, door zulke droomen
Zou men aan de waarheid koomen;
Bloos niet, schoone maagdebloem;
Leef u stamboek steets ten roem,
Maak te nacht door uwe droomen
Dat 'er jonge droomers koomen,
Daar ge u me vermaaken meugt,
In den bloeij van uwe jeugd.
Leef te saam door 's Hemels zegen
Tot elkanders heil geneegen,
Bloeij tot nut voor uw geslacht.
En ik wensch u goeden nacht.

Ter bruilofte van den heere Jan Wittig, en Mejuffrouw Geertruid Neder.

't Lust my van de Min te kweelen,
Die twee harten t'zamen bindt
In Vrouw Pafos Lustprieelen,
Spyt de Sneeuw en Vorst en Wind,
Die de koude Januarie,
Met zyn witgevlokten baard,
Doorgaans schenkt tot een duwarie
Die in zyn regeertyd paart.
Luistert twee vereende zielen!
Die in 't bloeijen uwer jeugd
Zult voor Pafos nederknielen,
Tot der Vrienden lust en vreugd,
'k Zal een droom aan u verhaalen:
Want ik droom zomtyds al raar.
't Dagt my dat ik raakte aan 't dwaalen,
Van den eenen Vriend nâ d' aâr,

En quam by geval spanseeren
Op den Haarlemmerdyk,
Daar ik burgers, boeren, heeren,
Grooten, kleinen, arm en ryk,
Zag byéén staan in het honderd.
Word het* Heeren-logiment
Dogt ik van Jan Rap geplonderd?
Dan kom ik 'er niet omtrent!
'k Zei dat zou voorwaar niet lyken,
Ligt dat hier de Prins logeert,
Dien het volk nou juist wil kyken,
't Welk altyd wat nieuws begeert.
'k Vroeg daar op aan een der luiden:
Heer, Monsieur, Sinjeur, of Vriend,
Wat heeft dit hier te beduiden?
Zeg waar al dit volk toe diend,
Dat ik hier zie t' saamen rotten?
Maar die knevel scheen een geest
Die met my wat zocht te spotten,
'k Loof 't is een Poëet geweest.
Hier is (sprak hy) hy aangekoomen
De allergrootste Koningin,
Daar men ooit van heeft vernomen,
Die neemt hier de kamers in;
Ze is uit Pafos naar dees landen
Met haar Zwaanekoets gereên,
Om twee harten en twee handen
Fluks te streng'len inéén.

* *De Woonplaats van de Bruid*.

Wel myn Vriend wat moogt gy praaten,
Riep ik vol verwond'ring uit!
Zal zich GEERTRUID hand'len laaten,
Is de fiere maagd de Bruid!
Ik terstond door 't Volk gedrongen
En gekomen in het huis,
Zag 'er honderd vreugde sprongen,
Met een minnelyk gedruis.
'k Zag het Paar van ijder eeren,
IJder wenschte 't veel geluk,
IJder quam hun trouw waardeeren,
In het kort het was 'er druk.
'k Dacht 'k moet ook myn plicht betrachten,
Want de Bruigom is myn Vriend,
Die ik om zyn' deugd moet achten,
En elks achting wel verdiend.
'k Zal hem dan myn wensch doen weeten
In dit boertig Huuwlyksdicht,
Want dan heb ik my gequeeten
Zo 't behoorde van myn Pligt.
Laat vry de ouden zich vewarmen
Op een stoof of by den haard,
WITTIG neemt een Bruid in de armen,
Die hem beter warmte baart:
Want twee Maagdelyke bouten,
('k Maak my sterk dat ik niet jok)
Warmen meer dan twee vaam houten,
Zelf van *Steven van der Klok*,

Nu zult gy in 't kort ook weeten,
Dat de min bestaat in Vuur,
Volgens 't zeggen der Poëeten,
En dat de eedele Natuur,
Van het Vrouwelyk geslacht is,
Waarom ook dat geestig goed
Zo vol schoonheid en vol kracht is,
Dat de man het minnen moet.
Of men koopt, en of men makelt,
Of men 't land regeert, of preekt,
Of men rymt en of men kakelt,
IJder zoekt dat hem ontbreekt.
Princen, Heeren, Burgers, Paapen,
Hoe geleerd, hoe grof en fyn,
Zoeken niet alleen te slaapen:
Maar al eens gekust te zyn.
Bruigom, die zo zoet kost kaak'len
Van de liefde met uw Bruid,
Gy moogt roepen: schrik van Maak'len!
Nu gy zoo'n Partytje sluit.
Wakker dan, en toont kourazie!
't Mak'laars Stokje voor den dag!
Zo gy graag een goe kortasie
Binnen neegen maanden zag.
NEDER zal met zoete lonken,
Zich verneed'ren in deez' tyd,
En uw minnevuur doen vonken
Nu gy t'zaam verbonden zyt.

Speelnoots gaat de Bruid geleiden,
  Daar de Liefde haar verwacht;
Wensch de Bruid en Bruigom beiden
  Een bekoorelyken nacht.
Wensch hunn' Moeders en hunn' Vrinden,
  Alle heil en zegening,
Door deez' zuivre min te vinden,
  Die een sterveling ooit ontving;
't Welk bestaat in 't goed genoegen,
  Dat verkreegen wordt door deugd.
'k Zal myn wensch by de uwe voegen,
  Lieve Speelnoots, zoete jeugd!
Dat de Hemel 't Paar wil geeven
Een gezegend vrolyk leeven.

Vereend te Amsterdam den 3 *van. Louwmaand*. 1723.

Ter bruilofte van den heere Jacob van Varelen, en Jongkvrouw Geertruyda de Beer,

Liefjes, die vereend van zinnen
't Heilig huw'lyk zult beginnen,
In dees lang gewenschten nacht,
Na de groetenis en zegen,
Dien gy hebt van elk verkregen,
Wordt dien ook van my verwacht.

Doch ik zal u 't hoofd niet breeken,
Met uw plicht u voor te preeken,
Dien gy zelf van buiten weet,
En van ouwerwetsche dingen
Veel te maalen en te zingen,
Past geen hedendaags poeët.

'k Zal uw ooren niet bedriegen,
Met uw lieflyk voor te liegen,
  Hoe ik met myn herdersfluit
Haerlems Herderinne reijen
Vrolyk aan den dans kon leijen;
  Wyl die leugen aanstonds stuit.

'k Zal de Bruid geen Kloris heeten,
Op den trant der veldpoëeten,
  Noch vertellen hoe ze in 't woud
Haare Schaapjes pleeg te leiden;
Want men laat geen vee meer weiden,
  Dat ik weet, hier in den Hout.

Vrage, Wat zult gy dan dichten?
Antwoord, Dat wat meer zal stichten:
  Vrage, zal het waarheid zyn?
Antwoord, 't Zal 'er wat na zweemen:
Doch ik meen niet lang te teemen;
  Want dat past geen Rethrozyn.

Luister dan na dees historie,
En houd die in uw memorie;
  Want ik heb ze zelf gedroomd:
En van poëtique droomen,
Plag wel eer wat goeds te koomen:
  Dichters droomen onbeschroomd.

Cipris, moeder van de liefde,
Die 't Heelal het hart doorgriefde,
   Zag ik met haar zoontje, vlug
Op haar zwaanekoets in 't Spaaren,
Met haar minnewichtjes vaaren,
   Door de graauwe steenebrug;

Want zy wou Minerva spreeken,
Die den Hemel was ontweeken,
   Wyl ze hier een troon van goud,
Zilverwerk en zydelaaken,
Door haar eedle kunst wou maaken,
   Schooner dan ooit was gebouwd;

Troon die in deez ryke muuren,
Tyd en eeuwen zou verduuren,
   Tot een zegen van de Stad,
Die door kunstig fabriçeeren,
Steekt de waereld in de kleêren,
   Voor een overryken schat.

Moeder riep vrou Venus wichtje,
Let eens op dit scherpe schichtje,
Want ik heb iets fraaijs in d' zin:
Eer wy Vrouw Minerf bezoeken,
Moet ik 't Juffertje verkloeken,
   Dat gins staat, door kracht der min.

Met liet hy het pyltje vliegen:
Maar hy zag zigzelf bedriegen
   Door de koelheid van de maagd,
Die zyn minnepyl niet voelde,
Of op geene liefde doelde,
   In het weigren onversaagt.

'k Zal u daar wel voor betaalen,
En in 't kort revengie haalen,
   Riep hy voor dit groot affront:
'k Zal 't BEERINNETJE wel vinden,
En met duizend knoopen binden
   Aan het touw van 't Echtverbond.

Fluks ziet hy Minerf verschynen,
Met haar schietspoel en babynen,
Die 't gezelschap welkom heet,
En om Neefje te tracteeren,
Heete koeken schaft met peeren,
   Wyl hy zelden kluifjes eet.

Meutje riep hy onder 't schransen,
'k Zou wel haast myn vel uit dansen,
   Zo gramsteurig ben ik tans:
Wil je my uw piek eens leenen
Met jou helm, dan zou ik meenen
   Heb ik te avond beter kans.

'k Zal eens aan heer JACOB vraagen
Of hy met my wil gaan jaagen.
  Ik moet op de BEERE jagt;
'k Meen 't BEERINNETJE te vangen,
En den jongeling te langen,
  't Schoone goude *Beerevacht*.

Ja sprak de eedle kunstgodinne,
'k Weet hy smelt door 't vuur der minne,
  En hy is dien buit wel waard.
Kolchis mag het vlies bewaaren,
't Goud *Beerinnevlies* aan 't Spaaren,
  Word voor zyne deugd gespaard.

Veele Jazons zou men vinden,
Die 't niet durven onderwinden;
  Niets verwint hier dan de deugd,
Diensten en standvastig stryden,
Die als goud de toetssteen lyden,
  Welkers glans het hart verheugd.

Hier op ging hy aanstonts vraagen,
Of heer JACOB meê wou jaagen
  In het Kenn'merlands gewest:
'k Zal ô bloem der jongelingen,
Sprak hy, vol van moed bespringen
  't Kostlyk gulde *Beerennest*.

Liefde maakt de vryer stouter,
En hy volgde de kabouter,
  Die voor 't *Beerennest* ging staan,
En zo hart begon te schellen,
Of hy 't wou aan stukken bellen,
  Zonder weg te willen gaan.

Met ging daar een venster open,
Daar hy voort is ingekroopen,
  En hy riep, hier ben ik nou!
Wil u fluks gevangen geeven
In dit zyde net, geweeven
  Op Minervaas weefgetouw.

Aanstonds raakte de BEERINNE
In het net der zuivre minne,
  Die tot nog was vry geweest:
Zy begint haar lief te likken,
En met twee verliefde blikken
  Toont zy haar vernoegden geest.

Wakkre JACOB kust zyn TRUITJE,
Als zyn schat, zyn hart, zyn *Bruidje*,
  En zy toont door 't minne zoet,
Dat zy by geen wreede Beeren
Plagt in Ysland te verkeeren,
  Noch in Groenland is gevoed.

Dat zy aan het zilver Spaaren,
Met zyn zuivre deugd zal paaren,
   Haare zilverblanke deugd,
En met hem gelyk in zeden
't Spoor der liefde zal betreeden,
   Welk der oudren hart verheugd.

Vrouw Minerva hoort den zegen,
Die de liefde heeft verkregen,
   Als zy 't bruiloftshuis genaakt;
Zy beloofd de jong getrouwden
Door haar' weefkonst te onderhouden,
   Die 'er veel gelukkig maakt.

Ik begon in deeze zaaken
Schielyk uit den droom te ontwaaken,
   Die 'k niet uit te leggen denk;
Wyl zy als de zon zo klaar is,
En ook zonder twyffel waar is;
Dies ik 't paar myn heilwensch schenk.

Leef gelukkige gepaarde!
Weef uw leevenswebbe op aarde
   Met de Schietspoel van de trouw:
Dat de goude draad van 't leeven
Uitgerekt worde onder 't weeven,
   Zonder knoopen van berouw.

Dat uw Vader en uw Moeder
Dees tot voedster, die tot hoeder,
  Lang verstrekken van uw jeugd;
En de Spruiten uit VAN VARELEN,
Eerlang zyn als schoone parelen,
  In het goud van hunne deugd.

Vereend in Haer'em den 27*sten van Sprokkel maand* 1724.

Naagerecht opgedischt ter bruiloft van den heere Abraham de Haan, en jongkvrouwe Katharina van Hoek.

Vereend te Amsterdam den 21 *Aug:* 1725.

Liefjes, die nu als twee eng'len
Ziel met ziel inéén zult meng'len,
In het huuwlyks paradys,
Gy hebt flus verheven' dingen
Van Poëeten hooren zingen,
Uw' volmaakte min ten prys;

'k Zal 't een toontje laager neemen,
En ik denk niet lang te teemen:
Maar op 't spoor van Meester Fok,
Met een Naagerecht te komen,
't Welk bestaat in 't kluchtig droomen
Van een kostlyk hoender hok.

Mooglyk hebt gy wel geleezen,
Hoe Merkurius voor deezen
  Met een HAAN liep op zyn zy,
En hoe hy dat diertje streelde;
Wyl 't de wakkerheid verbeeldde,
  Van zyn geest, en koopvaardy.

'k Zag dien handelgod dan komen,
(Dat 's te zeggen in myn droomen)
  Met zyn fraaije* Kantekleer.
Hy ontmoet de koninginne
Juno, 's hemels Echtgodinne,
  Die hem groet, met gunst en eer.

Welkom, zegt ze, roem der goden!
Hier 's uw stem en hulp van noden.
  Treedt met my dees' bloemtuin in.
'k Heb een hoenderhok doen bouwen.
Heeft uw HAAN nu lust te trouwen,
  'k Heb ligt hennen naar zyn zin.

Hier zyn spikkels, bruinen, blonden,
My voor raareteit gezonden.
  'k Heb 'er één die zonder fout,
(Hoor my vry met aandacht spreeken)
Zeven eyers alle weeken
  Leggen zal, van klinkklaar goud.

* Kantekleer word de Haan onder de vogelen genaamd. Zie de historie van Reintje de Vos.

En ze is uit een tuk van hennen,
Die wy voor zo deugdzaam kennen,
  Als men ooit aan d' Amstel vindt.
Ze is heel netjes, schoon en aardig,
En om haare deugden waardig
  Van uw besten HAAN bemint.

God Merkuur riep: seldreweeken!
Zulk een hen is waard bekeeken.
  Zit ze daar niet in dien HOEK?
Ja, sprak Juno, 'k zal ze u geeven:
Maar uw HAAN moet met haar leeven,
  Deftig, wakker, vroom en kloek.

'k Heb hier (riep de koopgod weder)
Eenen HAAN zo trouw en teder
  In de liefde, en onvermoeijd,
Dat ik u zou durven zweeren,
Dat 'er geen van schooner veeren
  Ooit aan 't Y is uitgebroeijd.

'k Heb deez' wakk'ren HAEN gezonden
Naar het handelryke Londen,
  Daar men schoone hennen vindt:
Doch hem quam 'er geen te vooren
Dien in 't minst hem kon bekooren;
  Wyl hy fraaijer HOEK bemint.

Maar ik hoor wel aan zyn kraaijen
Dat hy hier zich in wil draaijen,
   En voorwaar hy heeft gelyk.
Lustig dan myn braave veugel,
Ik geef u den ruimen teugel,
   Maak dat uwen yver blyk'!

Dien getrouw, voor al uw leeven,
't Hennetje in uw macht gegeeven,
   Van de Huwelyks godin,
Wilt voor haaren welstant waaken,
Dan zult gy de vruchten smaaken
   Van een onbevlekte min.

'k Hoef u tans niet aan te maanen,
Om in 't kort wat jonge HAANEN
   Aan te queeken in uw hok,
'k Zal myn yver liefst betoomen:
Want de nacht begint te koomen,
   En gy moet nu haast op stok,

Lieve en welvereende menschen,
Dien wy 's hemels zegen wenschen,
   Wakk're Bruidegom, schoone Bruid!
'k Denk dees droom niet uit te leggen!
Want ik weet niet meer te zeggen,
   Dan: hy legt zich zelven uit.

Ter bruilofte Van den Heere Nicolaus van Tettrode, M: D. En Mejuffrouw Anna Balbina van Eekhout,

De Liefde die het al bezielt,
Wat adem is gegeeven,
Voor wien het alles nederknielt,
Quam op de wolken zweeven,
Zy sloeg haar oog op 't bloemryk dal,
Daar 't hoofd der Kenn'mer steden
Haar groette met een bly geschal,
En uit haar koets zag treden.
Wees welkom, riep de fiere jeugd,
Wees welkom o godinne!
Ontfonkster van de zoete vreugd!
Bezielster onzer minne!
Wy hebben u met smart verwacht,
Aan d' oever van het Spaeren,
Alwaar een fiere schoonheid tracht
Haar vrydom te bewaaren.

De minnaar munt in deugden uit,
Dat tuig 't Bataafsch Atheenen,
Daar hy de kracht van 'theilzaam kruid
Tot artseny (voorheenen
Geleerd uit zyn heer vaders mond,)
Met wakkre professooren
Heeft nagespoord tot in den grond,
In 't midden der doctoren,
En door zyn vlyt tot Arts gekroond,
Met Esculaaps lauwrieren,
Den kranken zyne hulp betoont,
Naast Haerlems Podalieren.
Maar ach! wat baat hem al zyn vlyt,
En wysheid uit de boeken,
Hy is zyn lieve vryheid quyt,
Waar zal hy kruiden zoeken?
Hy vind in Dioscorides
Of Dodoneus blaêren
Voor zyne quaal geen nutte les,
Daar groeijt geen kruid aan 't Spaeren
Dat zyn gequetste hart geneest;
Erbarm u dan godinne,
Wy weeten dat gy kruiden leeft
Bequaam voor brand der minne.
Dat 's waar riep god Kupido uit,
Wat baat het lammenteeren,
Ik weet voor hem een liefde kruid
Dat zal ik hem vereeren.

'k Vlieg na de ban van TETTERO
Knaphandig op een stroping,
Daar heeft Merkuur de hemelboo,
Een willige verkooping
Van opgewasschen EEKENHOUT,
'k Zal daar een tak van brengen,
Die 'toog met lust en vreugd aanschouwt
En haare blaadren mengen
Met zap van ongeveinsde min,
Om 't kookend bloed te koelen;
Neemt myn patient dat aanstonds in
Hy zal verandring voelen.
Want sap van EEKENHOUT is best
Voor hem en zyne qualen,
Ik weet het is probatem est
En zal het aanstonds haalen.
Hier op heeft hy de lieve maagd
Uit EEKHOUTS stam gesproten,
Met zyn gezwinde boog belaagd,
En in het hart geschooten.
Zie daar vereer ik u een spruit
Fris groen en uitgeleezen,
Hier is heer TETTERO het kruid
Het welk u kan geneezen.
Waardeer (dus sprak de god der min)
Waardeer 't geen wy u schenken.
Neem EEKHOUTS sap met kusjes in
Dan zal geen brand u krenken.

De jeugd van Haarlem roept vast uit
o Nimphen van het Spaeren,
Zet nu de Bruidegom en Bruid
Den bloemkrans op de haeren!
De liefde mengel ziel met ziel,
En doet twee harten branden.
Dat elk voor 't outer nederkniel
Met saamgevlochte handen,
Ten zegen van het trouwverbond,
Ten zegen hunner Maagen,
Ten vreugd van die met hart en mond
Hun Stammen achting draagen;
Hun Stammen die in Haarlems wal
In overouden jaaren
Geroemd door deugden overal,
Bemind en dierbaar waaren.
De hemel geef dat TETTROOS stam
Op 't EEKHOUT weelig bloeije,
En door hun zuivre minnevlam
Een bosch van EEKEN groeijen,
Een bosch den hemel toegewyd,
In welkers lieflyk lommer,
Het deftig maagschap zich verblyd
En vreugd schept zonder kommer,
Tot dat de Hemel hen geleid
Ter bruiloft in de onsterflykheid.

Vereend te Haerlem. den 10 *Aug:* 1734

Punt-snel en knipdichten.

Belofte van een prediker.

Ik zal myn Text en Preek tans in drie deelen deelen,
   En de onderdeelen doen vervolgen zo 't behoort:
   Ik zal 't Hebreeus en Grieks verklaaren woord voor woord,
Zo kort, zo bondig, dat het niemand zal verveelen.

De uitbreiding, welgepast, zal keurige ooren streelen,
   Zo net zo klaar ter zaak, dat zy het hart bekoort;
   Ik zal de gruuwlen van de zonden, soort voor soort
Bestraffen, en aldus de breuk van Sion heelen.

Ik zal voor Wysgeer op den Preêkstoel zelden speelen;
   'k Zal denken waar ik staa; opdat ik niet verdool.
   Gods woord past op den stoel: Natuurkunde in het school.

Ik zal in Kerk en Staat geen twist noch oproer teelen.
‘Elk wagt met aandacht na 't vervolg van dat *ik zal*,
Maar let men op den zin, dan zegt hy niemendal,

Mr. Jam's en Mr. Kraft. Twee parlements heeren.

Gaat gy na Paulus kerk? vroeg Jam's aan meester Kraft:
Neen, sprak zyn vriend, daar word na 't Parlement geblaft.
Gaa dan maar mêe zei Jam's, gy hebt nu niets te vreezen:
Daar zal een Engel van Laodicea weezen.

Op een hofprediker by een Duitsch prins.

Een leeraar sprak op 't Bal een hoveling dus aan:
Och! zag men in het hof den grooten Paulus staan,
Die nimmer heeft gedanst; hy zou den dans verdoemen,
En dit geen Christen spel: maar 't spel van Baäl noemen.
Het antwoord was: Helaas zo hier de apostel stond,
En u in 't midden van die ydelheden vond,
Hy trok u uit het hof. Zyn ernst zou u verleeren,
Hier daaglyks by den Disch myn Prins den mond te smeeren.

Ernstige raad aan een al te driftige prediker.

Myn vriend gy zyt geleerd, en machtig in de schriften:
Maar niet te machtig in 't beteuglen uwer driften:
Leer, leer zachtmoedig zyn, denk dat hy niets bestraft,
Die groote lamm'ren byt, en na de kleine blaft:
Dat tergt het hart tot wraak, en wraak is immers zonden?
Ei blyf een herder, laat het blaffen aan de honden.

Op het vruchteloos prediken tegen de kermis

Gy wilt de kermis vreugd (myn Leeraar) doen vertrekken.
Ik prys uw yver: maar gy predikt tegen gekken.
Ach is de waereld niet een markt vol ydelheid,
‘Daar Demokriet om lacht, daar Herakliet om schreijt?
Vermoeij u niet te veel met vruchteloos te spreeken.
De kermiszotheid danst, en laat de wysheid preeken.

Advertentie, in de Haagse Courant

13 *April* 1750.

Word geadverteerd aan alle Heeren en Liefhebbers, *dat* Hans Michel van Hannover *is overgekomen*, *met een party* Geleerde Goudvinken *welke verscheiden Deuntjes fluiten*, *in 't geestelyk en weereldlyk. Hy is te bevragen op het Spuij in de gezonden Broeder*.

Hans Michel Goudvink, van Hanover,
Professor in de vogelkunst,
Brengt zeer geleerde vinken over,
En vraagt een ijder om de gunst:
Zy doen hun stemmen lieflyk klinken,
Zy fluiten deuntjes, grof, en fyn,

Hy heeft veel geestelyke vinken,
En vinken die ook waerelds zyn:
Hy hoeft zo niet als andere Poepen,
Met vogelkorven op zyn naars,
Koop! Koop! kanariekoop! te roepen;
Zyn kunst is al iets wonderbaars.
Zo Her Hans Michel kon besluiten,
Na Leiden met zyn school te gaan,
Om daar een vink-Consert te fluiten,
Men nam hem voor Hoogleeraar aan:
My dunkt hy moest daar heenen springen,
Daar worden de Professors ryk,
Die jonge Spreeuwen leeren zingen
In 't geestelyk en waereldlyk.

Aan een vader die zyn zoon op zocht.

Zoekt gy, als Saul, na uw ezel by Profeeten?
Dat 's mis papa, hy zit in 't midden der Poeeten,
Daar blaast hy op de Lier als Marsias in 't wild.
Haal 't arme beest op stal, eer dat het word gevild!

Op een rymelaar van blyspellen, *Die om een vaers onder zyn portret verzoct*.

Hein Halfmal liet aldus zyn vieze tronie drukken,
Die spel op spel purgeert, en dansen wil op krukken;
Die tusschen mal en vroed, door ydlen waan verblind;
Geen Blyspel, Fransch of Duitsch, zo fraaij als 't zyne vind.
Wat dunkt 'er Plautus van? wat zeggen de Poeeten?
De gekskap lykt het: maar de bellen zyn vergeeten.

Op de afbeelding van Dr. Theofrastes Paracelsus. Vinder van de Lapis Philosophorum.

Dit 's Dockter Paracels,
Zyn neus is als een els
Om pillen mê te pikken.
Hy heeft geen nood van stikken;
Ontvliegt zyn geest den mond,
Dan doet hy hem terstond
Door 't neusgat wederkeeren;
Dus vond hy 't disteleeren.
  Onnozele Alchimist,
Die geld en tyd verquist;
Indien gy goud wilt vinden,
Hangt Flesjes aan zyn snuit,
Daar druipt de Lapis uit,
Voor Filozoofsche vrinden.

Op de afbeelding van Dr. Balthasar Bekker.

Pleeg Heeroom met zyn quast de nikkers te versagen,
Dat was maar voor een tyd; elk kroop weer in zyn nest.
Maar wie een middel zoekt om ze eeuwig weg te jaagen,
Koop Bekkers toverboek en Print. Probatem est.

Anders.

Wie Bekkers weezen ziet, bestaande in neus en ooren,
Begrypt dat hy tot schrik der spooken is gebooren.
Vind Heerom dan geen baat door wyquast of het kruis,
Hy hang dit bakkês als een molyk in zyn huis.

Anders.

Had Balthazar geleefd in 't kluis by sint Anthoni,
Daar quam geen spook omtrent uit schrik voor zulken trooni.

Quinkslag van een hofnar.

Een vorst van Saxen sprak aldus zyn hofnar aan:
De Jooden hebben in een brief ons doen vertoonen
Om binnen Leipzig vry te handlen en te woonen,
Wat denkt de nar hier van? zou ik 'er toe verstaan?
Ja sprak de schalk, neem ook wat Turken zo zy 't wenschen,
Dan heeft men alles hier, behalven Christen menschen.

Snel antwoord van Samson Pignatelli *Die klein van persoon*, *maar dapper was*.

ô Samson sprak een heer, mogt gy in 't veld verschynen,
Uw arm versloeg misschien een honderd Filisteinen!
Hoe, honderd sprak hy vriend? 'k denk dat gy duizend meent:
Dat zal ik doen zo gy me uw kaekebeenen leent.

Broer Knelis in zyn preek gestuit.

De nikker, riep Paap Kees, moet my van stoel af haalen,
Indien ik niet bewys dat al de Geuzen dwaalen.
Met komt in 't kerkportaal, een schoorsteenveeger staan.
De paap begon van schrik terstond een kruis te slaan,
En riep 'k bezweerje! 'k wil myn hoofd met u niet breeken.
Ik zeg nog eens blyf uit de kerk!
Hoe zou een mensch geen woord uit korswil mogen spreeken.
Of gy komt aanstonds al te werk?

Kranken troost.

Een dorppaap zag een boer met Potegreuze beenen,
En sprak, myn lieve Kees, ik kan u niet zien weenen:
Kom by my in de kerk, dan zalf ik licht uw' wond
Met balsem giliats, gedropen uit myn mond.
Och Heeroom, sprak de boer, ik ken zo ver niet loopen:
Maar stuurtse met de maaijt, ik wil ze gaeren koopen.
Myn balsem, sprak de paap, bestaat alleen in troost.
Is 't angders niet, zei Kees, dan roep ik meester Joost.

Schadelyk gewas in zekeren tuin

Ik stond in Huig ooms tuin, die heerlyk was aan 't bloeijen.
Hy sprak: ik dank den Heer die ons zo veelbelooft!
Ik laat in mynen hof geen schadelyk onkruid groeijen.
'k Zei vrind hier groeijt een kruid dat ziet gy over 't hoofd
't Zit diep geworteld, en gy dient het uit te roeijen.
Waar is het, sprak de man: 'k zei daar gy gaat en staat.
Men noemt het gierigheid, de wortel van al 't quaad.

Een jongen verzoekende op de kermis te gaan

Een Jongen sprak beschroomd aldus zyn' vader aan:
Ach! mogt ik, als 't u belieft, meê na de kermis gaan?
Myn neefjes staan gereed: de man zei; 't mag niet weezen
Gy moet hier stil in huis de Katechismus leezen.
  Denk wat heeft Salomon gezeid,
  De waereld is maar ydelheid,
Een op gesmukte pop, waar voor de jeugd moet vreezen.
Ja, sprak de jongen, dat zei Salomon misschien
Na dat hy honderdmaal de kermis had gezien.

De ongevaarlykste faculteit voor een student.

Myn zoon moet Advocaat, Doktoor of Leeraar zyn:
Ei geef my goeden raad. waar moet hy toe Studeren?
Wierd hy Doktoor, myn vriend, hy hielp naar allen schyn
Veel' menschen om den hals door laaten en klisteren:
Indien hy leeraar word, en naar zyn leer niet doet,
Is hy een herder die zyn schaapjes niet kan leeren.
'k Zei, broeder, 'k merk gy zyt wat teder van gemoed;
Laat hem als Advokaat de schaapjes liever scheeren.

Op het nieuw orgel *in de kerk der Remonstrantente Amsterdam, dat in den beginne door de stramheid van het werk van zelf geluid gaf*.

't Nieuw Orgel, om 't gehoor te streelen,
In de Armiâansche kerk gezet,
Begon van zelf vry luid te speelen,
En dat in 't midden van 't gebed.
Hoe wat is dit? vroeg een der heeren;
Een ander antwoordd': houd u stil.
Het volgt het grondstuk dat wy leeren:
Dit Orgel heeft een vrye wil.

Een preeker tegen een poeet.

Uw Rymkunst is een kunst gelyk het beulingstoppen,
Dat is een vaers vol zins, tot barstens toe, te proppen.

Antwoord van den poeet.

Uw Preekkunst is een kunst gelyk het gouddraat trekken
Dat is een korte text heel lang en fyn te rekken.

Iets Anders.

Twee haspelden op straat: maar stonden eindlyk pal.
'k Wyk voor geen gek, sprak de een; de wyste zeide, ik al.

Op den vreede.

Terwyl de Vorsten Vreede maaken,
Vindt elk weêr 't zyne binnen Aaken:
Maar eischt een boer zyn goed en bloed;
Verklaar ons waar hy 't zoeken moet?

Antwoord.

Een boer begrypt wel, zonder boeken,
Dat hy vergeefsch zyn goed zou zoeken:
Dit recht is eigen aan den heer:
Hy eischt door 't zwaerd het zyne wêer:
Maar 't Privilegie van de boeren
Is geeven; en de bek te snoeren.
Dat is een Koningklyke wet,
Die Nimroth al heeft in gezet;
Wierd die veranderd binnen Aaken,
Men vond geen eind aan 't Vreedemaaken.
Men vocht wel tot den Jongsten dag
Eer elke boer het zyne zag.

Onder de prent van Jan Klaaszen en Saertje Jans, door Kornelis Troost.

Zo! dartle Saartje Jans, zo! zo! waar wil dat heen?
Krygt Reinier Adriaans van u een blaauwe scheen?
Die zo krachtdadig door zyn geest wierd voortgedreven,
Om deeze Waereld eens vruchtbaarlyk te beleeven.
Ei zie hoe beeft de knecht! ei kies hem tot portuur:
Een drooge takkebosch vat immers aanstonds vuur.

Op een kunstprent verbeeldende Scaramoes die met een kat vecht.

Dit is de Ridder Scaramoes,
Die in Duël vocht met zyn Poes,
Die zonder eenige cer'monie,
Een Paskaart teikende op zyn tronie.
Hy vroeg den kunstenaar Sanson,
Of hy zo net wel teiknen kon.

Neen, sprak hy, neen Monsieur de sater,
Dat laat ik over aan uw kater.
Voila! monsieur, riep Scaramoe s ,
Wat kaartemaaker is myn poes!
'k Zal 't beesje na de Louvre zenden,
Om 's konings Atlas te volenden.
Dan snydt Audran in 't tytelblad,
Sanson, de Lîsle, met myn kat.

Op een prent van Arlequin met Pierot in duël vechtende.

Dit 's Arlequin Frepon,
Die pour Louis Bourbon
Mooij dans mooij speulen kon,
En fekte met de sable.
Hum schermde met Pierot,
Als ridder Donquichot,
Zo raakte hy kappot.
Nu danst hy pour le Diable.

Een gaskonnade

Een arm verwaand Gaskon, in Amsterdam verschenen,
Stond schreijend voor 't stadhuis. Men vroeg hoe zyt gy mal?
Ontroerd u dit gezicht? Ja sprak hy, ik moet weenen,
Zo net gelykt dit huis myn vaders paerdestal.
Indien ik in myn land weêr mocht aan 't bouwen raaken,
Zou ik de staldeur wat aanzienelyker maaken.

Een andere,

Als koning Lodewyk een Veldtocht had gedaan,
Beloofde hy een prys van duizend goude kroonen
Voor 't kortste lofdicht, dat hem iemand zou vertoonen.
Elk scherpte zyn vernuft en ving den Dichtstryd aan.
Een groot Gaskons Poëet, die diep stond in gedachten,
Wierd van den vorst gevraagd: waar laat gy ons na wachten?
Toon ook, als anderen, uw' werken van vernuft.
Ach: sprak hy, groote vorst, myn geest is als versuft.
Hoe duizend kroonen maar, voor zulken grooten glorie!
't Maakt nog geen stuiver uit voor elke hoofd viktorie
Die uwe Majesteit in Neêrland heeft gehad.
Door deez twee regels streek Gaskon dien ryken schat.

Snelle gaskonade aan Henrik de Groote koning van Vrankryk.

De Fransche koning die een snorker had vernomen,
Riep uit het venster dat hy voort by hem moest komen.
Hy quam. de koning sprak: sa! gaskoneer, myn zoon!
Hy riep, ik doe 't niet, Sire, al bood gy my uw kroon!

Op een juffer als een amazoon gekleed, verschynende op het Italiaansch theater.

Pierot ontmoette een Amazoon,
En sprak, wat is dat schepsel schoon!
Is 't man of vrouw? of geen van beiden?
Ik kan 't aan 't kleed niet onderscheiden.
Het lokt ons tot een minnestryd:
Maar 'k doe 't niet; 'k waar myn leeven quyt.
Zwyg, maak niet dat die schoone blooze,
Sprak Arlequin; 'k verdraag geen spot.
't Is Dulcinéa van Toboze,
En ik ben ridder Donquichot.
  Goed zei Pierô, 'k zal haar niet moeijen,
Ik wil uw Sanche Pançe zyn.
Gy kunt voor my wat Graauwtjes broeijen.
Voila! dat 's bon, sprak Arlequin.

Aen een tydvaers dichter.

Als gy een tydvaers dicht, en op uw nagels byt,
Dan peinst gy op den zin, en letters van den tyd:
Maar raaken maat en rym; met tyd en zin, in roeren,
Dan weet gy in geen week twee regels uit te voeren;
Baart Lammerts Zanggodin dan lamme Poezy;
Voort gaat het op de Pers, dan na de Kommeny.

Aan den zelfden

Bekruipt u eens de lust, laat dan voor keurige ooren,
Een tydvaers van den tyd, wanneer gy gek wierd, hooren.

Op een barbiers knecht.

Hy leert de Chirurgie, volkomen op, dat leertie;
Hy scheert de menschen zagt en zindelyk dat scheertie;
Hy laat my zagt en snel, als hy my laat, dat laatie;
Hy praat altyd wat nieuws, als hy my scheert, dat praatie;
Hy zoent zyn meesters meid, en doed nog meer, dat doetie;
Zo dat de vroome knegt haar trouwen moet, dat moetie;
Hy zeid; 'k ben nog te Jong: 'k moet eerst myn proef doen, zeidtie
Zo Griet niet wachten wil, scheid hy 'er uit, dat scheidtie.

Een onvernoegde wever.

Een weever bracht zyn Baas een slechte ketting 't huis,
En zei, myn kop loopt om, van dat versjerd gepluis.
'k Denk dat ze een redery van spinrag gaan beginnen;
Want zulke fyne Zy kan nooit een Zywurm spinnen.
Ja, sprak de Baas, myn vriend, het is een booze tyd!
De Zy is duur en slegt, en 'k raak geen stoffen quyt.
'k Hoop dat het beetren zal, elk moet wat helpen draagen.
Dat bruid me niet zei Jan, 'k zal om een huur gaan vraagen,
Al voer ik na de maan. De Baas sprak blyf maar hier.
Neem, volgens Salomon, een lesje van de mier.
Ja Salomon, zei Jan, had nooit die les gegeeven;
Had hy hier Trajumfant voor Smousen moeten weeven.

Vraag.

Myn vriend is Domine, Doktoor, en Apotheker;
Ben ik dan met dien Man naar ziel en lyf niet zeker?

Antwoord.

Wie op een Mensch betrouwd steunt op een staf van riet.
Vertrouw hem uw geheim: maar ziel noch lichaam niet.

Op een kruyer in de wandeling Jan Gort genaamd om dat hy dit woood altyd in zyn mond had en zyn geld Gort noemde.

Jan Gort die eertyds Jong en vlug
Sint Andries kruis* droeg op zyn rug,
Schoon hy geen ridder is geslagen;
Zet nu zyn Gortpot op zyn waagen,
En kruijt ze zonder veel gedruis
De keuken in, in 't Mannnenhuis.
Zyn overig Gort zet hy op renten.
Nu eet hy mooglyk Gort met krenten,
Tot dat de dood hem, hoop ik, kruijd
Den Hemel in, 't Oudmanhuis uit.

Dit onwaar bevonden zynde, *kreeg de Verbaaler*, *die ook een vaers op zekere straatloopers verzocht bad*, *dit vaersje*.

'k Bedank u vriend de makelaar,
Jou wisjewasjes kakelaar,
Kom my eens weer om vaersjes bruien,
't Zy op Jan Gort, of op Jan* Uijen,
Straatsvaerder op het schip de zalm;
'k Zal dan uit wraak door Kees den talm
U, en uw wyf zo laaten plaagen,
Met koek en neuten alle dagen,
Dat ge altyd moet op schildwacht staan,
En hem van deur en venster slaan,
Kom my niet meer van vaersjes spreeken,
Maar gaa Jan Gort vergiffnis smeeken.

* Het Hennepzeel.
* Bekende Straatloopers.

Die ik dit volgend vaers vereer,
Tot recreatie van zyn eer.

Volgens beter Berigt.

De Ridder van Sint Andries kruis,
Jan Gort, is niet in 't Mannenhuis.
Jan Gort vertrouwt geen Gort op renten.
Hy eet wel gort. maar zonder krenten.
Hy telt de Gorten dien hy spaart
Liefst zelf in 't hoekje van den haart.
En niemant zal zyn Gortpot kruijen,
Voor dat de dood hem uit komt luijen.

Een deugdelyk voorbeeld.

Oom Joost leeft sober en Godtvruchtig.
(De Waereld is te los en kluchtig)
Hy maakt van de ydle pracht geen werk.
Hy zit in huis of in de kerk,
En houdt het Mensdom voor bedurven.
Hy zucht, hy treurt, en is ontsteld.
Hy is de Waereld afgesturven,
En zoekt voortaan alleen maar geld.

Grafschrift op een Spaanschen medicynmeester.

Hier legt een Doktor koud als Lood;
Die meesterknegt was van den Dood,
De zieken dien hy niet kon redden,
Zyn opgesprongen uit hunn' bedden,
En volgden 't lyk tot aan het graf,
Daer elk zyn dranken overgaf,
En riepen met hun tien of elven
Slok op den brui, en help u zelven.

Boertige beschryving van den Amsterdamschen schouburg, En het vertoonen van Aran en Titus.

Boertige beschryving van den Amsterdamschen schouburg, en het vertoonen van Aran en Titus.

Jaap. Kees.

JAAP.
Wet hoor ik, Kees? Zel hier ien hoope volk vergaêren,
Om 't Heerschip van ongs Dorp, verstae je, te verjaeren?

KEES.
Jae, Jaepje, 't is vry lag; eisch jy maer, by geval
Al wat je wilt, wangt nou betaelt men niemendal:
Ongs heerschip is hiel korperael, ô seldreweeken!
Daer hoort men, by geval, het hiele Dorp van spreeken.

De Rederaikers zel je ook, by geval, hier zien:
ô Hier zel, by geval, ien raere klucht geschien.
Ze hebben op deuz' plaets stellaezies laeten maeken,
Daer zel je, by geval, op zien de raerste snaeken
Van 't hiele Dorp, hiel mooij eklied in klinkklaer goud,
In Steê ehuurd; en al de pruiken van den Schout
En 't Heerschip, sommige mit zakjes en mit knoopen,
Die hebben ze geliend; daer zellen ze meê loopen
Op die stellaezies, by geval, zo 't zeggen is.

JAAP.
Dat zel hiel mooij zyn, Kees, dat hou ik veur gewis.

KEES.
Wel jae, zo 't zeggen is, zo zellen ze vertoonen
Van AERAN en zen Moêr.

JAAP.
Dat mien ik by te woonen;
Wangt zie, verstae je, ik heb dat iens ezien in Steê,
Mit ongze Maertje, toen ik nae de Kormis reê.

KEES.
Was 't mooij Jaep?

JAAP.
Jae 't was mooij, verstae je, om an te kyken;
Het Kooredangsers Spul mot daer de vlag veur stryken.

KEES.
Wel, Jaep, vertel me dan iens, by geval, hoe 't gaet,
Wangt ik ken merken dat je 't in den grongd verstaet.

JAAP.
Ik wou dat Maeretje hier ook was, goeje Vaertje,
Dan zou ik 't allegaer vertellen op een haertje
Maer 'k zel het even wel zo goed doen als ik kan.

Hoor: 'k quam in Amsterdam mit ongze Maeretje an,
En zag daer, by geval, ien hoope Menschen loopen,
Verstae je, deur ien poort, en, vat je 't, die was open.
Het was ien huis, zo mooij as van den Domenee,
Of dat van ongzen Schout; en weet je wet ik deê?
Ik vroeg de Mannetjes, die daer op schildwacht stongen,
Wet daer te doen was, dat de Luî mekaêr zo drongen:
Is, zaai ik, dat ien kerk? Neen, zaai die Karmenaet
Dit is de Kommeny. Wel zaai ik, beste maat,
Dan zellen ze mischien hier strakjes Boelhuis houwen.
Of zel de Vrouw, die in de Kommeny weunt, trouwen?
Neen, zaai die, 'k merk het wel, je weet niet van de zaek;
Het is ien Spul, daer in gehuild wordt tot vermaek:
Ien wongder stichtlyk Spul, bequaam om uit te leeren.
'k Vroeg of 't zo mooi wel was als 't dangsen van de beeren?
Hy lachte me wat uit, zo drae as ik dat zaai.
Ien angder zaai, wel Maet, dat Spul is wongder fraaij.
'k Vroeg hoe veul dat ik op de beste plek most geeven?
Hy zaai ien Gulden. 'k Docht ik heb noch van men leeven
Zo veul, verstae je, niet verkeeken in ien spul,
Maer dut zel evenwel wet mooijs zyn, en gien prul:
Iens weelde is altyd ook gien armoe: ik zel 't iens kyken,
Wangt by de boeren ben ik mee ien van de ryken.
Ik gaf twie Gulden, veur me Marietje en veur my,
En daer meê douwden we nae 't Spul toe, zy an zy:
Daer gingen we toen mit ons gat op kussens zitten
As Burgemiesters; 'k docht om graeven nog om spitten.

KEES.
Wet zag je daer toen, Jaap?

JAAP.
'k Zag by den slapperloot
Wel hongderd Juffers mit heur halve prammen bloot.

KEES.
Wat docht je toen wel, Jaep?

JAAP.
Ik had wel hooren zeggen
Dat ze in het Speulhuis ook zo vlaais op taefel leggen;
En 'k docht hier zyn wy, by geval, nou in zo 'n huis.
Mit speulden ze op de veel: toen docht ik dat 's niet pluis,
Nou loof ik zekerlyk zel al dat goedje dangsen:
Maar an men zy' zat juist ien van de grootste hangsen,
Die onderechtte me de zaaken net van pas,
En zaai me dat ik hier niet in een Mothuis was,
Maar dat de ryke Luî nou duske mode hadden.
Ik kreeg men Maeretje toen aenstongs by de kladden,
En zaai, haal jy dan ook jou prammen veur den dag,
As deuze Juffers, wangt we zyn in ien gelag:
'k Ben op jou prammen al zo grootsch as deuze Jonkers
Op heur luî Maaisjes, en ik lach iens mit die pronkers.
Maer Maertje wou niet.

KEES.
Was daar angders niet te zien?

JAAP.
Wel jae, zo 't zeggen was, zou daer wet raers geschien.
Daar hong ien een zwarte doek, zo bried as de stellaezies
Waer op ien Doofpot stong, en ook twie Jampottaezies

De ien, die Neef Teun hiet, ('k loof 't is al ien ouwe Sangt)
Reê op ien Walvisch mit ien hooijvork in zen hangd,
En de angder hiet Malkuur, zo as ik hoorde praeten.
Ik docht ze zellen strak die kaerels spreeken laeten,
Of kunstjes laeten doen. Mit vielen 'er terstongd
Vyf Kerrikkroonen, hiel vol kaersen, nae de grongd:
Daer quam ien kaerel om die kaersen op te steeken,
Puur of 't de koster was, en dat ze zouwen preeken;
'k Zocht nae den preekstoel, maer dien kreeg ik niet in 't oog.
De kaersen gongen toen van zelf weêr nae om hoog,
En toen de kaerels mit de doofpot.

KEES.
Wette zaeken!

JAAP.
Jae alles zongder hand of vinger an te raeken.

KEES.
Was 't spul toen uit Jaep?

JAAP.
Neen, wel Keesje bin je mal;
Toen quam het mooij noch an, in 't ierst was 't niemendal.
Daer zat ien kaerel op ien gouwen bolderwaegen,
Zo mooi eklied, as ik noch van men levendaegen
Gien dykgraef heb ezien of welleboren man:
Hy had gien paerden veur zen waegen, maer ien span
Van naekte kaerels, die 'er hielen of ze trokken.

KEES.
Wat zaaijen die toen, Jaep?

JAEP.
Ze keeken puur as bokken,
Verstae je, Keesje, maer ze sprakken niet ien woord;
En wet ze trokken, maet, de waegen wou niet voort.

KEES.
Was 't Spul toen uit, Jaep?

JAAP.
Neen. ik zag de doek weêr vallen;
En daer mee speulden ze op de Veel weer mit 'er allen.
Toen ging Neef Teun weer mit zen makker nae om hoog,
En 'k kreeg dien kaerel, daar ik flus van zaaijde, in 't oog:
Dat was de keuning, zo as 't zeggen was, van Romen,
Die om de Kormis was in Amsterdam ekomen;
Hy zat te pryken in ien gouwen leuningstoel,
En 't volk rondom zen lyf riep met ien groot gejoel:
Lang leef Jan Tronikus!

KEES.
Jaep, hiet nou zo de keuning?

JAAP.
Wel neen; Jan Tronikus quam by hem in die weuning,
En brogt ien Juffrouw mee. Ze was ien keunigin,
't Leek wel ien pyngsterblom: de keuning kreeg voort zin
In deuze Joffrouw, en ze gongen aenstongs vryën;
De Keuning wou nae bed: maar dat wou zy niet lyên,
Verstae je, wangt daer was ien zwarte moerejaan,
Daar had ze zin an, en die quam ook op de baen,
En zette daed'lyk zo 'n vervaerlyk bakkes open,
Dat 'k al in 't zin kreeg om de kit voort uit te loopen:
Maer al de questie wierd ten eersten by elaaid,
De moor, Kees, raekte vry; de keuning kreeg de maaid.
Mit quam ien kaerel van ien hiel groot varken klaegen,
Dat hiel veul schae dee, en toen gongen zy uit jaegen.

KEES.
Hoe groot was 't varken, Jaap? wet woeg het by de gis?

JAAP.
Ik zag 't niet, maer ik loof 't ien hiel groot varken is:
Het was, zo 't zeggen was, ien zwyn as twie paer zwynen;
Zo dat men maklyk het gewigt zou kunnen vynen:
Ik heb ien varken dat weegt net driehonderd pongd,
Laat dat dan twaelef zyn, dan oordeelt men gezond.

KEES.
'k Wou an zo 'n varken wel ien half vat bier verkyken.
Maer was toen 't spul uit, Jaep? en gongen ze toen stryken?

JAAP.
Wel neen ze toch niet, maet. Ze keeven mit menkaer:
En, Kees, die moerejaen, dat was ien moordenaer;
Die maekte zo veul spul door al zen schelmeryën,
Dat 'k al in 't zin kreeg om den smoel hem op te snyën:
d' Ien smeet hy in ien put, d' aer hong hy an ien' boom:
Jae 't gong 'er zo, dat, ik 'er 's nachts te met van droom.
Men stak menkaêr daer dood as katten en as hongden,
Zo dat 'er op het lest gien over eind meer stongden,
As twie of drie. Ik zaaij, kom Maertje loop je best,
Wangt meuglyk worden strak de kykers ook equest

KEES.
Maer zag je niet waer dat die moerejaen belangde?

JAAP.
Jae toch, 'k zag dat men hem toen, by geval, verbrangde.

KEES.
Dat was zen loon, Jaep. Maer toen elk zo was vermoord,
Heb jy toen van dat Volk daer nae niet meer choord?

JAAP.
Wel jae; wangt kort daer aen zag ik ze saemen dangsen,
Terwyl 'k ien Scharretje mit Maertje zat te schrangsen.
En daer nae zag ik weer die aige keuningin,
Maer in een ander pak eklied as in 't begin,
Mit noch ien angder, die me nou niet in wil schieten,
En deuze wieren toen genaemd de quaje Grieten:
Twie booze heksen, die heur mannen plaegden: maer
Ze wieren in ien wieg esmeeten, de ien nae de aer,
En toen zo lang ewiegd tot dat ze vroomer wieren,
En daer mee maekten ze de pais weer mit heur vieren.
Toen dangsten ze veur 't lest noch iensjes tot besluit.

KEES.
Was 't spul toen uit Jaep?

JAAP.
Jae, jae, Keesje, toen was 't uit.

Overgebleeven' gedichten.

Ter inwyding, van den ed: welgebooren heer Mr. Nicolaus Six. Rentemeester van Rynland enz. enz. Tot Lidt van 't Kunstgenootschap Trouw moet blyken.

Rethorica Spreekt.

Roemwaarde telg uit SIX en ASSENDELFT gesproten,
Gedoog dat ik u groete op 't maal van Sint Katryn,
Daar Keizers, Prinsen en meer andre grooten zyn,
En op zyn Bataviers den Vreede word gesloten.

Wees Welkom in den rei van myne kunstgenooten;
Myn trouwe Pellikaan bied u haar Ambrozyn
In deez' vergulden Kop. Proef, 't is geen bloed: maar wyn
Dien onze Vogel voor zyn Jongen heeft vergoten.

Zo bloeijt Rethorica in Haerlem door de gunst
Van haar Mecenas, SIX, beroemd door geest en kunst:
Dien vrouw Piktuur omhelst als* Fabius te Romen.

Wees Welkom als een Lidt van de oude Broederschap!
Drink uit! drink uit! Vivat! dus treedt gy op den trap,
Om aan een Scepter van een† Keizer ryk te komen.

* *Een Raadsheer te Romen door zyn Schilderkunst vermaard*
† *De Oudste broeder van deeze Redenkamer voert den tytel van Keizer.*

Op de afbeelding van den edelen welgeboren meere Nicolaas Six, Rentemeester van Rynland, enz. enz. Geschilderd door den Ridder Karel de Moor.

Natuurlyk, malsch en fix
Vertoont zich 't beeld van Six,
Van deugd en afkomst eêl
Door 't Ridderlyk Penceel,
Daar Leiden roem op draagt,
En Cezars heeft behaagt.

Ter 22ste verjaaring van den heere Pieter Teyler van der Hulst.

Klinkdicht.

Myn zangnimf, gaa ten rei, gehuld met lenteblaêren,
Pluk jeugdig mirtekruid in Sarons roozegaard,
En kroon deez' lentespruit, door 's Hemels zorg bewaard,
Die d' eed'le zangrei mint, aan d' oever van het Spaaren.

Daar wysheid bloeijt met deugd in 't bloeijen van de jaaren,
Wordt meer dan Krezus schat voor d'ouderdom gespaard,
Een schat, die niets dan rust en zielsgenoegen baart,
Tot dat wy hemelwaard op Englevleuglen vaaren.

Gaa voort ô TEILER in de liefde tot de deugd,
Leef lang uw Vader en uw braaven stam ten vreugd;
Vercier Minervaas troon met goude en zyde bloemen;

En zo een lieve nimf eerlang uw hart bekoort,
Wensch ik Godts zegen op het bruigommaakend woord;
Dan heeft de Dichtkunst stof uw zalig lot te roemen.

Gevierd 25 *Maart* 1724.

Ter een en twintigste verjaering van den heere Willem Kops Philipsz.

In Haarlem den 29 *September* 1745.

Myn zangnimf vlecht nu dichtlauwrieren,
Geplukt op Kennmer Helikon,
Om 't jeugdig hoofd van KOPS te çieren,
Die uwen geest bekooren kon,
Als hy aan Spaarens stroom gezeten,
Door zielverrukklyk maatgedicht,
Op 't handgeklap der Veldpoeeten,
Zich quijtte van zyn Kinderplicht;

Door, met zyn Godtgewyde klanken,
Op 's Ouders zilver Loverfeest,
Den oorspronk alles goeds te danken,
Die hunn' beschermer is geweest,
Den tyd van vyfentwintig Jaaren,
Ten zegen van het lieve Kroost,
En 't deftige Geslacht aan 't Spaaren,
Dat menig strekt tot hulp en troost.
Pluk dan, Menimf, pluk dichtlauwrieren,
Om op zyn vrolyk Jaargety,
De kruin van 't geestryk hoofd te çieren
Dat zich vermaekt in Poezy,
En in de Godtgewyde bladeren
Het pit der waare wysheid leest,
Om dus een ryken schat te gaderen,
Tot voedsel van de ziel en geest;
Of in 's Lands HOOFD-historie bladen
Door waereldwysheid kennen leert,
Hoe snoode list en euveldaaden
De Steden hebben omgekeerd;
Hoe wankelbaar het lot der grooten;
Hoe ydel hunne hoogmoed zy;
Hoe deez' verheven, die verstooten
Van 't roer der opperheerschappy,
Alle aartstyrannen kunnen leeren,
De broosheid van het schynschoon lot;
En midden in hun triumfeeren,
Den blixem vreezen van hunn' Godt:

Den Godt van Salem, die de vroomen
Van Staatzuchts beulen aangerand,
Omringt met zyn genade stroomen,
In ons gezegend Vaderland!
Zo leert ge, Willem, WILLEM kennen,
Grondlegger van den vryen staat,
Beroemd door honderd Fenixpennen,
Naast Godt eer Hollands toeverlaat,
Gesneuveld door een aertsverraader,
In 't Spaansch Harpyen nest gebroeijd,
Dat sinds de moord van d' eedlen Vader,
Van elk gevloekt wierd en verfoeijd;
Terwyl onze onderdrukte landen
Haar vleuglen breidden over Zee,
En donderden op alle stranden
De Spaansche monsters van de ree.
  Dit alles moet den aandacht wekken
Van hen, die in den bloeij der jeugd,
Der waereld tot een voorbeeld strekken,
Van zucht tot wysheid eer en deugd
  Heer *Willem* poog dus voort te vaaren!
De Duitsche, Fransche en Britsche taal
Vertoonen vruchten in hunn' blaren,
Daar u de wysheid op onthaal'.
  Alle aardsche vruchten zyn verderflyk,
Het leeven zwak, gelyk een bloem:
Het oofd der deugd maakt ons onsterflyk,
En lokt de ziel tot 's Hemels roem.

Wil naa dit Jaar dan vruchten smaaken,
Die uwen geest onsterflyk maaken.

Op de hemelsche vrede.

In Dichtmaat gezongen door den Heere *Willem Kops Philipsz*.

Hemel vrede, kus de veder
Van de Zangnimf, die zo teder
Uwe kracht en zoetheid looft!
Zet d' olyfkrans uwen Dichter,
Als een kunst en Vredestichter,
Hier, en naamaals op het hoofd.

Op den vyfentwintigjaarigen predikdienst van den eer waardigen en geleerden heere den heere Kornelius Houthoff;

Tweemaalen voor zitter en teffens *gemagtigde op de synode* zo van *Zuyd-* als *Noordholland*.

Juich, Sions dochter, juich! beklim, tot vreugd bereid,
Den berg der Heiligheid!
Uw Hemelbruidegom doet in de Tempelkooren
U zyn Orakels hooren.
Loof, Sions dochter, loof met psalm en snaarenspel,
Den Godt van Israël!
De Herder die getrouw na vyfentwintig Jaaren,
Uw lamm ren blyft bewaaren,
Erke nt met dankbaarheid, voor zulk een heilryk lot,
De goedheid van zyn Godt.

Zyn Jubeléum word door klank van duizend tongen,
Den Hemel toegezongen.
‘Loof, Sions dochter, loof, met psalm en snaarenspel,
‘Den Godt van Israel!
Zyn* dienstknecht mag zyn huis zyn aardsche hut, bereiden;
Om van u af te scheiden:
Zyn Boanerges stem die hart en nier doorboort,
Word nog met vrucht gehoord.
Zyn Godgewyde tong blyft uw getrouw vermaanen,
Om u een weg te baanen,
Na 't eeuwig Koningkryk, na 's Hemels bruiloftsdisch,
Daar alle volheid is.
Gy die geroepen zyt, moet na zyn heilstem hooren,
Godt heeft u uitverkooren,
Maak u verkiezing vast. Kom, Sions dochter, kom,
Ontmoet uw bruidegom!
Al is uw hart versterkt, al schynt de zon der waarheid
Daar in met alle klaarheid,
De Heilorakeltolk vermaant u tot uw plicht,
Zo lang hem 't leevenslicht
Vergund word van zyn Godt, tot dat hywerd ontbonden,
En dan getrouw bevonden,
Zyn rust vind op de plaats, door Christus hem bereid,
Tot in alle eeuwigheid.
Ach! roept de Kerk aan 't Y: zou HOUTHOFF van ons scheiên?
Zou Sions dochter schreijen?
Zou hy, die door de kracht van zyn begaafde tong,
Tot in de harten drong;

* De volgende regels zyn betrekkelyk op 's Mans tedere uitdrukking by wyze van afscheid ten dien dage gebruikt, in een leerreden over II Petr. 1 vers. 12, 13, 14.

Zou hy, die heldre ster der Kerk, niet langer schynen:
   Maar in het kort verdwynen?
Keer, keer dien zwaaren slag, ô Hemelmajesteit,
   Door uw barmhartigheid!
Laat, zo 't hem zalig zy, hem spade tot u koomen.
   Hy leeft! tot heil der vroomen!
‘Loof, Sions dochter, loof, met psalm en snaarenspel
   ‘Den Godt van Israël!

Op de afbeeldingen der Doopsgezinde leeraaren.

Klinkdicht.

Zien wy de Herders, die des Heeren naam verbreiden,
Na dat zy zyn verlicht door de Euangeliezon,
En 't weerloos Lamm'ren heir, gereinigd in de Bron
Die levend water geeft, op Salems wegen leidden?

Zien wy de Helden, die zich nooit ten stryd bereiden
Dan onder 't heilig Lam, het welk den Dood verwon,
En de oude Slang alleen den kop verplett'ren kon,
Die 't Menschdom van zyn' Godt voor eeuwig zocht te scheiden.

De kunst bedriegt het oog; wy zien alleen in schyn
De Letterhelden die voor lang vereeuwigd zyn;
De schaduwkunst verbeeldt de schaduw van hun weezen;

En schoon des Dichters Geest die schaduwen verlicht,
Men brengt deez' Mannen zich volmaakter voor 't gezicht,
Indien wy 't werk van SCHYN, en hunne Schriften leezen.

In het stamboek van den geleerden heere Henricus Friligehausen,

Stada Hanov. Mathes, et Philosoph: Eleditus.

Die met geleerdheid deugd en wysheid is gecierd,
Word op het hoog Parnas door Febus gelaurierd.
De wiskunst is uw wit, die toont den weg der waarheid,
En geeft de wysbegeerte in duistre dingen klaarheid:
Indien die twee inéén zyn in den geest gepaard,
Vliegt ge op de vleuglen van de wysheid Hemelwaard.

Ter inwyding van den heere Cornelis Baart,

Tot Doctor in de Rechten, in de Hooge School te Leiden, Den 31 Augustus. 1747.

Nu smaakt ge, ô BAART de vrucht van d'arbeid uwer jeugd,
In 't oefenen der taalen,
In 't pit van 't heilig recht, tot voorstand van de deugd,
Uit Romens wet te haalen.

't Baataafsch Athene, dat de letterhelden kroont
Met eeuwige laurieren,
Zal u, in Pallas School, daar ge uw geleerdheid toont,
Met Themis hoed verçieren.

Streef verder op het spoor daar u de wysheid nood,
Om naarstig te onderzoeken,
Al wat het edel brein van Tacitus besloot,
En uitblinkt in zyn boeken.

Of leer 's Lands Staatkunst best uit 's Lands Historie - blâan,
   En de oude en nieuwe Wetten,
Als of g' uw Vaderstad eerlang ten dienst moest staan,
   En op t Lands glorie letten.

Zo gingen Huig de Groot en and're helden voor,
   In de opgang hunner dagen,
Wie zucht tot glorie heeft volge op dat edel spoor:
   Wie winnen wil moet waagen.

Zo leeft g' uw Ouders en uw braaf Geslacht ten vreugd,
   Die deezen Feestdag vieren.
Daar zich Geleerdheid paart met ongekreukte deugd,
   Queekt Pallas haar laurieren.

Op den Rottestroom van den heere Dirk Smids.

De zilverblanke *Rotte* springt,
En dartelt, nu de Zangnimf zingt,
Aan haaren groenen zoom gebooren,
Wier stem in Schieland niet zal smooren:
Maar over alle watren klinkt.

Zy dryft langs beeken, slot, en laanen,
Daar Nimfen haar een stroomweg baanen
Na 't zangprieel, van lis en riet:
Daar zy haar Dichteresse ziet,
Omringd van Pindus blanke Zwaanen.

Die op haar komst, de stem verheft,
En 't hart der stroomgodinne treft,
Die haar in de armen wil omvangen,
En kussen voor haar lofgezangen,
Zo dra zy haar geluk beseft.

De Maasstroom, op zyn waterwagen
Van paerlemoer en goud, gedraagen,
Treed aan den Dam zyn stroomkoets uit,
En komt te feest op 't maatgeluid,
Dat alle stroomen zal behaagen.

Hy kust, hy streelt, vervoerd van min,
Op dit geluid, zyn stroomgodin,
En dochter, uit haar schoot gebooren,
Verrykt uit Amaltheaas hooren,
En wydt het heilig zangfeest in.

De Ryn de Vecht, het Y, en 't Spaaren,
Met d' Yssel, die de Speelnoots waaren
Op de eerste Bruiloft, gaan te feest,
Daar elk de goude nooten leest,
En gaat ten reije op zang en snaaren.

Hun telg, de ryke waterstad
Op Desideers geboorte prat,
Zal de eedle Zangheldin bedanken,
Van SMITS, die, in verheven klanken,
Den aanwas van haar heil vervat.

Haar Stroomzang houdt uw naam in 't leven;
Die zal op alle tongen zweeven,
ô Maasgodin, gelyk het Y:
Uw zwaan zwemt de IJstroom zwaan op zy,
En zal met haar ten Hemel streeven.

Op den jaardag van den heere Nicolaas Hoornaart *Gevierd den* 17 *Maart in 't Jaar* 1750.

Heer NIKOLAAS, die Jaarig zyt,
Waarom wy alle zyn verblyd,
Om dat gy ons, ô nobel Baasje,
Zult regaleeren op een glaasje,
Met kraakelingen en banket,
Naar onz' historiale Wet;
Een Wet, die jammerlyk vervallen,
Dit Jaar vernieuwd is van ons allen.
Een wet die klem van vriendschap geeft,
En die al icts byzonders heeft:
Dat is, de geeften op te wekken,
En na het hoog Parnas te trekken,
Daar elk gelyk de Wet gebied,
Moet rymen, of hy kan of niet;
Waardoor dan yder van onze achten,
Elk Jaar een rente heeft te wachten:
Dat 's Zeven Vaerzen, tot zyn lof,
Van allerhande kunst en stof.

Een Loeris die hier op mogt smaalen,
Zegt ligt wat is hier uit te haalen?
Dan dat men door die rymery,
Heel ligt geraakt tot hovaerdy.
Wat heeft men aan die ydle glorie?
Wat raakt dat rymen 's lands Historie?
Ja, ki, ka, kousje; die dat zeit
Is maar jaloers van bottigheid,
Plag Jan oom van der Veen te zeggen.
En alle zaaken uit te leggen,
Aan volk dat alles graag bedilt,
Is zonder vrucht maar tyd verspilt.
Dies zal ik overgaan tot zaaken,
En u, heer *Nicolaas*, genaaken,
Eerbiedig met een zegengroet:
Dat u nog ramp noch tegenspoed
In uw persoon moog' wedervaaren,
In d' aanwasch van uw leevens jaaren;
Op dat gy in den maand van Maart,
Wanneer gy van ons word verjaard,
(Ik zwyg van kook en kraakelingen
Of andre diergelyke dingen)
Ons genereus en hups trakteert,
Met wyn, gelyk de wet begeert.
En denk vry dat gy 't doet aan menschen
Die u veel heil en voorspoed wenschen
Uit vriendschap, vriend, niet om den wyn:
Dat is te zeggen niet in schyn.

Exemplum Gratia gesproken,
Indien 'er iemant had geroken,
Dat gy van zinds waart tot de trouw,
Denk dat hy zulks niet zwygen zou.
Hy zou op allerhande wyzen,
Uw deugd, en uwe gaaven pryzen;
Ja zingen zelf tot dat de meid,
Tot uwe vreugd, had ja gezeid.
Waar door zy ons dan zou verplichten,
Tot zeven fraaije Bruilofsdichten,
Die broeder BOSCH dan, na de zwier,
Zou drukken op rojaal papier,
Waar door gy zout onsterflyk leeven.
'k Zou nu wel zingen van het weeven,
Of 't Fabriceeren tot uw lof.
Maar, Baas het Lapjen is juist of.
Myn geest word stomp, ik zal wat spaaren,
Tot uwen lof voor de andre jaaren.
Wie weet, wie weet! wat dan geschied!
Voor my, 'k beken het, 'k weet het niet:
Wy roepen dan ligt alle zeven,
Vivat! de Bruid! vivat het weeven!

De bequaamste standplaats voor het praalbeeld van Lodewyk den Vyftienden,

Bygenaamd den welbeminden; *dien Koning aangewezen door den beer* Bonneval

On doit faire une place elegente & Correcte;
Chacun trace, a son gré, le plan quil a formé,
  Cést pour Louis LE BIEN AIME
  Tout Paris devient Architecte,
Vous etez il est vrai, le plus doux des vanqueurs
Ce titre seul merite, une gloire immortelle.
Grand Roi, Contente vous, de Regner dans nos Coeurs,
  Est il une Plase plus belle?

BONNEVAL

Aldus Nagevolgd.

Men moet bequame plaats voor 's Konings praalbeeld vinden.
elks 't geest ontwerpt een plun 't geen tot dat oogmerk strekt:
  't Is voor Louis DEN WELBEMINDEN
  Geheel Paris word Achitect.
U, goedertierenste overwinnaar wil elk eeren.
Verdient uw titel niet alleen de onsterflykheid?
Vernoeg u in ons hart, ô koning! te regeeren;
  Waar is u schooner plaats bereld?

Ter bruilofte van den heere Thomas van Beek, en jongvrouwe Louisa Francoize van der Poorten.

Vereend in Amsterdam, den 22 van Wynmaand, 1748.

Veldzang.

ô Liefde vreugd van 't Leeven!
Kom uit de groene dreven,
Van 't bloemryk *Bloemendaal*,
Daar duinval beekjes bruissen
Daar zachte wintjes ruissen;
Ai! leer my minnetaal!

Het Uur is thans gekomen,
ô Kenmerlandsche stroomen,
Dat uw Beminden BEEK,
In schaduwe der Elzen,
Die Vlietnimf zal omhelzen,
Die steets de liefde ontweek.

De vreugd is niet smooren
De bosschjes krygen ooren,
En melden 't klappend riet,
De kusjes uwer minne,
o Kuische brongodinne,
Aan Amstels zilv'ren vliet.

De zomer is geweken,
Nog bloeijen veld en beeken,
Verkwikt met edel groen.
De minnaar zal Ustreelen
In Amstels lustprieelen,
Verlokt door 't bly saizoen.

o Liefelyke woordjes,
o Zagte minnekoordjes,
Hoe bindt gy ziel met ziel!
Daar dus twee harten paaren
Zyn d' ogenblikken jaaren,
Zoo niets hen wederhiel.

Maar u Godtvruchte *Moeders*,
Uw *Zusters* en uw *Broeders*,
Zyn in uw heil verhengd;
Daar weeten alle Beeken
En Stroomen van te spreeken.
Bekoord door uwe deugd.

Al vlechten Febus Zoonen,
Met heilig loof u kroonen,
Al schenkt Pomone u Oost,
Al maakt Glicera kranssen,
Terwyl de nimfen dansen,
De min heeft meer beloofd.

Zy maakt van menschen engelen,
Zy kan de zieltjes strengelen,
En smelten Twee tot Een.
Zy Vormt de minne kusjes,
Zy queekt de reine lusjes,
En doed op roozen treên.

Gelukkige Gepaarde!
Zy wil gestaag op aarde,
U tot geleidster zyn,
Zy doe u heerlyk bloejen,
En jonge *Beekjes* vloejen
Van Hemelsch Ambrozyn.

Zy leide uw geest naar boven,
Om zynen naam te loven,
Die U vereenigd heeft....
[*] Wat heil komt u bestraalen,
ô Groene bruilofts zaalen!
Dat dubble vreugde geeft!

De VREEDE daar we om zuchten,
Verschynt met haar genuchten!
Haar galm verrukt myn geest!
Gy word, ô Echtgenooten,
Met zegen overgooten,
Zy komt by u te foest.

ô Schoonste der Godinnen,
Treed hier met vreugde binnen,
LOUISE kust uw mond!
VAN BEEK zal u Geleiën
Ei, zalig met uw reijen
Dit Heilig Trouwverbond

* Terwyl de Dichter dit vaers maakte, quam onverwacht de tyding dat den Vreede te Aken gesloten was.

Morgenzang voor Amarillis.

Gy ruischende boomen weest stil.
Hier sluimert myn Amaril.
Hier rust myn uitverkooren.
'k Bezweer het pluimgediert,
En 't nachtegaaltje dat hier zwiert
Haar met geen minnezang te stooren.
Durf ik haar roozelipjes wel raaken?
Neen Koridon houd u wat stil;
Gij zoud door myn kusje te schielyk ontwaaken,
Myn hartediefje, myn Amaril.

Myn minnend hartje is tog niet gerust
Voor dat ik haar heb gekust,
Ik zal 'er een ter sluip van 't lieve mondje steelen!
Maar zacht myn lief ontwaakt!
Ik heb de tipjes
Der roozelipjes
Te hart geraakt!
Rys op, myn Liefje, rys op uw voeten!
Ik hoor uw begroeten
Van 't pluimgediert,
Dat op groene takjes de bruiloft viert.

Zang voor de zelve

ô Aangenaame Morgenstond!
'k Zal u met Amarillis pryzen!
Gy blaast vioolen in den mond
Wanneer wy uit het dons der blanke zwaanen ryzen.
Het nachtegaaltje fluit
En zingt met zoet geluid,
Nu wy met morgenzang den Hemel eer bewyzen.
De Lieve Lente lokt ons aan,
Gehuld met knop en roozeblaên,
Het vrolyk vogeltje laveert op zyne pluimen.
De klaare beekjes schuimen.
De winter is verby. De winden zyn gedwee
't Is Bruiloft op het land 't is bruiloft op de zee.
De Leeuwrik klimt om hoog, om Godt den heer te pryzen,
Die Mensch en dier en Visch en Vogel eer bewyzen.
Loof, loof, in dit saaizoen hem met een lentelied,
Aan Spaarens eedlen vliet.

E I N D E .

Op de historie der pausen, of bisschoppen van Romen, geschreven door den heer Archibald Bower, En uit de Engelsche taal in 't Nederduitsch overgezet door den Eerwaardigen geleerden Heer Jan Brak.

Waar is het oordeel dat niet mist,
Waar is de onseilbaarheid te vinden?
Die nooit na 't licht der waarheid gist,
En 't al kan binden en ontbinden?
By Godt, die in de hoogte leeft.
Men zoek' by geene stervelingen
Een Eigenschap die niemant heeft,
Dan de eeuwige oorzaak aller dingen:
Die Adam, naar zyn evenbeeld,
In Edens Lusthof, ziel en leeven,
En aartsvernuft heeft mêgedeeld:
Maar nooit de onfeilbaarheid gegeeven.
Indien de Mensch onfeilbaar waar',
Moest ook zyn denking Godtlyk weezen;
Dan had hem de eerste logenaar
Geen Paradysvrucht aangeprezen.

Dan had hy Eva nooit misleid,
Noch Eva kon haar man verleiden;
De onfeilbaar-en alweetendheid
Zyn machtig alles te onderscheiden.
Wat revelt dan het Vatikaan,
Dat zy te Romen is te vinden:
Neen Romen zal voor 't oordeel staan
Des Rechters die niet is te blinden.
Dan zal de Aartsengel Michaël,
Den hoogmoed uit den zetel klinken;
En voor de tweedemaal ter hell'
In vuur en zwavel doen verzinken;
Dan helpt 'er geen driedubble kroon,
Geen ban, geen blixem, snoode vonden;
Dan gelden, voor den Rechters troon,
Geen aflaatsbrieven voor de zonden.
Dan zal die algemeene Kerk,
Besmet met bloed der Martelaaren,
Als Babilon, hoe trots, hoe sterk,
Met Lucifer ten afgrond vaaren.
De Beelden zullen, uitgezweet,
Zich door geen guichelwondren dekken.
De Waarheid zal het kloosterkleed
Schynheiligheid van 't lichaam trekken.
De Godtheid. Vader 't Woord en Geest,
Alleen onfeilbaar, rein en heilig,
Maakt Salems Bruid, vervolgd, bevreest
Voor Zielstyrannen, eeuwig veilig.

De HIERARCHY, met schynvernis
Van 't feilbaar aardsch vernuft bestreken,
Mag, in het Ryk der duisternis,
Om voorspraak dus aan Peter smeeken:
Wy hebben in des Heeren naam
Gepredikt, duivlen uitgedreven,
Uw roem vereeuwigd door de faam,
Uw beeld op 't hoog altaar verheven.
Wy zongen in het hooge koor
Uw lof met duizend duizend tongen,
Klonk onze zang u nooit in 't oor,
Die u van de aard wierd toegezongen?
ô Sleuteldraager van het ryk
Der Hemelen, die nooit kon dwaalen!
Was ik op aarde u ooit gelyk,
Ontsluit dan Salems Hemelzaalen.
Zou 't erfdeel der onfeilbaarheid
Gods Stedehouders niet beveiligen?
Gedenk wie angstig tot u schreijt,
Smeek, smeek voor ons, met alle heiligen.
Val, val de moeder maagd te voet!
Godts wellust, Hemelkoninginne;
Wy vlochten menig roozenhoed,
En poogden steets haar gunst te win nen.
Het bleek aan menig heilig werk,
Aan marmre tempels en gebouwen;
Aan 't Vatikaan en Peters Kerk,
Hoe wy op haar, en u, vertrouwen.

Dan zou het antwoord kunnen zyn:
Wie heeft die dwaasheid u bevolen?
Is Godt gediend met ydlen schyn?
In 't openbaar en in 't verholen.
De tempel van Jeruzalem,
Naar zyn gebod gebouwd van steenen,
Is met zyn pracht, op Christus stem,
Door vuur en vlam in puin verdweenen.
Sinds wierd in Sion niet alleen
De waare Godtheid aangebeden;
Maar 't licht van Jezus Christus scheen.
In 't reine hart van al zyn leden.
Hy eischt alleen gehoorzaamheid.
Hy wil niet dat men reukwerk brande
Die hem de priesterschap bereid;
Hem walgt de rook der ofserhande.
Den grootsten koning van 't Heeläl,
Kon tempel noch paleis bekooren;
Hy werd armoedig in een stal
Van 't nedrig Bethlehem gebooren.
Hy steeg niet op een gouden troon,
Omringd van purpre lyftrouwanten,
Ook droeg hy geen driedubble kroon,
Vol schitterende diamanten.
Als ik een Visschers knaap, wel eer
Was onder 't twalef tal ontfangen,
Wierd my aan 't Galileesche meer,
Geen purperen mantel omgehangen.

Nooit droeg myn koning zulk gewaad,
Voor hy op Golgotha zou lyden.
Een doorne kroon, een kroon van smaad,
Droeg die, die d' afgrond moest bestryden.
Hy leerde ons nooit na wraak te staan:
Maar Jood, en Heiden te bekeeren,
Door zwaerd noch vuur als 't Vatikaan:
Maar door het heilig Woord des Heeren.
Gy greept nochtans na 't waerelds zwaerd,
Om ketteryen uit te roeijen,
Terwyl gy zelf al ketters waart,
En 't zaad van kerktwist op liet groeijen.
Zelfs eer de Keizer Konstantyn
Was op den Roomschen troon gestegen,
En als een Christen in den schyn,
't Altaar beschermde met den degen.
Myn Scheepje (uw Kerk die gy dus noemt,)
Voer nu door geene zee van traanen,
Geen Christen wierd ten' vuur gedoemd,
Van felle Diocletiaanen.
Maar wellust kroop de harten in,
Met Hovaerdy en Aardsgezindheid,
Gevolgd van waan en eigenmin
Dees baarden geestelyke blindheid
Gy wierd gedompeld in een nacht
Van duisterheid door Kerkversch llen,
Van schoolsche geesten uitgedacht.
Die alles wederspreeken willen.

Wy zwygen van de onweetendheid,
Waar in gy namaals zyt gekomen,
Als u de Mammon had verleid,
En 't Hof regeerde binnen Romen.
Waardoor Godts Woord verduisterd wierd,
Als gy den blixem kreegt in handen,
Geholpen door het snood gediert,
Gebroedsels uwer Hillebranden.
Zodat de Roomsche Monarchy,
Zelfs binnen haar aloude wallen,
Door geestelyke hovaerdy,
Voor uwen Troon moest nedervallen.
Daar ge, op uw overwinning prat,
Haar Cezars liet uw voeten kussen;
Daar elk om uwen zegen bad,
Die 't vuur uws gramschaps uit moest blussen.
Zet vry het merk der visschers ring
Op ydle bullen en dekrecten,
De waare Kerkverandering
Heeft die al lang in 't vuur gesmeten.
Gaa met den eindeloozen schat,
Vergaderd door uw aflaats bullen
Toen gy op zeven bergen zat,
Den hollen balg van Mammon vullen.
Vertrek met uwen zwymelwyn.
Hoereer met Vorsten deezer aarde;
Zy trekken met u eene lyn,
Waardoor ge uw snoode monsters baarde.

In 't eeuwige Jeruzalem
Ontfangt men niets dan reine zielen,
Die luistren na hun herders stem,
En nedrig voor hun Heiland knielen.
Dus wierd myn Zanggeest opgewekt
Door BOWERS Godtgewyde Schriften,
Wiens geest de gruwlen klaar ontdekt,
En waar van onwaar weet te schiften.
Laat BELLARMYN vry met BAROON
De onfeilbaarheid in Romen zoeken,
En vlammende op een goude kroon,
Het Pausdom staven in hun boeken.
Hier word hen 't masker afgelicht.
De Waarheid toont hun onvermogen.
De schillen vallen van 't gezicht.
De blinden krygen arends oogen.
Geleerde Schryver van een Werk,
Voorlang gewenscht van waare vroomen,
Met smart verwacht van Christus Kerk,
Met angst gevreesd by 't Hof van Romen:
Wy danken uw geleerden Geest.
Men zal u met d' Olyfkroon çieren.
Als elk uw Kerkhistorie leest,
Die de eedle Waarheid zal vertieren,
Zo ver de Christen naam alom
Geheiligd wordt, en aangebeden;
Zo ver zyn Kerk, zyn Heiligdom,
Word van de Hierarchy bestreden.

Geleerde Leeraar die zyn werk
Vertolkt voor onze Duitsche tongen,
Ten nut der Christelyke Kerk,
U zyn dees Vaerzen toegezongen.
Een zuivre taal, een styl vol kracht',
En evenredig aan de zaaken,
In dit vertaalde werk gebracht,
Moet allen wysheid minnaars smaaken.
Dus werd des Heeren naam verbreid,
De schynonfeilbaarheid vertreden,
De domme dwaaling wederleid,
En scherp getoetst aan 't licht der reden,
Ziet Albion dit deftig werk
Volledig, na een lang verlangen,
De Nederlandsche Christen kerk
Wenscht, reikhalst, om 't ook dus te ontfangen.
Een heilige yver spoore u aan.
Godts goedheid geeve u leevenskrachten;
Opdat uw werk werde afgedaan;
Dus hebt gy schooner kroon te wachten
Dan de aardsche dichtkunst u bereid:
De kroon des heils, in eeuwigheid.

E I N D E .

Bericht voor den Binder om de Plaaten in te voegen.

N. 1	*Het Beeldtenis des Dichters*,	Bl. 1
N. 2	*Ter Zilvere Bruiloft van den Heere* Jacobus de Vos, *en Mejuffr*. Katharina van de Ryp.	210
N. 3	*Het Zilver Bruilofts Tafereel van den Heere* Willem Philip Kops, *en Mejuffr*. Johanna de Vos.	216
N. 4	*Tafereel ter Bruiloft van den Heere* Pieter Teyler vander Hulst, *en Mejuffr*. Helena Wynants Verschave.	261
N. 5	*Tafereel ter Bruiloft van den Heere* Willem Stirling *en Mejuff*^{r}. Johanna Maria van Rykevorsel.	354